

Streljal na tasta str. 19

CREDITANSTALT

Banka uspešnih

M. Sobota, Lendavska 11, tel.: 21 780

Odškrniti vrata in podstaviti nogo

Pogovor z Zoranom Thalerjem, novim slovenskim zunanjim ministrom

stran 8

VREME

Ob koncu tedna bo znova nestalno vreme z občasnimi padavinami.

- 2. marec, četrtek, Milena
- 3. marec, petek, Janija
- 4. marec, sobota, Kazimir
- 5. marec, nedelja, Bogoljub
- 6. marec, ponedeljek, Danica
- 7. marec, torek, Veselko
- 8. marec, sreda, dan žena

Pogovor

Kar sušca zeleni, se rado posuši.

VESTNIK

Murska Sobota, 2. marca 1995 • Leto XLVII • Št. 9 • Cena 130 SIT

mobitel

Murska Sobota
Mladinska 8

069/31-633
0609-613-372

Kakšen je vaš prostor gibanja? Se dnevno vozite v službo 50 ali 20 kilometrov, morebiti imate terensko delo in vsak dan prevozite območje 40 kilometrov? Če je vaše delovno mesto v Prlekiji ali Prekmurju, bolje rečeno v Ljutomeru, Murski Soboti ali drugem večjem pomurskem kraju, ta razdalja ne more biti daljša. Veliko je tudi takih, ki se gibljejo le znotraj svoje vasi ali celo znotraj svojega dvorišča.

Zastavimo vprašanje še drugače: je pokrajina, po kateri se vozite, dobra in koristna samo zato, ker so na njej njive, ki jih obdelujete, ker so po njej speljane ceste, po katerih se vozite v službo, ker imate v njej postavljeno hišo? Ali vam morebiti ta pokrajina

prostor ločuje in hkrati združuje, z neprimernim intenzivnim pridelovanjem poljščin, s slabimi prometnimi povezavami s centrom in s svetom ter z zelo obremenjeno in nevarno magistralno cesto, po kateri se valijo kolone tovornjakov, ne da bi vedeli, kakšne koristi ima od tega država, še manj tukašnji prebivalci.

In ta naš prostor je sedaj postal vzorec prostorskega planiranja, kajti prav na tem majhnem koščku evropske zemlje se načrtujejo veliki posegi. Med mnogimi predlogi bodo v končni fazi izbrali najprimernejše, tako da danes še ne moremo trditi, če bodo na reki Muri elektrarne, če se bo avtocesta nadalje-

Če smo že o(b)mejeni, pa ne bodimo omejeni!

pomeni še kaj več, več od tistega, ko rečete, to je moj vrh, moja njiva, moj sadovnjak, moj gozd? Če vam je bilo kdaj žal drevesa, ki so ga posekali samo zato, ker je zakrivalo izložbeno okno razstavnega prostora, če vam je bilo kdaj žal potokov, ki so jih spremenili v slabo jarko, če ste se kdaj vprašali, le kam pronicajo vse to škropivo in kaj se zgodi z velikimi količinami strupa, s katerim uničujemo plevel in zajedalce, ali pa vas moti preveč betona, kamna in marmorja pri vseh novih zgradbah, potem vam povsem pokrajina še nekaj več. To je namreč prostor, kjer živimo, ki nas oblikuje.

Daj prekmursko-prleški prostor (da ne bom spet uporabila motetelega izraza pomurski) je nekaj posebnega. Ne moremo ga širiti ne levo in ne desno, ne naprej in ne nazaj. Tu so Slovenske gorice, tu so apniško, radensko in mursko polje, prekmurska ravnica in Goričko, tu so tudi meje: z Avstrijo, Madžarsko in Hrvaško. Se nikoli v zgodovini nismo bili veru, izhodu, jugu ali zahodu. Saj res, porečete, da se do svojega CENTRA še vedno vozite z vlakom ali v avtomobilu nekoliko manj - če ni na cesti kolone tovornjakov. Kakšen je torej ta naš prostor, kjer živimo, kmetujemo, izdelujemo, ustvarjamo? Predvsem majhen, z reko Muro, ki ta

vala do meje z Madžarsko, železnica proti Hodošu, od Lendave do Belincev in od Murske Sobotice do Radencev, če bodo polja namakali z vodo, nad njimi pa bo speljan daljnovod. Kdo bo vse to gradil in zaradi koga?

V prihodnjih mesecih naj bi se začele razprave o predlogih posameznih ministrstev, svoje mnenje pa naj bi povedale tudi občine. Osemnajst jih imamo, novi župani bodo razpeli med razvojem in ohranjanjem. Kljub novim občinskim plotovom bo sodelovanje v korist pokrajine nujno. Težko se je odločiti, kaj lahko se zgodi, da nas bodo zaradi nasprotovanja okarakterizirali kot omejene, ker nasprotujemo razvoju. Seveda je od vsega najbolj gospodarno zgraditi široke avtoceste, blagovna skladišča, ploščadi, železniške tise, daljnovode, naftovode, plinovode, ker vse to prinaša več denarja kot zaščiteni kvajinski parki, njive, travniki in gozdovi. Za koga? Kdo bo odločil o usodi našega majhnega prostora, katerega krojijo sedaj le strokovnjaki v Ljubljani, ker da za takšno delo nimamo ustreznih strokovnjakov.

Zato pa razmišljajte, kaj naj bi se v prihodnosti zgodilo s prostorom, kjer živite! Na kakšne kompromise ste pripravljeni in za kakšno ceno?

BERNARDA B. PEČEK

1. marec – svetovni dan Civilne zaščite

Plaketi in druga odličja

Generalna skupščina mednarodne organizacije Civilne zaščite je 1990. leta določila 1. marec za svetovni dan Civilne zaščite. Tudi vlada Republike Slovenije je ta datum razglasila za dan Civilne zaščite v Sloveniji. Namen tega dneva je, da se ob vsakoletnih obletnicah še bolj okrepi zavest ljudi o virih in stopnjah ogroženosti in vlogi Civilne zaščite pri preventivi in ukrepih, ko je treba rešavati ljudi in premoženje.

Ob letošnjem 1. marcu je bila včeraj v Ljubljani osrednja slovesnost, na kateri je govoril minister za obrambo Jelko Kacin. Bil je krajši kulturni program, nato pa so podelili priznanja Civilne zaščite Slovenije: plakete, zlate, srebrne in bronaste znake ter znake za razmi-

niranje. Med redkimi prejemniki plaket civilne zaščite za življenjsko delo ter izjemne dosežke in prispevke pri zaščiti in reševanju ljudi ter materialnih dobrin je tudi Ernest Eöry iz Murske Sobotice, dolgoletni predsednik Gasilske zveze Slovenije in območne gasilske

zveze v Murski Soboti, ki so mu priznaje podelili na ljubljanski slovesnosti. Priznanja so podeljevali še v posameznih regijah.

Plaketo civilne zaščite je dobil tudi Ludvik Bratuša iz Ljutomeru. Prejemnika zlatih znakov sta Roman Muhič in Stanko Hunjadi, srebrna znaka sta prejela Franc Kupljen in Frtanc Muhič, bronaste znake pa so iz pomurskega območja dobili Anton Rožman, Franc Fras in Viktor Slavinec.

Š. S.

Vse potivodijo v Potrošnik

Ugodna prodaja PRALNEGA PRAŠKA IN MEHČALCA ZA PERILO

JOLLY

izdelovalca

TKI Hrastnik

od 2. do 12. marca

v prodajainah Veletrgovine

VSAK KUPEC PRALNEGA PRAŠKA JOLLY bo poleg nizke cene DOBIL TUDI GOBICO GLITZI. PRAVA KARTA ZA ČISTO PERILO – JOLLY!

PO SLOVENIJI

LJUBLJANA - Poslanci državnega zbora so nadaljevali razpravo o konceptu šestih predlaganih zakonov s področja šolstva. Na izredni seji pa so se znova lotili noveliranja zakona o lokalni samoupravi. Zapletlo se je zaradi množice dopolnil, različna pa so bila tudi stališča do deleža vzgoje v izobraževanju.

LJUBLJANA - Člani državnega sveta so razpravljali o predlogu zakona o spremembah zakona o lokalni samoupravi in o predlogu zakona o spodbujanju regionalnega razvoja. Po mnenju svetnikov naj bi bile krajevne skupnosti pravne osebe po zakonu in ne po statutu občine.

LJUBLJANA - Tu je potekalo tridnevno strokovno srečanje slovenskih in srbskih ekonomistov, na katerem so govorili predvsem o problemih držav na prehodu, ureditvi pretoka podatkov in informacij, o evropskih integracijskih procesih in tudi o možnostih za prihodnje znanstveno-strokovno in gospodarsko sodelovanje Slovenije in Srbije.

LJUBLJANA - Svet RTVS je imenoval za direktorja radijskih programov Andreja Rota, za direktorja tv programov pa Janeza Lombergerja. Sprejel je zaključni račun za lansko leto (poslovno leto je zavod sklenil s 430 milijoni tolarjev dobička) in statut RTVS.

OTOČEC - Po večmesečnem premoru se je sestala slovensko-hrvaška komisija za določitev meje, ki je potekala za zaprtimi vrati in sta jo vodila dr. Iztok Simoniti in dr. Hrvoje Kačič. Diplomata sta izjavila, da je dialog potekal v konstruktivnem razpoloženju ter poudarila dobro sodelovanje, ki da je izraz siceršnjega boljšega ozračja med sosedama.

LJUBLJANA - Nagrado Gospodarske zbornice Slovenije za izjemne gospodarske in podjetniške dosežke v srednjih in večjih podjetjih kot visoko priznanje za izjemne dosežke trajnejšega pomena v gospodarstvu so letos podelili 10 posameznikom. Med njimi je tudi Aleksander Podlunšek, direktor Medicop Inženiringa Murska Sobota.

PO SVETU

ALŽIR - V alžirskem zaporu Serkadži je bil pokol, kakršnega v svetu doslej bržkone še ni bilo. Alžirske varnostne sile so namreč po uporih pobile okoli sto, po nekaterih vesteh pa celo 200 neoboroženih političnih zapornikov, v glavnem aktivistov in simpatizerjev prepovedanih islamskih organizacij.

RIM - Italija je zaskrbljena zaradi razvoja odnosov s Hrvaško in posredno grozi z vetom na približevanje Hrvaške Evropski uniji zaradi nedavne odločitve ustavnega sodišča v Zagrebu, ki je razveljavilo več kot polovico členov istrskega statuta.

WASHINGTON - Ameriški State Department je v pisnem sporočilu za javnost zavrnil navedbe Francije o vohunjenju ameriških diplomatov v Parizu. V sporočilu je tudi zapisano, da »ni razlogov za izgon Američanov«. Kot je poročal pariški Le Monde, je Francija obtožila štiri ameriške diplomate in še nekega drugega ameriškega državljana za politično in ekonomsko vohunstvo ter od njih zahtevala, da zapustijo Francijo.

SKOPJE - Okrog 2.000 makedonskih študentov je protestiralo proti ustanovitvi albanske univerze v Tetovu. »Ne bomo dovolili, da bi interesi ene od narodnostnih manjšin, v tem primeru albanske, ogrožali integriteto Makedonije,« je dejal predsednik Makedonske študentske zveze Toni Mirčevski.

BRUSELJ - Visoki predstavniki sedmih industrijsko najrazvitejših držav so se srečali v belgijskem glavnem mestu, kjer je potekalo tridnevno srečanje o informacijski družbi - svetu računalniško povezane interaktivne tehnologije.

SEUL - Severna in Južna Koreja sta navezali prve stike po smrti severnokorejskega voditelja Kim Il Sunga. V Seul je pripotovalo sedem severnokorejskih predstavnikov, ki so se udeležili mednarodne konference o japonskem izkoriščanju med drugo svetovno vojno.

NEW YORK - Arabska liga je zahtevala takojšnji sestanek varnostnega sveta OZN, na katerem bi govorili o nadaljevanju izraelskega naseljevanja zasedenih ozemelj, je povedal predstavnik PLO pri OZN Naser al Kidva.

ŽENEVA - Tu so končali pogajanja o svobodni trgovini med državami članicami EFTE in Republiko Slovenijo. Za Efto je za sporazum parafiral Mette Konghem iz Norveške, za Slovenijo pa vodja slovenske delegacije Iztok Jarc. Sporazum bo podpisan spomladi letos in bo začel veljati 1. julija 1995.

RIM - Italijanska zunanja politika ponovno izraža pripadnost tradicionalnim zaveznikom v Natu, zvestobo Evropski uniji, zavzemanju za večjo vlogo v sredozemskem bazenu in podpiranju vzhodnoevropskih držav, ki se želijo približati EU. V konkretnem primeru bo Italija podpirala prizadevanja Slovenije za vstop v Evropsko unijo, ima pa pomisleke do hrvaške politike.

Kaj je Kanadčane najbolj vznemirilo

Po izjavi predsednika Kanade Jeana Chretiena se da slutiti, da bo država zmanjšala število zaposlenih v državni službi, in to kar za 60.000 delovnih mest. Predsena upa, da bo s tem zmanjšal naraščanje obrestnih mer v bankah in padanje kanadskega dolarja. Dolar je padel v dveh tednih kar dvakrat in s tem dosegel najnižjo vrednost v obdobju devetih let. Glavna monetarna banka BANK OF CANADA je za ustavitve padanja dolarja zvišala obrestne mere s 7,24 % na 8,21 %. Predsednik je obljubil, da bo zmanjšal državni deficit s 39,7 milijona dolarjev na 26 milijonov do leta 1996-97.

Povečala sta se državni davek na bencin na 1,5 centa za liter in davek na igre na srečo. Predsednik je napovedal tudi 7 milijonov dolarjev prihranka letno - v zdravstvu. Kaj to pomeni za paciente, si lahko predstavljate. Ljudje, ki niso kritično bolni, bodo poslani v domačo nego. Sicer pa statistika kaže, da zdravniki v provinci Ontario največkrat zbolijo za psihičnimi obolenji, v Quebecu ostane največ pacientov v bolnišnicah, provinca British Columbia pa daje največ denarja za zdravstvo.

Predsednik Kanade Jean Chretien bo tudi glavni vodilni mož velike kanadske kampanje po Latinski Ameriki. Državam, kot so Čile, Brazilija in Ar-

gentina, bodo ponujali vstop v organizacijo NAFTA, to je organizacija, kjer vsi trgujejo med seboj. Vendar je ravno vključitev v tako trgovanje z ZDA in Mexico Kanado pokopalo. Nastala je velika recesija, izguba delovnih mest, zapiranje tovarn, selitev kapitala v Mexiko, kjer je cenejša delovna sila, a vendar za to ni kriv sedanjí predsednik Chretien, ampak prejšnji predsednik Brian Mulroney.

Prejšnji teden so Kanadčani slišali govorice, da bo federalna vlada povišala starostno dobo za upokožitev s 65 na 67 let, ki se bo do leta 2015 povečala na 70 let. Če se bo to zgodilo, bo to zelo zmedlo ljudi in po besedah nekega Kanadčana v televizijskem intervjuju se lahko kaj hitro zgodi, da bo za predsednika Chretiena kmalu konec medenih dni v Ottawi (predsednik je namreč Francoz iz Guebeca).

Kanadčane pa je presenetila novica, da je elektrosistem province Ontario v letu 1994 posloval z rekordnim dobičkom 846 milijona dolarjev, ko pa je v letu 1993 posloval s 3,5 milijona do-

larjev izgube. Kdor zna, ta zna.

Ob vseh teh slabih novicah so se prebivalci province Ontario razveselili, da je njihovo glavno mesto Toronto po anketi švicarske raziskovalne agencije razglašeno za 4. mesto na svetu.

V točkovanju je zajetih 42 kvalitetnih življenjskih faktorjev: življenjske razmere, politični faktor, socialna ureditev, kultura, zdravstvo, izboraževanje, javne službe, rekreacija, ponudba hrane itd. Med prvimi 12 sanjskimi mesti na svetu so 4 kanadska.

Lestvica pa je takale:

1. Genova	106,00 točk
2. Vancouver	105,29 točke
3. Dunaj	105,24 točke
4. Toronto	105,20 točke
5. Luxemburg	105,19 točke
6. Zürich	105,09 točke
7. Montreal	104,97 točke
8. Düsseldorf	104,78 točke
9. Singapur	104,76 točke
10. Auckland	104,51 točke
11. Oslo	104,50 točke
12. Calgary	104,48 točke

Ameriška mesta so se slabo obnesla, New York je komaj na 44. mestu. Najslabše je živeti v kitajskih državah, nekdanji Sovjetski zvezi in Afriki. Najbolj varna mesta na svetu so Tokio, Osaka in Singapur, najbolj nevarna pa Rio de Janero, Lagos in Alžir.

Puritansko usmerjeni Kanadčani so se razburili ob novicah, ki prihajajo iz New Yorka. Tam

so namreč objavili novico, da bodo uživalci heroina v približno dnevno obravnavani enako kot alkoholiki. Kakor hitro se bo droga pojavila v trgovinah, jo bodo prodajali po 4,55 ameriškega dolarja. Sestavina pilule je znana pod imenom Naltrexone, ki bo nadomestila heroin, obnebo pa bo ljudi odvajala od jemanja le-tega. Tako bo odvisnost mamil izenačena z odvisnostjo od alkohola.

Kanadčane je zopet razburila 10-sekundni posnetek mučenca vojaka v elitnem kanadskem zračnem regimentu. Podčasniki so v pijanem stanju izživljali mučenca vojakom, ki je med vsem grozotnim mučenjem moral jesti tudi svojo lastni iztrebek.

Predsednik Jean Chretien se mudi na turneji po Latinski Ameriki, je dogodek označil za rasistični, grozen in nesprejemljiv za normalnega človeka. Območni minister David Coburn je vojaški policiji takoj naročil raziskavo, krivci pa morajo kaznovani.

Videoposnetek je prinesel državno televizijo CTV-Montreal in temnopolti vojak tega regimenta. Zanimiv podatek je še, da je ta regiment pripravljali za odbojno v Jugoslavijo, kjer bi zametali druge t. i. »čuvaje miru«.

OZN v slepi ulici

Če mora generalni sekretar OZN Butros Gali predstaviti predlog učinkovitejšega delovanja organizacije pri mirovnem posredovanju, potem je na dani, da je z njim hudo narobe. Med drugim je nemogoče, da bi posamezne države ukazovale svojim vojakom, ki nimajo modrih čelad. Pri tem je zavzel za povečanje vloge organizacije pri reševanju različnih kriz ter za resen razmislek o vitve intervencijskih čet za hitro sredovanje.

»Toronto predator« noče odnehati

Gerald Talbot je mladoletne fante vabil v stanovanje, kjer jih je opijal z alkoholom in drogami ter se nad njimi sadistično izživljal.

Kličejo ga »čistokrven hudič«, ki nikoli ne odneha. Vabi mladoletnike, ko jih dobi v pest, se nad njimi seksualno izživlja, se je slišalo ob branju obtožnice.

Talbotova kriminalna preteklost in motena osebnost sta ga naredili za zelo nevarnega, nezmožnega razmišljati. Talbot, star 42 let, je psihopatični homoseksualni pedofil. Njegovo življenje je brez cilja; živi iz dneva v dan.

Talbot je že s 6 leti prišel v sirotišnico, vmes pa se je zdravil v psihiatrični bolnišnici, ki jo je zapustil pri 16. letih, ko se je začela njegova kriminalna kariera, ki je trajala vse do danes.

Prvič je bil Talbot obsojen leta 1983 za nasilno sodomijo z orožjem in prisilno trikratno konfinacijo mladoletnikov. Leta 1988 je Talbot prisilil mladoletnika k veliki potrebi sredi parka. Potem ga je s pivsko steklenico udaril po glavi in s pasom pretepel po nagi zadnjici. Leta 1989 je prisilil mladoletnika Jimmy Wiffena, da je popil velike količine alkohola, nato ga je zastrupil z vaumom. Potem je druga dva mladoletnika prisilil, da sta truplo vrgla na smetišče. Ko je bil za to dejanje obsojen, je hladnokrvno izjavil, da ni vedel, če je alkohol tako nevaren, saj je sam veliko pil in se mu ni nič pripetilo.

Leta 1991 in 1993 je storil enako s tremi mladoletnimi fanti, na obtožbe pa je izjavil, da je preskušal njihovo odpornost proti alkoholu oz. je skušal njihovo odpornost dvigniti na višjo raven. Prebivalci Toronta si zdaj lahko oddahnejo, saj je t. i. »TORONTO PREDATOR« za zapahi.

Z Dunaja piše

»Rasisti vseh dežel, združite se!«

Slovinci smo res lahko zadovoljni, ker se lahko z lastno državo ponasamo šele nekaj let, nam je prihranjena marsikatera preglavica, ki jih imajo v bogato politično tradicijo zavite države. Izkušnja »jugoslovanske poti« v komunizem nas varuje pred skrajno levico, slovenska politična desnica pa je bila še v časih Habsburžanov bolj »poslovna« kot bojovita, tako da se nam tudi sedaj ni treba bati skrajnega odklona na tej strani. V Sloveniji prikazovanje zmerom navzoče nevarnosti iz balkanskega kotla še zdaleč nima takšnega učinka, kot ga ima oživljanje nevarnosti pred židovsko, cigansko, slovansko-srbsko, azijsko in mogoče še kakšno nevarnostjo pri drugih narodih »razvitega« zahodnega sveta. Velikomenški rasistični zakoni tretjega rajha so pustili svoje sledove ne samo pri germanskih slušateljih idej »velikega vodje«, marveč so segli daleč prek evropskih meja.

Da je treba graditi na izročilu, pravijo rasisti po vsem svetu. In v tem se ne razlikujejo dosti od vseh drugih »normalnih« tradicionalistov, ki prisegajo na »vrednote«, kot so Bog, kralj, država, narod ali pa vlada, davki, denar. Pa še kako drugače bi bilo mogoče. Imeni kot Hitler in Mussolini sta se »proslavili« v glavnem v Evropi in severni Afriki, vendar so imeli tudi Japonci svojega starega cesarja Hirohita, Američani kukluksklan, generala Custerja in šefa FBI McCarthija, južnoafričani Bure in žalostno tradicijo, ki jim je sledila. Če navedemo samo predstavnike največjih. In da ne bi bilo diskriminacije, tudi »razviti« na vzhodu Evrope imajo kaj za pokazati. Nesporazumi med poljskimi oblastmi in židovsko skupnostjo okrog organizacije proslave v Auschwitzu, vznemirjanje madžarske manjšine v Slovaški in Romuniji ter ruske v baltskih državah. To je samo nekaj primerov, ki dajejo prav tistim, ki trdijo, da se nekateri iz zgodovine pač nočejo ničesar naučiti. Preganjanje notranjega sovraž-

nika, ki je seveda prišel od zunaj, je značilno tako za komunistične kot tudi kapitalistične režime. Razloge za notranje težave je bilo zmerom lažje najti pri drugih, pri tistih, ki nekje tam daleč ali, ki se po možnosti niso meroje braniti.

Molotovke, ki prižigajo begunske domove v Nemčiji, in bombe, ki ugašajo življenja v Istri, so posledica teh dolga leta v podzavestnih »tradicij«. Ideološko gledano je področju fašizma ni prišlo do velikih sprememb: še zmerom gre za poveljevanje nega naroda in netolerantnost ter stigmanje drugih narodov. Toda tehnični razvoj »boj« mladih obritoglavcev prenesel na mednarodne mreže borcev za ohranitev rase. Dandanes je prenašanje informacij skoraj zastoj; osebni računalnik, modem, stop do lastne kode, ki v Avstriji v najsirovnem primeru stane mesečno 200 šilingov, in že se lahko sprehajate recimo po knjižnici ameriške Bele hiše ali pa izveste, kakšno je vreme v Diegu, in ako vam je dano, da ste se odločili za orožjem braniti svoj narod predvsem cigansko in židovsko nevarnostjo, lahko goče z nekaj grami TNT-ja in dodatkov vstavi bomo.

Vendar pa za sodobno organizirano neonacističnih gibanj in njihovo mednarodno vezanost ne moremo kriviti sodobne računalniške tehnike. Tehnika je pač zato tukaj, da olajša življenje, država pa zato, da varuje. Avstrijska in Nemška država sta v teklih treh letih slabo štutili ne samo narodnostne skupnosti znotraj svojih meja, marveč tudi nekatere vidnejše predstavnike lastnega naroda. Zgroževanje uradne nad posledicami, ki so jih pustili neonacistični »bombaši«, je mogoče dovolj slepljenje mednarodne javnosti, nikakor pa ne za ljudi, ki se v teh državah čedalje bolj kot tujci - kar tudi smo - vendar se kot nezaželeni tujci. ANDREJ HORVAT

VESTNIK

Izdaja Podjetje za informiranje Murska Sobota

Časopisni svet: dr. Jože Bedernjak, Štefan Čigut, Zlatko Erlih, mag. Dalibor Geder, Cilka Jakelj, Rajko Stupar, dr. Aleksander Šiftar

Uredništvo: Irma Benko (direktorica in glavna urednica), Janez Votek (odgovorni urednik), Ludvik Kovač (namestnik odgovornega urednika), Bernarda Balažič-Peček, Jani Dominko, Jože Graj, Majda Horvat, Milan Jerše, Feri Maučec, Štefan Smej, Štefan Sobočan (novinarji), Ksenija Šomen (tehnična urednica), Nataša Juhnov (fotografinja), Nevenka Emri (lektorica).

Naslov uredništva in uprave: Murska Sobota, Slovenska 41. Telefoni: novinarji in odgovorni urednik 21-383, 21-964 in 33-019, glavna urednica in direktorica 22-403, računovodstvo in tajništvo 21-383 in 21-064, GPS (trženje) 22-403, telefaks 22-419. Nenaročeni rokopiisov in fotografij ne vračamo. Naročnina za I. trimesečje 1995 je 1.670,00 SIT, polletna naročnina znaša 3.340,00 SIT, za naročnike v tujini 100 DEM letno.

Tekoči račun pri SDK Murska Sobota: 51900-803-30005. Devizni račun pri Abanki Ljubljana 50100-620-00112-5049512.

Tisk: Tiskarna Ljudske pravice, Ljubljana. Na podlagi mnenja Ministrstva za informiranje št. 16/IB z dne 30. 1. 1992 se šteje tehnik Vestnik med proizvode informativnega značaja iz 13. točke tarifne številke 3, za katere se plačuje petodstotni davek od prometa proizvodov.

pamflet

Ustavno pravo v toplicah

Na nedavni predstavitvi knjige *Ustavno pravo, Splošni del*, ki je bila v moravskem hotelu Ajda, je šlo, po izjavah avtorjev in drugih predstavljalcev, za dvoje. Knjigo so napisali trije predavatelji Pravne fakultete v Mariboru. Maribor pa se ves čas otepa z ljubljanskim kompleksom. Knjiga je bila napisana, tako eden od avtorjev, zato, da bi ljubljani pokazali, kako tudi oni kaj zmorejo. Poleg tega pa so s predstavitvijo zunaj zidov fakultete želeli »ustavno pravo približati ljudem«.

»Prejšnjega ustavnega prava ne podcenjujemo«, je rekel soavtor dr. Rupnik. Tako torej. Poleg zgoraj omenjenega dvojnega namena je šlo še za tretjega, ki je z obema prejšnjima v najintimnejšem sorodstvu. Avtorji so napisali knjigo, da bi pokazali kontinuiteto svojega »znanstvenega« delovanja. V njej pripovedujejo, kako njihovo nekdanje prepričevanje slušateljev, da je pravo v monopartijski državi pravično, ni v nasprotju s tem, kar se od prava pričakuje v novem političnem sistemu. Iz načel tega sistema pa izhaja, da pravo v monopartijskem sistemu kot neodvisno ni možno.

Prelom brez preloma ali revolucija brez revolucije

Za pravno znanost in vzpostavitev pravne države v tej tranzicijski skupnosti knjiga očitno ne more imeti kakega prelomnega pomena. Je v glavnem učbenik. Kdor piše knjige samo zato, da bi drugim pokazal, kako to zmore, ne pa zato, ker ni imel kaj povedati, v tem primeru povedati nekaj na temelju pravne filozofije, tisti je zagrešil nekaj ekološke škode. Za knjige se sekajo drevesa. Kako nevarno pa je, če se stakneta pravo in množice, to pa smo

že videli. Takemu pravu se reče »revolucionarno pravo množice«. Zavedajoč se te nevarnosti, se sodnike v državah s pravno tradicijo odeva v toge in jih pokriva z lasuljami, da bi se že na zunaj pokazalo njihovo odtujeno vzvišenost nad pomanjkljivim pravnim občutkom mase.

Avtorji knjige *Ustavno pravo Republike Slovenije* so dr. Janko Rupnik, dr. Rafael Cijan in mag. Božo Grafenauer. Knjiga je posvečena »akademiku prof. dr. Maksu Šnuderlu, ki je pri nas po vojni (leta 1956) napisal prvi učbenik ustavnega prava v Sloveniji.« Hic! Kdor ve, kakšni pravi red smo imeli v tistem času, se bo strinjal, da k temu posvetilu nujno sodi citat iz predgovora.

»Včasih so dejanski odnosi oziroma razmere v razkoraku s stvarnostjo - bodisi da so izpred nje, tako da družba nima materialnih možnosti, da jih uresniči, ali pa, kar je ravno tako pogost pojav, jih je družbeni razvoj presegel in se pojavljajo samo kot relikviji preteklosti ali kot zavestno ohranjanje konzervativne institucije, katerih cilj je preprečiti spremembe vzpostavljenih odnosov. Tako prihaja do razkoraka med ustavno ureditvijo države in njenim dejanskim funkcioniranjem oziroma delovanjem.«

Govorimo torej v starem resničnem, edino »dinamično« pravo

je torej revolucionarno. Tako, ki se ne da prehiteti razmeram in razmer tudi samo ne prehitiva. Pravo mora biti sinhronizirano z družbenopolitično stvarnostjo, še najbolje je, če ga ta drži za roko in ga vodi. In takoj se pokaže, da ni nikakršne potrebe po nekakšnem meščanskem pravu, po tridelni razdelitvi oblasti in po drugih »razkorakih«.

Kateri kupček za razgled

Nobeden od predstavljalcev ali avtorjev ni izustil nobene vsaj ironične besede o tem, kako se je s pravom delalo pod prejšnjim režimom. Rektor mariborske univerze dr. Ludvik Toplak, ki je pripeljal na predstavitev mariborskega naslovnega škofa dr. Vekoslava Grmčiča, nekdanj boljševik kot »rdečega škofa«, je govoril o zadovoljstvu, ki ga ima človek, če se lahko delo univerze predstavlja v pokrajini, kjer že vzpon na najmanjši kupček pomeni povečanje razgleda. Toplak že ve, na katere kupčke ni dobro stopati, pa naj te še tako nadleguje želja, da bi se malo razgledal. Na tistega, s katerega se vidi malce nazaj in pa tja, kje in kako se je kdo kobacal na vršace učnosti, gotovo ne. Dva od avtorjev učbenika sta se šolala v Beogradu, Toplak pa se je menda z doktorsko častjo okinčal v Novem Sadu. Tisti kraji pa ne slovi kot evropski.

Dekan Pravne fakultete dr. Franc Pernek je sicer nosil okrog vratu verižičasto znamenje dekanske funkcije, zgodovino svoje ustanove predstavlja tako, kakor da bi v tej državi nikdar ne padel neki politični režim, njegov pravni sistem pa še najmanj. Edina razlika med prej in zdaj je nemara v tem, da se je dekan fakultete nekoč imenoval direktor in da si okrog vratu zdaj lahko obesi tisto svetlečo reč.

Dr. Miroslava Geč-Korošec se je edina od aktivnih profesorjev fakultete pregrešila zoper bližnjim množicam. Pozdrav in čestitke avtorjem je izrekla v latinščini. V jeziku, ki množice izključuje. Latinščina spada med tiste kondicio-

nalne pogoje neodvisnega prava kot toge in lasulje. In kakor da bi profesorica hotela malce zbadati, ko je spomnila, da »verba volant, scripta manent«, da besede odfrčijo, napisane reči pa ostanejo. Kar bi se lahko razumelo tako, da se tukaj sicer lahko vsemogoče pripoveduje in zamolčuje, tisto, kar so kolegi napisali v službi revolucionarnega prava, pa ostaja.

Predstavljalci in avtorji knjig si niso izpraševali pravne vesti, častni gostje pa. Je že tako, da je vino, ki najbolj sili k pripovedovanju resnice, v starih mehovi. Doktor Vanek Šiftar, ki je bil zaslužni slavjenec predstavitve knjige, je vsaj omenil, da se je včasih, ko je bil še predavatelj na predhodnici današnja mariborske Pravne fakultete, srečal s kom, ki ni zagovarjal enakega koncepta prava kot on, ki je razlagal takrat uradnega.

Po tistem, kar se je dalo slišati na predstavitvi knjige, je to komaj bil kateri od kolegov. Doktor Anton Vratuša je šel v razmikanju od prej in poslej še dalje nazaj. Menda na Šiftarja cikajko je rekel, da si nikoli ni dal zapovedovati, zato ni bil vedno na isti strani z njim.

Očitno v tej državi, predvsem pa na njenem vzhodnem koncu, kjer vzgojno delo mariborske Pravne fakultete močneje učinkuje, še dolgo ne bomo imeli konsolidirane, samozadostnega in samozvestnega pravnega stanu. Mariborski profesorji so svojo enopartijsko pravno vest sklenili nositi še naprej. Ker je uboga revolucionarna pravica od vsestranske uporabe že malce utrujena, so jo prinesli v toplice. Kadar koli se lahko zgodi, da se jo bo ponovno potrebovalo. »Seveda pa večstrankarski sistem nujno še ne pomeni dejanske demokracije.«

Tudi pluralizem političnih strank lahko postane samo navidezen, če ni v političnem sistemu danih družbenih pogojev, potrebnih za uresničevanje ustavnosti, »Ustavno pravo, str. 45.«

Potem pa je že boljši pluralizem samoupravnih interesov, kajne!

Š. SMEJ

Leto turizma 93/94 je končano zgolj formalno, ideje in smotri akcije se bodo uresničevali tudi v prihodnje

Kakovost in podjetništvo v turizmu kot vzor

V pomurskih srednjih šolah dovoklj mesta za vse, toda programi niso zanimivi za vsakoga

V sredo, 22. februarja, sta ministrstvo za gospodarstvo in Turistična zveza Slovenije slovesno sklenila simbolično Leto turizma, ki je trajalo pravzaprav dve leti, in sicer 1993. in 1994. Turizem je prav gotovo najbolj donosna in perspektivna gospodarska panoga, ki si je po veliki krizi v začetku 90. let hitro opomogla in ima tačas največ naložb. K večji kakovosti in podjetništvu je prispevala tudi akcija Leto turizma 1993/94, je poudaril predsednik glavnega odbora in minister za gospodarske dejavnosti dr. Maks Tajnikar.

»Številne dobre vzorčne slovenske podjetnike lahko najdemo prav v turizmu, in to naj bi bil tudi temelj za nadaljnji razvoj. Prav zaradi tega se ne bojim za usodo strategije razvoja slovenskega turizma, saj se na neki način že uresničuje,« je v slovesnem govoru povedal minister Maks Tajnikar. Akcija Leto turizma je bila posvečena predvsem turističnim delavcem menedžerjem, kajti prav od njih je odvisna kakovost turistične ponudbe - takšnih izboljšav ni mogoče doseči z ukrepi uradne gospodarske politike.

V letu 1994 je bilo v Sloveniji 30 odstotkov več tujih gostov, tudi finančno je slovenski turizem eden najbolj donosnih gospodarskih dejavnosti; v turizmu ni več velikih bolnikov, prav tako se v prihodnje ne bomo mogli več izgovarjati na

stičnim delavcem je bilo: narava ni zastoj in ima svojo ceno, ceno varovanja, in okolju prijazen turizem je tisti, ki to ceno varovanja tudi upošteva!

Marsikaj se s to problematiko povezano posredno, npr. vprašanje, kam z odpadki, varovanje določenih območij, ki bi bila turistično zelo zanimiva, poznajo pa jih le določeni geografi, biologi, jamarji. Kakor je poudaril predstavnik Združenja za gostinstvo in turizem pri GZS, je pomembno tudi to, da se je v minulih dveh letih spremenil odnos države in da je tudi Slovenija postala turizmu naklonjena (prijazna) država. Predstavniki Obrtne zbornice Slovenije pa je poudaril pomen županov v prihodnji lokalni samoupravi, saj je prav od njih odvisen razvoj turizma, predvsem naj bi bilo manj

Ignac Rajh iz Bakovec je prejel ob koncu Leta turizma 1993/94 iz rok ministra Maksa Tajnikarja priznanje podjetnik leta v turizmu.

politične razmere. Turisti bodo prihajali, če jim bomo imeli kaj ponuditi, pri tem pa je pomembno organizirati promocijo na državni ravni.

Ustanovitev Centra za promocijo slovenskega turizma naj bi predstavljala zaokrožitev celotne turistične ponudbe. Novost, povezana z novo lokalno upravo, je, da naj bi se v 58 upravnih enotah določeni ljudje poklicno ukvarjali s turizmom.

Minister za okolje in prostor dr. Pavel Gantar je opozoril na premike v turizmu, ki so povezani z okoljem in varstvom narave; prav na tem področju bo potrebno še veliko narediti, saj je bilo vse, kar so počeli v minulih dveh letih, šele začetek. Razvoj turizma je tesno povezan z varstvom narave in čistim okoljem, saj so najbolj izpostavljeni in najbolj znana turistična območja povezana z naravnimi vrednotami - morje, gore, vodotoki, naravne zanimivosti, vse to privlači turiste, toda če jih privlačijo preveč, se degradirajo in se sam vzrok turizma izniči. Zmogljivosti narave in okolja je potrebno koncesionirati, poskrbeti tudi za varovanje teh vrednot in za normalno življenje ljudi ob njih. Ministrstvo temeljno sporočilo zbranim turi-

birokratskih ovir, država pa naj bi več sredstev namenila v sklad za razvoj drobnega gospodarstva.

»Slovenija je postala turistično bolj razgibana in več ljudi je v teh dveh letih poiskalo svojo zaposlitev, prihodnost in varnost v turizmu. Druge dejavnosti so se v tem času intenzivneje povezovale s turizmom: trgovina, kmetijstvo, zdravstvo, promet, kultura. Začeli so aktivno turistično delovati na šolah in v turističnih krajih postaja turizem sestavni del izobraževanja. Ustvarjeno je bilo aktivno turistično razpoloženje v nekaterih drugih društvenih organizacijah. V teh dveh letih so tudi začela javna dela v turizmu, saj je bilo 517 programov v vseh občinah s 4048 udeleženci, oblikovana je Skupnost slovenskih gradov, prav tako Skupnost stara mestna jedra, izdanih je bilo nekaj monografij, začele so izhajati tri nove turistične revije, ustanovljenih pa je bilo čez tri deset novih turističnih društev,« je povedal predsednik Zveze turističnih organizacij Slovenije dr. Marjan Rožič.

V prihodnje bi se morala vlada kot celota bolj vključiti v turistično prizadevanja.

BERNARDA B. PEČEK

Znana ponudba prostih mest v srednjih šolah, na fakultetah in akademijah, v višjih in visokih šolah ter na ljudskih univerzah

Bilo bi lahko, če ...

V pomurskih srednjih šolah dovolj mest za vse, toda programi niso zanimivi za vse

Te dni se bo marsikdo od mladostnikov, ki končujejo osnovne ali srednje šole, znašel pred eno od najtežjih odločitev v življenju - ali se naprej izobraževati in za kakšen poklic ali pa ostati doma in poskušati dobiti zaposlitev kot ne kvalificirana delovna sila. Bilo bi dokaj lahko, če bi si vsakdo lahko izbral poklic, za katerega misli, da ga veseli in v katerem bi potem dobil tudi zaposlitev po končanem šolanju. Zastonj je namreč volja, če so vpisne možnosti ponekod omejene in torej rezervirane le za najboljše. Po drugi strani pa te lahko čaka veliko razočaranje, ko uspešno končaš poklicno izobraževanje, pa ne moreš dobiti službe.

Ali je, denimo, res realno, da bi se kar 53 deklet iz pokrajine ob Muri izobraževalo za frizerke (na Srednji tekstilni šoli Maribor), čeprav si to najbrž vsaka želi postati? Ali lahko računa 118 deklet in 63 fantov, da se jim bo

7. in 8. razredu osnovne šole.

Ministrstvo Republike Slovenije za šolstvo in šport je prejšnji teden razposlalo po vseh osnovnih in srednjih šolah razpisne objave za vpis v srednje šole, na fakulte-

Kakšne so možnosti za izobraževanje in pod katerimi pogoji se bodo lahko kandidati vpisali v začetni letnik srednje ali višje in visoke šole, bo lahko vsakdo zvedel 10. in 11. marca, ko bodo imeli povsod informativne dneve. Prijave za vpis pa bo treba oddati že do 24. tega meseca.

uspelo vpisati v program ekonomsko-komercialni tehnik (na Srednji ekonomski, trgovski in upravno-administrativni šoli M. Sobota), ko pa je število razpisanih mest za novince le okrog 120? Omenjene številke smo sicer zasledili v preglednici namer pomurskih osmošolcev, tako da še ne predstavljajo končne poklicne odločitve, vendar jih večina najprej - v prvem krogu - vztraja pri nameri. Preusmerijo se šele takrat, ko ne uspejo na sprejemnih izpitih oziroma ko jim sporočijo, da za vpis niso zbrali dovolj točk pri preverjanju znanja iz slovenskega jezika in matematike v 8. razredu ter s splošnim učenim uspehom v 5., 6.

te in akademije, v višje in visoke šole ter za vpis v izobraževalne programe ljudskih univerz, obenem pa tudi objavilo izbirne maturitetne predmete, prosta mesta v dijaških domovih in ponudbe učnih mest v obrtniških programih srednjih šol. Zanimivo je, da je pomurska regija v teh objavah vsako leto na prvem mestu. Tu se torej začne Slovenija, konča pa na Obali. To le mimogrede. Vse drugo je namreč pomembnejše. In če pogledamo razpisne možnosti za pomurske osmošolce, lahko ugotovimo, da so skoraj enake kot lani. Vsi programi so namreč enaki kot leto poprej, le tri manjše spremembe so glede števila oddelkov (po eden več kuhar-na-

takar v Radencih in pomožna šivilja na SSTKS M. Sobota ter eden manj v programu gimnazija v M. Soboti). Sicer pa je skupno število razpisanih oddelkov 55 in še dva posebej za učence, ki končajo OŠ s prilagojenim program, tako da bi se prav vsi lahko vpisali v eno od pomurskih srednjih šol, če bi se lepo porazdelili. Generacija osmošolcev šteje namreč nekaj manj kot 1.700 učencev. Žal pa moramo tudi tokrat ponovljati že znane ugotovitve, da pomurska srednješolska mreža še zdaleč ne more zadovoljiti vseh poklicnih želja mladih, saj v regiji ni programov za računalničarje, mizarje, zidarje, peke, frizerje, policiste, turistične tehnike, slaščičarje, veterinarske tehnike, mesarje itd. Zato se jih bo od 400 do 600 skušalo vpisati zunaj regije (predvsem v Mariboru in na Ptuj), in to tudi v enake programe. Nekaterim je do tja bliže ali pa imajo druge razloge.

In če še do te objave ni bilo uradno znano, kaj bo z uvedbo novih programov računalniški tehnik, elektrotehnik-elektronik in elektrinar motornih vozil na Srednji strojni in tekstilni šoli Murska Sobota, je zdaj jasno, da z njimi v tem šolskem letu ne bo nič. Menda so se nekateri zbal, da bi to »ogrozilo« kovinarske programe. Če je res tako, potem je to dokaj čudno gledanje.

JOŽE GRAJ

V Pomurju tri investicijske družbe

Vlaganje v donosna podjetja

Z lastninskimi certifikati je slovenska država med svoje državljane tako rekoč brezplačno razdelila del družbenega premoženja, ki naj bi v novem gospodarskem in političnem sistemu čim prej dobilo znanega lastnika. Zaposleni, zlasti tisti v dobrih podjetjih, so svoje certifikate namenili za odkup lastnega podjetja, nekateri so se odločili za nakup delnic podjetij, ki so se odločila za javno prodajo delnic, velika večina tistih, ki niso mogli ali niso želeli vlagati v podjetje, kjer so zaposleni, pa izbirajo med investicijskimi skladi, ki so jih ustanovile posamezne družbe za upravljanje teh skladov. Boj za certifikate je med njimi bud in vsak skuša ponuditi kar največ. Rezultati bodo seveda vidni šele čez čas, saj se bo resnična privatizacija začele šele takrat, ko se bodo delnice začele koncentrirati pri določenih lastnikih in ko bodo seveda dobile ustrezno vrednost na trgu vrednostnih papirjev.

Rok za vložitev lastninskih certifikatov je podaljšan do konca leta in tisti, ki se še niso odločili, imajo še čas, da izberejo najboljšo možnost. Tudi nalaganje lastninskih certifikatov je lahko tvegan posel, vendar strokovnjaki zatrjujejo, da je tveganje pri vlaganju v investicijske sklade najmanjše, saj že sama zakonodaja onemogoča, da bi posamezni skladi postali preveliki lastniki v posameznih podjetjih. Lastninske certifikate v Pomurju zbirajo investicijski skladi različnih družb za upravljanje, med njimi pa so v bistvu le trije skladi dveh družb za upravljanje, ki imajo tu svojo domovinsko pravico. To sta dve investicijski družbi Pomurske družbe za upravljanje, ki je ustanovljena pri Pomurski banki in pooblaščen investicijska družba Ob Muri, ki jo je ustanovila družba za upravljanje Zavarovalnice Triglav iz Ljubljane.

V Pomurski banki že nekaj časa posebno skrb namenjajo investicijskemu bančništvu in tako so tudi v procesih privatizacije videli svojo priložnost. Banka je večinski lastnik Pomurske družbe za upravljanje, katere ustanovni kapital znaša 80 milijonov tolarjev, kar je dovolj za ustanovitev dveh investicijskih družb. Prvo družbo je Pomurska družba za upravljanje ustanovila v začetku lanskega marca, ta je od agencije za vrednostne papirje med prvimi dobila soglasje oziroma licenco za poslovanje in družba je začela zbirati certifikate 19. julija lani. Razpisani kapital Pomurske investicijske družbe je znašal 4 milijarde tolarjev, rok za zbiranje pa naj bi se iztekel 19. januarja letos. Ker se je sklad napolnil že v začetku decembra, so razpisani kapital povečali za 30 odstotkov (na 5,2 milijarde tolarjev), do 19. januarja pa so napolnili tudi ta povečani sklad. V januarju so tako opravili ustanovno skupščino prve investicijske družbe, ta je uradno registrirana in ima vse pogoje za sodelovanje na dražbi, kjer bo sklad za razvoj prodajal delnice podjetij. Na prvi dražbi sklada pomurska investicijska družba ni sodelovala, bo pa sodelovala na dražbi, ki jo sklad razpisal za 8. marec. Med 169 podjetji, katerih delnice bodo na dražbi, je tudi sedem pomurskih podjetij, politika pomurske investicijske družbe pa je predvsem kupovanje dobrih podjetij, ki bodo ustvarjala tudi dobiček. Sicer pa v Pomurski banki pravijo, da so to šele začetki trgovanja z delnicami podjetij, do pravega prometa z njimi pa bo prišlo šele čez čas.

Po ocenah, ki so jih napravili v Pomurski banki, bi njihove investicijske družbe lahko na območju Pomurja zbrale certifikate v vrednosti od 6 do 7 milijard tolarjev, zato so že ustanovili drugo investicijsko družbo, zbiranje certifikatov pa poteka. Drugo družbo so ustanovili 20. januarja, takoj za tem, ko je zbiranjem končala njihova prva investicijska družba, razpisani kapital pa znaša pol drugo milijardo tolarjev. Tudi ta sklad je skoraj že napolnjen in ga bodo po vsej verjetnosti povečali za 30 odstotkov.

Družba za upravljanje Zavarovalnice Triglav upravlja v Sloveniji s šestimi investicijskimi družbami in ena od teh je Pooblaščen investicijska družba Ob Muri, ki je zbirala certifikate na območju, ki ga pokriva soboška območna enota Zavarovalnice Triglav. Ta je dovoljenje za zbiranje certifikatov dobila lani 18. julija, razpisani kapital pa je znašal 2,1 milijarde tolarjev. Ker so certifikate v tej vrednosti zbrali že do konca avgusta, so kapital povečali za 30 odstotkov na 2,7 milijarde tolarjev in za tem še na 4,4 milijarde tolarjev. Z zbiranjem certifikatov so v tej investicijski družbi zdaj že končali in se pred kratkim tudi registrirali. Glede na območje, ki ga pokrivajo, je Pooblaščen investicijska družba Ob Muri zbrala največ certifikatov, če ne bi bili kapitalno omejeni, pa bi jih še več. Triglavova družba za upravljanje je tako tudi ena največjih tovrstnih slovenskih družb, saj je z zbranimi certifikati dosegla največjo še dovoljeno vrednost 30 milijard tolarjev.

Investicijska družba Ob Muri bo 8. marca tako prvič sodelovala na javni dražbi sklada za razvoj, skupaj z njo pa bodo na tej dražbi tudi vse preostale Triglavove družbe. Družba ob Muri ima blizu 16 tisoč delničarjev in tem bodo marca tudi poslali obvestila o delnicah. Sicer pa pravijo, da bodo vsi skladi kupovali povsod, da bi bilo tako tveganje čim manjše. Sicer pa še vedno iščejo možnosti, kako povečati kapital posameznih investicijskih družb, saj se lastniki certifikatov še vedno zanimajo za nakup njihovih delnic.

KOVAČ

Tujem posojilu nataknen drag depozit

Kje so vajeti za inflacijo

Spomnimo se, da je vlada že konec lanskega julija na seji razpravljala o tečaju tolarja, pa takrat in doslej v zvezi s problemom predragega tolarja v primerjavi z marko ali dolarjem ni naredila ničesar. Sredi lanskega poletja so govorili: če bi recimo vlada popustila nasprotujočim si predlogom o revaloraciji ali devaloraciji tolarja in skušala izsiliti administrativno poseganje v tečajno politiko, bi to pomenilo, da so nekomu v pasjih dneh popustili živci. Tudi banka Slovenije je takrat nasprotovala administrativnemu poseganju, saj bi to pomenilo odstopanje od načela gibljivega tečaja pri nas. Ampak za izvoznike bi bilo dobro, da bi že sredi lanskega vročega poletja nekomu popustili živci, če ne v smeri administrativnega poseganja v tečaj, pa predvsem pri zadrževanju inflacije ali rasti cen, še posebno so jih popravljali, tudi s pristankom vlade, nekateri monopolisti. Vlada je vajeti inflacije izpustila iz rok, zato so bili tudi ukupi Banke Slovenije, ki je na primer izdala vrednostne papirje, brez pravega učinka. Razkorak med domačo inflacijo ter rastjo tečaja se nenehno povečuje, izvozniki pa zaradi tega izgubljajo. Nagrajeni so uvozniki in tisti, ki jim je dovolj prostor na domačem trgu. Za lani poleti smo zapisali, da ni lepšega kot sedaj biti uvoznik, pa četudi slame. Zasluzek vrže namreč že sama razlika v tečaju.

Banka Slovenija pa sedaj bije plat zvona, saj je ponudba deviz pri nas, ki tišči tečaj marke navzdol in draži tolar, prevelika. Menjalnice, ki jih je v Sloveniji že prek tisoč, so imele lani za 6,8 milijarde tolarjev prometa, odkup deviz pa je bil za 599,9 milijona mark večji od prodaje. Pritisk deviz na domači denarni trg pa je tudi z druge strani, in sicer zaradi najemanja posojil na tujem. Po podatkih, ki jih je novinarjem povedal dr. France Arhar, guverner Banke Slovenije, je znašal dolg države do tujine konec lanskega leta 2 milijardi 241 milijonov dolarjev ali 19,7 odstotka več kot leto prej. Samo lani je bilo sklenjenih za 950 milijonov dolarjev različnih novih posojil (številna še niso niti izkoriščena), in to samo takih, ki so registrirana pri Banki Sloveniji. Kar 70 odstotkov posojiljemalec je iz tako imenovanega zasebnega sektorja ter podjetij, 30 odstotkov posojilnih pogodb pa je sklenila država. Kar 68 odstotkov posojil je najetih z rokom odplačila do petih let, pri dobri četrtini posojil pa gre za tako imenovani vroči denar, kratkoročni denar, ki kroži v tem prostoru in ki po besedah guvernerja išče lokacijo za doseglo najboljših

Herbert Šefer, generalni direktor Računske: Če bo to uravnavalo tečaj, je ukrep na mestu, vendar pa je sam premalo. Banka Slovenija ali sploh nekdo v državi bi moral sprejeti še nekatere dodatne ukrepe za rešitev problema na denarnem trgu. Računska kot izvoznik ni najemala gotovinskih posojil na tujem, razen tako imenovane blagovne kredite, za katere pa ukrep ne velja. Ukrep o vplačilu depozita nas torej ne prizadane, saj teh oblik posojila na tujem nimamo.

Štefan Sobočan, direktor Varisa: Za financiranje izvoznih poslov na tujem ne najemamo posojil, ampak jih, če je potrebno, doma.

Domače obresti pa so znane in se gibljejo okoli 18 odstotkov. Kot izvozniki imamo benifitno pri pridobivanju tujih posojil, vendar če bi morali plačati 40-odstotni depozit, bi to pomenilo, da bi najprej morali pri drugi banki najeti posojilo za pokritje tako visokega depozita. Zato menim, da gre Banka Slovenija ali država v nasprotno smer, saj nas s takšnimi ukrepi preusmerja na domači trg. Mislim, da bi banka morala delovati v drugo smer in subvencionirati obrestno mero za izvoznike. Prek Slovenske izvozne družbe pa so postopki

rezultatov. Tudi devizno varčevanje v Sloveniji je bilo lani rekorno, ugotavljajo pri Banki Slovenije.

Zaradi vsega se je svet banke odločil za sprejem nekaterih (administrativnih) ukrepov ali prepovedi. Najbolj odmeven je ukrep uvedbe tolar-

skega depozita za najem nekaterih tujih finančnih posojil. Ukrep je namenjen za posojila, ki so namenjena konverziji in so tako dodatna ponudba deviz na domačem trgu. Ukrep velja tudi za tiste, ki so odpisali pogodbo o najemu posojila na zalogo. Tolarski brezobrestni depozit znaša kar 40 odstotkov. Drugi ukrep, ki velja za banke, pa je, da si morajo povečati stopnjo rezerve pri deviznih sredstvih na vpogled z 90 na 100 odstotkov. Povečali so tudi obresti za blagajniške zapise centralne banke v dolarjih in jih tako podražili.

Bodo ukrepi učinkoviti? Koliko časa bo spet minilo, da bodo učinki zaznavni in obč-

priznana prednost domačim bankam? Nekaj je gotovo, plačilo tolarskega depozita kar v vrednosti 40 odstotkov posojila tuje posojilo zelo podra-

Najbrž nihče ne bo izbral, da bi si doma najel posojilo in plačilo depozita (saj če najemaš posojilo pomeni, da imaš denarja), da bi potem doma tuje posojilo. Z uvedbo depozita pa je Banka Slovenije, prav da bi pomagala izvoznikom, posredno udarila na njih. Le dobra izvozna podjetja imajo možnost dobiti posojilo na tujem, ki so bila dole ugodnejša od domačih. O ukrepu so svoje mnenje povedali tudi direktorji nekaterih

preved zapleteni in tudi možnosti obstoje le za velike posle.

Božo Kuharič, direktor Mure: Najemamo gotovinskih posojil na tujem s plačilom odstotnega depozita ne pride v poštev. Ukrep Banke Slovenije pa pozdravljam, saj so razlike med inflacijo in tečajem že nevdružne, kar za Muro pomeni za lani 10 milijonov mark prihodka manj. Ukrep torej pozdravljamo, mi vemo pa, kdaj bo začel učinkovati, ali bo čez tri, štiri ali pet mesecev. Problem se torej prenašal na poslovanje še v tem letu.

Stanislav Škalič, direktor Muralesa: Mi na tujem nismo najemali posojil pa tudi doma. ne. Sedaj imamo naložbo, vendar bomo posojilo vzele pri domači banki. Ukrep Banke Slovenije pa se mi zdi nelogičen in kratkoročen. Trenutno pomaga urejati tečaj, po drugi strani pa daje moč domačim bankam. Tako se ne bo dalo znižati obresti. Za fiskalno politiko in druge poti, kot da država ustavi inflacijo. Mi smo kot izvozniki zaradi tečajnih razlik izgubili okoli 500 tisoč mark, saj grede domači stroški svojo pot, cene na tujem pa je težko spreminjati. Lansko leto smo bili pri tem uspešni, boljše je letos, ko smo uspeli popraviti od 3 do 5 odstotkov, kar je veliko.

teni, ali pa bodo izvozniki morali spet računati s tem, da bodo izgubljali zaradi razlik pri tečaju mesece ali morda kar leto? Mar je uvedba tolarskega depozita, ki je v bistvu ukrep onemogočanje najemanja posojil na tujem, res dobro preiščena? Mar ni to posredno

pomurskih izvoznih podjetij. Povabili smo jih, da o njem spregovorijo v dveh razgovorih. Kot ukrep za uravnoteženje tečaja in kot zaprie poti tudi izvoznikom za pridobitev posojila na tujem.

MAJDA HORVAČ

So tudi pomurska podjetja izkoristila možnost vključitve nujnih ekoloških naložb v program lastninjenja kot ekološke rezervacije

Prevara države ali začetek ekoloških sanacij?

S privatizacijo, ki je v Sloveniji letos v sklepnih fazi, naj bi prav vsa lastnina dobila znanega lastnika. Znanega lastnika ali odgovorno osebo pa naj bi dobili tudi odpadki, onesnaževalci okolja, skratka bremena okolja; to nalaga četrti odstavek 9. člena Zakona o varstvu okolja, medtem ko so v 11. točki 5. člena kot breme okolja določeni vsi z uživanjem lastnine povezani oziroma z zakonom predpisani, pa ne plačani stroški obremenitve.

Koliko slovenskih podjetij je bilo pri pripravljanju programa lastninjenja pozornih tudi na določila že sprejetega Zakona o varstvu okolja? Ali se bodo zahteve ekološke sanacije upoštevale prav pri vseh podjetjih ali pa bodo morale ta določila izpolnjevati le proizvodno in prodajno uspešna podjetja, medtem ko bodo druga života ostala v džavni lasti ali pa bodo novi lastniki finančno nespособni izvajati okoljevarstvena določila? To bomo vedeli šele čez nekaj let, kajti ta trenutek je še marsikaj poslovna tajna (kakor so nam povedali na MOV-u). Tudi seznam slovenskih podjetij, vseh je 101, ki so do 31. decembra 1994 oddala program lastninjenja agenciji za privatizacijo skupaj s potrdilom ministrstva za okolje in

prostor, da imajo določena sredstva rezervirana za ekološko sanacijo podjetja, je še skrivnost, ki je državni sekretar Marko Štokar ne sme izdati. Za višino teh rezerviranih sredstev se je zmanjšala vrednost celotnega podjetja in so ga torej lahko kupili po nižji ceni kot sicer. Na ta način naj bi si iznajdljiva podjetja zmanjšala vrednost za kar 416 milijonov mark. V sestavi tako imenovane ekološke sanacije so podjetja lahko upoštevala tudi vse naložbe, ki so jih izvedli po 1.1. 1993. Vsa druga podjetja, ki so vključila vrednost ekoloških investicij, ki jih šele nameravajo uresničiti, jih bodo morala izvesti v prihodnjih letih (od 5 do 10 let).

Podjetja (101), ki so predlagala ekološke rezervacije v ok-

viru programa lastninjenja v višini 20 milijard tolarjev oziroma čez 400 milijonov mark, so 31,4 milijona mark rezervirala na račun odstranjevanja odpadkov in kar 385,3 milijona mark na račun naložb. Ze sedaj pa dvomimo, da je med njimi veliko pomurskih podjetij, čeprav bi morala po dosežanih ugotovitvah sanitarnih inšpektorjev večina med njimi začeti z velikimi ekološkimi sanacijami. In kaj bo s številnimi odlagališči odpadkov, v katerih so PCB-ji in drugi škodljivi odpadki, ki so danes prekriti z zemljo.

V razvitih državah spremlja kakršno koli spremembo lastnine tudi okoljska valorizacija podjetij, ki spreminjajo lastnika. V prvem valu privatizacije v Vzhodni Evropi ugotavljanje okoljskega stanja podjetij ni bilo sistemsko določeno z zakoni, a je do takšnega ugotavljanja prihajalo, saj so ga zahtevali tuji, ki so ob nakupu podjetja hoteli natančno vedeti, kaj kupujejo. V drugem valu privatizacije je bila ekološka valorizacija sistemsko urejena le v nekdanji Češkoslovaški republiki. Republika Slovenija je v svoj model lastninjenja uspešno vpeljati oceno okolj-

skega bremena podjetij. In lastninijo. Vendar pa je velika nevarnost, da podjetja ekološke sanacije ne bodo vedno je lahko dober izgovor za slabo poslovanje, propad podjetja in ustanovitev nove družbe z enako dejavnostjo. Poznamo iznajdljivost slovenskih podjetnikov, ki so spremljani za prevaranje države. Podjetja so postala za vsako ekološka rezervacija, dolžnik države. To vsoto bodo morali porabiti v časovnih rokih, ki so določila sama, ministrstvo za okolje in prostor pa bo natančno pripravljalo način nadzora nad izvajanjem, v najkrajšem možnem času pa bodo proučili vsi obliki in način sankcioniranja podjetij, ki ekoloških rezervacij zaradi teh ali onih razlogov v predvidenem roku ne bodo realizirala. V tem primeru bodo ostala dolžnik države. Kaj bo bolje za nekatere, ki imajo na dvoriščih v sodih veliko nevarnih odpadkov, da bi njihovo odstranjevanje bilo več, kot pa je vredno podjetje pa je spet drugo vprašanje - ali spada v prihodnost.

BERNARDA B. PEČEK

Na Kamenščaku spet vrtajo, občinski svet v Ljutomeru pa je sprejel zahtevo Zelenih o posebni seji, na kateri bi se seznanili z raziskavami in načrtovanim izkoriščanjem geotermalne energije na širšem območju Ljutomera

Ljutomerski razvoj 4.000 metrov pod zemljo?

Vrtina naj bi Prlekijo postavila na noge in ustavila odlivanje prleškega kapitala v prekmursko metropolo, tako je vsaj prepričan Ljutomerski župan.

Ko so delavci INE Nafte leta 1987 končali dela na vrtini LJUT 1, so geologi in drugi strokovnjaki na osnovni ogljikovodikov med drugim sklepali, da so v globini nad 4.000 metrov sloji termalne vode oziroma vroče pare s temperaturo od 90 do 172 stopinj Celzija. Pravzaprav naj bi šlo za večji bazen, ki se razteza od Ptuja prek Ljutomera proti Lendavi, najbolj »vroče« pa naj bi bilo pod Ljutomerom. Gre torej za geotermalno energijo, ki bi jo lahko s pridom uporabljali. V tej smeri ni še posebno prizadeva prejšnji predsednik občinske vlade in sedanjí župan občine Ljutomer Ludvik Bratuša, ki je tudi vodil priprave za ponovno ožvitev raziskav in še posebno za aktiviranje nove vrtine LJUT 2. V to pa sta se vključili tudi ministristvi za gospodarske dejavnosti (energetika) ter za zanost in tehnologijo.

Medtem so strokovnjaki Geološkega zavoda Ljubljana, IGG-ja iz Ljubljane, upravne organizacije za prostorsko planiranje občine Ljutomer in nekakšni eksperti za geometrijo pri Evrop-ski gospodarski skupnosti že recenzirali študijo izvedljivosti pilotnega geotermalnega projekta T II. Njihova ocena je bila, da gre za trenutno enega najbolj obetavnih geotermalnih projektov v Evropi. Pred kratkim pa se je začelo izvajanje I. faze, in sicer so delavci Nafte Lendava (njihovo podjetje je bilo izbrano na javnem natečaju) spet začeli vrtati na Kamenščaku. Predstavniki ministristva za gospodarske dejavnosti pa so prišli 15. februarja na kontrolni ogled vrtine in pre-

verjanje celotnega projekta. Njihova ocena je bila dokaj ugodna, zato si bodo prizadevali, da bi v proračunu Republike Slovenije za letos namenili določena sredstva za nadaljnje uresničevanje tega projekta. Aktiviranje vrtine LJUT 2 (predvidoma v ljutomerski industrijski coni) pa bo odvisno od rezultatov že začetege vrtanja na Kamenščaku, torej od sedanjih aplikativnih raziskav in preskušanja vodonosnika T II. Če bo prišlo tudi do tega, potem si lahko Ljutomerčani obetajo postavitev 3-megavatnega agregata za proizvodnjo električne energije (pogonska sila vodna para), oskrbo z geotermalno energijo proizvodnih obratov in tudi ogrevanje stanovanj, rastlinjakov idr.

Na Kamenščaku spet vrtajo, da bi z nadaljnjimi raziskavami predvsem ugotovili, ali je v globini nad 4.000 metrov pod Ljutomerom zares velik bazen z geotermalno energijo. Prve raziskave namreč kažejo na to. (Fotografija: J. G.)

Ljutomerski župan polaga v ta projekt velike upe, saj daje po njegovem možnosti, da se tok gospodarskega razvoja obrne v prid Prlekije, vendar ne na račun sosednjih občin, tako kot naj bi se v preteklosti kapital koncentriral predvsem v Murski Soboti. Po njegovem naj bi torej preprečili morebitne »neugodne tenden-

ce«, s katerimi so v preteklosti mirno soglašali njihovi politiki in gospodarstveniki. (Če je to res, bi kazalo dokumentirati s konkretnimi podatki.)

Nadaljnji razvoj pa bo temeljil na globalnem razvojnem projektu Slovenske gorice in v »smislu novonastalih lokalnih skupnosti« pa tudi z enakopravnim vključevanjem in ob dogovornem sodelovanju pri razvojnih programih s sosednjimi prekmurskimi občinami.

Vsekakor gre pri vsem tem za strateške opredelitve. Člani občinskega sveta se niso zadovoljili s predlogom, da bi jih o tem župan le informiral, ampak je večina podprla predlog stranke Zelenih, da mora biti na to temo čez dva tedna posebna seja.

JOŽE GRAJ

Aleksander Podlunšek, prejemnik nagrade GZS za izjemne podjetniške dosežke

Z željo za urejeno gospodarstvo

Gospodarska zbornica Slovenije je podelila nagrade za leto 94 za izjemne gospodarske in podjetniške dosežke. Pet nagrad je bilo namenjenih za velika podjetja in pet za mala, in med slednjimi nagrajenci je bil, po predlogu Združenja podjetnikov Pomurja, tudi Aleksander Podlunšek, direktor Medicopa Inženiring, d.o.o., iz Murske Sobotne.

Medicop, kar je skrajšano ime za medicinsko opremo, je nastal leta 81, ko je Aleksander Podlunšek svojo obrtno delavnico za izdelavo orodij in brizganje plastičnih mas preusmeril v proizvodnjo medicinske opreme. Razvoj in izdelava medicinskih aparatov in medicinske opreme sta rezultat njegovega osebnega dela. V družinskem podjetju, kjer je zaposlenih 22 delavcev in je lanskoletna realizacija znašala 3,8 milijona mark, razvijajo in izdelujejo izdelke vrhunske kakovosti, v zadnjih letih tudi opremo reševalnih vozil.

S svojimi izdelki so uspeli na domačem tržišču, kar je zelo pomembno, saj je bilo v zdravstvenih krogih zaupanje le v tuje izdelovalce medicinske opreme. Čedalje bolj pa postajajo tudi izvozniki, zato bodo stopili na pot pridobitve certifikata kakovosti ISO.

»Priznanja sem vesel, je potrditev dosedanjega dela, pomeni pa tudi obveznost za naprej. Od slej bomo še bolj opazovani, zato ni vseeno, kako delamo in se razvijamo.

Sam si pa želim urejeno gospodarstvo in urejeno zakonodajo, da se bomo lahko posvetili razvoju firme, tržišču. Sedaj pa se ukvarjamo z vsem mogočim. Ključ vsega sta neurejena plačilni promet in neurejena zakonodaja za gospodarstvo.

V tem času veliko govorimo o priključitvi EU, kar je za našo varnost nujno, hkrati pa se tega s

sedanjim našim gospodarstvom lahko bojimo.

Res da bo do priključitve mor-da prišlo čez sedem let, vendar bomo v tem času morali gospodarstvo postaviti na solidne temelje, da bomo kljub uniji ohranili lastno identiteto ter da ne bomo njihovi črnci.

Zakonsko neurejeno je tudi področje standardizacije. Saj razumemo, da smo država v transformaciji ter moramo nekoliko potrpeti, človeka pa vendar jezi, da stvari ne gredo v smer, v katero bi morale iti, »je ob prejeti nagradi razmišljal Aleksander Podlunšek, direktor Medicopa Inženiring.

MH
Foto NJ

Bo država dovolila spremembe prostorskega plana, ne da bi vedela, kdo bo gradil zdravilišče vredno 100 milijonov mark?

Zdravilišče Bukovnica: kdaj, kdo, kako?

»Ne morem vam povedati kaj več o tem, dokler ne bomo vedeli, ali bo država izdala razna potrebna soglasja oziroma dovoljenja ali ne.« katerim smo se pred dnevi pogovarjali po telefonu. Hoteli smo namreč povedati, kdo bo financir zdravilišča v Bukovnici pri Dobrovniku v Prek-ski bližnji Čikečki vasi. Dokaj čudna formulacija, kakor da bi se snovalci novega zdravilišča v osrčju Prekmurja hali, da ne bi kdo pre-vratno glasno spraševal: kako, kdaj, kdo, zakaj in še kaj. Kljub vsej skriv-nosti sodelujočih prekmurskih snovalcev in ljubljanskih sodelavalcev smo izvedeli, da bodo pristojni strokovnjaki šele ta teden dobili na delovne mize prve informacije o predvidenih prekmurskih posegih v prostoru, ki niso majhni niti v državnem merilu. Odločili naj bi o pri-tutnji zaradi predvidenega beltsinskega nogometnega veleštadiona. Vse fazi pregovarjanja najviših. Bo odločilna barva stranke ali barva de-narja? Morebiti pa sploh ne bo nobenih zapletov, kajti g. Kugler oziro-narče novega zdravilišča, čeprav (tako kot v lendavskem primeru) še nimajo koncesije za izrabo termalne vode.

Govorice in izjave o bukov-niškem zdravilišču so večkrat po-vezane z imenom Ivana Obala, nekdanjega predsednika izvršnega sveta prejšnje občine Murska So-bota, ki je sredi mandata prevzel funkcijo državnega sekretarja za kmetijstvo na ministristvu za kme-nes. O projektu Bukovnica nam je povedal, da je prvo sporočilo jav-nosti o načrtovani gradnji podal že kot predsednik soboške vlade,

ko je izvršni svet sprejel sklep, da bi pridobili investitorje s ponudbo primerne lokacije in možnostjo izrabe tamkajšnjih vrtine, zato so takratnemu Zavodu za ekonomiko in urbanizem naročili, naj začne z določenimi pripravljalnimi deli in ugotovi, kaj se da tam narediti. Medtem so se pogovarjali z inica-torjem naložbe, objavili natečaj, ki pa ni povsem uspel, saj je bilo po-slanih le nekaj projektov, zato so se odločili za dopolnitev tistega, ki je

bil izbran kot najboljši predlog. In kaj nam je g. Ivan Obal povedal o sedanjih prizadevanjih: Jaz za to nisem več pristojen, pobudo sem pre-nesel neposredno na župana občine Moravke Toplice Franca Cipota. Ta je opravil že nekaj pogovorov s po-nudniki, tako da zadeva poteka. Osebnostno mislim, da je to zelo zani-miv projekt, saj zaokrožujemo turi-stično ponudbo ter izkoriščamo to-plo vodo v najbolj optimalne name-ne. Poleg tega se na ta projekt navezuje tudi izraba tople vode v kme-tijski namene z različnimi rastlinjaki in dopolnilno dejavnostjo, ki v dru-gih primerih niso predvideni. V tej smeri je v nekdanji soboški občini potekal tudi razvoj infrastrukture, saj smo do Bukovnice asfaltirali cesto ter tja usmerili tudi vodovod. Imeli smo tudi nekaj stikov s tujimi ponu-dniki kapitala in udeleženci v tem projektu, zdaj pa je vse odvisno od lokalne oblasti. Mislim, da se za projekt, vreden 100 milijonov mark, splača potruditi.«

Zdravilišče naj bi bilo zgrajeno v obliki prekmurske vasi; arhitekti bi gostom lahko pokazali, kakšna je bila prava prekmurska arhitek-tura. Na zdravilišče bi se navezo-vali tudi konjereja, vinogradništvo, gobarjenje, ponudba biološko neo-porečne hrane in drugo. Tudi če

bo Policijski sindikat uporabnik zdravilišča, nam je povedal g. Obal, bo le-to odprtega tipa, namenjeno tudi drugim gostom. Velik del objektov bo pod zemljo, vendar le zato, da ne bi preveč okrnili okolja. Na vprašanje, da je kljub vsemu moteče skrivnostno prikrievanje fi-nancerjev, je g. Obal povedal: »Po-membna je iniciativa, pomembno je to, da imamo zametke projekta, po-tem pa se išče ponudnik. V končni fazi bo smiselno ustanoviti delniško družbo, kjer bo večinski domači ka-pital, če pa bomo šli v Evropo, bomo morali uporabljati tudi evropske standarde.« Strinjal se je, da je kljub vsemu okrog načrtovanega zdravi-lišča nekaj skrivnosti, ki pa po njegovem mnenju morajo ostati tako dolgo, dokler ne bo projekt v izvedbeni fazi.

Enako nepopustljiv je bil g. Melanšek kot uradni predstavnik Policijskega sindikata Slovenije. Zgolj po naključju je zdaj v igri Bukovnica, kajti na voljo so imeli več različic. Zaenkrat da je še vse pri idejah, zamislih in željah, kaj več pa da nam sedaj še ne more povedati. Za naložbo je poleg Po-licijskega sindikata, ki je samostoj-na pravna oseba, zainteresiranih več strank, kdo vse, pa nam ne more povedati, ker ni še nič uradno. Pred

začetkom gradnje naj bi se ustano-vila gospodarska ali delniška družba. Kaj več bomo lahko izve-deli šele takrat, ko bo že vse dogo-vorjeno, ko se bo vedelo, da bodo pristojne inštitucije izdale potreb-na soglasja.

O Bukovnici se v Pomurju go-vorji že nekaj let. Najprej se je njeno ime pojavilo v povezavi z dragocenimi arheološkimi odkritji ga. Irene Šavel iz Pokrajinskega muzeja v Murski Soboti. Nato se je o Bukovnici govorilo kot o de-mografsko ogroženi vasi pa o vasi, ki je najprimernejša za pridelo-vanje zdrave hrane, ker je naravno zaščiten pred neprimernimi vpli-vi in posegi. V gasilskem domu v Bukovnici so konec osemdesetih let organizirali tudi javno razpra-vo, govorili so možnostih razvoja vasi, o dejavnosti, ki bi prinašale dobiček, vendar ne bi preveč spre-minjala vasi, kajti Bukovnica je ena najlepših in najbolj ohranjenih prekmurskih vasi - čeprav se je ohranila zgolj po zaslugi od-daljenosti in nerazvitosti. Takratni predlogi razvoja so bili: najprej urediti komunalno infrastrukturo, ceste, vodovod in drugo, pridobiti sredstva, s katerimi bi se obnovile tipične prekmurske hiše, in z usta-

novitvijo družbe poskrbeti za razvoj turizma na vasi, ki bi pome-nili novo vrsto ponudbe v sloven-skem turizmu; razvijali bi mehki tu-rizem, zahtevnejši in ekološko osveščeni tuji gostje bi stanovali v pristnem domačem okolju, v obno-vljenih vaških hišah, opazovali do-mačine pri njihovih vsakdanjih opravilih, ti bi se ukvarjali tudi z domačo obrtjo ter prodajo pridelkov in hrane na domu, se naužili lepot neokrnjenih gozdov, bližnjega jezera, poleg tega pa bi lahko izbirali med kar nekaj zdravi-lišči. Moravske Toplice so od-daljene dobrih sedem kilometrov, približno enako Terme Lendava ter nekaj kilometrov več Zdravilišče Radenci in Banovske toplice.

Toda takšni so bili načrti pred nekaj leti, ko so bili vsi (tudi eko-logi in zeleni) še bolj naklonjeni naravi in ljudem. Prav gotovo je veliko lažje postaviti še eno zdravi-lišče, izkoristiti termalno vodo in ga napolniti z določenimi gosti kakor pa obnoviti in oživiti vas Bukovnica! Pri vsem tem pa je najbolj moteče, da tamkajšnjih lju-di, domačinov, nihče ne vpraša, če si novega soseda želijo oziroma kaj si oni želijo.

BERNARDA B. PEČEK

Zapisano ob robu s posveta vodij poklicnega svetovanja in štipendiranja

V šolah tudi »prisiljeni«

Želje niso usklajene z možnostmi

Te dni je Ministrstvo Republike Slovenije za šolstvo in šport objavilo razpis za vpis osmošolcev in dijakov v programe nadaljnjega izobraževanja. Kakšne poklicne namere imajo učenci 8. razredov v Pomurju, smo že pisali. Ali se bodo njihove želje skladale z razpisnimi možnostmi?

Lahko zapišemo, da ne bo ravno malo takih, ki ne bodo mogli uresničiti svoje poklicne želje. Ali zato, ker v druga šolska središča ne morejo iti, ker bi bilo šolanje predrago, ali pa se ne bodo mogli vpisati v izbran program na eni od pomurskih srednjih šol, ker bo prijav preveč in bodo izpadli zaradi omejitve vpisa (manj točk pri preverjanju znanja iz slovenskega jezika in matematike ob koncu šolskega leta ali slabši splošni učni uspeh). In tako se lahko zgodi podobno, kot na Srednji zdravstveni šoli Murska Sobota, kjer je ena od učenk ravnateljici Mariji Zdravec dejala, da ne hodi rada k njim v šolo, ker so jo k temu prisilili drugi. Prav gotovo je takšnih »prisiljenih« učenk in učencev še več, in to na vseh šolah. Resnica je kruta, toda za reševanje tega problema ni ravno veliko možnosti. Prej bi rekli, da jih skoraj ni zaradi prej naštetih razlogov. Poznavalci te problematike pravijo, da to vendar ni tako tragično, saj tudi drugod, v večini evropskih držav, okrog polovica ljudi ne opravlja dela, za katerega so se najprej poklicno usposabljali, ampak se kasneje preusmerijo, prekvalificirajo. S tem se bomo potemtakem morali najbrž sprijazniti tudi pri nas.

Druga nenavadna stvar, ki smo jo slišali ob tej priložnosti, pa je nepričakovan sklep sveta Srednje strojne in tekstilne šole Murska Sobota, ki je menda z glasovanjem večinsko odločil, da ne podpira uvedbe novih programov računalniški tehnik, elektrotehnik-elektronik in električar motornih vozil v novem šolskem letu, češ da bi to ogrozilo kovinarski program. No, k temu jih je spodbudil tudi pogoj, da bi morali v tem primeru sami zagotoviti sredstva za opremo, kar pa bi bil precejšen izdatek, ki ga ne bi zmogli brez pomoči širše družbene skupnosti (občine, podjetij idr.). Učencem in staršem so ves čas doslej govorili, da bo možen vpis v omenjene programe v Murski Soboti, zdaj pa iz tega ne bo nič. Učenci bi torej bili, programa pa ne nameravajo izvajati. Ponekod drugje je obratno. Denimo Srednja kmetijska šola Rakičan, kjer bi se kako radi poučevali v vseh programih, pa se je zanimanje za vpis v zadnjem času zelo zmanjšalo. Ampak če bi lahko omenjene nove programe izvajala Srednja ekonomska, trgovska in upravno-administrativna šola Murska Sobota, bi jim po besedah ravnatelja te šole Štefana Harkajja uspelo zagotoviti tudi denar za opremo in druge potrebne stvari. Vendar temu bi na Srednji strojni in tekstilni šoli najbrž odločno nasprotovali. Zdaj bodo začeli s pripravami, da bi te programe uvedli v prihodnjem šolskem letu. Poklicni svetovalci na osnovnih šolah pa naj učencem o tem ne govorijo tako dolgo, dokler zadeva ne bo jasna kot beli dan.

JOŽE GRAJ

Na ljutomerski gimnaziji nameravajo vpisati tri oddelke novincev - Zadovoljni s predmaturitetnimi rezultati

Obetajo si boljše delovne razmere

Obnova 100-letne stavbe in prizidek z novimi prostori

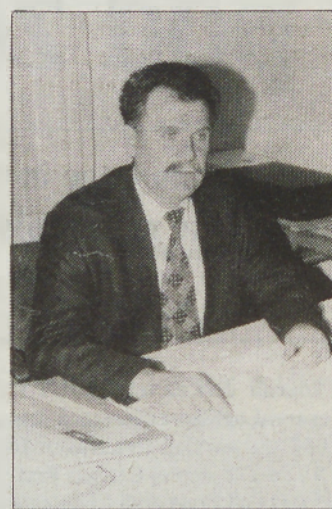
Lani je bila 30-letnica gimnazije. Tega jubileja jim sicer ni uspelo pr slavljati s pomembnejšo delovno zmago, kot so najprej predvidevali in kot bi si želeli (odkrili so spomenik velikemu slovenskemu jezikoslovcu Francu Miklošiču, pripravili razstavo idr.), toda vedeli so, da ni več daleč čas, ko bodo prišli tudi oni na vrsto za nadaljnjo adaptacijo šole (stavba je letos stara 100 let) in dograditev nekaterih dodatnih prostorov.

In medtem je to končno potrjeno, tako da že tečejo priprave za naložbena dela, ki jih bo financiralo Ministrstvo Republike Slovenije za šolstvo in šport. Potem ko so že prekrili streho, zamenjali okna in električno inštalacijo, je sedaj na vrsti obnova podov, zamenjava vodovodne inštalacije in zgraditev prizidka, v katerem bodo imeli večnamenski prostor (to bo tudi jedilnica), kuhinjo in knjižnico s čitalnico, obenem pa bodo preuredili nekatere stare prostore, tako da bodo imeli 13 učilnic. V to naložbo pa je vključena tudi obnova telovadnice, ki je sicer v lasti TVD Partizana Ljutomer (sklenjena je pogodba za uporabo za 50 let). Gre predvsem za adaptacijo spremljajočih prostorov in zunanosti te stavbe.

Z gradnjo oziroma adaptacijo nameravajo začeti v poletnih počitnicah in jih tedaj v glavnem tudi končati. Naložbena vrednost je ocenjena na okrog 120 milijonov tolarjev.

- Kakšno pa je zanimanje za vpis v vašo gimnazijo? Zvedeli smo, da naj bi se zmanjšalo in kaj pravite na to, smo v nadaljevanju pogovora najprej povprašali ravnatelja OZVALDA TUČIČA.

»Glede letošnjega vpisa lahko govorimo le še o namerah, ki jih je med pomurskimi osmošolci zbral zavod za zaposlovanje. Res je po njihovih podatkih zanimanje nekoliko manjše, vendar to velja tudi za gimnazijski program v Murski Soboti. Nad tem sem nekoliko presenečen. Če je temu vzrok strah pred zahtevnostjo programa in še zlasti pred maturo, si upam trditi, da je to odveč in da bi lahko vsaj 20 odstotkov generacije uspešno nadaljevalo izobraževanje v gimnazijskem programu. Le-ta daje splošno vzgojno-izobraževalno osnovo za nadaljevanje študija. Mi pa kljub vsemu računamo, da bomo tudi v novem šolskem letu vpisali 3 oddelke novincev, saj je potrebno k nameram pomurskih osmošolcev prističi še

Ozvald Tučič, ravnatelj Gimnazije Franca Miklošiča Ljutomer: »Lahko rečem, da so naši dijaki pri nadaljnjem študiju dokaj uspešni.«

okrog 15 učencev iz sosednje ormoške občine. To je namreč že tradicija. Naš šolski okoliš predstavlja pretežno občine Ljutomer, Gornja Radgona in Ormož, imamo pa tudi učence iz lendavske in soboške občine. Zanimivi smo predvsem za tiste, ki nameravajo študirati jezike, pa tudi na naravoslovnem področju dosega je naši

dijaki dokaj dobre rezultate. »
- Predmaturitetni preskusi na srednjih šolah so prinesli dokaj dobre rezultate, velja to tudi za našo gimnazijo? In kako se boste na maturo pripravljali za pravo maturo?

»Če bi bila to že prava maturo, bi naši dijaki skoraj vsi uspešno naredili preskus iz jezikov. Če bi merila, ki so nam bila znana, in pri njih je rezultat nad 70-odstotni. Tudi pri naravoslovju so bili rezultati dobri. Kar se tiče matematike, sicer ni tako, vendar, sodeč po izdih drugih, so se naši dijaki še dobro odrezali. Vse skupaj pa je nizko. Pričakujem, da bo uspeh na maturi podoben, kot je bil doslej pri zaključnih izpitih. Priprave na maturo tečejo vse šolsko leto, posebno intenzivno pa v zadnjem mesecu, ko bodo dijaki ponajhu in utrjevali celotno snov za maturo. Program 4. letnika smo nameravali načrtovati tako, da bo snov predlana v prvih dveh konferencah, in je do konca marca, potem pa se bodo izključno pripravljali na maturo. V preostalih letnikih bomo končali s poukom 2. junija, potem pa bodo imeli učenci še 2 tedna obveznih izbirnih vsebin.«

Kot vse kaže, si je ljutomerska gimnazija naposled izborila ustrezno mesto v pomurski mreži srednjih šol in tudi v nekoliko širšem prostoru. To pa je tudi jamstvo, da si lahko obetajo predvsem lastno izobraževanje.

JOŽE GRAJ

Kot tekmovalec na olimpijskih igrah

Šolar mora delati tudi, če je bolan

Vsak dan v šoli tretjina bolnih otrok

Kar pozabljamo na to da je tudi šolar delavec, ki si delovnega mesta ne izbira, da se z njim in okoli njega, ko ga prizede bolezen, dogaja marsikaj. Šolar si namreč zelo težko privoščiti bolniški dopust. O odsotnosti učencev od pouka zaradi bolezni le redko razmišljamo, še redkeje je o tem tudi kaj zapisano, zato je toliko vrednejši zapis prvi številki letošnjega Zdravstvenega varstva prim. Marjane Šalehar, spec. šol. medicine, ki je navedla nekatera spoznanja ob svojem delu, kaj se dogaja s šolarjem in okoli njega ter v njegovem okolju, ko zbolí.

Učenec je vezan na svoje delovno mesto, kjer se lahko počuti dobro ali pa tudi ne, na sodelavce, ki ga imajo radi ali pa ne, na učitelja, ki je lahko pravičen »šef« ali pa tudi ne. Šolar torej ne more izstopiti, ugotavlja prim. dr. M. Šalehar. Učencev delovni straja osem do deset ur, poteka v ergonomsko neprimernih razmerah, ob dejavnih, ki še povečujejo utrujenost, to pa so slab zrak, hrup, neprimerna relativna vlažnost prostorov, neprimerna osvetlitev in senčenje, delo v vsiljenem položaju in mirovanju, pisati mora ob pohištvu, ki ni primerno stopnji njegovega razvoja. Vsak dan hodi v šolo tretjina bolnih otrok, ki si ne

upajo priznati, da so bolni, saj bi sicer zamudili pri pouku. Šolar namreč mora delati, da si pridobi čim boljše plačilo, oceno, saj v šoli velja zakon storilnosti in neusmiljeno tekmovanje za boljše plačilo, oceno. Šolar mora delati tudi, če je bolan, saj mu njegovi delodajalci ne priznajo pravice do bolniškega dopusta in do okrevanja, ugotavlja dr. Marjana Šalehar ter dodaja, da šolar pogosto pride v šolo brez zajtrka, kosilo pa ima med peto in šesto uro popoldne, ko mama skuha kosilo. Šolar je zato pogosto lačen in žejen, prostega časa pa skoraj nima. Ko zbolí, pa ga pogosto muči slaba vest zaradi zamujenega pouka, največkrat je sam doma, saj si starši ne upajo vzeti bolniškega dopusta za nego otroka. Sledi klicanje sošolcev po telefonu, da malemu bolniku prinesejo zvezke, da bo prepisal snov in ne zamudil prav ničesar. Dr. Marjana Šalehar šolarja primerja kar s tekmovalcem na olimpijskih igrah. Takole pravi: »Da bi šolar prenesel vse napore, ki jih od njega terjata sistem šolanja, mora imeti psihofizično kondicijo tekmovalca na olimpijskih igrah.«

In kaj se dogaja v družini malega bolnika, šolarja? Mati in oče sta dostikrat zmedena in pre-

strašena in nemalokrat tarnata: pa ravno sedaj je moral zboleti, ko pišejo kontrolko iz matematike, slovenščine, pa ravno sedaj, ko jemljejo novo snov. Starši komaj najdejo čas za obisk pri zdravniku, saj so zaposleni s prepisovanjem in fotokopiranjem snovi, od zdravnika pa pričakujejo, da najde čudežno zdravilo, ki bi otroka takoj pozdravilo.

In kaj se dogaja v šoli? V šoli pa pravijo: ne verjamemo, hočemo zdravniško opravičilo. Tako se zgodi, da mora učenec prineesti kar več zdravniških opravičil, svojemu učitelju, učitelju telovadbe, športnemu trenerju in še komu. Odvisno pač od delovanja in vzgojnega stila ali etosa šole.

Vrsta vprašanj in nedorečenosti pa se pojavlja tudi med šolskimi zdravniki. Merila za opravičevanje šolskih izostankov niso enotna, ugotavlja dr. Šaleharjeva, veljavna splošna shema pa je, da zdravnik opravičuje odsotnosti, ki so daljše od sedem dni, in vse odsotnosti, pri katerih je vzrok nalezljiva bolezen. Tudi ugotavljanje dela-zmožnosti šolarja je dostikrat težavno, vprašljiva pa tudi bolniški dopust matere za nego otroka. Zdravniki menijo, da je sedem dni za nego bolnega otroka premalo, poenotiti pa bi morali tudi pristojnosti za pisanje opravičil. Za to naj bi bil le določeni zdravnik. MH

ZATE
ZAUPNI TELEFON
061 97 83

Vsak dan od 16. do 22. ure
za otroke, ženske, družino,
žrtve nasilja in vse nemočne.

Za katere poklice kadrovske štipendije?

Ne bo jih niti sto

Med poklicnim odločanjem je za marsikoga pomembno tudi, ali lahko računa na štipendijo, saj brez nje ne bi zmožni plačevati stroškov šolanja. Pred leti je bilo dokaj lahko dobiti štipendijo - če ne kadrovske, pa »socialno« (beri iz združenih sredstev). Zdaj so merila v obeh primerih strožja, oziroma je ponudb za kadrovske štipendiranje zelo malo. In četudi jih podjetja (in nekaj drugih) razpisujejo, se dogaja, da jih ne podelijo, ker ni kandidatov. Ali zato, ker jih ne zanimajo poklici, za katere naj bi se izobraževali, ali pa se mladi ne bi radi že vnaprej obvezali, kaj bodo delali po končanem šolanju.

Na oddelku za poklicno svetovanje in štipendiranje pri Republiškem zavodu za zaposlovanje - Območna enota Murska Sobota so medtem že zbrali večino podatkov o letošnjem razpisu kadrovskih štipendij v Pomurju. Gre za informacijo, ki bo predvidoma konec marca objavljena v skupnem slovenskem razpisu.

Najprej je kazalo, da v občini Gornja Radgona sploh ne bo nobene razpisane kadrovske štipendije, za kar so sporočili iz Zdravilišča Radenska, da jih bodo nekaj ponudili, tako da jih bo vseh skupaj blizu 100. Svoječas je bila ta številka večja od 1.000. Kar dve tretjini (75) letošnje ponudbe prihaja iz lendavske občine. Samo podjetje Gradbenik bo razpisalo 31 štipendij, in sicer največ (po 10) za zidarje in tesarje ter železokrivce (5).

Glede na prakso iz minulih let je vprašanje, ali jih bodo osmošolci zaprosili. V šolo za te poklice je namreč potrebno iti v Maribor ali kam drugam zunaj Pomurja. Najbrž po podobno tudi glede štipendij turniške Planike (razpisala jih bo 23), kajti na šolanje je potrebno v Kranj. Morda bo kaj drugače v primeru Nafte Lendava, ki bo razpisala 10 štipendij za kemijske tehnike (šola je v Rušah). V občini Murska Sobota bo najbolj radodarna Mura, ki pa bo razpisala le 8 štipendij, a nobene za srednje šole. V ljutomerski občini pa je na vrhu lestvice Murales s 3 kadrovske štipendijami za lesarje 4. zahtevnostne stopnje.

Kako bo z republiški štipendijami, pa bo znano konec maja ali v začetku junija.

J. G.

Projektno delo prodira tudi v vrtec Igrača - punčka iz cunji

Tudi v otroškem vrtec mogoče organizirati zanimivo in koristno projektno delo. Da je res tako, dokazuje zgled iz vrta v Črenšovcih, kjer so pred kratkim v skupini otrok do 4. leta uspešno izvedli temo Igrača - punčka iz cunji.

Ko sta vzgojiteljica ROŽICA KRAMAR in varuhinja MARIJA HANC razmislijo, kako bi otroke spodbudili k opazovanju, razmišljanju in ustvarjanju, sta se odločili za temo, ki je malčkom v tem obdobju najbližja. Najprej so v vrtec prinašali vsak svojo igračko. Bilo jih je veliko različnih. Skupaj so jih razvrstili, iz kakšnih materialov so narejene, kakšne barve so in opisovali še druge podrobnosti. Te igrače so tudi slikali in o njih prepevali pesničke. Seveda so jih vsak dan tudi pospravljali, se torej vajali na delo, tovarniško ustvarjanju, sta se odločili za temo igrača. Otroci so od doma prinašali izrezke iz revij. Pri tem so sodelovali tudi dvajset starejši. Plakat z izrezki visi na steni, otroci se vsak dan ustavljajo ob njem, opazujejo, se pogovarjajo. Nazadnje so pripravili srečanje s starši. Le-ti so skupaj z otrokom izbrali igračko, iz katerega so potem izdelovali igrače - punčke iz cunji. Otroci so pri tem sodelovali pomagali, izbirali in izdelovali.

Niso šivale samo mamice, tudi očetje so bili spretni in ustvarjalni. Prav vsi otroci so bili ponosni na svoje izdelke. Skupno druženje je bilo zelo prijetno in koristno obenem.

J. G.

Neposredna prodaja proizvodov s kmetije

Kupec pride s pladnjem

Zato, kako bo kmet znižal stroške svoje proizvodnje in jo hkrati povečal, iščejo recepte

Dobodek na kmetijah se je v zadnjih letih začel zniževati. To je posledica zniževanja odkupnih cen večjega dela prodajnih proizvodov na kmetiji. Ker nič ne kaže, da bi se začele odkupne cene zviševati (celo nasprotno, pričakovati je, da bodo cene še nekoliko padle z vstopom v GATT, EU), morajo kmetije začeti iskati druge možnosti povečevanja dohodka na kmetijo. Kmetije, ki imajo možnost razvoja v trenutno obstoječi proizvodnji, morajo težiti k zniževanju stroškov proizvodnje in vzporedno povečevati obseg proizvodnje. Pri tem sta pomembni tudi optimalna velikost in organiziranost kmetije.

Ko primerjamo število kmetij v Sloveniji in obstoječo velikostno sestavo, ugotovimo, da ima le del teh kmetij možnost dosega optimalne velikosti. Tako bo preostali del kmetij, ki nimajo možnosti za doseganje zadovoljive proizvodnje, ostal brez dohodka ali le z malo le-tega. Nekaj od teh kmetij bo opustilo proizvodnjo (ostareli kmetje, zaposlitveni članov kmetije v industriji), nekaj pa se jih bo lotilo alternativnih dejavnosti. Poleg obstoječe proizvodnje (s katero ne dosežejo zadovoljivega dohodka) bodo uvedle še dodatno dejavnost, najsi bo to proizvodnja ali predelava različnih proizvodov. Vendar ko se lotimo novih dejavnosti, hitro pride do zapletov. Naši proizvodi so sicer kakovostni, ne moremo pa jih prodati. Zato moramo pri alternativnih dejavnostih preusmeriti pozornost v trženje proizvodov.

Trženje je spet različnih dejavnosti, s pomočjo katerih skušamo zadovoljiti potrošnikove potrebe in zahteve tako, da dosežemo določen dohodek. V tem sestavku bomo skušali prikazati specifično področje trženja, kjer se lotevamo prodaje proizvodov neposredno pri kupcih.

Pred začetkom vsega je pomemben kupec

Ko se lotimo trženja, moramo najprej ugotoviti, kdo je dejansko naš kupec in kakšne kriterije ima. Poglejmo, kdo je naš kupec. To je oseba, ki ji prodamo proizvod. To je lahko zadruga, predelovalna industrija ali grosistična trgovina.

Ti kupci prodajo proizvode drugim kupcem - trgovini. Trgovina pa ga proda končnim kupcem, ki ta proizvod porabijo (pojedjo). V realnosti imamo več različnih kupcev, katerim prodamo naše proizvode. Če pogledamo našo prodajno pot, vidimo, da je samo ena oseba, ki določa standarde za naš proizvod, in to je končni kupec, ki proizvod porabi. Zato se morata naše razmišljanje in

dejavnost osredotočiti prav na tega končnega porabnika, saj je celoten uspeh prodaje odvisen prav od njega.

Tej poti našega proizvoda skozi čas, ko potuje od proizvajalca do končnega porabnika, pravimo prodajna pot. Obstajajo različne prodajne poti od neposredne, kjer ni nobenega posrednika med proizvajalcem in porabnikom, pa do različnih oblik posredne prodaje, kjer je lahko več posrednikov. V prvem primeru prodava kmet svoje proizvode neposredno kupcu, ki ta proizvod porabi. V drugem pa se že pojavi posrednik, ki kmetov proizvod proda kupcu. Ta posrednik je običajno trgovina. Tako prodajno pot imajo proizvodi, ki v prodajni poti ne spreminjajo oblike (vrtarski in sadjarski proizvodi). V tretjem primeru pa se pojavi še več posrednikov. Tukaj kmet prodaja proizvod predelovalni industriji, ki ga predela ali pa ga proda neposredno v trgovino, ta pa kupcu. V vseh treh oblikah prodajnih poti je končno kupec tisti, ki odloča, kaj bo kupil in porabil. Znotraj prodajne poti se pojavljata predelava in trgovina tudi kot kupec, vendar je ta vmesni kupec vedno spet odvisen od končnega porabnika. Če kmet proizvaja, česar kupec ne potrebuje, ni potrebe po predelavi, saj trgovina ne bo mogla prodati, ker kupec ne bo hotel kupiti.

Naslednja stopnja po odkritvanju, kdo je kupec, je ugotavljanje potreb in zahtev le-tega.

Čebelarjenje

Ob toplejših dnevih čebele že nabirajo obnožino in cvetni prah, to pa pripomore k intenzivnejši dejavnosti čebel v panju. Zaradi pritoka hrane v panj matica intenzivneje zalega, zato so večje potrebe po vodi. Prav je, da jo namestimo čim bližje čebelnjaku. Vodi je priporočljivo dodati sol, in sicer 1 do 2 g/l, robore napajalnika pa je dobro namazati z medom, da se čebele nanj navadijo.

Za slabše družine so nevarne zlasti nenadne temperaturne spremembe in pomanjkanje hrane v panju. Z nenaadno ohladitvijo se čebele stisnejo v gruho in ne dosežajo hrane na oddaljenih satih. Čeprav imajo v panju dovolj hrane, stradajo. Ob toplejšem vremenu, ko se temperatu-

Kupci so danes z vseh koncev dobesedno bombardirani z reklamami raznoraznih proizvodov. Zato moramo dobro poznati kupce in poznavanje učinkovito uporabiti pri izdelavi in prodaji proizvoda, tako da kupcem vzbudimo zanimanje za naš proizvod.

Kmetija se v glavnem ukvarja s proizvodnjo hrane. Zato moramo spoznati, da je odnos kupcev do hrane precej drugačen kot do drugih proizvodov. Zato si najprej pogledajmo, kakšne so splošne zahteve kupcev glede hrane. Pogledali bomo šest glavnih lastnosti kupcev:

Pomembno je, da kupec misli

Kakovost: Kupci so vedno natančni glede higienskih standardov. Proizvodi morajo imeti dober videz in morajo biti zelo dobro prikazani. Krompir na primer, mora biti čist, enake velikosti in enake oblike. To ne pomeni, da je krompir dejansko kakovosten, pomembno je, da kupci mislijo, da je tako.

Cena: Kupci vedno gledajo na ceno. To ne pomeni, da gledajo vedno na najnižjo ceno. Proizvod mora biti najprej kakovosten. Če je najcenejši znotraj enega kakovostnega standarda, ga kupec kupi. Pri proizvodih, ki jih kupec kupuje vsakodnevno, kupci gledajo na ugodno ceno.

Hranilna vrednost: Gre za osnovno potrebo po hrani - da kupec nahrani sebe. Kupec misli, da mora biti hrana zdrava, da mora pokriti prehranske potrebe in biti primerna za uživanje.

Priložnost: Ko kupec kupuje hrano, jo kupuje za določeno priložnost: zajtrk, suho malico, nedeljsko kosilo in druge priložnosti. Hrana mora biti pripravljena tako, da je primerna za

določeno priložnost (narezani sir je primeren za suho malico).

Zdravje: Danes namenljajo ljudje vedno večjo pozornost zdravju in aktivnemu življenju. To se kaže tudi v hrani, ki jo jedo. Kupci kupujejo manj mastne proizvode (rdeče meso, maslo), rajši imajo »zdravo hrano« kot margarino, ribe in piščanca. Pojem »zdrava hrana« si oblikuje kupec sam, čeprav to ni vedno zares zdrava hrana.

Videz (imidž): Kupec si ustvari sliko na podlagi pričakovanj, občutkov, mnenj in izkušenj o določenem izdelku. Predstava o izdelku je posledica srečanja z izdelkom ali zgolj rezultat reklame. Mnogo ljudi si ustvari mnenje o določeni jedi in ga skušajo opisati drugim. To postane pomembno, ko so ljudje v družbi. Npr. vegetarjanci ne jedo mesa in pričakujejo, da bodo tudi njihovi prijatelji obsojali zakol živali. Posamezne vrste hrane imajo različno raven pomembnosti, kar je odvisno od tipa proizvoda in priložnosti, kdaj se je.

Ker se pogovarjamo o neposredni prodaji proizvodov, je tudi zanimivo, da vemo, zakaj kupci kupujejo pri kmetu. Kupci imajo danes v bližini svojega stanovanja veliko ponudbo klasičnih trgovin s prehranskimi proizvodi. Pa vendar se je začelo vedno več kupcev odločati, da bodo kupovali hrano neposredno od kmeta. Skušali smo najti nekaj odgovorov, čemu takšna odločitev: ker je blago sveže, ker je boljše kakovosti, ker kupec ve, od kod prihaja blago, ker mu je zabavno nakupovati na kmetiji, ker gre do otroci radi na kmetijo, ker je ceneje.

Zanimanje za alternativno proizvodnjo na kmetiji, predvsem za neposredno prodajo, postaja vedno večje. Zato sem se odločil, da bom podal nekaj zakonitosti, ki jih moramo poznati, ko se lotevamo neposredne prodaje.

V tem članku sem skušal obdelati smisel neposredne prodaje in kupca, ki je središče naše pozornosti pri taki prodaji. Sledili bodo članki o kmetu prijaznem raziskovanju trga, raznih oblikah neposredne prodaje in drugem.

Kmetijska svetovalna služba za Prekmurje
Damjan Jerič, dipl. inž. kmet.

Osnovno gnojenje travinja

S pašo in košnjo odnašamo s travniških površin pridelku ustrezne količine hranilnih snovi. Če želimo izkoristiti genetski potencial rasti travne ruše, moramo primanjkljaj hranilnih snovi nadomestiti s primernimi gnojili. Trave so nasplošno velike porabnice dušika in kalija, medtem ko porabijo detelje za rast kar precej fosforja, dušik pa si lahko priskrbijo prek simbiotskih bakterij, ki živijo na koreninskem sistemu, same iz zraka. Gnojilni načrt je mogoče natančno izdelati samo na osnovi kemične analize zemlje. Vse drugo je delo na pamet in nemalokrat se zgodi, da je tudi dražje. Najprimernejši čas za osnovno gnojenje travinja je, ko prične ruša rasti. Takrat bodo izgube hranilnih snovi najmanjše.

Preglednica 1: Odvzem hranilnih snovi s pridelkom suhe snovi

	pridelek suhe snovi		odvzem hranil v kg		
	v t / ha	N	P2O5	K2O	CaO
travnik	10	150-200	50-100	200-300	80-120
lucerna	10	250	80	200	270
črna detelja	10	230	60	200	220

(VIR: Gnojila in gnojenje, prof.dr. Mirko Leskošek)

Trave in detelje so velike porabnice kalcija (Ca). Ne le da je kalcij pomembno rastlinsko hranilo, ampak vpliva tudi na reakcijo v tleh. Še zlasti je za nizek pH tal občutljiva lucerna. Optimalni pH za pridelavo lucerne je okoli 6. Pri nižjem pH je trpežnost lucerne slaba in posevek propade najkasneje v dveh letih. Ker je večina pomurskih kmetijskih površin kisla, bo postalo apnjenje nujen agrotehniški ukrep kot gnojenje. Na tržišču je mogoče dobiti razna apnena gnojila. Priporočam, da se pred nakupom posvetujete z ustreznim strokovnjakom. Travna ruša sicer prenaša nekoliko nižji pH, vendar nikakor pod 5.

Travna ruša potrebuje med vegetacijo 100-120 kg/ha fosforja in 150-200 kg/ha kalija. Za vsak odkos pa je potrebno travinje dognojiti s 60 kg dušika. S fosforjevimi in kalijevimi hranili gnojimo v enakem odmerku ali v dveh delih. Izbira je zelo pomembna, še zlasti če gnojimo tudi z gnojilom in gnojilno. V tem primeru moramo dati ob osnovnem gnojenju večji poudarek fosforju, kajti le-tega v omenjenih organskih gnojilih zelo primanjkuje, medtem ko je kalija in dušika precej. V zadnjih letih je na tržišču mogoče dobiti razna mineralna gnojila, ki vsebujejo veliko fosforja, na primer MAP ali superfosfat ali podobna, ki so kot naročena za gnojenje travinja v kombinaciji z gnojilom in gnojilno.

Če uporabljamo za osnovno gnojenje omenjeni organski gnojili, ne smemo pretiravati s količinami, prav tako pa moramo z ustreznou podporabo drugih mineralnih gnojil vzpostaviti normalno razmerje hranil v tleh. V nasprotnem bo prišlo do spremembe botanične sestave travne ruše, v rušo pa spravimo kar precej raznih zeli, kot so ščavje, regrat, rman in še bi lahko naštevali. Če ni možno dobiti specialnih fosforjevih gnojil, uporabimo nitrofoskale v kombinaciji z organskimi gnojili, ki vsebujejo precej fosforja in manj kalija.

Kmetijska svetovalna služba je opremljena z aparaturami za določanje hranil v gnojilki. Prav bi bilo, da bi jih kmetovalci uporabljali čim več. Po dogovoru s svetovalcem vam le-ta na dan razvoja določi hranila. Le na tak način je možno precej natančno določiti razliko hranil, ki jih moramo dodati travinju iz mineralnih gnojil. Če pa kmetija nima organskih gnojil in nima tudi kemične analize tal, priporočamo standardno količino koncentriranega nitrofoskala, in sicer 600 kg/ha. V poštev bi prišli gnojila NPK 7-20-30 in pa 8-26-26. Velikokrat se v praksi pokaže, da kmetovalci ne gledajo na vsebnost hranil v gnojilih, ampak samo na ceno, kar pa ni prav. Med nitrofoskali so prav gotovo najcenejša gnojila 3 krat 15 in podobna, kar pa še ne pomeni, da jih ne smemo uporabiti pri gnojenju. Da zadostimo vse potrebe po fosforju in kaliju, ga moramo potrositi ob osnovnem gnojenju 400 kg/ha, prav tako pa moramo z njim gnojiti v isti količini ob prvem dognojevanju.

Velikokrat kmetije uporabljajo pri gnojenju tudi ureo, ki pa ni najprimernejša za gnojenje travinja, kajti njena hranilna vrednost bo bolj izkoriščena, če jo zadelamo v tla. Seveda na travinju in kompostaciji odpadke. Pod vplivom sončnih žarkov namreč urea hitro izhlapi, intenzivnejše padavine pa jo močno izpirajo.

Kmetijska svetovalna služba ZVZ za Pomurje
mag. Stane Kapun, dipl. inž. agr.

Ozimna žita na 20 tisoč hektarjih

V Pomurju so minulo jesen z ozimnimi žiti zasejali 19.910 hektarjev polj. Največ površin so namenili pšenici, saj bodo morali to spraviti s 16.176 hektarjev, ječmenu so namenili nekaj manj kot 3 tisoč hektarjev in rži dobrih 700 hektarjev polj. Rž sejejo v glavnem na območju nekdanje občine Murska Sobota, ki ima tudi največ površin, zasejanih z ozimnimi žiti.

Po teh podatkih sodeč so kmetijski ozimnim žitom tokrat namenili več površin kot v prejšnjih letih, saj so jih v letu 1993 zasejali le na 17.318 hektarjih, v letu 1992 pa na dobrih 19 tisoč hektarjih.

K tako dobri lanski setvi je prav gotovo največ prispevalo lepo jesensko vreme in tudi regresi za semensko pšenico. Za regresiranje semena so v gornjeadgonski občini namenili 5,3 milijona tolarjev, v ljutomerski 7 milijonov in v soboški občini blizu 15 milijonov tolarjev.

Čeprav je letošnja zima v glavnem brez snega, pridelovalci upajo, da bodo žita dobro prezimila in bo pridelek ob žetvi rekorden.

F. Klemenčič

Odškrniti vrata in podstaviti nogo

Zagreb, Budimpešta, Rim, Vatikan, Strasbourg, Bonn, Pesaro, Dunaj, Bruselj. Poti za funkcijo menda mladega Zorana Thalerja. Doslej v nekaj več kot mesecu dni ministროvanja v resorju za zunanje zadeve.

3. februarja je na obisku pri hrvaškem zunanjem ministru Mateju Graniću, izjavi, da so bili pogovori »zanimivi, koristni in pristrčni«, kmalu zatem se začne nekaj premikati v pogajanjih o Piranskem zalivu, a opazno je tudi drezanje Hrvatov na vzhodni meji, v okolici Razkrižja; 6. februarja se sreča z madžarskim zunanjim ministrom Laszlo Kovacsom, izjavi, da so bili pogovori »izčrpani, prijateljski in ambiciozni«, pogovarja se o slovenskem nasledstvu pogodb med Madžarsko in Jugoslavijo, omeni »dober osebni stik«, oživijo pogovori o avtocesti; 8. februarja ga sprejme italijanska zunanja ministrica Susanna Agnelli, Thaler sproči, da so bili pogovori »uravnoteženi, celostni in informativni«, začne se govoriti o dvotirnosti v pogovorih z Italijo: po enem tiru naj se vozijo pogovori o priključevanju Slovenije Evropski uniji, po drugem pogajanja o zahtevah ezulov; med tem obiskom ga sprejme tudi šef vatikanske diplomacije Tauran, ki mu pove, da bi bilo stike dobro okrepiti; 14. februarja je v Nemčiji pri zunanjem ministru Klausu Kinklu, spet se pogovarja o dvotirnosti v pogajanjih z Italijo in gotovo prosi Kinkla, naj malo krene Italijane, ob Sloveniji gre navsezadnje za vprašanje nemške interesne sfere na Mediteranu; 22. februarja ga na Dunaju sprejme zunanji minister Alois Mock, sreča se tudi s kanclerjem Franzem Vranitzkim, državno sekretarko za evropske integracije Brigitto Ederer in predsednikom parlamenta Heinzom Fischerjem, diplomatsko ugotovi, da so odnosi z Avstrijo dobri, prikaže pa predlog, naj se manjšinsko vprašanje obravnava paritetno, nakar ga podpre svobodnjak Joerg Haider, Thaler še izjavi, da pričakuje podporo Avstrije pri vključevanju Slovenije v Evropsko unijo - tudi Avstrija, kajpada, hoče biti konkurentka Italije na Sredozemlju; 23. februarja je v Bruslju, sprejmejo ga generalni sekretar Nata Willy Claes, belgijski zunanji minister Frank Vanderbrouck, generalni direktor direktorata za zunanje politične odnose na sedežu Evropske komisije in generalni sekretar Zahodnoevropske unije Jose Cutileiro. V ponedeljek, 27. februarja, popoldne je dal intervju za Vestnik. V enem od salonov ministrstva za zunanje zadeve so medtem že v slapovih besed čakali Italijani in obračali neke papirje. V teh dneh je zunanji minister Zoran Thaler skupaj s predsednikom republike obiskal Poljsko.

Thaler je med srečanjem s Kinklom resda malo zardel, kakor je bilo videti po televiziji, medtem ko mu je ta moral priznati, da je večji od njega. Po telesni višini. Tako bo tudi ostalo. Po zunanje političnem vplivu ga ne bo mogel preseči, ker je Nemčija pač večja in neprimerljivo vplivnejša država. Drugače pa - zunanji minister Thaler bo nemara prvi slovenski zunanji minister z diplomatskimi kvalitetai.

Mladi minister ima razvidno kulturološko znanje, ki ga pri pogajanjih in pogovorih upošteva. Prvi slovenski zunanji minister dr. Rupel je igral na svojo svetovljansko držo in na politično realnost majhnosti slovenske države. Zdelo se mu je, da je sam v diplomatskih krogih boljši zastavek kot država, ki jo zastopa. Po svetu pa je kljub temu uspešno letal samo dotlej, dokler ga je obseval imidž pravkar rojene države. Peterle je bil po krščansko internacionalen. Vse človeštvo je ena čreda, ki išče svojega edinega pastirja. Slovenski trop naj bi se naposled lahko mirno pasel ob italijanskem, edini pastir pa bo že poskrbel, da v italijanskem tropu ne bo volkov v ovčji preobleki. Snedli so ga domači volkovi. Sedanji zunanji minister Thaler se zaveda razlik v tropih.

Eno od prihodnjih Thalerjevih potovanj bo tudi potovanje v te kraje, kamor upa, da bo prišel »še pred ozelenitvijo šume«. Njegova žena je Beltinčanka Judita. Zunanji minister pozdravlja svoje tukajšnje prijatelje.

Vestnik: Hrvati začnejo popuščati pri pogajanjih o Piranskem zalivu, istočasno pa pritiskajo na vzhodnih delih, kjer meja še ni določena, okrog Razkrižja na primer.

Zoran Thaler: Dejstvo je, da se je s Hrvaško v zadnjem mesecu okrepil dialog. Po mojem sestanku v Zagrebu z zunanjim ministrom Granićem smo se dogovorili za vrsto sestankov resornih ministrov in diplomatskih komisij za meje. To je priprava na sestanek predsednikov vlad. Gotovo bi bilo škodljivo in nepotrebno, če bi z nepremišljenimi aktivnostmi kljmo, ki se je v zadnjem času ustvarila, to je klima odnosov med državama, ki izraža voljo, da se pride do rešitev, pokvarili.

Sicer pa smo zaprosili naše zunanje ministrstvo, da kontrolira položaj, po drugi strani pa smo po diplomatskih poteh zaprosili hrvaško stran, da se v tem občutljivem trenutku vzdrži dejanj, ki bi klimo pokvarila in onemogočila sporazumevanje. Kajti resnično je potrebno, da se v procesu dogovarjanja obe strani zavedata odgovornosti.

Politika se seveda načeloma ne dela na osnovi ljudskega mnenja in predsodkov. Vendar pa je ljudsko mnenje tam okrog Razkrižja in Hotize tako, da smo nasproti Hrvatom premehki. Hrvaški orožniki se, tako ljudstvo, hodijo čez Muro postavljati in izživati, mi pa nič. Hrvaški mediji so vas označili za jastreba v politiki. Se boste kljub temu vzdržali ostrejših sodbe o takem početju, ki pa ni ljudska utvara?

Moja politika bo še naprej načelna, to pomeni, da ni popu-

ščanja pri vitalnih interesih Slovenije. Vitalen interes Slovenije pa je tudi, da ima s sosedi urejene odnose. Bolj ko bo imela urejene odnose, manj bo prostora za take sive cone in okoliščine, v katerih prihaja do incidentov, ki ste jih omenili. Potrebno pa je zagotoviti, da pristojni organi v Sloveniji izvršujejo svojo funkcijo in da preprečujejo take izlete uniformiranih oseb prek meje. Govoto pa je, dokler nimamo tega sporazuma o meji, več prostora za razlage, češ da stvari kje še niso določene. Dejstvo je, da je šestindeset odstotkov meje določene.

Razkrižja so bili včasih, dokler cerkveno vprašanje tam še ni bilo urejeno, prepričani, da je stališče slovenske politike do meja s Hrvaško tako: pridobimo si izhod na morje in odstopajmo na vzhodnem koncu. To je ostalo kot interpretacijski vzorec, ki postane vedno živ, ko se stvari dogajajo, kakor se sedaj.

Katerikoli minister, z mano vključno, lahko ob takim interpretacijskem vzorcu sto-ali-tisočkrat ponovi, da to ni tako. Ljudski glas bo še naprej trdil svoje. Kljub temu majhnemu upanju na zmago, torej na to, da bom prepričljiv, bom ponovno demantiral take variante zamenjave ozemlja. Stvari imajo pač dimenzijo govoric, ob izmišljanju imajo majhno moč, potem pa jim moč od ust do ust narašča. Tako govorjenje, da smo ogroženi, bi lahko pravzaprav razumeli kot izraz šibkosti - to pa je neutemeljeno domnevanje.

Te govorce pa vendar ne plahutajo naokrog samo kot govorce. Nekateri hrvaški politiki radikalne nacionalne usmeritve so po osamosvojitvi govorili, da Hrvaška potrebuje koridor do svojih Hrvatov na Gradiščanskem in dalje v srednji Evropi. Ampak na to ne pričakujem odgovora.

Na Madžarskem ste podpisali sporazum, da je Slovenija naslednica vseh pogodb, ki so bile podpisane med Jugoslavijo in Madžarsko. Vse te pogodbe torej še veljajo?

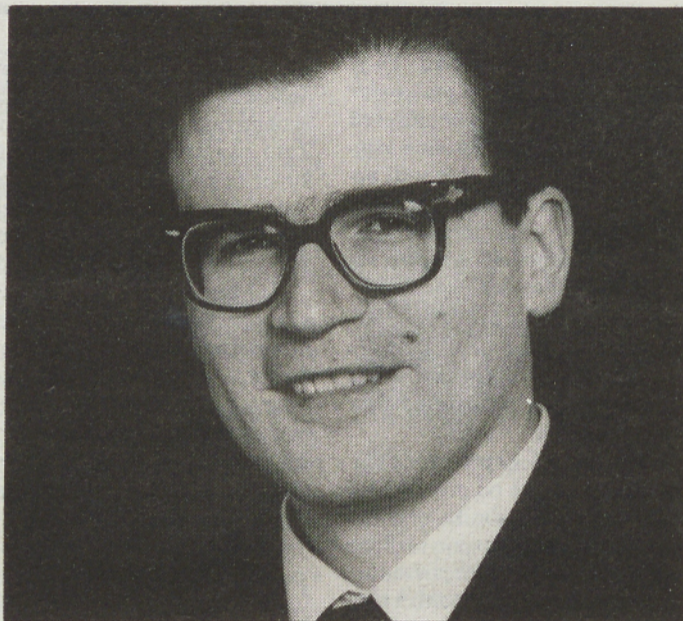
Sestavljen je bil spisek pogodb, ki obe strani zanimajo. Mnoge so že take, da so že zgodovinski relikvi. Takih pogodb ne nasledujemo.

O kaki termolektarni blizu madžarsko-slovenske meje, kjer bi kurili z ruski plinom, elektrika iz nje pa bi po daljnovidih tekla čez Slovenijo v Italijo, niste govorili? Absolutno ne.

Ste morda traso avtoceste prilagojali madžarskim zahtevam?

Izrazil sem interes, da do avtocestne povezave pride in da se resorji čimprej uskladijo o konkretni trasi. Od Madžarov smo

slišali, da jim je do avtocestne in železniške povezave s Slovenijo. Moje osebno stališče je, da je prav, če pridemo do madžarske meje čimprej, torej po avtocesti, in kakor mi je uspelo razbrati iz madžarskih stališč, je njim za to, da je, glede na finančne težave, trasa po njihovi državi čim krajša. Oni to avtocesto vidijo kot navezavo na avtocesto Budimpešta-Zagreb.

Madžari so v zadnjem času prekmurskim mobilizirancem med drugo svetovno vojno v takratno madžarsko vojsko prenehali plačevati odškodnino. Ste se morda pogovarjali o tem, je to povezano s prihodom reformiranih komunistov na oblast?

O tem se nismo pogovarjali, čeprav smo se pogovarjali o mnogem. Treba pa bi bilo preveriti, kaj se dejansko dogaja.

O manjšinah ste gotovo govorili?

Seveda smo. Pred odhodom v Budimpešto sem sprejel predstavnike naše manjšine na Madžarskem in madžarske pri nas in sem kolega Kovacs seznalil z listo vprašanj in problemov, kot jih vidita obe manjšini.

Vi menite, da v obravnavanju manjšin, naše na Madžarskem in madžarske tukaj, obstaja reciprociteta?

Ne verjamem, da je reciprociteta dejanska v celotnem spektru zadev. Vendar mislim, da je sporazumevanje, posebno še če ga primerjamo z drugimi sosedi, dokaj dobro. Imamo pa s sporazum, ki je zgrajen na logiki reciprocitete.

Na tretje zunanje politično potovanje ste šli v Italijo. Dolgoletni diplomat Rudi Čučinovič v svoji knjigi Slovensko bivanje sveta citira angleškega diplomata Nicolsona, ki za Italijane pravi, da v zunanji politiki zahtevajo najprej več kot nameravajo izbarantati, da v državi, s katero se pogajajo, motijo notranje razmere, da v italijanskem narodu zbuja občutek nezadovoljstva in sovraštva. Računate pri ministrskem opravilu s temi stereotipi?

Bral sem Nicolsona, poznam to. Bral sem tudi druge reči o italijanski diplomaciji, ki je recimo znana po sposobnosti, da izgubljen vojni spremenijo v zmago s tajnimi sporazumi že med vojno in po njej na mirovni konferencah. Glede tega o naših prijateljih Italijani nimam nikakih iluzij. Dejstvo pa je, da smo sosedi, in dejstvo je tudi, da si sosedom ne izbiram. To pomeni, da moramo najti možnosti, da bomo v odnosih z njimi zadovoljni na obeh straneh.

Italija se nam kaže v dvojni luči. Prepričan sem, da ima Italija pri večini Slovencev pozitiven imidž. Italijani so znani po svoji hrani, temperamentu, duhovitosti, odnosu do žensk, po lepih

ženskah, glasbi. Izrazito razvite imamo z njimi ekonomske odnose. Italija je naš drugi trgovinski partner, mi pa smo, z dvema milijonoma prebivalcev, italijanski petnajsti partner.

Po drugi strani pa si z Italijani nikoli nismo na jasnem, kakšen je njihov interes do Slovenije. Včasih pritiskajo na nas in nas malo izsiljujejo glede pristopa k Evropski uniji. Tako imamo

občutek, da je nekaj zadaj, da to, kar pričakujejo od nas, ni tisto, kar je njihov resnični kasnejši interes. Taki pač so, morda se moramo pripraviti na še hujše čase, kar je odvisno od notranjih razmer v Italiji, ali bo fašizem rehabilitiran. Kot minister skušam biti zato čimbolj previden, obenem pa si prizadevam, da opogumljam tisto plat sodelovanja, ki je v skupnem interesu.

Mislite, da vprašanje ezulov nima evropske teže in da je potemtakem to vprašanje odškodnin pregnancem zgolj italijanska izsiljevalska poteza?

Govoto ima to vprašanje več razsežnosti. Ni problem v tem, če nekaj petdeset ali sto ljudem omogočimo, da umrejo v hišah, v katerih so se rodili. Človeško je to čisto razumljiva težnja. Kot sem rekel, naš problem je, da se težko znebimo vtisa, da je ta zahteva način, s katerim se hoče odškrniti vrata, ki so trenutno zaprta, toliko odškrniti, da se bo potem lahko podstavila noga. In da se bo potem s še večjim pritiskom ta vrata še bolj odprla, z novimi in večjimi zahtevami. Zaradi tega smo pri tem vprašanju toliko previdnejši. Pomembno pa je pri tem to, v tem je druga dimenzija zadeve, da Slovenija po tistem, kar ji je v tem stoletju prizadejala Italija, tej državi ne more biti nič dolžna. Tretja dimenzija pa je evropska. Če bi Italiji tukaj uspelo doseči neko precedenčno rešitev, bi to lahko bil razlog za eskalacijo podobnih zahtev drugje, recimo Nemčije do Češke in Poljske, Avstrije do svojih sosedov. Za zdaj se s tem problemom ukvarjamo predvsem mi, drugi Evropejci ne. Še največ je v zadnjem času glede tega naredil češki predsednik Havel pretekli teden, ko je v znanem govoru rekel, da ne velja obujati duhov preteklosti in delati z njimi politike, ker se s tem budi tudi demone preteklosti.

Kako ravna vaš avstrijski kolega Alois Mock, ki ponavlja, da je oglejski sporazum dober? Hoče s tem rehabilitirati vašega predhodnika Peterleta, ki je ta sporazum z Italijani podpisal? Ali pa tako dejansko misli? Kar pa, kakor ste prej rekli, implicira možne avstrijske zahteve do Slovenije.

V tem trenutku ni enostavno špekulirati, kaj je resnično mislil. Delno gre za učinke, ki jih ima Peterletovo vehementno

polemiziraje v tujini s svojo vladjo, kdo je imel prav glede Ogleja. To sklepam tudi po tem, da je gospod Mock še pred kratkim mislil, da je bil Peterle odstavljeno zaradi oglejskega sporazuma. Čeprav se spomnimo, da je prejšnji zunanji minister odstop pred Oglejem. Nekateri to tolmačijo kot podporo strankarskemu tovarišu.

Naj bo slabo, če sprejme Haider vaš predlog o recipročnem obravnavanju manjšin samo zato, ker je to sprejel Haider? Navedite, kdaj je ta gospod liberalec.

Mislim, da je ta sprejem zelo prozoren. V isti sapi namreč njegovi strankarski kolegi govorijo o tridesetih tisočih Starostrijcev, ki da so njihova manjšina brez pravic pri nas. Dejstvo pa govori, da imamo približno 600 prebivalcev, ki navajajo, da je njihov materni jezik nemščina in ki ne živijo na strnjemem ozemlju. Dejstvo je tudi, da to sploh ni več stvar vlad naših sosednjih držav, ti državi sta se namreč v začetku devetdesetih let dogovorili, da to prepustita znanstvenikom, ki naj problem proučijo. Zanimivo je, da zadeva na slovenski strani hitreje poteka kot na avstrijski. Morda je razlog v tem, da rezultati niso v skladu z našimi pričakovanji. Zato je preprosto ceni orbi et urbi razlagati, tukaj živi nekaj tisoč Avstrijcev. Po drugi strani pa je res, da je problem slovenske manjšine na Koroškem, da gre za manjšino, ki je tako rekoč simbolični ostank nekdanje večine. In seveda je tragično, da živimo v Evropi konec dvajsetega stoletja pred pretinjo, da bodo še za časa našega življenja na določenih področjih popolnoma izginjale narodnostne skupnosti.

V glavnem ste v drugem delu svojih diplomatskih misli, od Avstrije, Nemčije do Bruslja, vedno za šteti marec, ko naj bi Slovenija z novimi obeti sprejemala pridružene članice Evropske unije.

Nisem bil koncentriran na šteti marec. Nisem ujetnik datumov in znižujem pričakovanja. Čisto verjetno je, da bo šteti marec povsem navaden dan, da se ne bo nič zgodilo.

Kljub temu - skušali pa ste pridobiti nemške sogovornike, kako pritisnejo na Italijane.

No, nisem jih prosil, da pritisnejo na Italijane. Naš problem je, da se zvezajo strani, ker večina na naši strani ne reagira najbolj priazno (se bridko nasmehne). Predlagam pa sem jim, naj opogumujejo Italijane k tej ideji.

Kinkel je liberalec, vi ste v podobni stranki. Prejšnji zunanji minister Genscher, pa tako liberalec, je, drugače kot na primer nemški socialdemokratski politiki, podpiral osamosvojitve Slovenije. Računate, da z Italijani pri pogajanjih o pridruženem članstvu Slovenije v Evropi ni niži?

Pri Kinklu nisem bil zares, ker bi bil on liberalec in sem jaz liberalec, ampak zato, ker sva oba zunanja ministra. Bil sem tudi pri belgijskem zunanjem ministru in pri šefu Nata. Jaz hočem celo znižati vpliv strankarskega v mednarodnih odnosih, ker nisem slin, da od tega nimamo kaj koristiti. Ne trdim pa, da naj se to zanemarja. V Bonnu sem se srečal z Genscherjem in govoril z Lambsdorffom, ki sta oba liberalca, in upam, da bo to Sloveniji v korist.

STEFAN SMELJ
Fotografija: Služba zunanje ministrstva za stike z javnostjo

Želja po potujoči knjižnici stara natanko 20 let

Speljal bo bibliobus, shodil bo bibliobusek ...

Pred približno mesecem dni, ko so se po novonastalih prekmurskih občinah začeli sestajati in oblikovati občinski sveti, me je nekega dne v sobosko knjižnico, kjer sem zaposlen, poklical eden od svetnikov (ne svetnikov, kot se med sabo napačno nazivajo novopečeni zastopniki ljudi v mojem občinskem svetu - upam, da samo v mojem, da v drugih vsaj vedo, kdo ali kaj so, če so za nekaj že bili izvoljeni) neke goričke občine in mi po telefonu sporočil take svoje misli: knjižnice v njihovem kraju, kjer je pa tudi sedež občine, ne potrebujejo, saj se ljudje v glavnem ženejo le za materialnimi dobrinami in za čim večjim zaslužkom, zato knjig nihče ne bere. No, lahko bi jih kvečjemu preselili v šolsko knjižnico, saj bi prostor, kjer so knjige zdaj, uporabili v drug (po njegovem verjetno bolj koristen) namen. (op. 1)

Najprej sem bil, naiven, kakršen sem že po naravi, neprijetno presenečen, nato, ko sem si neko liko opomogel, le še razočaran, dokler nisem zmozel toliko moči, da sem onemu na drugem koncu žice povedal, da je pač to, kako bodo politiki ravnali s svojo krajevno knjižnico, njihova stvar, vendar pa ne sme kar tako na pamet govoriti, da ljudje ne berejo knjig, da ne študirajo, da ne potrebujejo informacij itd., saj statistični podatki za lansko leto npr. za Pokrajinsko in študijsko knjižnico v Murski Soboti pričajo prav o nasprotnem. Morda prebivalci njegovega kraja res manj berejo, kot so pred leti, toda v osrednji knjižnici v Murski Soboti in še v nekaterih krajevnih knjižnicah obisk in izposoja že nekaj let naraščata, posebno občutno sta porasla v minulem letu. (op.2) Svetoval sem mu, naj v njegovem občinskem svetu dobro premislijo, preden s knjižnico karkoli napravijo. Ponudil sem se mu priti na pogovor v zvezi z njo,

na koncu pa sem mu omenil tudi to, da bo najbolje z vsem počakati do takrat, ko bo shodil, speljal bibliobus v kraji nekdanje soboške občine, ki bo obiskoval tudi kraje v njegovi novi občini. Kaže, da se je s tem strinjal, a skupaj z njim tudi njegovi sosvetniki, saj me na pogovor vse do danes še niso povabili, menda pa tudi knjig svoje knjižnice še ne pospravili in ne preselili.

V naslovu tega našega članka s čudnimi uvodnimi mislimi smo zapisali »speljal bo bibliobus, shodil bo bibliobusek ...«. Besedo »bibliobus« smo zapisali zato, ker bo to avtobus, ki bo opravljal delo potujoče knjižnice (op. 3), pomanjševalnico »bibliobusek« pa zato, ker je precej manjši od rednega, velikega avtobusa, in če si dovolim primeru - ker se v knjižnici začetkov njegovega delovanja veselimo skoraj tako prešerno ganjeni, kot se veseli starši svojega otroka, ko le-ta napravi prve korake, ko shodi.

Želja po bibliobusu, torej avto-

busu, ki bi po naših krajih, v katerih ni knjižnic, prevažal knjige in jih izposojal, je namreč stara natanko dvajset let. V svoj programski in finančni načrt dela si ga je nekdanje vodstvo Študijske knjižnice v Murski Soboti postavilo že v letu 1975, a do realizacije projekta ni prišlo vse do današnjega dne. Večina drugih pokrajin na Slovenskem ga je dobila že pred tem letom (ali le nekaj let pozneje), naša ga ni zmožla kupiti in ga tudi zdaj ne bi imela, če nam ga ne bi uspelo dobiti čisto po naključju. Podarilo nam ga je namreč podjetje Kompas, kateremu je rabil za potujočo menjalnico na mejnih prehodih. Ko ga le-to ni več potrebovalo, ker je pač na vseh potrebnih mestih zgradilo poslopja, je vozilo ponudilo eni od ljubljanskih knjižnic, bogatim torej, ki imajo že leta in leta bibliobusno izposajo; zadnji dve leti jo opravljajo celo s čisto novim prekrasnim bibliobusom, ki ne prevaža le knjig, temveč tudi drugo knjižnično gradivo. No, ker pa se bogatin včasih le spomni reveža, so nas ljubljanski knjižničarji o možnosti, da lahko pridemo zastonj do manjšega avtobusa, obvestili in tako smo ga dobili mi.

Avtobusek znamke Mercedes je sorazmerno mlad, dobro ohranjen, z malo prevoženimi kilometri, zato bo za prvo silo dober. Svoje poslanstvo bo - tako vsaj mislimo - sposoben opravljati še nekaj let, morda do časa, ko

bo tudi naša pokrajina med Muro in Rabo bogatejša, ko bo torej tudi Prekmurje tako bogato v duhovnem in materialnem pogledu, da bo potrebovalo pravi bibliobus in da si ga bo lahko tudi privoščilo. To drugo, snovno bogastvo, pa je v marsičem odvisno od prvega - duhovnega, zato taki pogledi, da nam ni treba knjižnic, muzejev, galerij ter drugih kulturnih, izobraževalnih in znanstvenih ustanov, vodijo le še v večje siromaštvo, zaostajanje za drugimi ali v capljanje na mestu. Tega bi se morali še kako dobro zavedati naši lokalni politiki, vodilni gospodarstveniki in izobraženci, zato me prav zanima, kdaj bodo vsi ti (skupaj z onimi v državnih organih v prestolnici) končno le začeli bitko za prepotrebno novo knjižnično zgradbo v prekmurski metropoli. Upam, da kmalu!

Prepričan sem namreč, da vsi še zdaleč niso takega ali podobnega mnenja, kot je moj »sogovornik iz uvoda« ali kot je eden od sorazmerno mladih direktorjev bogate soboške firme, ki je, ko smo iskali pokrovitelje za preureditev dobljenega vozila v bibliobus, najprej odklonil vsakršno pomoč, zaradi našega vztrajnega moledovanja pa končno le odločil: »Nekaj vam bomo dali, 50.000 SIT (to pa je bil najnižji znesek, ki smo ga prosili - op. J.V.) pa vam ne moremo dati!« - S kakšnim milodarom se bo mogočnejš usmilil potujoče knjižnice, ne vem, vem samo to, da bo vsota bolj miloščina kot dar.

Prave darove pa smo dobili od naslednjih donatorjev in pokroviteljev: od že omenjenega podjetja Kompas - Mejni turistični servisi iz Ljubljane vozilo, od Zavarovalnice Triglav iz Murske Sobotice pol milijona tolarjev, manjše zneske (med sto in petdeset tisoč tolarji) pa so prispevala murskosoboška podjetja in ustanove: MURA, IPC Corporation, LB - Pomurska banka, MI Pomurka, Vrtnarstvo, Solidarnost, Agroservis, Avtobusni promet, PLASTISK in SDK. - V imenu knjižnice, predvsem pa v imenu novih bralcev, članov potujoče knjižnice, se vam za njihove prispevke prisrčno zahvaljujem!

Bibliobus bo zmogljivosti 2.500 do 3.000 knjig, voziti bo začel v nekaj naslednjih dneh, najkasneje konec marca ali v začetku aprila. Najprej bo nekaj mesecev vozil poskusno, do takrat namreč, dokler ne bomo ugotovili, kakšno je zanimanje ljudi zanj, dokler ne določimo njegovih stalnih poti, postajališč oziroma izposojevalnih mest idr., nato pa redno, stalno. Seveda bodo njegove poti in knjige v njem nove občine tudi nekaj stale. Zastonj njegovo delo ne bo. Zastonj bo le lepa, dobra, dragocena knjiga za njegove uporabnike, za bralce. Ta pa nam je v razburkanih in težkih časih poleg denarja tudi potrebna. Mar ni?!

Jože Vugrinec

Opombe:

- 1) Bralce teh vrstic in mojega telefonskega sobesednika si dovolim opozoriti na dejstvo, da je bila poleg drugih kriterijev - če me spomin ne vara - tudi knjižnica eden od pogojev za ustanavljanje novih občin. Takrat, ko so nekateri kraji torej hlepli po sedežih le-teh, so jim prišle knjižnice prav, sedaj, ko občine imajo, jih seveda ne potrebujejo. Zvito, mar ne?!
- 2) Matično knjižnico, krajevne knjižnice v (zdaj že) nekdanji murskosoboški občini in izposojevališča potujoče knjižnice je v letu 1994 obiskalo 95.152 ljudi; ali 7.920 več kot leta 1993 (takrat 87.232), ki so si izposodili 223.248 enot gradiva, 31.939 enot več kot leto poprej (takrat 191.309).
- 3) Biblio - v različnih sestavljenkah pride od grške besede biblos, ki pomeni knjigo, bus pa v ameriškem in angleškem jezikovnem območju ter vedno bolj tudi pri nas pomeni avtobus.

Sodobna španskoameriška poezija

Cankarjeva založba je v svoji prestižni zbirki Bela krizantema po antologijah španske, ameriške in ruske poezije dvajsetega stoletja, ki so izšle v zadnjih letih, zdaj izdala še antologijo sodobne španskoameriške poezije. Levji delež zaslug za to pomembno založniško dejanje gre pesniku in prevajalcu iz španščine Cirilu Berglesu, ki je pesnike in pesmi za antologijo izbral, vse skupaj uredil, zraven napisal uvod in biografske tekste o posameznih pesnikih ter tudi prevedel večino pričujoče poezije. V antologiji naletimo na nekaj tudi pri nas že znanih in prevajanih imen, kot so na primer nobelovci Mistralova, Paz in Neruda pa čaščeni Borges in César Vallejo, velika večina predstavljenih pesnikov pa je slovensko beročim neznana, tako da so pričujoči prevodi njihovih pesmi pomembna obogatitev poznavanja literature zelenega kontinenta, ki jo sicer veliko bolje poznamo po njenih slavnih prozaistih.

Založba namerava v izdajanju pesniških antologij posameznih poezij nadaljevati in tako se nam v naslednjih letih obetajo še antologija nemške, angleške in francoske poezije.

D. Štefanec

Novice iz kulture

* Krilati naslov ima priložnostno glasilo, ki so ga ob slovenskem kulturnem prazniku, z zapoznitvijo, izdali dijaki soboške gimnazije. Glasilo ni skupno gimnazijsko, ker so ga spisali in izdali samo dijaki 1.a razreda. Za »naknaden« izid pa je najbrž krivo to, da so dijaki strojne in tekstilne šole, ki je v isti stavbi kot gimnazija, svoje glasilo izdali prav v času kulturnega praznika. Na krilih mladosti, kakor je naslov glasila, sta uredila Matjaž Titan in Jerneja Farkaš, računalniško sta ga obdelala in oblikovala Dejan Beznec in Roky Gjoerek. Mentor izdajateljev je prof. Matija Žižek.

* Profesorica Srednje strojne in tekstilne šole v Soboti Bea Baboš Logar, ki živi v Radencih, je za 23. literarni natečaj Mladike iz Trsta napisala prozno besedilo, ki ga ocenjevalna komisija natečaja priporoča za objavo. Besedilo ima naslov Gospod Šegula in nas vsekakor zanima, če ga bo profesorica ponudila v objavo pričujočemu časopisu.

* V torek, 21. feb., so v Narodni galeriji v Ljubljani podeljevali Steletova priznanja. Podeljuje jih Slovensko konzervatorstvo drutvo.

Izšla je prva slovenska št vilka informativnega biltena, ki ga izdaja Mednarodni svet za spomenike in spomeniška območja (ICOMOS). Izdal ga je Nacionalni komite Slovenije, ki je vključen v to organizacijo. Naslov biltena je ICOMOS Novice.

šsm

kulturni koledar

RAZSTAVE

LENDAVA: V galeriji Lendava je na ogled razstava del poznomantičnega slikarja Alojza Eberla (1822 - 1887).

GORNJA RADGONA: V gornjoradgonskem muzeju je odprta razstava z naslovom Metamorfoze, razstavlja slikar, Peter Avguštin, ki živi v Švici. Sodeluje tudi slikarka Helena Srebrnjak iz Peterburga.

LENDAVA: V grajskih prostorih so na ogled dela udeležencev dosedanjih mednarodnih likovnih kolonij.

MURSKA SOBOTA: V razstavišču Pokrajinskega muzeja je na ogled prenovljena razstava stalne likovne zbirke Od poznega srednjega veka do modernizma.

MURSKA SOBOTA: V galeriji je na ogled pregledna razstava tapiserij Marike Danč-Roth.

PIREDITVE

MURSKA SOBOTA: 9. marca ob 19. uri bo v grajski dvorani gostovalo Primorsko dramsko gledališče iz Nove Gorice. Upriporilo bo grozljivo strastno komedijo Aida Nicolaja Ni bila peta, bila je deveta.

LENDAVA: V četrtek, 2. marca, ob 18. uri bo v galeriji hotela Elizabeta otvoritev razstave akad. slikarja Janeza Kneza iz Trbovelj.

KINO

MURSKA SOBOTA: Intervju z vampirjem je na sporedu 2., 3. in 4. marca ob 17. uri in 5. marca ob 17. in 19. uri. Šund se bo vrtel 1., 2., 3. in 4. marca ob 19. uri.

GORNJA RADGONA: Varuh časa bo na sporedu 2., 3. in 5. marca.

Grozljivka Oko za oko se prikazuje 2. in 3. marca.

EKOLOŠKA PRIREDITEV

SVET OB MURI: Civilna buraška Inicijativa iz Ižakovec pripravljajo očiščevalno-čistilno akcijo okolja! Sestanek odbora bo 3. februarja ob 18. uri v ižakovskem vaškem domu.

AKCIJA bo 11. februarja in bo segala vsaj od Petanjca do Bistrice.

Ura shoda bo objavljena!

Šund

Johna Travolta se spomnimo še iz časov, ko je z Olivio Newton John igral v Brilljantini. In še prej v vročih sobotnih noči. Igral je v filmih, ki se jih ne spodobijo spominjati se, še za povprečno zahteven okus zmerno razgledanega gledalca ne. John Travolta je bil idol podeželskih diskofrajerjev. Tisti, ki hodijo ob sobotah zvečer v diskoklube, se Brilljantinirajo in uporabljajo deodorante, kupljene v samopostrežnih trgovinah. Njihove diskofrajerke nosijo raztegljive kavbojke in se ob vseh preostalih nesobotnih nočeh tešijo ob šund romanah in filmih.

Johna Travolta smo medtem še nekajkrat videli, se ga spomnili in hodili v kino predvsem preverjat, če je njegova medenica še vedno tako gibljiva, kot je bila konec sedemdesetih.

Iz kina smo se vračali razočarani

Kaj je torej preostalo Johnu Travolti v devetdesetih drugega kot priznati, da je zrejen nekdanji sobotni diskofrajer, in zaigrati v

filmu Šund (Pulp Fiction).

Johnu se je iskrenost obrestovala. Končno se ob njem vlačijo intelektualke.

Tako nemarno zavaljen, tako saj-pravzaprav-ni-tak, izprijen je in tako odvratno kičast. Tako plehko pameten. Pravi moški je postal.

Pulp Fiction ni samo film. Pulp Fiction je film vseh filmov. Lahko bi rekli, da je Pulp Fiction Casablanca devetdesetih - če je slednja sintetizirala vse klišeje, ki jih je filmska industrija uspešno spoducirala do začetka štiridesetih, je prvemu uspelo vse preostale, sproducirane v naslednjih petdesetih letih povezati in razviti tako, kot smo si jih sami pasivni gledalci pod filmskim platnom zmeraj želeli predelati.

Nepomemben gangster dobi nalogo, da en večer zabava šefovo ženo (Umo Thurman) ... ta se mu prenažre mamila ... Boksar (Bruce Willis), ki dobi vnaprej plačan izgubljen dvoboj, ga ne izgubi, pobere stave in ... ja, med drugim si njegova ljubica še naprej želi borovničeve pite. Kaj menite o človeku, ki da nekoga pohabiti samo zato, ker je njegovo ženo zmasiral po nogah ... Oropati dnevno restavracijo niti ni tako težko, razen če ... Mnogi moške si prav gotovo ne bi želeli,

da njihova žena v domači garaži zagleda tuj avto, umazan od človeških možganov ...

Tudi mafijske šefe kdaj pa kdaj kdo posili ... Črni gangster, ki bi kar nekaj citiral iz biblije ...

Quentina Tarantino je režiser in je nekoč, prej kot je postal režiser in scenarist, delal v videoteki. Tam si je ogledal vse filme. Ali tega ni videti?

M.S.

Nikamor beg

Bežijo dremajoči konji, troma kri in povetrovanje nemi od pohajkovanja in žejni meglé, bežijo po sledih zasledovanih zajcev.

Nabuhle bisage zibaje težijo jim opečja, da drvijo vedno znova, brez nehanja, po grbasti koži prostora.

Spodnašant s hitrimi zavoji tal, vihrajo s toplimi kopiti, pohajajoč v tanko poljšo sled, ko jih zajčja kri sili v neizpolnjen beg.

JOŽE LIVIJEN

Miran Gajšek z Urada za prostorsko planiranje o pripravah na enega največjih projektov ministrstva za okolje in prostor

Upoštevati vse interese ob Muri in v državi!

Prostorski plani najprej za Pomurje, Posavje in Obalo

Urad za prostorsko planiranje ministrstva za okolje in prostor je že po zakonu odgovoren za usklajevanje različnih interesov v prostoru, da bi bila potem končna predlagana rešitev ali plan dober ne le za posamezne občine, ampak za celotno regijo, državo in posredno tudi za sosednje države. Za vse tri regije, za katere se bodo najprej izdelovale strokovne podlage prostorskih planskih in prostorskih izvedbenih aktov, so predvideni veliki posegi v prostor, hkrati pa naj bi v prihodnje okolje na tak ali drugačen način bolje varovali. V Pomurju (jezikovno v Prekmurju in Prlekiji) je položaj še posebno težak, kajti na zelo majhnem območju, obdanem s tremi mejami, gričevjem in reko, so predvideli veliko novih posegov v prostor. Reko Muro naj bi na razdalji dobrih 30 kilometrov prečkali avtocesta, železnica in daljnovod, elektrogospodarstvo razmišlja tudi o gradnji elektrarn na Muri, njeno vodo bi izkoriščali za kmetijski projekt namakanja, po njenih vodah bi splavarili in določeno območje ob njej zaščitili kot krajinski park. Poleg tega naj bi v Ljutomeru izkoriščali geotermalno energijo za potrebe celotnega mesta, Goričko pa zaščitili kot naravno in neokrnjeno območje. In kaj še ostane od Prekmurja in Prlekije, če bodo prav vsi uveljavili svoje interese? Če bodo rešitve usklajene, tako da bodo na koncu upoštevani prav vsi interesi in ne le na primer interesi države in sosednjih dežel, bodo prebivalci tega majhnega in obmejenega območja ob Muri lahko zadovoljni. Toda kaj, če bodo na ministrstvu za gospodarske dejavnosti z zahtevami po elektrarnah glasnejši (močnejši) kot vodni gospodarstveniki s predlogi za renaturacijo reke, s katero bi ji povrnilo mrtvice in upočasnili tok?

Miran Gajšek, diplomirani inženir arhitekture in vodja projekta na Uradu za prostorsko planiranje Ministrstva za okolje in prostor Republike Slovenije, je o tem povedal:

Več možnosti je, da se v okviru koordinacije dela usklajujemo na način, da posamezni izvajalci analizirajo in ovrednotijo več scenarijev razvoja, več scenarijev varovanja okolja in več tipov novih posegov v prostor. Vsi scenariji in tipi posegov v prostor segajo od možnosti, da ne storimo nič, do ekstremnih posegov. Takšne predloge je potem mogoče usklajevati in optimalna rešitev je potem nekje vmes. Kaj se izključuje in kaj ne, bomo vedeli šele takrat, ko bodo posamezni resorji natančno določili svoje interese. Kateri interes je pomembnejši, pa je težko vnaprej določiti. Opozoril bi, da je dolžnost prostorskih planerjev upoštevanje prav vseh interesov, kajti naš interes je skupen v prostoru, to pomeni, da moramo delati za 130 tisoč prebivalcev v 344 mestnih in vaških naseljih na 1340 kvadratnih kilometrih, skratka za vse dejavnosti v prostoru. Interes samo enega resorja absolutno ne more biti prevladujoč!

Delo ste si razdelili na tri glavne etape: izdelava predprojektov, ki poteka prav ta čas, nato bo jeseni planerska delavnica, končali pa bi z izdelavo strokovnih podlag za prostorski plan države in občin v obliki priporočil. Kdo vse sodeluje, kakšna je vaša naloga?

Naša naloga je usklajevanje različnih interesov, končna reši-

Ekipo Urada za prostorsko planiranje, ki sodeluje pri izdelovanju projektov: Miran Gajšek, Jelena Hladnik, Živana Mejač, mag. Bogdan Milavec, Marcella Podboj, mag. Frančiška Podlesnik, dr. Franc Potočnik. Ekipo Urada za varstvo narave: mag. Mitja Bricelj, Franc Šmid.

tev ali predlagani plan mora biti sprejemljiv za vse. Tukaj so neposredno vključena ministrstva za okolje in prostor, gospodarske dejavnosti, kmetijstvo in gozdarstvo, posredno pa za promet in zveze ter ekonomske odnose in razvoj. V okviru celotnega projekta smo na osnovi razpisa izbrali izvajalce posameznih predprojektov. Naše ministrstvo je naročilo štiri projekte. Urbanistični inštitut (mag. Andrej Gulič) in Inštitut za ekonomska raziskovanja (mag. Stanka Kukar) pripravljata naloge Pomen in položaj pomurske regije v širšem prostoru. Analiza stanja in razvojnih možnosti v prostoru ter omejitve okolja in koncept prostorskega razvoja. Drugi projekt je Analiza in vrednotenje prostorskih sestavin planskih aktov občin in Republike Slovenije, ki ga izdeluje ZEU - Družba za načrtovanje in inženiring (Janez Ori, Jana Kovač, Stanka Dešnik). Oni imajo tega tudi največ zbrana, največ izkušenj, zato so to naloge tudi dobili, ker mi sodelujemo s tistimi, ki so v regiji ohranili neko interdisciplinarno ekipo. V

Dipl. arh. Miran Gajšek z Urada za prostorsko planiranje Ministrstva za okolje in prostor Republike Slovenije in vodja projekta Prostorski plan Pomurske regije

ekipi morajo biti načeloma urbanisti, arhitekti, krajinski arhitekti, geografi, gradbeniki in sociologi. Naročili smo še študijo ranljivosti okolja v Pomurju, to je zelo pomembna naloga, narejena na osnovi določb zakona o varstvu okolja, izdeluje pa jo ZUM Maribor, konkretno ga. Mira Vizovšek. Študija bo obsegala območje celotnega Pomurja in naj bi pomagala ugotoviti stopnjo ranljivosti okolja v Pomurju, kaj je tisto, kar je potrebno varovati. Naročili pa smo tudi nalogo o okoljevarstvenem in razvojnem vidiku urejanja prostora ob reki Muri, ki jo izdeluje prof. Dušan Ogrin z Inštituta za krajinsko arhitekturo Biotehniške fakultete. Ta naloga ne obsega celotnega Pomurja, ampak določen pas ob reki Muri, ker je pač Mura tisti dejavnik v prostoru, ki je tako pomemben, da smo se odločili že v prvi fazi poiskati smernice za razvoj in pogoje za varovanje okolja. Ti predprojekti se sedaj izdelujejo. Prav tako je v okviru našega ministrstva Uprava za varstvo narave naročila Vodnogospodarsko ureditev reke Mure, kajti ponekod je regulacija Mure stara že več kot sto let, obstaja pa težnja po renaturaciji, da bi upočasnili tok in oživili mrtve rokave, kajti sedaj teče prehitro.

Ali se pri izdelovanju študij upoštevajo nova dognanja, tako svetovna kot tudi lokalna, ali pa se spet izdelujejo na osnovi starih, že preživelih kriterijih?

Mi smo sprejeli sklep, da se za vse te posamične predprojekte, ki se izdelujejo v okviru posameznih resorjev prostorskih planerjev, okoljevarstvenikov, vodnega gospodarstva, kmetijstva ali elektroenergetikov, naredi več strategij, scenarijev, posegov - če sem skrajno od tega, da ne bo na Muri nič narejeno, do tega, da bo regulirana v celoti. To je povsem študijska faza, tako da bomo lahko potem, ko bomo analizirali in ovrednotili več scenarijev ali tipov posegov v prostorov, rekli, to je primerno z več vidikov. V etapi usklajevanja in koordiniranja bomo izbrali tiste, ki so primerni, ki gredo skupaj v smislu sonaravnega razvoja in bodo

tukaj ohranjali naravne krogotoke, cikle in ritme v okolju.

Boste upoštevali tudi to, da je Pomurje omejeno z mejami? Verjetno ni enako načrtovati razvoja pokrajine, ki je v središču države, ali pa tiste, ki je obkrožena z mejami?

Bomo upoštevali, vsekakor. Probleme rešujemo na različnih pragovih. Prvi takšen je geografsko-gospodarsko-kulturno-

socialno zaokroženo območje Pomurja, ki ima znotraj različne pragove. Na primer takšen novi administrativni prag je 18 novih občin. Drugi prag je v okviru Pomurja so te zaokrožene geografske celote: Goričko, Dolinsko, Ravensko, Prlekija s Slovenskimi goricami, Radensko polje, Mursko polje in tudi Gornja Radgona z Apaškim poljem. Če gledamo na Pomurje v okviru države, je tukaj primarni interes regije v državi, ko se bo projekt začel izdelovati, se bomo začeli

povezovati tudi s sosednjimi državami in regijami v njih.

Kaj pa, če bi tudi pri teoretičnem načrtovanju takoj na začetku poudarili pomen sodelovanja s sosednjimi državami in pokrajinami za razvoj te pokrajine?

Absolutno je to potrebno! Razumem to vaše vprašanje, vendar nas morate razumeti, da delujemo v okviru naših pristojnosti. Kot prostorski planerji vemo, da je največji skupni imenovalac ta, ki smo ga predlagali in v okviru katerega na osnovi naših pristojnosti delamo, to je pač zaokroženo območje regije. Problemi in projekti, ki jih mi dobivamo vsak dan na mizo, torej avtocesta, železnica, krajinski park, jih povezujejo. Mi najdemo tukaj skupni imenovalac glede varstva narave in urejanja okolja, in to mora biti tudi interes občine. Mi jih v to ne moremo prisiliti. Cilj naše naloge pa je napisati strokovne osnove oziroma smernice za urejanje prostora in varstvo okolja in narisati planske karte, ki bodo potem ena pomembnejših strokovnih osnov za spremembe občinskih in državnega plana. Kajti za prostorsko planiranje so pristojne občine, razen tam, kjer ima svoj interes država in bodo obvezna neka državna izhodišča; na primer avtocesta je obvezno izhodišče in bi ga občina naj upoštevala. Mi se zavedamo problemov koordinacije med eno državo in 18 občinami v Pomurju in 147 občinami v državi, vendar ga bomo poskušali abstrahirati pri našem delu na osnovi delovno predlaganih prostorskih planov regije. Skupne imenovalce smo odkrili tudi v povezavi z drugimi resorji, kajti tudi ministrstvo za kmetijstvo izdeluje projekt namakanja za območje celotne regije.

Sami ste slišali, da Prleki nasprotujejo oblikovanju regije na območju pokrajine ob Muri, čeprav je dejstvo, da vsi živimo tukaj

in smo še kako povezani?

Prlekija je zdaj v okviru nekakega širšega območja, za katerega mi delamo to, kar sem povedal. Nalogo bomo opravili in s tem predlagali neke smernice za urejanje prostora in varstvo okolja ter dodali planske karte, ki bodo strokovna osnova za spremembe prostorskih sestavin dolgoročne ga plana države in občin. Mi popolnoma zavedamo, da ne moremo prejudicirati odločitve o neki administrativni razdelitvi. Ministrstvo za okolje in prostor in Urad za prostorsko planiranje je pristojno za prostorsko planiranje, kar je popolnoma normalno. In tukaj bi še posebno poudaril naslednje: če razumemo gospodarske, socialne in kulturne interese Pomurja v Sloveniji, so pomurske povezave med Ljutomerom, Mursko Soboto, Lendavo in Gornjo Radgono izrednega pomena. Mi ne moremo varovati okolja le na levem ali le na desnem bregu, na to je potrebno gledati celostno. Reka ne sme biti ločnica, ampak dejavnik povezovanja - z vidika prostora in okolja. Osnova za urejanje prostora in varovanje okolja na državni ravni je, da mi razumemo Pomurje kot celoto. Poimenovanje naloge pa je zgolj tehnični problem. Sami smo predlagali tri možnosti imenovanja - Pomurje, Prekmurje in Prlekije, štiri upravne enote ali 18 novih občin, ker smo tega problema zavedali in ponamno te težnje.

Enako je na primer v Podravju, Posavju in drugod po Sloveniji. Vsi ti zapletli pa temeljijo na nenaravnih razdelitvah na lokalni ravni občin od leta 1965 dalje, ko je bil razvoj celotnih gospodarskih in gravitacijsko zaokroženih regij popolnoma ustavljen in so bile ponekod občinske meje pretrgane. Prav tako nam od takrat manjka cela generacija prostorskih planerjev, ki bi se ukvarjali s prostorskim urejanjem celotne regije.

BERNARDA B. PEČEK

400 kV preko naših pleč

V prejšnji številki Vestnika je bil objavljen članek Bernarde Balazic-Peček, v katerem nam je predstavila namere italijanskega elektrogospodarstva, ki želi ob podpori slovenskega ministrstva za energetiko (in celo nekaterih članov slovenskega ekološkega gibanja) zgraditi visokonapetostni daljnovod čez našo deželo, pri čemer naj bi del bremena prevzela tudi prekmurska zemlja; Italijani naj bi električno energijo namreč dobivali iz Madžarske.

Ker je avtorica članka že omenila možnost, da zadeva sploh ni tako nedolžna, kot se zdi na prvi pogled (beri neznanje), si v nadaljevanju preberite, do kakšnih spoznanj o škodljivih vplivih tehničnih sevanj, med katere sodijo tudi učinki elektrike, so prišli v svetu.

Elektrosmog je izraz, ki je v svetu že dalj časa znan in v katerem se skriva znanje o vplivih umetno povzročenih sevanj električnih inštalacij, vodov in aparatur na okolje in seveda na človeka.

»Rak zaradi uporabe brezžičnega telefona«, »Levkemija pod visokonapetostnim daljnovodom«, »Stres zaradi sevanja« ... in podobno, so naslovi člankov v zahodnem časopisju, ko se govori o elektrosmogu. Znanstveniki raziskujejo, medicina se obotavlja, elektroenergetiki mirijo duhove, dr-

žavlanske iniciative protestirajo, politiki modro molčijo in čakajo, zvezni minister za pošto javno izjavi, da nevarnost pred jedrsko energijo predstavlja v primerjavi z nevarnostjo elektrosmoga le rahlo sapico ...?

Prejšnji odstavek se nanaša na ZR Nemčijo in gornji stavki so le bežni opis dogodkov, zato se nikar ne prestrašite!

Elektrosmog, sem spadajo naslednji vplivi, ki so povezani z električno energijo:

- od napetosti odvisna nizkofrekventna električna izmenična polja,
- od toka odvisna nizkofrekventna magnetna izmenična polja,
- visokofrekventni elektromagnetni valovi oddajnikov,
- elektrostatika zaslonov in sintetika (električna istosmerna polja) in
- magnetostatika (magnetna istosmerna polja).

In ena od teh zadev ima mnogo opraviti z visokonapetostnimi daljnovodi, izmeničnimi magnetnimi polji.

Popravek

V prejšnji številki Vestnika je na strani 19 v naslovu prispevka o predvideni gradnji daljnovoda prišlo do napake. Pravilni naslov je 400 kV daljnovod iz Madžarske. S kV (kilovolti) se označuje napetost, z MW (megavati) pa moč. bbp

Jakost magnetnih polj v prostoru je odvisna predvsem od razdalje od povzročiteljev in z naraščajočo oddaljenostjo upada. Če je človeško telo v vplivnem območju takega polja, potem nas le-to nemoteno preseva in inducira v telesu naravno napetostno stanje.

Kritično pri zadevi je to, da nas taka polja lahko dosežejo tudi skozi stene in okna stanovanjskih hiš in da so v povzročitelji takih vplivov magnetni polji (visoko in nizko napetostni zemeljski in zračni vodi, transformatorske postaje, električna železnica).

V neposredni bližini električne železnice so elektromagnetna polja pogosto celo močnejša od tistih pod visokonapetostnimi daljnovodi.

Še posebno v primeru visokonapetostnih daljnovodov bilo narejenih mnogo raziskav o bioloških vplivih elektromagnetnih polj. V ZDA so naredili takih naredil celo po načrtu elektrogospodarstvenikov. Mnoga poročila pričajo o visokih stopnjah korelacije (o sorazmernosti) med boleznimi, še posebno z degenerativnimi procesi in rakom. Pogosto levkemije pri otrocih v bližini pod visokonapetostnimi daljnovodi je v številnih švedskih in ameriških študijah znano povečana. Znani so vplivi na hormonske procese, so celo korelacije s števili samomorov.

(Nadaljevanje prihodnje) Stojan Habjan, dipl. inž. gradn.

Dogajanja na ljubljanski borzi

Spoštovane bralke in bralci, tokrat bo poročanje o dogajanjih na ljubljanski borzi oz. trgu vrednostnih papirjev zajemalo obdobje med torkom 21. 2. in ponedeljkom 27. 2. 1995.

Ljubljanska borza je 13. 2. sprejela sklep, da četrtkovih trgovanj na borznem parketu ne bo več (tako bo trgovanje na sami borzi potekalo le enkrat tedensko - v torek), veljati pa je začel v tem tednu, tako da bo že danes trgovanje potekalo preko borzno informacijskega sistema. Za ta korak so se odločili iz razloga, ker je vedno manj trgovanja na sami borzni in vedno več trgovanja preko BIS-a. Poleg tega lahko borzni posredniki preko BIS-a trgujejo tako na borznem (A, B), kot na izvenborznem trgu (OTC), trgovanje pa je na njem preglednejše, pa tudi daljše, saj traja od 9.30 do 13.00 ure, medtem ko se borzni sestanki prične ob 10.00, konča pa po dveh krogih izkvečevanja (v zadnjem času zelo hitro).

V ponedeljek 20. 2. 1995 je biločasno zaustavljeno trgovanje (zaradi več kot trideset odstotnega padca tečaja) s prednostno delnico Primofin, naslednjega dne pa še z redno delnico NIKA ter s prednostno delnico OBR.

Ljubljanska borza je 24. februarja objavila sporočilo za javnost v zvezi s prednostno delnico Primofin, v katerem PRIMOFIN obveščala javnost, da od zadnjega sporočila 8. novembra 1994, v družbi ni prišlo do poslovnih dogodkov, ki bi lahko vplivali na spremembo tečaja. Enotni tečaj prednostne delnice Primofin je 20. februarja 1995 dosegel vrednost 42.009 tolarjev za delnico, kar je več kot trideset odstotno znižanje tečaja glede na enotni tečaj 8. novembra 1994, ko je znašal 64 885 tolarjev.

Borzna kotacija A - redne delnice

21. 2. je enotni tečaj delnice LEK iz 1300 porasel na 11500, ko je bilo za 115 tisoč tolarjev prometa, naslednjega dne pa je bilo prav toliko prometa po enakem tečaju. V petek je njen enotni tečaj padel na 11417, ko je bilo za 343 tisoč tolarjev prometa.

Enotni tečaj delnice Probanka je v torek iz 13788 padel na 13500, ko je bilo za 13 tisoč tolarjev prometa, naslednjega dne na 13489 ob 1,6 mio tolarjev prometa, na četrtkovem borznem sestanku pa na 13432 (1,6 mio tolarjev prometa). V petek je njen enotni tečaj padel na 13102, ko je bilo za 1,7 mio tolarjev prometa, v ponedeljek pa poskočil na 14177 ob 10,2 mio tolarjev prometa.

V torek je enotni tečaj delnice Sais iz 20000 padel na 19508, ko je bilo za 2,5 mio tolarjev prometa, vendar se je naslednjega dne vrnil na 20000 ter se na tem nivoju zadržal tudi v četrtek ob skupnem prometu 2,8 mio tolarjev. V petek je njen enotni tečaj padel na 19247, ko je bilo za 7,9 mio tolarjev prometa, v ponedeljek pa porasel na 19942 ob 9 mio tolarjev prometa.

Na torkovem borznem sestanku je enotni tečaj redne delnice SKB iz 36229 padel na 35782, ko je bilo slednjega dne na 35016 ob 15,8 mio tolarjev prometa, v četrtek pa porasel na 35474 (3,1 mio tolarjev prometa). V petek je njen enotni tečaj porasel na 35024, ko je bilo za 21,3 mio tolarjev prometa.

Borzna kotacija A - obveznice

Enotni tečaj obveznice RSL 1 je v torek iz 98,5 padel na 98,2, ko je bilo za 14,7 mio tolarjev prometa, naslednjega dne porasel na 98,4 ob 63,1 mio tolarjev prometa, v četrtek pa ponovno padel, tokrat na 98,0 (30,7 mio tolarjev prometa). Na istem nivoju se je nato zadržal

tudi v petek in ponedeljek, skupno pa je bilo za 6,3 mio tolarjev prometa.

V torek je enotni tečaj obveznice RSL 2 iz 103,1 padel na 102,8, ko je bilo za 17,5 mio tolarjev prometa, naslednjega dne na 102,7 ob 2,8 mio tolarjev prometa, v četrtek pa na 102,5 (7 mio tolarjev prometa). V petek je njen enotni tečaj padel na 103,1, ko je bilo za kar 71,2 mio tolarjev prometa, v ponedeljek pa padel na 102,7 (10,9 mio tolarjev prometa).

Z obveznico RSL 11 je bil v petek prijavljen aplikacijski posel v vrednosti 36,4 mio tolarjev, njen enotni tečaj pa je iz 92,4 porasel na 94,0. V ponedeljek je njen enotni tečaj padel na 86,1 ob prometu 11,5 mio tolarjev.

Za 0,8 odstotne točke na 96,8 je v torek padel enotni tečaj obveznice RSL 1 z izkoriščeno davčno olajšavo, prometa pa je bilo za 182 tisoč tolarjev, v petek pa na 96,2 ob prometu 876 tisoč tolarjev. V ponedeljek je bil v vrednosti 304 tisoč prijavljen aplikacijski posel po tečaju 96,8.

Z obveznico SKB 1 je bil v sredo prijavljen aplikacijski posel po nespremenjenem tečaju 98,0 v vrednosti 36 tisoč tolarjev, v petek je njen enotni tečaj padel na 97,0, ko je bilo za 951 tisoč tolarjev prometa, v ponedeljek pa je bil ponovno prijavljen aplikacijski posel, tokrat v vrednosti 287 tisoč tolarjev po tečaju 98,8.

Borzna kotacija B - redne delnice

V sredo je bil z delnico BTBR v vrednosti 1,4 mio tolarjev prijavljen aplikacijski posel po tečaju 12900 (-90 tolarjev), naslednjega dne pa je njen enotni tečaj porasel na 12950 ob 13 mio tolarjev prometa. V ponedeljek je bil po tečaju 12980 prijavljen aplikacijski posel v vrednosti 1,1 mio tolarjev.

Enotni tečaj delnice Dadas je na torkovem borznem sestanku iz 130887 padel na 129695, ko je bilo za 5,5 mio tolarjev prometa, naslednjega dne na 126728 ob 30,3 mio tolarjev prometa, v četrtek pa porasel na 127319 (14,8 mio tolarjev prometa). V petek je njen enotni tečaj padel za 9,51 odstotka na 115207, ko je bilo za 29,7 mio tolarjev prometa, v ponedeljek pa porasel na 120883 ob 46,7 mio tolarjev prometa.

Z delnico Finmedia je bil v sredo prijavljen aplikacijski posel v vrednosti 68 tisoč tolarjev po tečaju 17000, kar predstavlja padec tečaja za 600 tolarjev, v petek na 15599 ob 1,2 mio tolarjev prometa, v ponedeljek pa na 15298 (15,5 mio tolarjev prometa).

Na torkovem borznem sestanku je enotni tečaj delnice MK Založba iz 8648 porasel na 8900, ko je bilo za 223 tisoč tolarjev prometa, naslednjega dne padel na 8597 ob prometu 602 tisoč tolarjev ter se v četrtek zadržal takorekoč na istem nivoju (8600 - 258 tisoč tolarjev prometa). V petek je njen enotni tečaj neznatno porasel na 8612, ko je bilo za 1,3 mio tolarjev prometa, v ponedeljek pa na 9068 ob 3,5 mio tolarjev prometa.

V torek je enotni tečaj delnice NIKA iz 4622 padel na 4450, prometa pa je bilo za 1,5 mio tolarjev.

Enotni tečaj delnice Term Čatež je na torkovem borznem sestanku iz 727,2 rahlo porasel na 730,6, ko je bilo za 585 tisoč tolarjev prometa, vendar je naslednjega dne zdrsnil na 708,0 ob prometu 588 tisoč tolarjev. V četrtek je njen enotni tečaj rahlo porasel na 711,3, ko je bilo za 1,1 mio tolarjev prometa, v petek padel na 702,0 ob 2,5 mio tolarjev prometa, v ponedeljek pa porasel na 715,6 (1,4 mio tolarjev prometa).

Borzna kotacija B - prednostne delnice

V torek je enotni tečaj delnice KBTP sicer rahlo porasel iz 39938 na 40.000, ko je bilo za 400 tisoč tolarjev prometa, vendar je naslednjega dne zdrsnil na 37650 ob prometu 226 tisoč tolarjev, v četrtek pa na 37000 (111 tisoč tolarjev prometa). V ponedeljek je njen enotni tečaj porasel na 37833, ko je bilo za 2,3 mio tolarjev prometa.

S prednostno delnico Primofin se je v tem tednu trgovalo šele v petek, njen enotni tečaj je iz 42009 padel na 39385, prometa pa je bilo za 21,1 mio tolarjev. V ponedeljek je njen enotni tečaj porasel na 40756 ob 4,8 mio tolarjev prometa.

V petek je enotni tečaj prednostne delnice Rogaska iz 2699 poskočil na 2960, vendar le ob 1 lotu prometa, v ponedeljek pa je bil z 1 lotom prijavljen aplikacijski posel po 2665.

Enotni tečaj prednostne delnice UBK je v torek ob skromnem prometu 67 tisoč tolarjev padel iz 11645 na 11144.

Borzna kotacija B - obveznice

Z obveznico LEK 2 je bil v sredo prijavljen aplikacijski posel v vrednosti 34 tisoč tolarjev po nespremenjenem tečaju 99,0, v petek pa še v vrednosti 8 tisoč tolarjev.

Tudi z obveznico Občina Zagorje je bil v sredo prijavljen aplikacijski posel in sicer v vrednosti 139 tisoč tolarjev po tečaju 91,0 (+1,7 odstotne točke), v petek pa v vrednosti 2 mio tolarjev po tečaju 91,1.

V petek je bil z obveznico PTT Celje v vrednosti 242 tisoč tolarjev prijavljen aplikacijski posel po tečaju 99,0, kar predstavlja porast tečaja za 2 odstotni točki. V sredo, petek in ponedeljek so bili z obveznico PTT Ljubljana sklenjeni aplikacijski posli po tečaju 98,9 (+0,4 odstotne točke) v skromni skupni vrednosti 33 tisoč tolarjev. Enotni tečaj obveznice PTT N. Gorica je v sredo iz 93,0 padel na 92,9, ko je bilo za 999 tisoč tolarjev prometa, v petek pa je bil v vrednosti 228 tisoč tolarjev prijavljen aplikacijski posel po tečaju 93,5.

Enotni tečaj obveznice Rogaska 1 je ostal v sredo nespremenjen (95,0), ko je bil v vrednosti 50 tisoč tolarjev prijavljen aplikacijski posel.

Izvenborzno trgovanje na trgu OTC

OTC - redne delnice

Z redno delnico HB Brežice je bil v skromni vrednosti 10 tisoč tolarjev v torek sklenjen aplikacijski posel po tečaju 3399 (-391 tolarjev), naslednjega dne je njen enotni tečaj padel na 3171 ob prometu 35 tisoč tolarjev, v četrtek pa je bil ponovno prijavljen aplikacijski posel, tokrat v vrednosti 7 tisoč tolarjev po tečaju 3390.

Enotni tečaj redne delnice Intara je v torek rahlo porasel iz 3558 na 3560, ko je bilo za kar 14,4 mio tolarjev prometa, naslednjega dne na 3568 ob prometu 143 tisoč tolarjev, v četrtek pa na 3570 (10,7 mio tolarjev prometa). V petek je njen enotni tečaj porasel na 3580 ob skromnem prometu 72 tisoč tolarjev, v ponedeljek pa na 3582 (287 tisoč tolarjev).

22. 2. je enotni tečaj redne delnice Razvojne družbe iz 17500 padel na 17000, ko je bilo za 170 tisoč tolarjev prometa, naslednjega dne pa porasel na 18400 ob prometu 37 tisoč tolarjev. V petek je njen enotni tečaj padel za kar 42,93 odstotka na 10500, ko je bilo za 63 tisoč tolarjev prometa, v ponedeljek pa poskočil na 17112 (1,6 mio tolarjev prometa).

V torek je enotni tečaj redne delnice Rogaske iz 550,0 padel na 520,0, ko je bilo za 104 tisoč tolarjev prometa, naslednjega dne na 515,1 ob prometu 721 tisoč tolarjev, v četrtek pa na 501,6 (125 tisoč tolarjev). V petek je njen enotni tečaj neznatno porasel na 502,0, ko je bilo za 504 tisoč tolarjev prometa, v ponedeljek pa padel na 480 (23 tisoč tolarjev prometa).

OTC - prednostne delnice

Z enim lotom prednostne delnice HB Brežice je bil v torek sklenjen aplikacijski posel po tečaju 3499 (-150 tolarjev), naslednjega dne je njen enotni tečaj rahlo padel na 3496 ob prometu 45 tisoč tolarjev, v petek pa na 3050, ko je bilo za 122 tisoč tolarjev prometa. V ponedeljek je njen enotni tečaj porasel na 3057 ob prometu 214 tisoč tolarjev.

V četrtek je enotni tečaj prednostne delnice UBK 3 emisije iz 5000 padel na 3750 (-25 odstotkov), prometa pa je bilo za 240 tisoč tolarjev.

OTC - obveznice

Z obveznico Gorenje je bil tako v sredo kot v četrtek sklenjen aplikacijski posel po tečaju 98,0 (-1,0 odst. točko) v skupni vrednosti 39 tisoč tolarjev, v petek pa v vrednosti 218 tisoč po tečaju 99,0. V ponedeljek je njen enotni tečaj padel na 97,7 (13 tisoč tolarjev prometa).

TONČKA BOŽINOVIČ

Zavest o okolju

Svetovno dvorišče (1)

S čigavega na čigavo dvorišče bomo nasuli svinjarijo ali kako naj vzpostavimo ravnovesje z naravo, ki smo ga zavestno sesuli

Lynda Draper je gospodinja. Enkrat proti koncu leta 1988 je pri njeni hiši potrkal mehanik podjetja General Electric in jo prosil, naj ga pusti v kuhinjo. Rekel ji je, da je njen hladilnik pokvarjen. Čudilo jo je, ker sama tega ni opazila. Pojasnjeval ji je, da gre za serijsko napako na kompresorju, da zamenjujejo dva milijona kompresorjev, ker se bojijo, da bi se kateremu od kupcev njihovega hladilnika pokvarila hrana, če bi prenehal delovati.

Ko je mehanik stopil do hladilnika in ga odprl, je prosil Draperjevo, naj odpre okno. »Nato pa sem nenadoma zaslišala glasen š-

vanjem družin. Preveliko število ljudi je eden glavnih ekoloških problemov.

... niso dovolj

Gore seveda meni, da taki posamezniki niso dovolj, da je potrebno spremeniti svetovno politiko. Niso dovolj, ker jih je samo za vzorec, vendar so tudi razlog za upanje. Prepričan je, da bodo ljudje, ki so v vsakdanjih rečeh moralni, tudi v zadevah ekoloških. Od takšnih je mogoče prej pričakovati, da bodo, če so seveda na dovolj vplivnih mestih, sprejemali odločitve, ki so ekolo-

ško ustrezne. Avtor knjige Na poti k ravnovesju je politik demokratske stranke, v času, ko je pisal knjigo, je bil kongresnik. Po politični intenzivnosti bi ga lahko umestili nekam med politike realiste, med tiste, ki ne tvegajo radi. Zato je nekoliko ostrejši v svoji knjigi samo do politike prejšnjega ameriškega predsednika Busha, republikanca. Napoved je prepričan, čeprav skozi vso knjigo opisuje, kako nakopičene in pretče so nevarnosti za okolje, večje kot kadarkoli v zgodovini človeštva, da se morajo stvari reševati postopoma. Govori jezik zmernosti in njegovo največje upanje je vera.

Gospodinja in drugi ...

Gospa iz Gorove knjige sodi med tiste, za zdaj še bolj redke ljudi, ki so premagali refleks »ne na moje dvorišče« - drugo pa me ne briga. Med ljudmi tega kova, ki dajejo upanje, da se začneja novo mišljenje in čustvovanje, Gore šteje še Tosa Barnetra, Chica Mendesa in Wangari Matthai.

Tos Barnett je bil nekdanji vrhovni sodnik Papue Nove Gvineje. V 6000 strani dolgem poročilu je opisal zlorabe neke japonske gospodarske družbe, ki je neusmiljeno uničevala gozdove v njegovi državi. Čeprav vrhovni sodnik in torej visoko v vrhovni v oblasti, je moral pobegniti. Chica Mendesa pa so ubili. Ubili ga je dala skupina bogatih veleposestnikov zato, ker je skušal s svojo skupino Seringuerios ustaviti izsekavanje amazonskega gozda. Predlagal je alternative za koriščenje deževnega pragozda. Na tak način, da bi ga lahko koristili na dolgi rok, s harmoničnim gospodarjenjem z njim. Kenijčanka Wangari Matthai je organizirala ženske, da hodijo saditi dreve, predvsem po pobočjih, s čimer se preprečuje odnašanje zemlje. Med sajenjem jih seznanjajo z načrto-

na tem vmesnem mestu vera. Krščanstvo, ki z učenjem, da je svet nastal iz nič, dobiva racionalne temelje za navidez, s stališč klasičnega racionalizma, neracionalne trditve. Trditve, ki so bile dotlej dogme. Zdaj, ko sodobna fizika uči, da se je svet začel s pokom, medtem ko je bil prej nič, pa postajajo znatvene teze.

»Za civilizacijo je vera, ki je zdaj tako pomembna za ponovno vzpostavitev ravnovesja, ki ga pogrešamo v našem odnosu do Zemlje, upanje, da nas čaka prihodnost. V to prihodnost lahko verjamemo in ravnamo tako, da jo bomo doživeli in ohranili, lahko pa tudi slepo divjamo naprej in se obnašamo, kot da nekega dne ne bo nikogar, ki bi podedoval našo zapuščino.« Na poti k ravnovesju, str. 352. »Moja vera,« pravi nekoliko prej, »temelji na neomajnem verovanju v Boga kot Stvarnika in zaščitnika, na globoki osebni interpretaciji odnosa do Kristusa ter zavesti o nenehni in popolni navzočnosti duha v ljudeh, drugih živih bitjih in stvareh.«

Gore je očitno panteist, to pa ni v skladu z naukom cerkve. Drugače kot večina interpretov kritikov cerkvenega nauka o vprašanju okolja Gore meni, da za razumevanje, kaj biblija naroča človeku glede narave, ni ključen stavek iz prve Mojzeseve knjige, kjer Bog pravi Adamu in Evi, naj si naravo podvržeta. Za ameriškega podpredsednika in baptista sta pomembnejša Noetova zgodba in njen nauk. Noe je po božjem naročilu vzel na ladjo vse živali in rastline. Torej je v vseh duh. Po potopu pa je Bog sklenil zavezo med seboj in ljudmi ter vsem stvarstvom. Tukaj, tako Gore, je potrebno najti izhodišče za odnos krščanstva do narave. Prav to stališče pa je panteistično.

Na konceptualni ravni Gorova knjiga ne prinaša novosti. Ugotavlja, kar se za politiko že ve, da je brez vizij, da je neodgovorna in neodkrita. Toda tudi sama je rezultat politične glave. No, ne čisto običajne in povprečne. Gore vsekakor vidi dalje kot večina drugih politikov svetovnega formata. Tako na primer predlaga, da se

spremeni ekonomsko vrednotenje okolja: v bruto družbeni proizvod bi morali šteti tudi naravne vire in pri dodeljevanju posojil to upoštevati. Ljudje je potrebno prepričati, da je svetovno okolje del njihovega dvorišča, sprejeti je potrebno nove sporazume in v ekološko osveščanje vključiti velikanske možnosti sodobnih informacijskih sistemov. (Nadaljevanje prihodnjič)

NIKA
BORZNO
POSREDOVNIKA
HISA d.d.

Cesta prvih borcev II. Brežice 68250
SI 0608 62-236. Telefaks: 0608 62-192

POSLOVALNICA LJUBLJANA
Slovenska cesta 54, Ljubljana 8000
OIGI BI-HIS. Telefaks: OIGI 13-347

POSLOVALNICA MARIBOR
Partizanska cesta 3-5, 62000 Maribor
OIGI 23-460. Telefaks: 062 23-460

iz naših krajev

Biserna poroka v Turnišču

Minulo soboto sta slavila 60 let skupnega življenja Ana in Pavel Bojnec iz Turnišča. Zakonsko zvezo sta sklenila 3. marca 1935. leta v župni cerkvi sv. Marije Vnebovzete v Turnišču. Kmetovalka Ana in čevljar Pavel sta se spoznala nekaj let prej, v zakonu pa se jima je rodilo osem otrok. Dva sta umrla že v otroštvu, šest pa jih je še danes raztresenih naokrog po Sloveniji in tujini. Barica živi v Luciji pri Portorožu, Alojz je v Mozirju, Jurij živi v domu počitka v Sežani, Marija v Kranju, Anika pa je najbližje v Strehovcih. Najdlje je odšla Julka, ki ima družino v Nemčiji.

Slavnostna sobota je bila enkratna, saj so se pri staršema zbrali vsi otroci, dvanajst vnukov in pet pravnukov. Uradni del je bil v prostorih novega matičnega urada občine Turnišče,

nato pa še v cerkvi sv. Marije Vnebovzete. Družabni del je bil v gostišču Lipot v Dobrovniku. Kot sta povedala slavljenca - bisernoporočenca Bojnec - sta vse življenje živelja skromno, o ločitvi nikoli nista razmišljala, čeprav ni bilo vedno najbolje.

Filip Matko

Odprta vrata mojega doma

Prodajalna Moj dom in parketarstvo Srša iz Beltincev sta pripravila zadnjo soboto dan odprtih vrat. Kljub mrzlemu in deževnemu vremenu se je v trgovini in pred njo trlo kupcev. Za obiskovalce je bilo namreč dobro poskrbljeno z jedajo in pijačo ter zabavo. Za dobro razpoloženje je skrbel ansambel Prekmurški instrumentalni kvintet, pela je Manja Šalamun in za šalo je bil pri roki humorist Geza. Popusti od pet do deset odstotkov so pritegnili kupce in bilo je izžrebanih tudi prek petdeset kupcev, ki so dobili praktične nagrade. Glavna nagrada je bil polet z zračnim balonom nad Prekmurjem, ki pa v soboto zaradi dežja ni bil mogoč. Zatorej je izžrebanec, 60-letni Matija Mlinarič iz Lipovec, poletel z zračnim balonom naslednji dan, v nedeljo. V sončnem popoldnevu je balon poletel ob 15. uri proti Odrancem.

Filip Matko

V Žitkovcih

Žitkovsko amatersko kulturno društvo Gyöngyvirág sodi med najboljše v lendaški občini. V lanskem letu so bili še posebno aktivni. V društvu deluje več skupin, folklorna, recitatorska, pevska in druge. Lani so nastopali na

Madžarskem, Slovaškem, udeležili so se vseh prireditev doma, gostovali so v vseh narodnostno mešanih vaseh občine in plesali tudi na ptujskem festivalu. S svojo dejavnostjo so dajali zgled vsem drugim društvom v občini. Pri oblikovanju dela jim pomagajo tudi strokovnjaki iz sosednje Madžarske.

Prav takrat, ko so se pričele šolske počitnice brez zimskega veselja na snegu, so otrokom v Lipovcih naredili veliko veselje labodi. Sedem jih je namreč pred tednom dni priletelo v Vučji jami, kjer se kar dobro počutijo. Popoldanski sprehodi staršev pa tudi nedeljski kratki izleti so usmerjeni te dni k Vučji jami, da si ogledajo ptice, ki v teh krajih niso običajne.

So pač okrasne ptice v mestnih parkih, za vas pa niso običajne. Ljudje iz Lipovec vedo povedati, da naj bi labodi prileteli z vzhodne smeri, nekje z Madžarskega. Otrokom v teh šolskih počitnicah pa labodi pomenijo dodatno veselje in skrb, ker jih hodijo pridno krmit.

Filip Matko

Pri Gradu so upravičeno užaljeni

Nekoč pomembno središče, zdaj pa privesek?

Politika je zanetila vojno med nekdanjima krajevnima skupnostima Grad in Kuzma, ljudje se gledajo kot psi in mačke

Dolnji Slaveci, Motovilci, Kruplivnik, Radovci, Kovačevci, Vidonci in Grad sestavljajo Krajevno skupnost Grad, v kateri živi 3.100 prebivalcev. Naselje, ki je v tesni zvezi s tamkajšnjim gradom, se kot trg omenja šele 1478. leta, moralo pa je biti prav gotovo že prej, saj naj bi grad stal že 1208. leta. Tudi to je vzrok, da se je Gradu naredila velika krivica, ko mu državni zbor ni priznal statusa samostojne občine, ampak je te kraje - mimo volje ljudi - priključil občini Kuzma. Neuradno smo zvedeli, da je tako zato, ker je neki poslanec Kuzmečanom obljubil - občino! Pri Gradu so upravičeno užaljeni in ustanovili so odbor za odcepitev od občine Kuzma.

Halo za 190.000 (in nekaj več) tisočakov

Predsednik krajevne skupnosti Grad Jože Štesl je povedal, da izpolnjujejo vse pogoje za samostojno občino. Potem je nanizal vse objekte, kot so pošta, banka, zdravstvena postaja, osnovna šola, trgovine in tako naprej. Pošalil se je, da tudi gostiln ne manjka. Upam, da mi ne bo zameril, ker zapišem, da sem ga našel v eni od njih (le kje drugje pa naj bi bili moški v prostem času), a uradni del pogovora sva imela v njegovi kuhinji.

Pri Gradu so pred kratkim dobili 600-številčno pošto centralo, na katero bodo delavci ljubljanskega podjetja PAP priključili 200 »starih« in 300 novih telefonskih naročnikov, kar pomeni, da ostaja 100 številk nezasedenih. Pričakovati je, da bodo Grad in drugi kraji v prihodnje še hitreje napredovali in da bodo tudi te številke kmalu pošle. Novi naročniki so neučakani, saj niso počakali na morebitno znižanje cene telefonskega priključka in zanj žrtvujejo 190.000 tolarjev. K temu je treba prišteti še nekaj drugih stroškov, tako da bo telefon posameznika dejansko stal čez 200.000 tolarjev, to pa je še vedno manj, kot so (preračunano) pred leti plačali prvi naročniki. Ob sedanjem napeljevanju pazijo, da je kar največ kablov v zemlji in tako manj »pajčevine« po drogovich.

Vaške ceste asfaltirane, občinske pa čakajo

Novinarjem, ki obiskujemo krajevne skupnosti, je skorajda že »zoprno« pisati o klasičnih dosežkih in stremljenjih. V mislih imam tudi ceste. V krajih krajevne skupnosti Grad so lani, kar zadeva modernizacijo vaških cest, naredili veliko korakov. Tako so v Motovilcih pridobili kilometer asfalta, v Dolnjih Slavecih 3, na območju Grada 3,5 kilometre, v Vidoncih pa 0,5 kilometra. Hišni gospodarji (nekdo pač mora biti »gazda«!) so prispevali od 30.000 do 40.000 tolarjev; tisti, katerih domačije pa odmaknjene od cest, ki so jih pravkar moder-

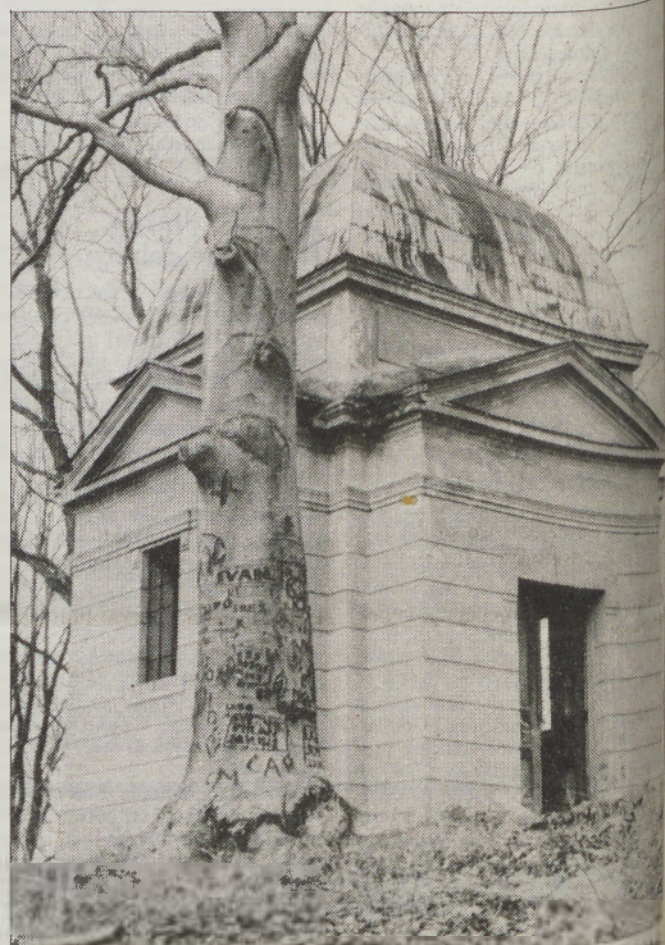
nizirali, pa so primaknili od 10.000 do 20.000 tolarjev. To pa seveda še ni zadoščalo, zato je krajevna skupnost iz tako imenovanih skupnih sredstev dodala 4.000.000 tolarjev. Še vedno je bilo premalo, zato je bil tudi na graškem območju dobrodošel 30-odstotni delež občine Murska Sobota. Manj srečno roko pa so imeli pri modernizaciji občinskih cest, saj so v zadnjih letih na tem območju asfaltirali le serpentine (več zaporednih ovinkov) med

Jože Štesl, predsednik krajevne skupnosti: »Ustanovili smo odbor za odcepitev od občine Kuzma, saj izpolnjujemo vse pogoje za samostojno občino Grad. Nekoč smo jo že imeli.«

spodnjim in zgornjim delom Grada. Priznati je treba, da je ta naložba še kako pomembna, saj zdaj vzpetine lažje premaga sleherno vozilo.

Ta odsek pa tudi povezuje dva graška znamenita objekta: starodavno cerkev Marije Vnebovzete, ki je v spodnjem delu Grada, imenovanem Purga, in grad, ki je kot skoraj sleherno tako poslojpe na vzpetini. Na graškem območju je treba asfaltirati še najmanj 13 kilometrov občinskih cest, in sicer 3 kilometre dolgo cesto med Gradom in Kuzmo, 8-kilometrski odsek med Radovci in Vidonci in 2-kilometrsko cesto Kruplivnik-Vadarci. Tu naj dodam, da imajo za to posodobitev velike zagovornike tudi v Krajevni skupnosti Bodonci, kjer si želijo, da bi traso modernizirali vse tja (naprej od Vadarca) do Beznovec,

Tole pa je znamenita graška kripta, na katero opozarja turški kažipot, a je človek, ki se do nje zapelje in kos poti prepešači, razoran: le goji zidovi in »grafiti«. - Fotografija: Š. S.

zato gre za 3,4-kilometrsko cesto.

Ko bodo pri Gradu imeli svojo občino, za kar se srdito bori že omenjeni odbor za odcepitev od občine Kuzma, je pričakovati, da bodo imele vasi, ki so zdaj združene v krajevno skupnost, še več skupnih interesov, oziroma bodo v občini bolj prisluhnili potrebam v posameznih vaseh. Morda bodo tako reševali tudi težave z vodo. Bodo imeli občinski vodovod?

Zdaj imajo v posameznih krajih individualne in skupinske vodovode, kakih 50 odjemalcev v spodnjem delu Grada pa ima od 1978. leta vaški vodovod, ki pa je še kar v redu, saj voda ni velikokrat oporečna, dobro pa je tudi, da je skorajda nikoli ne zmanjka. Od »vretine« jo namreč prečrpavajo v 50.000-litrski betonski rezervoar, ki je na grajski vzpetini in ima voda v ceveh tako naravni pritisk.

Kaj je v grajski kripti?

V znameniti graški cerkvi sem bil že velikokrat, tudi razpadajoče grajsko poslojpe sem si že večkrat ogledal, zato ob tokratnem obisku Gradu nisem šel v ta znamenita objekta. Sem pa

opazil skupino izletnikov, ki sije po ogledu cerkve šla ogledat še grad.

Ta, kot kaže, vendarle ne bo postal razvalina, saj ga že neke let postopoma prekrivajo z novo opeko. In brž ko ne bo več makalo, bo veliko boljše. Tudi do grajskih ječ se bo dalo priti. Lahko pa že zdaj prideš do grajske kripe (grobnice), na katero opozarja turistični kažipot, ki pa bi mu bilo v nadaljevanju smeri treba dodati še nekaj »kažipotov«, da tujcem ne bi bilo treba povpraševati. Nekaj mesecev v »šumo« sem se peljal, potem pa je bilo še kar prevozne ceste in nec, zato je bilo treba vzeti pol pod nogo.

V borovem gozdičku na navpični vzpetini se mi je nenadoma prikazala štiriogla stavba; bojazen, da bom stikal le okrog nje (zaprta), je bila odveč, saj so bila vrata na stečaj odprta. Razočaran sem spoznal, da nimajo kaj zapirati, saj je notranjost stavbe »izropana«: ničesar, kar so pu-

Š. SOBOČAN

Hrvaški električarji že določajo mejo pri Razkrižju, čeprav sporazum o tem še ni sprejet, niti ratificiran v državnih parlamentih

S policijo nad uporne

Sedaj ko so rešili cerkev, Hrvati stiskajo svoj obroč okrog geta na vse druge možne načine - s tablami, omejevanjem gibanja, odklopi elektrike! Se lahko nadejamo montaže plinskih peči na mejnem pasu?

Potem ko je moral novembra lani razkriško župnijo zapustiti hrvaški duhovnik Stjepan Slaviček - tak je bil namreč dekret iz Vatikana - in se je dokaj napeto razpoloženje med ljudmi hitro začelo umirjati, je napetost zdaj znova porasla. Pa ne zaradi cerkvenih obredov, kajti domačini so zelo zadovoljni z novim slovenskim župnikom Marijanom Rolo, ampak jo je povzročila hrvaška stran s postavljanjem opozorilnih omejenih tabel, ki tudi prepovedujejo prosto gibanje ljudi in prometa, ponekod pa še bolj hrvaški električarji, ki nameravajo po vsej sili priključiti nekatere domačije na svoje omrežje. Tako so 16. februarja v zaseku Banfi (uradno hrvaški vas), kjer živijo le slovenski državljanji, s pomočjo policije postavili nov električni drog, ljudi pa že prej na vse načine (zlepa in z grožnjami) skušali prepričati, da bi podpisali soglasje in tako pristali na priključitev svojih domačij na hrvaško električno omrežje. Doslej so namreč dobivali elektriko iz Slovenije (transformatorja na Razkrižju).

Te dni smo se podali v omejeni zaselek, to je tja, kjer živijo tri Mesaričeve družine in Bedekovičevi. Z avtomobilom se lahko pripelješ tjakaj le po cesti, ki vodi prek mejnega prehoda Razkrižje-Banfi. Imaš torej občutek, kot da si namenjen nekam v tujino. Še sreča, da so se hrvaški omejni cariniki in policisti preselili nekoliko proti Strigovi, tako da so sedaj omenjene domačije nekako na sredini med slovenskim in hrvaškim mejnim prehodom.

Tu dejansko živimo kot v prostovoljnem zaporu. Oprostite primerjavi, toda dejansko je tako. Nikamor ne moreš in nihče k tebi, ne da bi se izognil mejni kontroli. Res je, da se uslužbenci na prehodu Razkrižje vedejo do nas dobro in da med nami ni nobenih nesoglasij in problemov, toda to ne velja za tiste, ki prihajajo k nam ali od nas odhajajo. Sicer pa te skorajda ni več. O tem, kako so se vedli do nas uslužbenci na hrvaškem mejnem prehodu, ko je bil le-ta začasno postavljen še med dvema hišama, pa je bolje, da človek sploh ne govori.

Ves čas povezana s Slovenijo

Te misli smo najprej povzeli iz pogovora z Vladom Mesaričem in njegovo ženo Cvetko, ki sta si v tem predelu leta 1988 zgradila novo hišo. Čez cesto pa je domačija Vladovih staršev, ki so se

preselili tja po 2. svetovni vojni z Razkrižja. Do leta 1947 je spadal ta predel še k Sloveniji, potem pa so mejo potegnili tako, da so se naenkrat znašli na hrvaški strani. Ampak vse do osamosvojitve to skoraj ni bilo pomembno. Tako je Vlado obiskoval osnovno šolo na Razkrižju, gimnazijo v Ljutomeru in pedagoško akademijo v Mariboru. Postal je predmetni učitelj matematike in poučuje na razkriški osemletki. Tako kot že prej njegovi starši, je bil ves čas navezan le na Slovenijo. Aktivno je sodeloval v mladinski organizaciji in kulturno-umetniškem društvu na Razkrižju ter se vključeval tudi v druge dejavnosti v tamkajšnji krajevni skupnosti. Podobno življenjsko pot je imela Cvetka. Tudi hiša njenih staršev je uradno na hrvaški strani (na mejni črti), vsi pa so jih sicer imeli za del slovenskega kraja Gibina. Tudi ona je končala osemletko na Razkrižju, potem pa še pedagoško gimnazijo v Murski Soboti in pedagoško akademijo v Mariboru. Po poklicu je predmetna učiteljica slovenskega jezika na OŠ Razkrižje. Glede na vse to jima kajpak ni vseeno, kam bo po novem spadala njuna domačija. Že leta 1991 sta skupaj s sosedi oddala vlogo na občini in Ljutomeru - od tam pa so jo posredovali komisiji Republike Slovenije za določanje meje z Republiko Hrvaško - v kateri so izrazili željo, da bi jih priključili k Sloveniji. Zaenkrat rešitve še ni, obiskali pa so jih že nekateri visoki predstavniki naše državne uprave in politiki.

Električni drog postavili na silo

Ampak to je zgodba zase, obenem pa je tesno povezana s problemom okrog elektrike. Hrvaška stran je namreč lani začela graditi novo električno omrežje in v svoje načrte so vključili tudi domačije, ki so bile doslej povezane z omrežjem v Sloveniji. To pa je poseg v prostor, kjer meja še ni določena oziroma potrjena (ratificirana). Še posebno sporno je to za tri Mesaričeve družine in Bedekovičeve. Nekaj časa pa je kazalo, da bodo na novo omrežje priključili tudi Cmagejve, čeprav je njihova domačija že v Sloveniji. S kakšnimi drugimi težavami so se oni doslej srečevali, smo že pisali.

Ko sta si Vlado in Cvetka urejala dokumentacijo za novo hišo, sta morala po soglasje za priključitev elektrike v Ljutomer. Vse do avgusta 1992 sta dobiva-

la račune za porabljeno energijo iz podjetja Elektro Maribor, potem pa jima je bilo rečeno (enako sosedom), da je bil dosežen dogovor z Elektrogospodarstvom Čakovec, da bodo od tedaj naprej pošiljali račune oni. S takšnim predlogom se omenjene družine niso strinjale in tudi niso hotele nič podpisati. O tem so tudi pisno seznanili Elektro Maribor. Kljub temu so jim čez čas začeli pošiljati položnice iz Čakovca, s čimer so se hočeš nočeš morali spriznati. Tolažili pa so se s tem, da hrvaški električarji nimajo

stal na poseg, dokler ne bo rešeno vprašanje meje. Pa ga je eden vprašal, kakšno državljanstvo ima. Ko mu je odgovoril, da slovensko, je oni komentiral, češ da so sicer vsi tam okrog Hrvači. Razšli so se brez dogovora. Pritiski pa so se nadaljevali, dokler 16. februarja niso betonskega stebra pri domačiji Ivana Mesariča (tik ob cesti) tudi v resnici postavili. Še prej sta najprej poskušala to preprečiti Vlado in njegov oče, tako da sta stopila pred tovorno vozilo, s katerim so se približevali določenemu me-

Hrvaški električarji s postavljanjem betonskih stebrov, kakršnega so na silo postavili tudi pri Mesaričevi domačiji na Banfju, že količijo slovensko-hrvaško mejo, čeprav le-ta še ni sporazumno določena. (Fotografija: J. G.)

ključa njihove omarice in da še naprej dobivajo elektriko iz Slovenije.

Lansko jesen pa se je spet začelo... Najprej so hrvaški električarji zabijali v zemljo na določenih mestih lesene količke, s katerimi so označevali potek trase za električno omrežje. Eden od njih jim je dejal, da jim bodo Slovenci odklopili elektriko, oni pa da morajo poskrbeti zanje. Mesaričevi so kmalu nato poklicali na Elektro Maribor in vprašali, ali je to res. Direktor Lutar jim je odgovoril, da jim ne bo nihče odklopil elektrike. Hrvaški električarji pa so začeli obiskovati domačije in ljudi nagovarjati, naj podpišejo soglasje. K nekaterim lastnikom vinskih kleti ali drugih objektov so hodili celo v Slovenijo. Decembra so se oglasili tudi pri Vladovem očetu in tedaj je stopila tja tudi Cvetka. Želela je, naj ji pokažejo pisne dokumente, na podlagi katerih nameravajo potegniti k njim novo omrežje. Odgovorili so ji, naj gre v Čakovec, da ji bodo tam pojasnili. Ko jim je dejala, da ne bodo dovolili nobenega posega, dokler sporazum o meji ne bo ratificiran, so ji »pojasnili«, da je tam Hrvaška. Naj si vendar pogledajo table! Po tistem sta spet klicala v Maribor in rečeno jima je bilo, da je dogovorjeno, da bo za Mesaričeve in Bedekovičeve ostalo po starem, dokler ne bo rešeno vprašanje meje. Hrvati pa so mirno nadaljevali postavljanje betonskih stebrov. V začetku februarja so prišli do svoje omejene postaje. Nato so se spet najavili pri Mesaričevih, jih prepričevali, naj podpišejo, češ da bodo dobili boljšo elektriko in tudi luč za razsvetljavo jim bodo postavili. Vlado pa je vztrajal pri že večkrat izrečenem, da ne bo pri-

stu. Če bi šofer ubogal svojega šefa, potem bi se lahko zgodilo najhujše. Kasneje se je z njimi »spoprijel« Ivan, tako da so se za nekaj časa umaknili. Čez čas pa so se spet z vzratno vožnjo napolnili tja, in to v spremstvu policistov. Le-ti so odrinili Ivana in električarji so naredili, kar so nameravali. Soha je tako postavljena.

Kaj se bo zgodilo v prihodnje, je težko predvideti. Vsekakor bi morala slovenska stran - zlasti pristojne službe v Ljubljani - odločneje ukrepati in doseči, da do takšnih posegov v najbližjem obmejnem pasu brez soglasja ljudi ne bi prišlo.

JOŽE GRAJ

Dopisniki poročajo

Kaj je novega v naših krajih?

V Zbigovcih se je večina ljudi, zlasti iz okolice gasilskega doma, odločila za organiziran odvoz komunalnih odpadkov. Nedvomno je tudi to prispevek k lepši podobi naselja. Ima pa komunalno podjetje probleme, saj je za mesto priskrbelo posode za ločeno zbiranje odpadkov, a kaj ko pa menda ni kupcev za papir in steklovinno, zato v zadnjem času delavci odpadke kar vsepovprek odvažajo na deponijo v Hrastje-Moto. Žalostno, a resnično! - Radgonska tržnica ponoči ne bo več izpostavljena nepridipravom, saj so jo končno osvetlili. - Iz Gornje Radgone pa so še tele novičke: V najrazličnejših oblikah izobraževanja pri tamkajšnji Ljudski univerzi se je lani usposabljal 929 ljudi. - Na območju te občine imajo ta čas le še 14 beguncev iz BiH, ki stanujejo pri sorodnikih in prijateljih, s hrano pa jih v glavnem oskrbuje območna organizacija RK. Ta skrbi tudi za domačine, saj je lani razdelila 42 ton moke, veliko druge hrane in oblačil. - Območna obrtna zbornica ima 547 članov, od tega 415 rednih obrtnikov oziroma samostojnih podjetnikov. Takih, ki zaposlujejo tudi druge (422 delavcev), pa je 188. Lani se je število obrtnikov povečalo za 75. Največ zaradi porasta števila gostišč in trgovin. - Potni list, ki ga lahko dobiš takoj, ima 15.801 občan stare občine Gornja Radgona, v kateri je sicer živelo 21.648 ljudi. Lani so izdali 1.346 novih potnih listov, leta 1993 pa kar 6.500. - Na območju občin Gornja Radgona, Sv. Jurij in Radenci bodo letos posadili 54.000 sadik raznega gozdnega drevja, od tega 18.000 sadik hrasta in 15.500 smrek. Največji bo delež zasebnikov (30.500 sadik). Sadike so zastoj. Upati je, da dreves, ki bodo čez nekaj let zrasla, ne bo uničil lubadar, ki je bil sicer na »pohodu« v lanskem letu in uničil 800 smrek. - Bolje pa se drže vinogradi, ki jih je na območju vseh treh občin okrog 900 hektarjev. Še več jih bo, saj so zasebniki letos zasadili 26 hektarjev novih nasadov, kar je 10 hektarjev več kot lani. - Povečuje se tudi reja krav molznic. KZ Gornja Radgona je predlani odkupila 5,5 milijona litrov, lani pa kar 6,3 milijona litrov mleka. Veliko večji je bil tudi okup pšenice, koruze in grozdja. Manj pa so odkupili govedo, telet in prašičev. - Člani društva vinogradnikov Radgonsko-Kapelskih gorc so si letos že ogledali vinske kleti na Gradiščanskem, 14. marca pa bodo imeli ocenjevanje svojih vin. Rezultate bodo razglasili 25. marca ob 10-letnici Turističnega društva Radenci. Društvo je sicer staro komaj dobra dva meseca. - Pa še druga plat našega življenja! Na območju stare občine Gornja Radgona je bilo predlani 10 samomorov, lani pa 15. Prevladujejo moški. Pričakovati je, da bo telefonska številka 33 006, kamor lahko pokličemo v stiski, pripomogla, da bo tega manj. Želimo pa si tudi, da bi bilo manj grafitov, ki se pojavljajo na pročeljih hiš, večina pa je naperjena proti Neslovcem. - Hvala, Franci Klemenčič, za množico teh novic!

V krajevni skupnosti Črešnjevci-Zbigovci že po tradiciji pripravljajo srečanja občanov, starih nad 65 let. Že nekaj let imajo hkrati občni zbor krajevne organizacije društva upokojencev. Tedaj obiščejo tudi boine in jim izroče simbolična darila. Dogovorijo se tudi o izletih in sploh programu dela. Letos bo srečanje starejših ljudi 19. marca. Nedvomno bo uspelo tudi zato, ker je oživela krajevna organizacija Rdečega križa. - Marjan Banfi, ki je napisal novico, ki ste jo pravkar prebrali, še poroča, da se je sestel odbor za gradnjo vodovoda Črešnjevci-Zbigovci. Ugotovili so, kaj vse so že naredili in zastavili nadaljnje delo. Zgradili so že primarne vode in vodohram, čimprej bodo uredili formalnosti v zvezi z razpisom nadaljnje gradnje osnovnega omrežja (Ivanjševski Vrh, Rodmošci) in skušali pridobiti denar iz sklada za demografsko ogrožena območja. Sklenili so, da bodo hišne priključke naredili strokovnjaki, da ne bi bilo težav pri tehničnem prevzemu vodovoda.

In kaj se dogaja na drugem koncu našega obmurskega sveta? Jože Žerdin je sicer napisal daljša poročila, a jih zaradi prostorske stiske ne moremo objaviti, zato pa jih povzemamo v telegrafskem slogu. - V Ljutomeru so ustanovili društvo vinogradnikov in prijateljev vin. Člani imajo kar 600 hektarjev vinogradov.

(Nadaljevanje na naslednji strani)

V spomin

Viljemu Premu

Nepričakovano in boleče je med nami odjeknila vest, da je zahrbitna bolezen ustavila srce našemu požrtv valnemu, preudarnemu in vestnemu članu Viljemu Premu. Rodil se je v kmečki družini leta 1932 in že od mladih nog spoznaval, kako grenak je lahko kmečki kruh. Prav zaradi svoje trdne in močne volje se je vsem težavam in tegobam uspešno postavil po robu. Navajen trdega in težkega dela ter pripravljen pomagati sočloveku je vedno sodeloval pri mnogih akcijah. Ta njegova zavest ga je leta 1948 pripeljala v gasilsko društvo, kjer je s svojo vedrino dvigoval moralo, kjer koli je bil navzoč. Tako je leta 1954 opravil izpit za izprašanega gasilca, leta 1964 je bil izvoljen za blagajnika in to funkcijo je 19 let vzorno opravljal. Leta 1982 je bil izvoljen za predsednika gasilskega društva in 6 let je bil vzoren predsednik. Vsa leta je bil dober organizator in prava gonilna sila. Za svoja dela je prejel več priznanj, občinsko I. in II. stopnje, značke in priznanja za 30, 40 in 50 let delo-

vanja, plaketo veterana in plaketo častnega predsednika.

Poleg gasilstva je Viljem sodeloval v mnogih organizacijah, kot dober kmetovalec je s svojim znanjem in sposobnostjo rad pomagal ljudem v stiski, svoje znanje pa je tudi rad prenašal na druge. Vedno si je našel čas za pogovor in pomoč, ni znal povedati besede »ne«. Bil je Človek, znal se je pogovarjati z mladimi in starejšimi, izobražnimi in preprostimi. Kako priljubljen je bil med gasilci, vaščani in prijatelji, je potrdila množica ljudi na pogrebu. Poleg domačih gasilcev so se od njega poslovili še gasilci iz Kuzme-Doliča, Matjaševca in Trdkove. Pri odprtem grobu so se od njega poslovili g. Ivan Marič v imenu krajevne skupnosti in predsednik gasilskega društva Drago Lovenjak, v zadnji pozdrav pa se mu je priklonilo pet društvenih praporjev, pihalni orkester iz Bakovec pa je mu zaigral poslednje žalostinke.

Viljem naj nam bo za zgled in krepili bomo naše vrste!

Gasilsko društvo Gornji Slaveči

iz naših krajev

Dopisniki poročajo

Kaj je novega v naših krajih?

Na občnem zboru so protestirali proti napovedanemu preimeno- vanju vinogradniškega okoliša Ljutomersko-Ormoške gorice v okoliš Jeruzalemske gorice. Tudi se niso strinjali, da bi se Kmetijski zavod Maribor preselil v Ljubljano. Sicer pa so sprejeli načrt dela. Marca bodo imeli strokovno ocenitev lanskega vinskega pridelka, aprila bodo sodelovali na razstavi dobrot slovenskih kmetij in pripravili vinogradniški ples, poleti bodo šli na prleški sejem, septembra pa bodo organizirali prleško bratvo. Novembra bo seveda martinovanje. — V Petišovcih, znanem kraju po nahajališču nafte, pa si prizadevajo za ohranitev vsaj enega vrtnega stolpa, ki naj bi postal turistična znamenitost. Po svoje se bodo za to potrudili tudi mladi, ki so v okviru ZKO in Andragoškega centra Ljubljana oblikovali študijski krožek s temo: Ohranimo vrtni stolp. Vodja skupine je Štefan Huzjan. — Iz Odranec je novica o tridnevni duhovni obnovi. V tem sklopu so imeli v cerkvi srečanja starejših in mlajših zakoncev ter mladine. Spoved po domovih pa so omogočili tudi bolnim. Obnovo je vodil pater Karel Gržan. — Čebelarstvo Velika Polana pa predseduje Štefan Bedernjak. Na občnem zboru so ugotavljali, da je bilo lani manj medu. Niso pa v skrbeh za podmladek, saj na osnovni šoli Miško Kranjec uspešno deluje čebelarški krožek, katerega mentor je Emil Tkalec. — Čebelarstva družina Črenšovci pa ima 26 članov, ki premorejo 778 čebeljih družin. Na njihovem občnem zboru pa so ugotavljali (v nasprotju s polanskimi čebelarji), da je bila lanska letina dobra. Najbrž je tako zato, ker mnogi vozijo čebele na zunajpomurska pasišča. Niso pa zadovoljni z odkupno ceno medu pri Medeksu, zato jih vedno več med prodaja doma. Problem, ki so ga omenili, je tudi zastupljanje čebel zaradi uporabe zaščitnih sredstev v kmetijstvu.

Na občnem zboru so sprejeli dva nova člana: Toneta Miklavčiča iz Zajelše pri Ljubljani in Jožeta Žalika iz Žižkov. Odlikovanja Antona Janše 3. stopnje so dobili: Jože Balazic iz Odranec, Štefan Cigan iz Gornje Bistrice in Štefan Vučko iz Srednje Bistrice. Nov predsednik družine je Jože Žalik. — Te dni pa so se sešli tudi člani čebelarstva družine Kapca, ki ima 19 članov, vsi skupaj pa 809 čebeljih družin. Sklenili so, da se bodo udeležili predavanja o pridelavi, shranjevanju in predelavi čebeljih pridelkov, ki bo v Ljubljani. K izobraževanju bodo pripomogli tudi stiki z znanim čebelarjem Debevcom z Vrh-nike. Družina bo organizirano kupila zdravila za preprečevanje čebeljih bolezni. Posadili bodo več medonosnih dreves, hodili bodo na strokovne izlete in tako naprej. Čebelarstvu društvu bo še naprej načeloval Jože Jakšič. Na zboru so Viktorju Bogdanu in Evgenju Szabu podelili priznanja Antona Janše 3. stopnje. — Na osnovnih šolah v Lendavi, Črenšovcih in Turnišču so imeli koncerte usne harmonike, mandoline, kitare in harfe, na katerih so se predstavili Vladimir Hrovat, Igor Saje in Branka Prinčič. Predstavili so dela klasikov, kot so Bach, Mozart, Schubert in drugi, govora pa je bilo tudi o zgodovini glasbe in glasbilih.

Krajevna skupnost Bodonci

Kaj z vaškim središčem?

Tisti v nekdanji soboški občini, ki svojih botrov niso imeli na oblasti, niso dobili denarja mimo proračuna, ampak so za črno prevleko svojih cest prispevali iz lastnega žepa, če bi asfaltirali pločnike, bi oblatniki morda le kaj primaknili!

V krajevni skupnosti Bodonci, kamor spadajo še Vadarci, so v nekaj zadnjih letih uspeli asfaltirati prenekatero vaško cesto, o kateri si nekoč še sanjali niso upali, da bo modernizirana in prevozna ob vsakem času. Nekoliko težje pa gre posodabljanje občinskih cest.

Za sogovornika smo si izbrali predsednika sveta Krajevne skupnosti Franca Korena, ki pa je brž povedal, da rezultatov ne bi bilo, ko bi ne zapregla vaška odbora in njuna predsednika. V Bodoncih je to Drago Lulik, v Vadarcih pa vaškemu odboru predseduje Ferdinand Žilavec.

Do 3.500 mark

Preden bomo nanizali ceste, ki so jih modernizirali, pogledimo, kako je s finančnimi viri! V krajevni skupnosti imajo seveda uveden samoprispevek, ki pa se v decembru izteče, zato ga bodo

najbrž podaljšali. Pomemben vir denarja za modernizacijo pa so neposredni prispevki. V Vadarcih so prispevale domačije, mimo katerih so asfaltirali ceste, 3.500 mark v tolarški protivrednosti. Znesek je visok, ker je bilo treba veliko breme razdeliti na manjše število gospodinjstev. Vas namreč ni velika. Drugače je v Bodoncih, kjer so hiše, ob katerih so asfaltirali ceste, gostejše. Tamkajšnja gospodinjstva so prispevala v tolarški protivrednosti 1.000 mark. V obeh vaseh pa so bili solidarni tudi drugi občani, ki asfalt že imajo od prej ali pa ga bodo še dobili, saj so le-ti povsod primaknili 500 mark v tolarški protivrednosti. Kot vidite, na Goričkem še vedno govorijo o markah, kar ni nezaupanje tolarju, ampak »varovalka« krajevni skupnosti oziroma vaškima odboroma. Zgodi se namreč, da kdo ob nabiralni akciji ni imel denarja, zato ostaja dolžan v tolarški protivrednosti tuje valute. Njegova zadeva pa je,

gasilskega doma do zadnje hišne številke v zaselku Drvaričeva graba. Še svež pa je asfalt na 100 metrov dolgem odseku od gasilskega doma do vaške tehtnice v zgornjem delu vasi. Na tem odseku bodo v teh dneh položili v obcestne jarke še betonska lo- rita, da voda ne bi odnašala zem- lje.

V Bodoncih so še zgradili avto- busno postajališče in 100 metrov dolg odsek ceste od postaje do Čerpnjakove hruške. Domači naziv za to območje so Črna Poslej si bodo prizadevali, da bi asfaltirali še 500 metrov dolge ceste od transformatorja do Kasilakove in Frumrove domačije, potem je treba še modernizirati ti ceste Drvaričeva graba-Frum- nov breg (mimo hiše Bele Drvari- riča) do meje s katastrsko ob- čino Vadarci.

Če pa bo denar, bodo modernizirali še ceste od Severjeve do mačije proti meji s katastrsko občino Pečarovci (do Severjeve

VADARCI - To pa je del 900 metrov dolge vaške zdaj asfaltirane ceste od Sakovičevih do Žilavčevih in mimo »papinskega« pokopališča (imajo še evangeličansko oziroma binkoštno). Ne le cesta, ampak tudi pokrajina je zdaj lepša. - Fotografija: Š. S.

BODONCI - 900 metrov dolga cesta (na kateri pa so žal pustili vsaj en preoster ovinek) od gasilskega doma do vaške tehtnice je bila skorajda monotonna. Pa je vendarie šlo!

Pismo mojemi poslanci

F Čurgovi, po Valentinovon 1995

Dragi moj Követ!

Mijno je že pa den svetjoga Valentina, gda se po staron pripoveda- vanji po tej čednejši ljudi vō računani štiti ženijo, ka bi nan te cejlo leto fajm popejvali te lübenzjive noute, pa kak tou mij lidge sikdar nikaj šcejmo na svoj hasek obrnouti, se je te tej den za svejtek tej zalübeni obrno. Tüdi ges, čiglij san že malo bole pri lejtaj, san letos ščou mojo staro Žuško malo, kak se tomi pravi, »preseneitiiti«, pa san odo vgojčno v loug pa san tan edno par korin firngo pa tak fpüšeu zvejo pa njej te doma dao, z edno par rečami njej čestito pa ešče dugi žitek, pun zdravdja pa veselja želo.

Tou san fšijno zato, ka san mislo, ka se njej malo priküjpin, ka se nede furi z menof krejgala, kak eto pred par dnevi, da san predse po pounouči malo bole žmetno domou z veške krčmej prišo pa me je s takšnimi rečami gor počakala, ka bi njej ešče ništerni vas Követof mogli oubo doj zejti. Zagvüšno si mijsliš, ka je tej roužice preveč rada zejla, miren ti napijsati, ka se je tak rasčemerijla, kak će bi kači na rejst stoupo. Tej püšeu, šteri san ges s takšof paskof šküp vejzo, je škout prašči- la pa mi začala na velko litanije doj davati, ka mij »dedi« mijslimo, ka so ženske tak noure, ka bi se dale s par korinami doj küpiti, saki den pa komaj čakamo, naj kraj od svoje saki vujde, jo pri deli samou povrže pa po najbližanjof pouiti škřčmou vujde. Tan kouli šanka, tan je prej naš svejt, tan so naša nebejsa, tan ste sikdar dobre voule, da s pajdaši šprice- re vugiblete, tan se smejete mladoj kelnarci pa jo za šřtoj cukate, odti- stec nemate nikdar sile domou iti, nej van je briga nej za kravo nej za svinjo, nišče bi vas nej geno odtistec, niti će bi šteroga ženo f špitau odpelali. Zaj da je pa tej den prišo, pa mijslite, ka će ženski eden cvejt prinesejte, ka ste veliko dobro delo napravili, ali, pravi, tüdi mij ženske glavej na pravo mesti mamo pa znamo, zakoj je nūcati trbej. Nej je zadosta tej eden den malo bole na žensko misliti, liki bi cejlo leto moglo Valentinovo biti, pa da škřčmou ideš, drgouč monej s sebof pozovi!

Po toj predse dugof meši, od štere mi niti saka rejč na pamet ne prijde, san mislo, ka zaj pa nede z menof gučala par dnij, ali da je čas obōda prišo, te me je tak lipou gejt zvala pa takšni obed napravila, kak se meni najbolje vjidj. Prosila me je, ka bi večer namesto nje šou k Želarovin, ka je Roza se ženske z vejsi na tej večer k sebi pozvala, pa njou preveč ištjas mantra, pa ne bi mogla dolgo tan sideti, vej zna, ka njej ges se po rejdi doj poven, ka da se tan gučalo.

Šou san te po polaganji ta prouti Želarovin pa se že ozdaleč čülo, ka nikša velika rabuka, pa istina, se ženske pa dekljne s Čurgove so v iži bilej, falijla je somo ena, ka je mogla zadvečera na delo iti. Pravo san Rozi, ka san namesto Žuške prišo, pa me je škout posadijla, naj somo

poslūšjan. Najprej so sefküper na zdravdje pilej, te pa je Roza začala gučati.

Mislo san son pri sebi, ka so ženske bole za delo, menje za guč, ali moren ti napijsati, ka je Roza nej somo dober delavec, liki tüdi sako rejč zna na svoj hasek obrnouti. Pravja je, ka je bilou zadosta cajta, ka so se ženske dale od moškof za norca meti, nej somo delo, tüdi ravnanje pri sakoj kuči, v občini pa tüdi v državi morejo f svoje rouke zejti. Tej ništer- ni Követi, šteri so naprej dali, naj bi se sprijo tej nouvi zakon, po šteron bi naj ženske trij lejta porodniško mele, je za nje tak kak račundelanje v oštariji brez kelnarce, prlej kak so tou naprej dale, nišče nej niti edno žensko pijto, ka se one želejo pa ka bi njin najbolje pasalo. Mijnoli so cajti, da so plivanoš doj s predgance pravli, ka saka ženska, štera nede seden decej mejla, nemre v nebesa prijti, mijnoli so cajti, ka bi moški gumbe težili za takšne zakone, ka njin najbolje pašejo. Nišče nan nede zapovedavo, kelko decej mo rodijle pa kak dugo mo je dojile, nišče nas nede postavlo somo za šparate s kijancof vrokaj pa flivej ksvinskoj rijti, nišče nede napovedavo, ka smo mij somo zatou, ka bi bilej tak kak krave fštali, ka gda so več nej breje, te je ođajo. Od toga sega mo somo mij pa nišče drüjgi skončanja vō ođavale, če pa se nas nede poslušalo, mij te že znamo, ka nan je fščiniti. Čiduže več nouvi svetkof se tüdi v etoj državi svetij, ali mij ženske smo ondikdamou somo eden svejtek »baba- bal« mele, pa ešče toga so nan zejli, pa dokejč je büo, je ništernin mo- škon somo zatou büo, ka so se te lejko brezi straja napili.

Gučale so ešče tüdi drüjge ženske pa čiduže bole san poslušo, se so se mi bole vlasouge na glavi gor zdigavali. Da san vnoči domou prišo, je Žuška ešče nej spala, pa gda san njej se tou pripovedavo, so njej takše skuze tekle, pa pravla, ka je se tou za njou prekesno prišo.

Po tiston san par dnij od toga premišlavo, pa mi nikak se nej v glavou šlo, pa san mislo, ka de najboukše, ka tebi pijšen, ka mi doj rastolmačiš, če je tou prava pou, ka naš narod doj ne prijde. Ništerne ženske bi zagvüšno bilej zatou, ka bi trij lejta pri diteti doma bilej, za drüjge bi pa tou bilou tak kak za štüca, če bi njemi perouti kraj vrezu, pa bi te več nej mogo leteti. Ali ka bi pa bilou tou za naše paverske ženske, štere nemajo porodniško, somo nikše par tolarof pomouči dobiyo kak pomouč za dejte? Što bi njin te notri plačüvo za penzijo tista trij lejta, če nej, te bi se pa tak zgoudilo, kak pred par lejti, ka so 60 lejti stare ženske s paverske familije f penzijo šle s 15 lejtimi delovne dobe pa zaj 10 djurdjof penzije majo. Ali pa tiste dekljne, štere so se mlade oženile pa deco majo pa njin nišče nikaj ne da, pa če nišče nede za nje plačüvo, nikdar penzije nede mele pa tolara svojj pejnez tüdi nej. Či bi na tou gledali, kelko štoj zaslužji, te bi saki Követ mogo deset decej meti!

S tejmj sejmj pijtanji te fejt lipou pozdravla tvoji Janči Borofčnjek s Čurgove

ali bo dolg poraval s prihranki ali pa s »tekočim prilivom«. Tu pa je takoj treba dodati, da je bilo to, kar so zbrali v krajevni skupnosti, 70 odstotkov denarja od vrednosti cestnih naložb, saj je 30 odstotkov pokrtil proračun »stare« občine Murska Sobota. Kako pa bo po novem? Bodonci in Vadarci so po nesrečnem »naključju« pripadli občini Puconci.

V Bodoncih so uspeli asfaltirati 1.300 metrov dolgo cesto od domačije). Menda je ta odsek dolg le 100 metrov, zato nara- bi smeli »pozabiti«. Tudi izkop jarkov.

So mošnjčki naenkra prazni?

V Vadarcih niso posodobili vseh z referendumskim proračunom načrtovanih cest, a temu pridobitev ne manjka. Na- uspeli asfaltirati ceste od Kor- na na Šoštarjev breg do Mlad- ve domačije v dolžini 800 metrov. Ta odsek načrtujejo posodobiti letošnjem in prihodnjem letu. Predsednik sveta krajevne skupnosti je potožil, da nabiralna akcija denarja za ceste »samo poteka« in da so dolžni (mimo 3.000.000 tolarjev) še za asfal- ranje 900 metrov dolgih odse- ki potekajo od Sakovičevih do Žilavčevih in dalje mimo po- pališča do Žekševih. Na tem od- močju je asfalt še svež, saj so ga položili proti koncu lanskega leta. Leto prej (1993) pa so v Vadar- cih asfaltirali 1.300-metrsko ce- sto od domačije Vljaj do Logar- vega brega in mimo pokopališ- ča.

Kaj pa druga problematika? Domači predsednik bi rad, da bi bilo središče Vadarec vsaj od- bližno tako lepo urejeno, kot je Bodoncih. Dejali smo mu, da je okolica gasilskega doma, ki je menda glavno vaško zbirališče, lepa, pa je odvrnil, da je v središču tam, kjer so trije ovinki, gostilna in zadružno skladišče. Če pa je tako, potem pa bi se dajamo mi, tista pročelja, ki so no že lahko ocedili.

A NJEGA NI - Člani kulturnega društva Franc Saleški Finžgar iz Žižkov so v dveh mesecih našudtirali igro A njega ni. Gre za priljubljeno dramo, ki so jo v tem kraju že pred vojno zrežirale šolske se- stre (redovnice), katerih oblet- nico prihoda v ta kraj bodo zaznamovali letos. Tokrat je delo režiral Silvo Tibaut, za sceno pa je poskrbel Tibor Francič. ST

odsevi mladosti

Ali veste?

(Pokrovitelj) nagradnega kviza je Knjigarna in papirnica DOBRA KNJIGA M. Sobota)

Kot smo pričakovali, ste nas tokrat skoraj zasuli s pravilnimi odgovori na 23. vprašanje. Roman Hiša Marije Pomočnice je seveda napisal Ivan Cankar. Pri žrebanju smo ugotovili, da vsi niste priložili oziroma nalepili kupona, in tako vseh odgovorov nismo upoštevali. Sreča pa se je nasmehnila BRANKU PEČKU iz Murske Sobotice, Kroška 18. Čestitamo!

KUPON št. 25 - ALI VESTE

Ali veste, kateri vladar je imel vzdevek Lepi? Odgovore pošljite najkasneje do 8. marca.

Pravljica o debeli žlici

Nekoč je živel Ivo, ki ni hotel ničesar jesti. Mama je prinesla juho, ni je maral. Nato je prinesla meso, ni ga hotel. Prinesla je še torto in tudi nje ni poskusil. Vsa jezna je zakričala: »Oh, da ni vsaj žlica pojedla vso hrano!«

Ivo je postajal vedno bolj suhljat deček, ker ni hotel jesti. Minevali so dnevi in tedni. Končno je postal Ivo lačen, zato se je

odločil, da bo jedel. Vendar, ojoj, žlica mu je prej vse pojedla. Tako je bilo dan za dnem. Žlica je postajala vse debelejša, Ivo pa ni imel več toliko moči, da bi jo treščil na tla. Mama ni vedela, kaj naj stori. Odločila se je, da bo debelo žlico polomila. Komaj ji je to uspelo. Nato je dala Ivu suho žlico. Z njo je najprej pojedel juho, nato krompir in meso, nazadnje pa še sladolep. Malo ga je bolel trebušček, ker ni bil vajen hrane, a je minilo. Odslej naprej je jedel vse. Iz dneva v dan je postajal močnejši fant. Vi v razredu so ga klicali na pomoč, če jim je kdo nagajal. Ivo je postal najmočnejši fant na šoli. Nikoli pa ni tepel pridnih učencev, ampak samo tiste, ki so bili poredni.

Pravljico so napisali učenci pri podaljšanem bivanju v 1. a-razredu OŠ Tišina skupaj z učiteljico NATALIJO KAVAŠ.

V elektrarni

Dogovorili smo se, da bomo šli na ogled elektrarne. Nekega jutra smo se z avtobusom odpejali na pot. Vodila nas je proti Lenartu in Puju. Ko smo prispeli v Zlatoličje, smo se ustavili. Pri vhodu nas je sprejel vratar.

Na ogled elektrarne pa nas je pospremil poseben vodnik. Ogledali smo si različne stroje. Elektrarna je zelo zelo velika. V vodi so se delali veliki vrtinci. Gospod nam je rekel, da tistega, ki pade noter, ne morejo več rešiti. Globoko je 10 metrov.

Ko smo si vse ogledali, smo se lepo zahvalili in se zadovoljni vrnili domov.

PETRA KRANER, 3. a OŠ Sveta Ana

KALIP NAČRTOVAL NI JONA, NIKI HANČIČ
in glasbilo naših mladih v OŠ Kodača
Ilustrirala: Zilbina Zadravac

Srnica

Srnica, al' se me bojiš,
ko od mene tako hitiš?
Srnica, hitro skoči v gozd,
da lovec ti ne bo kos!
Na levo in desno zavij,
pa lovecu se dobro skrij.

MATEJA ČURČIČ, 2. a OŠ Franceta Prešerna Črenšovci

Beli mož

Pazi, pazi, beli mož,
pazi, pazi, sonce gre.
Pazi, da te ne podre.
Čas hiti, ura teče,
beli mož pa nič ne reče.

ANA LUKAČ, 1. a DOŠ Lendava

Roža

Nekje v daljavi
roža zelenela je,
odprla svoj je cvet
in zagledala je svet.

Nekje v puščavi
roža ovenela je,
zaprla je oči,
močno vode si želi.

Nekje v daljavi
roža zelenela je,
nekje v puščavi
roža ovenela je.

KATJA REŽONJA, 5. c OŠ Turnišče

Moje otroštvo

Ime mi je Suada, moj priimek pa je Jukić. Stara sem 12 let. Rojena sem v Srebrenici, kjer je »ostalo« moje srečno otroštvo. Ko se je v moji domovini začela vojna, sem morala pobegniti z mamo in bratom, oče pa je ostal tam. Najprej sem prišla v zbirni center v Trbovljah.

Tam sem končala 4. razred. Dobro sem se učila in vsak dan sem dobivala boljše ocene. Ko so zaprli tamkajšnji center, sem prišla v Vidonce. Tu sem končala 5., zdaj pa obiskujem 6. razred. Šola je v Puconcih. Spoznala sem se s sošolci, ki so me toplo sprejeli in mi radi pomagajo.

V Sloveniji sem tri leta. Očka je še vedno doma in se bori za domovino. Tu nam je lepo, toda najlepše je živeti v svoji domovini. Tam sem rojena, tam je moje življenje in vsak dan čakam, kdaj se bo končala vojna, da se bom lahko vrnila domov v Bosno in Hercegovino.

SUADA JUKIĆ, 6. b OŠ Puconci

Vijolica

Vijolica se je prebudila
in se sonca razveselila.
Joj, kako lepo sije,
oh, kako lepo me greje!

Listje bo zabrstelo
in vse bo zadrhtelo.
Rože se bodo razcvetele
in ptice bodo spet priletele.

BARBARA SREŠ, 4. a OŠ Bakovci

Punčka

Moja punčka ima pisano obleko in dolge lase. Rada jo češem in preoblačim. Ime ji je Klavdija. Kupila mi jo je mama, ko sem bila v bolnici.

MAJA VRATUŠA, 1. a OŠ Cankova

Novice od tu...

Miša Molik in Gianni Rijavec sta skupaj posnela skladbo z naslovom Cvetovi mojih sanj, besedilo je napisala Miša, glasbo pa Gianni. Kmalu pa bomo videospot lahko videli tudi na televiziji. Gianni pravi, da svoje skupine Big Ben ni zapustil, ampak da že pripravljajo novo ploščo.

V Slovenijo spet prihaja nekaj zelo popularna skupina Crvena Jabuka iz Sarajeva. Tako se bodo zvrstile verjetno vse skupine, ki so nekoč na jugoslovanski glasbeni sceni kaj pomenile. Le kaj pravijo k temu slovenski glasbeniki, ki si težko najdejo prostor pod soncem.

Koncerti

V Gornji Radgoni so pripravili nov glasbeni projekt Držimo skupaj s snemanjem kompilacijske kompaktne plošče v živo. Nastopile bodo skupine Deleware, The Fat Nuns, CZD, Wasserdicht, Not Why Yes in V okovih. Vstopnina je 400 tolarjev. Izvedli ga bodo v soboto, 4. marca, ob 21. uri v tamkajšnji dvorani TVD Partizana.

AUDIO - VIDEO - CD
M SHOP
69000 Murska Sobota,
Slomškova 43
TELEFON, TELEFAKS:
069/32-465

... in tam

Širijo se govornice, da ima Rod Stewart velike težave z alkoholom. Njegove težave pa se kažejo tudi pri sponzoriranju, saj ga pokrovitelji, ki promovirajo brezalkoholno pijačo, vedno bolj izključujejo. Poleg tega Rod ni več na vrhu popularnosti. Glede na to, da je milijarder, pa zaenkrat vse uspešno sproti rešuje.

Italijanski glasbenik Al Bano toži Michaela Jacksona za krajo svoje skladbe The Swans Of Balaka, ki naj bi jo Michael preimenoval v Will You Be There. Jackson se brani, da je podobnost zgolj naključna. Spor bodo rešili na rimskem sodišču.

Rubriko pripravila: ALEKSANDRA NANA RITUPER

POP ROCK noviceee

Buddy Guy

Rodil se je kot George Guy 30. julija 1936 v Lettsworthu. Prve strune je igral pri 13 letih na doma narejeni kitari. Pri dvajsetih se je preselil v Chicago in takrat se je začela njegova uspešna pot. Danes velja za enega najboljših, če ne celo najboljšega še živečega glasbenika bluesa nasploh. V začetku svoje kariere je delal predvsem kot studijski glasbenik in se spoznal z znanimi imeni bluesa, kot so Muddy Waters, Howlin' Wolf in Little Walter. Poznanstvo z njimi je izkoristil za šolanje o bluesu iz prve roke. Vpliv njegovih učiteljev pa se še danes pozna pri njegovem delu.

Izdal je kar nekaj albumov Hoodoo Mann, A Man And His Blues, This Is Buddy Guy in številne druge. Večkrat pa se je s svojo glasbo pojavil tudi v filmih, kot so The Blues Is Alive And Well in Chicago, Out Of The

Blacks And Into The Blues in drugih. Za svoja zadnja aibuma Damn Right I've Got Blues (1991) in Feels Like Rain (1992) je sprejel nagrado grammy, znana glasbena revija Billboard pa mu je leta 1993 podelila svoje najvišje priznanje za življenjsko delo.

Lani je Buddy Guy izdal novo kompaktno ploščo Slipp' In, na kateri ponuja resnično dober blues. Ploščo je posnel z dvema različnima zasedbama na dveh mestih. Del glasbe je posnete v Austinu (Texas) z zasedbo Double Trouble (spremljevalno skupino leta '94 preminulega velika kitara Stevia Raya Vaughana), druga polovica pa je posneta v Chicagu s stalno spremljevalno

skupino, katero sestavljajo kitarist Scott Holt, kitarist Greg Rzab in bobnar Ray »Killer« Allison. Povsod pa je sodeloval znani pianist Johnie Johnson, ki je nekoč sodeloval v skupini Chuck-a-Berryja. Album je produciral Eddie Kramer, znan kot producent Hendrixa in Led Zeppelin.

Album vsebuje 11 skladb, od katerih najbolj izstopa naslovna Someone Else Is Steppin' In. Skladba je posneta v studiu, sodeluje pa okoli 30 ljudi, ki so sodelovali s svojimi glasovi. Skladba Trouble Blues Charlesa Browna nam predstavlja blues v najtožnejši obliki. Buddyjeva kitara prekipeva od energije v hitrejših skladbah, medtem ko v počasnejših deluje zelo čutno in otožno.

Glasbena uganka

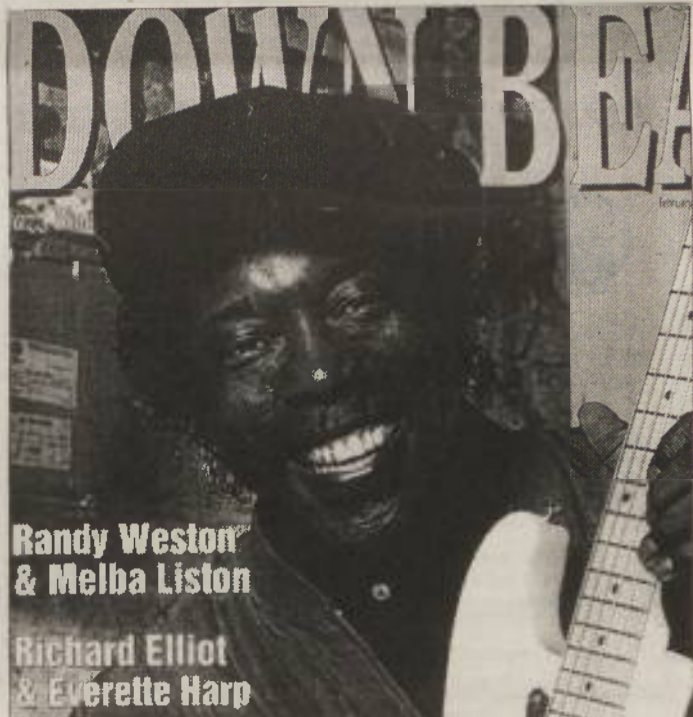
Tokrat je bilo vprašanje nekoliko težje in v uredništvo smo dobili kar nekaj napačnih odgovorov. Oddajo NOSTSNMV, Najboljših sedem tujih skladb na Murskem Valu, vodi Ljubo Kralj. Seveda imajo tudi druge glasbene lestvice, te pa vodijo drugi voditelji. Pravilno je odgovorila Olga Ildič, Vrtna 9, 69000 Murska Sobota. Čestitamo! Obvestilo o nagradi, ki jo poklanja pokrovitelj te rubrike M-Shop, bomo poslali po pošti. Vse pa vas vabimo k reševanju nove glasbene uganke:

Kdo je napisal glasbo za znamenito risanko Levji kralj?

Kupon št.5

Odgovor: _____

Odgovore s kupončkom pošljite na dopisnici do 25. februarja na naš naslov: Podjetje za informiranje, Arhitekta Novaka 13, 69000 Murska Sobota. S pripisom: za Pop Rock Novice.

Randy Weston & Melba Liston

Richard Elliot & Everette Harp

ne zgodi se vsak dan

zvezde vam kažejo

OVEN

Ona: Nisi navajena hladnega ozračja, zato se v novi družbi težko znajdeš. Okušala boš srečo, vendar boš venomer iskala nekaj več. Je pač tako, da zate ni nič dovolj dobro in pokvarjeno obenem.

On: Odločitev bo predvsem tvoja, zato pazi na vsako izrečeno besedo. Nekdo ti že dalj časa koplje jamo, čeprav se ti predstavlja kot tvoj prijatelj. Pozornost in previdnost ti ne bosta škodili.

BIK

Ona: Nekdo ti bo nastavljal past, v katero se bosta zapletla oba. Na koncu se bosta vsemu skupaj le smejala, saj bosta drug v drugem našla to, kar sta že dolgo iskala.

On: Vse preveč si se navadil na svobodno življenje, da bi se sedaj pustil podjarmiti, čeprav se ti zdi, da je ta jarem prav prijeten. Ali ne bi še malo počakal, da se ti poleže trenutno preveliko navdušenje.

DVOJČKA

Ona: Prav presenečena boš nad svojimi uspehi v ljubezni, kjer se ti obetajo resnično enkratni časi. Zato raje pusti poslovno plat življenja nekaj časa pri miru in se posveti uživanju, ki ti bo še dolgo v prijetnem spominu.

On: Preveč se boš navezal na nekoga, ki tega enostavno ni vreden. Je že res, da s trenutnim položajem ne smeš biti zadovoljen, vendar bi bilo koristno, da bi pravilno ocenil svoje zmožnosti.

RAK

Ona: Če se boš vsaj malo potrudila in začela živeti drugače kot običajno, boš kar hitro spoznala, da je lahko življenje tudi nadvse prijetna zadeva. Nekomu pa bo vseh predvsem tvoja skromnost.

On: Opraviš boš dolgo odlašajoče delo in ponovno boš lahko zadihal s polnimi pljuči. Še vedno pa ti ne bo uspelo urediti ljubezenskega življenja, saj se obnašaš, kot da ne veš, kaj hočeš. Potrudi se in ne bo ti žal.

LEV

Ona: Vse prevečkrat se prilagajaš splošnemu mnenju, čeprav marsikdaj misliš popolnoma drugače. Toda kaj hitro boš spoznala, da se lahko stvari uredijo le tako, da boš ravnala kot ti veleva zdrava pamet.

On: Nič se ni dorečenega, pa tako ni prav nikakršnega razloga, da bi odnehal. Prišel boš do precej kočljivih informacij v zvezi z osebo, ki te zanima, zato bodi pozoren, kako jih boš uporabil. Možnosti se ti bodo povečale ...

DEVICA

Ona: Sprejela boš zanimivo povabilo, saj si od njega obetaš veliko več, kot se zdi na prvi pogled. Prijateljčina informacija ti bo docela zbristrala trenutni položaj, ki nikakor ni slab.

On: Vedi, da vse vode že kar lep čas tečejo predvsem na tvoj mlin. Prijateljica ti ne bo mogla odreči izpolnitve tvoje dokaj nenavadne želje, saj bi zate storila še vse kaj drugega. Toda, le kaj se obiraš?

TEHNICA

Ona: Postavljena boš pred odločitev, a ti nobena alternativa ne bo povsem ustrezala. Še najbolje bo, da tvegaš, saj lahko v najslabšem primeru ostaneš tam, kjer si sedaj. V najboljšem primeru pa ...

On: Prišel bo odgovor na tvoje vprašanje, vendar ne bo ravno takšen, kot si pričakoval. Vseeno pa je vredno poskusiti, saj bo morebiten dobitek mnogo večji od vloženega truda. Na denar pa raje kar pozabi.

ŠKORPIJON

Ona: Poigrala se boš s prijateljem, pri tem pa boš pozabila, da ga boš s tem tudi prizadela. Poskusi svojo odvečno energijo porabiti za kaj ustvarjalnejšega. Nekdo te bo neprijetno presenetil.

On: Misliš si že, da je vsega konec, pa se je v tebi znova silovito prebudilo nekdanje čustvo. Mogoče ti bo celo uspelo, saj je prijateljica sedaj veliko manj trmasta. Seveda pa bodi previden in predvsem realen.

STRELEC

Ona: Tvoje sprenevanje ti ne bo prav nič koristilo, ampak se ti lahko še zelo maščuje. Obiskal te bo star znanec in ti predlagal sodelovanje z obojestransko koristijo. Potrudi se in ne bo ti žal.

On: Proti koncu tedna se ti obeta vesela zabava, s katere boš odnesel težko glavo in zaljubljeno srce. Maček bo naslednji dan sicer minil, spomin nanjo pa bo ostal. Za kaj več pa se boš moral precej potruditi ...

KOZOROG

Ona: Naletela si na enakovredno tekmičico, ki ti lahko dobera zagreni življenje. Partner ti je sicer zvest, vendar se je začel zanimati za dokaj nevarne zadeve. Poskrbi za red v hiši, če ne, bo nepozno.

On: Potrebno bo pogledati realnosti v oči in se sprijazniti z nastalo anarhijo, ki je zavladala v tvojem poslovnem življenju. Je že res, da ni nikoli prepozno, toda samo besede ne bodo kdo ve kako pomagale.

VODNAR

Ona: Ne kaži tako očitnega zanimanja za svojega novega sodelavca, saj mu lahko to še stopi v glavo. Ugodnosti se bodo podvojile in prav z lahkoto ti bo uspelo tudi tisto, kar sploh nisi nameravala.

On: Žilica ti ne bo dala miru, vse dokler ne boš tudi ti poskusil prepovedanega sadu. Pričakuješ lahko veliko odmevnost na svojo idejo, njena realizacija pa bo ostala predvsem odvisna od tebe.

RIBA

Ona: Prav ti bodo prišli stari prijatelji, na katere si že skoraj pozabila. Prijetno presenečenje ti bo popestrilo običajen vsakdanjik, hkrati pa ti bo prineslo tudi obilo snovi za razmišljanje.

On: Srečal boš osebo, ki bo na prvi pogled povsem nezanimiva in morda celo naduta, a boš kmalu docela spremenil svoje mnenje. Vprašanje pa je, ali ni že nekoliko prepozno, da popraviš storjeno napako.

Gen, ki je razveselil proizvajalce čipsa

Avstralski znanstveniki so ugotovili, kako preprečiti kvarjenje sadja in zelenjave na zraku. Gen, ki povzroča gnitje, so izločili strokovnjaki Organizacije za znanstveno in industrijsko raziskovanje Commonwealtha. Uspelo pa jim je tudi iznajti gen, ki lahko prepreči temnenje mesnatnega dela sadja in zelenjave. Še posebno se bodo teh ugotovitev razveselili proizvajalci čipsa, ki se pritožujejo nad tem, da mečejo stran velike količine olupljenega krompirja. Eden od raziskovalcev zagotavlja, da so »izdelali« krompir, ki olupljen ne bo potemnel.

Življenjski cilj nekaterih je priti v Guinnessovo knjigo rekordov in pri uresničitvi tega cilja ne varčujejo ne s časom ne z denarjem. Tajvanec Su Jian-Hong je porabil pet let in 460 tisoč ameriških dolarjev, da je svoj avtomobil predelal v limuzino, ki je z desetimi metri in šestimi centimetri menda najdaljša na svetu. Kaj pa, če ni?

Zapuščina na dražbi

Na dražbi v New Yorku so prodali del zapuščine slovitega baletnega pesalca Rudolfa Nurejeva, ki je predlani umrl za aidsom. Za slike, pohištvo in druge predmete iz njegovega newyorškega stanovanja je bilo med kupci veliko zanimanja, še več pa seveda za umetnikove kostume, v katerih je odplesal svoje najbolj znane vloge in osvojil največje gledališke odre po vsem svetu. Kostum, v katerem je leta 1962 v Covent Gardnu prvič plesal z Margot Fonteyn, so prodali za 51.750 dolarjev, izključna cena pa je bila štiri tisoč dolarjev.

Vaj, tej svetki nan tak hitro eden sa drūggin kooj ido, ka človik ne folga slediti. Kooaj smo obletnico Prešernove smrti skouz dali, že je Pašenik mimo, pa še je pred nami Osmi marec, svetek žensk, šteri je letos ešče talke bale pomenben, ka najo ženska talke sefelé konferenc pa skupof v evropskon pa v svetovnon merili, na šteri se borijo za svoje pravice. Nešterne. Drūgge se pa po staroj navadi borijo samo doma s svojimi dedi, pa z decof, pa mnouge s pejnzami za preživetje. Tou je od prilike tak, kak se naš zvinešnji novi minister po Prekmursko "Tanjer", bori zvūjna, ka bi se s sousidami kelko se da mirno pogučali o kakši mali sporni zadevaj, znotra države se pa naši čednejši li nadale davlejo pa štukajo s takšimi niskimi udarci, ka či bi za vse sousidovi državniki znali, se z nami sploy ne bi ščeli pogučavati. V šolskon zakoni, namesto ka bi se pogučali o sodobnejšon učnon programi, se štukajo s kelkimi decinskimi lejtami bi se naj začnole nešterne šoule zvati tak ali ovak, kakša de pa vsebina, pa što de jo naklado toj našoj že napou zmejšanoj deci, se pa ne vejo zgučati, pravi Bela, šteri je že večkrat povedo, pa ka je tudi že dokazano, ka se cejlo življenje fčimo, té pa na konci li nouri merjemo. Edni se v ton življenji več nafčijo, eni pa menje. Pa je tou nej največ od šolskoga zakona odvisno, zatou, ka so med nešoulanimi tudi mnougi jako čedni lidje, obratno pa med visiko šolanimi telko teucof obstoja, ka ji niti v njegovo velko štalo ne bi notri mogli spraviti. Tak un pravi, pa tak je un v svojon dugon življenji prešaco, zatou se pa čudūje, ka se telko okouli formalnosti gunijo, kak njegova seka gda se guni, bistva pa nega notri. Takše je pač njegovo premišlavanje k toj šolskoj modriji. Džouzi

Indonezijski arhipelag sestavlja kar 13 tisoč otokov. Zato je povsem razumljivo, da največji del prometa poteka po morju. Tudi trgovina poteka kar na ladjah in čolnih. Prebivalci enega otoka naložijo na ladjo svoje presežne prideleke in jih odpeljejo do sosednjega otoka, kjer jih običajno zamenjajo za kako drugo blago. Če na tem otoku ne dobijo potrebnega, pač odplujejo naprej. Možnosti imajo veliko.

Nekatere specialitete na Daljnem vzhodu so že take, da vzbujajo odpor, čeprav tisti redki, ki so premagali predsodke in poskusili, denimo tople palmove črve, trdijo, da so nadvse okusni. Burmanci pa so sploh nori nanje. Črve, ki so užitni le pozimi, lahko na ulicah Ranguna kupite že kuhane.

Najdražji je bil Leonardo da Vinci

Mednarodno tržišče z umetnami spet kaže več samozavesti. Po zaslugi nove generacije zbiralcev in investitorjev, ki vlagajo v podedovanega premoženja, umetnost, se cene že nekaj let spet dvigajo. Povpraševanje, zlasti po starih mojstrih iz 17. stoletja, po sodobni umetnosti izdelkih umetne obrti, stilu pohištva in po bibliofilijskih knjigah. Ko so pri Christieju junija na dražbi prodali za 18,8 milijona na mark 3000 let star stenski relief kralja Asurnasirpala (859 pred Kristusom) iz palače v Nimrodu ob Tigru najdražjo umetnino antičnega obdobja, so bila suha leta vanja z umetninami dokončno pozabljena.

Resnično kulminacijo jesenske sezone pa ni zaznamoval likovna umetnina, marveč risbami opremljeni znanstveni rokopis Leonarda da Vincija. Christieju v New Yorku so imenom njegovega zadnjega stnika, ameriškega naftnega gotca in zbiralca umetnin mandata Hammerja, prodali za 47 milijonov mark. Rokopis kupila ameriška družba za lovanje računalniških programov, katere lastnik je Bill Gates, gi najbogatejši človek v ZDA.

80 odstotkov bankovnih stank trpi zaradi nastale družinski. Vedno več je parov, ko »neobugljive ženske plačujejo svojo ponosno držo z življenjem. Tako je dvaindvajsetletna Kalida Sanin končala v bolnišnici s hudimi opeklinami, ker je odklonila nenaravno spoobčevanje s svojim močnim. Ta jo je zvlekel na dvorščopoliz z bencinom in zaig. Nasilneža so ovadili, čeprav ni veliko upanja, da ga sodišče primerno kaznovalo. Sežiganje žensk na mrež še vedno oblika nacionalne folklore.

Washingtonsko letališče je že zdavnaj postalo pre-majhno za vse, ki se zgrinjajo v prestolnico prve svetovne velesile. Zato ob dose-danem pospešeno gradijo novo letališče, ki naj bo na-red šele prihodnje leto. Ta naj-sodobnejši tehnološki čudež naj bi zadostoval potrebam za vsaj nekaj deset-letij. Letališče bo opremljeno z vsem, kar danes premore ameriška tehnologija.

Bizoni so specialiteta

Bizonje meso so cenili že osvaja-talci ameriškega Divjega zahoda. danes pa je prava specialiteta ne samo v Ameriki, ampak tudi v Evropi. Farme za vzrejo bizonov rastejo kot gobe po dežju tudi v Evropi. Bizoni sicer nikoli niso živeli. V Ohiu na primer, kjer se je za vzrejo teh mogočnih živali odločil podjetni Bob Sexten. Kaže, da se je to pravilno. Pred šestimi leti je začel s petimi živalmi, danes pa ima njegova čreda že več kot 40 glav. Bizoni torej ne bodo izumrli.

Kljub lepim namenom oboroževalne tekme v svet, še ni konec. Japonci pa so očitno tudi na tem področju dosegli in presegli Američane. Enosedezni lovski bombnik FSX, ki so ga izdelali pri Mitsubishiju v Nagoji, je menda najso-dobnejši predstavnik svoje vrste. Japonci so za osnovo vzeli Lockheedov F-16, dodali pa so mu zadnje dosežke svoje elek-tronske industrije.

Socialnomedicinska podoba nekaterih prekmurskih vasi v 30. letih

Prim. dr. Jože Zdravec

13

Hiše so največ grajene na ključ, starejših lesenih je največ, noveje so zidane. Starejše so enosobne z ilovnatimi tlemi. Iz blata jih je okrog 20. Hiše so večinoma v slabem stanju in raztresene na vsaki strani ceste po pobočju. Potok, ki teče po dolini, se izliva v Lendavo.

Gospodarska poslopja so slaba, majhna, tudi gospodarsko orodje je še precej primitivno. Ob hudih nalivih voda odnaša zemljo v dolino. Prevladujejo pa suhe letine in na bregu se vse posuši. Če kmet hoče, da mu kaj zraste, mora gnojiti vsako leto. Gnoja seveda primanjkuje. Oral zemlje stane danes 8.000.–din (gozda, orne pa okrog 9.000.–din). Pred vojno je stal 1 oral zemlje 200 do 300 goldinarjev, danes je določil ceno zemlje Kartner.

Dvorišča so porasla s travo, na njih so gnojišča. Umetnih ni. Stranišča so zelo primitivna, zbita iz desk in navadno pri svinjaku.

So tudi hiše brez vodnjaka. Okrog 50 jih je na vreteno, drugi so vrelci. Globina je zelo različna, voda pa je trša in dobra.

Prehrana je slaba. Poleti kuhajo največkrat dvakrat na dan, pozimi navadno trikrat. Mnoge družine gladujejo in so prisiljene nakupovati kruh in živila.

Obleke in obuval primanjkuje. Otroci imajo le po eno obleko in kadar perejo, ne morejo jo šolo.

Mnogo se pije alkohola, predvsem žganja, ki ga kuhajo iz sadja, in nekaj vina z brajd. Žganje popijejo doma; zgodi se celo, da si ga otroci prinesejo v šolo.

Otroci iz vasi hodijo v šolo v Kuzmo, 2 km daleč. So slabo nadarjeni, čemur so vzrok medsebojne poroke v vasi in alkohol. V srednji šoli ne gre nihče, tudi obrti se jih uči malo. Otroci radi čitajo, predvsem pravljice. V prvem razredu je pouk otežen, ker znajo otroci le prekmurščino, književni jezik pa jim dela težave. Do tretjega razreda se naučijo dobro slovensko. V 4. razredu se pa že čutijo zavedne in začno zopet govoriti prekmurščino. Šoloobveznih otrok iz Doliča je 120. Pred desetimi leti jih je bilo manj. Obisk ni dober, ker starši otroke zaposlijo doma pri delu. Kraj je pasiven, ne more preživeti vseh ljudi, zato se najboljši delavci zatekajo v tujino. V Franciji jih je okrog 100, v Nemčiji 5, v Ameriki 20, na sezonskem delu v Vojvodini in Slavoniji pa okrog 170.

Higiena hiše in sob je slaba. Stanovanja slabo zračijo. Ljudje so vermi, a vse to bolj iz navade. Ženske precej abortirajo, a vse tajno. Ljudje so negospodarni zaradi neznanja ali vzgoje, sicer so delavni, gostoljubni, do tujcev nezaupljivi. Radi se tožarijo, največ zaradi dote in meja.

Srez, sodišča, davčna uprava je v Murski Soboti, 27 km; žandarmerija, zdravnik, odd. fin. kontrole, pošta, telegraf in telefon v Gornji Lendavi, 3 km; občina Gornja Slaveča 4 km; železniška postaja Mačkovi, 11 km. V vasi je gasilsko društvo.

Vas ima 750 prebivalcev in 127 hišnih števil.

Motovilci

so deloma občestna deloma razložena vas valovitega in zelo razgibanega Goriškega. Pretežni del vasi leži v dolinici ob občinski cesti km od tod na Velkem

bregu, povprečna nadmorska višina je 525 m. Vas je dolga 500 m.

Srez, sodišče, davčna uprava, žel. postaja v Murski Soboti, 26 km; žandarmerijska postaja na Cankovi, 7 km; zdravnik, oddelek finančne kontrole, pošta, telegraf, telefon in župnija v Gradu, 3 km; občina Pertoča, pol km; šola v Kruplivanu, pol km.

Zemlja je slaborodna – rumeni lapor. Zahodno ob vasi teče potok, ki se v bližini Ropoče izliva v Lendavo. Hudourniki ob nalivih poplavijo nizke predele vasi, medtem ko potok le redkokdaj prestopi bregove. Podnebje je izrazito panonsko, poletja so suha in vroča. Vas ni izpostavljena hudim vetrovom. Favna in vegetacija subpanonska.

O zgodovini vasi se ni dalo ničesar točno dognati. Po zadnjem ljudskem štetju je bilo v vasi 415 prebivalcev, število pa se je od takrat dvignilo približno za 40. Hišnih števil je 89; zemlja je skopa, gostota prebivalstva visoka, zato vas ne preživijo vseh vaščanov, ljudje se morajo izseljevati. V Franciji je 150, Nemčiji 55, v Ameriki 7, v Slavoniji 30 izseljencev. Neki kmet je dejal: »Če bi naši ne mogli več v tujino, bi, morali drug drugega pojediti.« Tri četrtine prebivalstva je katoličanov, preostali so evangeličani. Evangeličani imajo manj številne družine in so premožnejši, posestev ne delijo, v ostalem se pa ne ločijo mnogo od katoličanov. Ker so mnogo prepotovali in marsikaj videli po svetu, je njihovo duševno obzorje precej široko. Pogosto naletiš na posameznike, ki govorijo več svetovnih jezikov. Med seboj živijo v mirnem sožitju, prepričani in tožarjenja ni in kaj radi se pobahajo, rekoč: »Če bi fiskaliz povsod tako malo zaslužil kot v Motovilcih, bi moral tinto piti.« Do tujcev so ljubezni, zelo gostoljubni in malce nezaupljivi. Z Jetičevco vlado niso bili zadovoljni. O današnjem režimu se bolje izražajo, ker se cene kmečkih pridelkov dvigajo. Za združništvo ne se ne ogrevajo, v vasi je namreč zadruga, ki je bila ustanovljena leta 1936 in ima dosedaj samo enega člana. Imajo prosvetno društvo, vendar zaradi prezaposlenosti ni prevelikega zanimanja. Čitajo radi. Davke, dasi so po njihovem mnenju več kot pretirani, s težavo, a vedno plačujejo. V cerkev radi hodijo. Pridige kritično presojajo (kritizirali so nekega pridigarja, ki je propagiral, da mora žena roditi 12 otrok). Pekla in vis se manj bojijo. V vasi je nekaj dobrih, zglodno pobožnih že starejših ljudi. Ateistov ni. Pretepev, ubojev, zločinov ni.

Zdravnika kličejo v skrajni sili, ker nimajo denarja. Lažje tegobe preganjajo z domačimi zdravili. Zelo redka so obolenja tuberkuloze, akutno nalezljivih boleznih ni, pred 10 leti je bilo v vasi nekaj primerov škrlatinke, spolnih boleznih ne poznajo. Umrljivost dojenčkov in otrok se je v zadnjem času precej zmanjšala. Žene ne abortirajo. Malo je nezakonskih otrok. Babico imajo v vasi, za porod računa 50.–din. Pijejo radi. Ne kvartajo in so varčni. Sorodstvo in botrinstvo visoko cenijo. Socialnih ustanov ni.

Posestne razmere: dva kmeta imata 15 do 20 oralov zemlje, od 19 do 15 oralov zemlje ima deset družin, od 5 do 15 oralov 30 družin, pod 5 oralov vsi drugi.

(Nadaljevanje prihodnjič)

23. 6. 1993–2. 9. 1993

6.500 km s kolesom po Evropi

Sergej Kaučevič

16

Tokrat je odpovedal moj Lojze, tako sem namreč poimenoval svoje kolo, saj so me pred leti tako krstili. V pičlih dvestotih metrih mi jo je zagodel kar trikrat. Najprej je odpovedal menjalnik, nato so nastopile težave na zadnji osi in za nameček je počila še zračnica. Ker sem bil ves iz sebe in popolnoma brez živcev za popravila, se mu je moral posvetiti Igor.

Nisem mogel verjeti, da se mi lahko zgodi kaj takega, saj je bila to prva okvara na tej poti. Svojemu »stroju« sem stoodstotno zaupal, saj sva skupaj že ogromno prevozila in me ni nikoli pustil na cedilu. Nimalokrat me je s svojim brezhibnim delovanjem rešil iz kočljivih situacij, ko sem preizkušal skrajne meje svojih sposobnosti. Imel sem ga za neuničljivega, skoraj božanskega. Takrat me je postavil na trdna tla in mi odpovedal, da je samo kup železa, ampak zelo dober kup železa.

Medtem ko sem se smilil samemu sebi, sem se spomnil, da je Igor doživel že šest »gumi defektov«, vsaj dvestokrat uporabil zračno tlačilko, zlomila sta se mu balansa in prednji prtljažnik, nenehno so se mu drobili ležaji na zadnji osi, poleg vsega tega pa mu je zaradi napačnega navoja odpadala še leva gonilka. Šele tedaj sem spoznal, kako dobre živce ima, saj sam najbrž ne bi zdržal takega pritiska.

Po vseh okvarah nama je vsaj spet zagodilo še vreme, tako da sva kot že neštetokrat doslej opravila obvezen ritual oblačenja v vodoodporna oblačila.

Naslednji dan se je vreme izboljšalo, zato sva se spet posvetila ogledu mest. Obiskala sva Augustow, majhno mestoce na severozhodu države, ki naju je še posebno pritegnilo zaradi svojih jezer. Povedali so nama, da Poljska premore več kot tisoč jezer, ki ležijo pretežno na severu.

Po dolgem času sva spet zagledala normalne bencinske črpalke, kjer sva lahko kupila avtomobilske nalepke z okrajšavo države. Motilo pa naju je, da so zaračunavali celo zrak. Na cestah sva srečevala največ polonezov in miniaturnih poljskih fiatov. Čudila sva se, kaj vse so zmožni naložiti nanje. Včasih, ko sva jih gledala od daleč, se

Zanimivo srečanje znanih obrazov tovornjakarjev in drugih, ki so naju pred dnevi prehiteli

nama je zdelo, da je prtljaga celo večja od avta.

Poljska se že na prvi pogled zelo razlikuje od baltskih držav, saj imajo dosti boljše ceste in standard. V mestnih trgovinah lahko kupiš vse, razen »kartuš« za kuhanje, ki sva jih potrebovala, medtem ko so na vasi težave s kruhom, saj ga pripeljejo šele opoldne domačini pravijo, da inflacije skoraj nimajo, kar naju je presenetilo. Cene so nekoliko smešne, saj je tisoč zlotov najmanjše plačilno sredstvo, kovancev pa sploh nimajo. Spomnila sva, se da smo nekaj takega nekoč imeli tudi mi in da je zdaj hvala bogu mimo. Mislim, da bi z našo plačo pri njih kar dobro živeli. Res ne vem, zakaj se več ljudi ne odpravi na dopust na Poljsko, saj bi imeli kaj videti pa še prihranili bi.

Po dveh in pol etapah sva prispevala v Varšavo. Tabla je napovedovala, da je do centra mesta samo še deset kilometrov. Veselila sva se vetra v hrbet in kar malo čudno se nama je zdelo, ko sva brzela s 30 km/h. Po dobri uri vožnje sva le vprašala, kje se pride v center. Iz odgovora sva razbrala, da sva se odpeljala mimo središča glavnega poljskega mesta.

Prvi hip sem pomislil, da se mu rajši odpovem, saj sva tisti dan

prekolesarila že sto deset kilometrov. Kaj takšnega nisem hotel predlagati. Pogledal sem na ura, je zelo »zagret« za ogled mesta, zato sem mu sledil.

To ni nič čudnega, saj me ni bilo vsto v premeru skoraj trideset kilometrov.

Center mesta naju je presenetilo s svojo lepoto, bleščajočimi reklamami in funkcionalnostjo. Ko se je zmračilo, so ulice ozarile reklame vseh velikih multinacionalnih bogatašev, ki so se razširili po mestu. Nisva mogla verjeti, da to mesto leži nekje na vzhodu Evrope.

Spet nama je bilo žal, da nimava več časa, zato sva sklenila, da ga kmalu spet obiščeva.

Tatre in Slovaška

Iz Varšave sva pot nadaljevala proti Kielceju, mestu, kjer je igrač brez vsakega povoda raztrgal zadnjo zračnico, pri čemer se je raztrgal še plašča, tako da sva morala poiskati pomoč v bližnji avtomobilski delavnici. Lastnik delavnice je bil prijeten mož, ki namu je dovolil, da sva prespala v njegovem sadovnjaku. Celu ponudil se je, da naju odpelje v specializirano trgovino s kolesi v središču mesta.

(Se nadaljuje)

NADA,

Ferdo Godina **VRNI SE** 46

16

Hrastov in jesenov gozd, ki je obdajal Vladino hišico, je vzdihoval od nasilja mogočnega vetra. Ves Orlovšček se je pogreznil v nepredirno temo, ki so jo od hipa pretirgavali bliski. Sicer pa se je zdelo, da na zemlji ni krsta božjega. Grom je neprenehoma stršal ozračje. Tisti, ki so bili boječe nature, so že mislili, da ni daleč sodni dan, ko bo Bog obudil mrtve in bo sodil vsem: tistim, ki so živeli po božjih zapovedih, in tistim, ki so živeli in umirali v grehu. Bog jih bo v svoji neskončni pravičnosti postavil na levo ali desno stran svojega prestola. Na desno med zveličane v nebesih, na levo pogubljen v večnem ognju.

Bliski so kljub spuščeni roletam mogli predreti k Vladi in Rudiju, ki je bil to noč spet pri njej. Ležala sta v znak. Na mizi je brlela tenka sveča, ker se je Vlada bala zaradi strele prižgati električno luč. Oslabljen svetloba se je neprestano menjavala. Čeprav sta se že v tej noči večkrat ljubila, sta bila razdvojena. Vlado je navdajal strah, da nekoč ne bo več prišel. Celu v trenutkih, ko je bil z njo nežen in ji je nudil več, kakor ji je kdorkoli kdaj nudil, je bila prepričana, da ga ne bo mogla nikoli dovolj prikleniti nase.

Privajala se je na ta njuna srečanja. Bila je sicer prepričana, da ne bo nikoli njen, pa se je vendar bala, da ga bo izgubila. V trenutkih največje sreče je morala biti pripravljena, da se ji zruši, kar se ji je na tako nenavaden način ponudilo. Ni bilo v njenem značaju, da bi se utapljala v mislih, ki ne bi stale na trdih tleh. Nikoli ji ni bilo dano kaj zastoj. Vse je morala poplačati s trpljenjem in s strahom pred tem, kaj jo čaka.

Otrok nima več doma. Nikogar nima, da bi se nanj oprla. Z Rudijem se je kljub vsemu nenadoma obrnilo. Zdelo se ji je, da se ji je nasmehnila sreča, ki pa je ne bo mogla nikoli zadržati. Ne more

varati samo sebe, saj ve, da ne more od Rudija pričakovati drugega, kakor da ji nudi svoje mlado telo, ki se mu predaja z užitki, kakršnih ni poznala. Vodi jo in poišče z lahkoto v njej vse, kar je najlepšega skrito v človeškem telesu. In čim globlje jo je popeljal v ta svet, ve, ga bo tem težje pogrešala.

Ni mogel skriti, da je vedno samo pri Nadi. Prepričana je bila, da je mislil na Nado tudi, ko jo je najbolj burno ljubil. Obrčal jo je, postavljal na kolena, se potapljal v njo, a ni bil njen, ni bil. Tega ne bi mogla iz njega nikoli iztrgati. Ker to ni bilo mogoče, se tudi ni slepila. Trudila se je, da mu ne bi pokazala niti sence ljubosumnosti, ker bi ga s tem odbila. Imela je do njega nekakšen materinski občutek, tako močnega, kakor mu je bila ljubimka. Strahu pa kljub treznim preudarkom ni mogla zatreti.

Ležala sta utrujena in molčala, kakor da prisluškujejeta silam, ki so se v tej noči sprostile. Kljub vsemu, kar je bilo od vsega začetka Vladi jasno, mu je dejala:

»Kaj bo z nama?«

Po glasu je presodil, da s tem ni želela ničesar spremeniti. Puščal jo je, da je govorila. Ni mu bilo odveč, da je govorila o njunem odnosu; da ji je prvi pokazal, kaj napravi lahko možki z žensko. Prijetno vznemirjenje pa je čutil, ko je govorila o Nadi, česar se ni izogibala. Poslušal jo je brez zadrege, ker leži nag pri Vladi in se dotika njenih močnih, trdih bokov.

Kaj bo z njima? Čim prej bosta prekinila, tem prej se bodo ljudje nehali spotikati. Zato njene vprašanja ni bilo težko razvozlati. Ker se je zdelo, da ji na to niti ni treba odgovoriti, je nadaljevala:

»Na njo misliš, a ne? Starejša sem od tebe in zato vem več kakor ti.«

»Kdo pa naj v tej nemirni noči lebdi nad njima, če ne Nada. Ve, da Vlado ne moti, ker se pogovor ne premakne z mesta. Ona govori največ sama sebi in to ga sprošča. Ne čuti se dožan, da bi ji kaj razlagal. Nadaljevala je:

»Ne moreš si misliti, koliko si mi dal v teh mesecih, odkar prihajaš.«

Kaj ne bi vedel. Vedno, ko leže k njej, se ona preseli v neki poseben svet. Postane drugačna v obraz. Čaka, da jo vodi. Za vse, kar napravi, mu je neznansko hvaležna. Kaj vse bi morala napraviti ob njegovi mehki, ob vsakem njegovem gibu, ki ima svoj namen in pomen v njegovi neizčrpnosti moči in izvirnosti. Kako pri tem želi, da se ne bi nikoli končala. Ko je najlepše, ali vidi pod seboj Nado? Ali v resnici poljubljuje njo, ne Vlade? Vladi pomeni na novo odkriti svet ljubezni povračilo za njeno zavoženo življenje, vendar to povračilo daje Rudi odsotem. Njegove misli so drugod. A niti na misel ji ni prišlo, da bi Nado sovražila.

»Kaka škoda za vaju,« mu je rekla brez zavisti. »Pokvarila sta si življenje mogoče še bolj kakor jaz. Bolj, ker sta še mlada. Vajine poti so bile že od začetka obsojene, da se bodo končale v prepadu. Prepoznaj sta se na to spomnila.«

»Mogoče res prepozno,« je dodal Rudi, in ji bil hvaležen, kar je povedala o Nadi. »Pozabiti se ne da, to je tisto. Ne da se, čeprav vem, da so se te poti končale. Kljub temu ne morem nič storiti, da me ne bi razjedalo.«

Razjeda, ja. Vidiš, moj prvi mi je napravil otroka in nato umrl. Otroka nisem od današnjega dne prebolela. Moža nisem imela. Rodila sem mu otroke, pa se ne smem spomniti, kaksni so bili, kakšni so bili z nama. Ločila sem se, a niti en možki, ki sem ga spustila, mi ni dal sence tega, kar si mi dal ti.«

Pobožala ga je po kosmatih prsih, nato pa ga obrnila z močno roko k sebi. Nesreča ju drži. Nekako ima pravico, da si ga prisvoji, kolikor si ga sploh more prisvojiti. So sile, ki grede mimo, ki so jih postavili ljudje. Zato si želi Rudija zadržati, pa čeprav za trenutek. Nikoli ni mislila, da se bo kdaj to zgodilo. Živela bo z njim, ko ga ne bo več k njej, ko ne bo več slišala njegovega koka k oknu. Njegovega trkanja – štirikrat zaporedoma – pes se bo njega ne bo več trgal na verigi.

»Ko bom vedela, da te ne bo več, mi bo hudo, kakor mi je do tebe ni bilo. Ne jokam rada. Veš, da ne jokam. Ko pa te ne bo več, tudi zapria.«

»In jokaia,« se je skušal šaliti Rudi. Ona se je nasmehnila. Vedela je, da se nekoč tega spomnina ne bosta mogla izogniti.

Spazil se je iz hiše in potem na pot. Kdo naj ve, če ne tisti, ki so v gozdu in ga opazuje. Veter se je nekoliko umiril, a gozd je še šumel. Ob bliskih je opazil, kako se drevje maje. Noč ostaja še vedno je brez dežja.

Kar je ves večer tlelo v njem, je vedno bolj dobivalo jasno obliko. Vlada je čutila, kako je bil daleč stran od nje. Ni pa slutila, kaj nameraval.

Noč, kakršna se mu je ponudila, bo kakor nalašč. Šel bo k Vladi ne bo slutil. Tudi če ga kdo sreča, ga nemirna noč ne bo izpustila.

Napotil se je v vas. Mora jo videti. Celu dotaknil se je bo, pogledal na usta, ki so mu znala napraviti toliko užitka.

Med potjo ga je spreletela celo misel, da bi se med njima ponovilo. Ob srečanjih bi bolj pazila. Ni mogoče, da bi bila tako ljubezen za zmeraj pokopana. Mirko je daleč. Mora tvegati, čeprav gre še enkrat v smrtno nevarnost. Če drugega ne, jo mora v noč videti in jo slišati. Kaj bo rekla, ko bo prišel in ji povedal, da ni mogel vzdržati.

Nameraval je iti za ogradi, pa si je premislil. Po čisti skrajni izgubi na Kreslinovo dvorišče in med grmenjem poklonka na vrhu štirikrat bo poklonkal. To ni znamenje samo pri Vladi; odšel je k Vladi od Nade. Tolikokrat so nekoč Kreslinova prekinila vrenja prenesla Nadi v spalnico sporočilo, kdo jo spodaj čaka. Čim prej v tistih njenih časih odprla in ga molče spustila v hišo, je zadisala postelji, posteljna topolota je vela od nje, on pa je počakal, da v spalnici zale. Zgoraj pri Nadi so bile potem noči najlepše. Mnogo lepše kakor iskanje negotovih mest v gozdovih. Kako so tene v spalnici znale molčati. Mirko gotovo za to ni zvedel nikoli, saj sicer tudi to obesil na veliki zvon.

(Nadaljevanje prihodnjič)

Zločin v Slovenskih goricah Streljal v tasta in si vzel življenje

Le kaj se dogaja z ljudmi v Slovenskih goricah, da tako pogosto sežejo po orožju oziroma ubijalskih predmetih? Ni še tako dolgo, ko smo poročali o umoru v Drvanji, kjer je sosed (iz ljubosumnosti?) ubil soseda; čez čas se je zgodil zločin pri Sv. Ani, kjer je tast z lovsko puško ustrelil zeta, v četrtek, 23. februarja, pa so odmevali strelji pri Sveti Trojici.

Ljudje trojiške fare so vzemirjeni. V petek, dan po zločinu, ko smo obiskali ta romarski kraj, znan po cerkvi Svete trojice, je bila tema pogovorov (pa naj je bilo to doma, v gostilni ali trgovini) zločin.

Dan prej, v četrtek, okrog 5. ure je prišel do domačije 55-letnega Ivana P. na Trojiškem trgu pri Sveti Trojici nesojeni zet 37-letni Marjan Vrabl. Z njegovo 25-letno hčerko Lidijo P. je Vrabl več let živel v zunajzakonski skupnosti, iz katere je tudi otrok. Potem ko sta se razšla, je deklica pripadla materi, s čimer pa se Vrabl ni mogel sprijazniti. V četrtek je torej med moškima prišlo (kot že velikokrat prej) do prepira, najbrž tudi do pretepa, vrhunec pa je bilo streljanje. Marjan Vrabl je namreč iz stare, že zarjave-

Otroci, ki so stali pred kipom sv. Matere Božje, so se prestrašili in zbežali, ker naj bi se kip premaknil. Se je to zgodilo zaradi streljanja pred domačijo Ivana P. in v bližnjem gozdu, ko si je napadalec sodil sam. - Fotografija: N. Juhnov

Iz te (zdaj prenovljene) hiše je pred leti izginil človek, ki se je bil tja poročil. Čez čas se je utopila njegova žena. Pred leti je prišel nesojeni zet Vrabl, ki je v četrtek streljal v nesojenega tasta, nato pobegnil in se ustrelil. - Fotografija: N. Juhnov

le puške, ki je imela odrezano cev, kupil pa naj bi jo pred letom. Ko so se začeli nesorazumi, izstrelil v tasta Ivana P. več nabojev. S tem je uresničil grožnjo, ki jo je večkrat podal ustno in tudi v pismih. Prizadelo naj bi ga,

ker so ga odslovili in tudi zato, ker naj bi mu prepovedali obiskovanje otroka. K sreči pa strelji za tasta niso bili smrtonosni, čeprav ga je zadel v prsi. Izstrelil naj bi pet nabojev. Ranjenega tasta so prepeljali v bolnico, oboroženi storilec pa je pobegnil v gozd. Potem pa se je začela nanj policijska gonja, v katero so bili vključeni celo pripadniki posebne policijske enote, vodniki službenih psov in celo konjeniki. V akciji so sodelovali tudi policisti UNZ Murska Sobota. »Prečesali« so večje območje, blokiralni so nekatere ceste ... in krog okrog napadalca se je začel ob 13. uri vedno bolj krčiti. Seveda je bila verjetnost, da bo na zasledovalce streljal. Res je streljal, tokrat vase. Marjan Vrabl si je tik pred prijetjem sodil sam. Seveda se postavlja vprašanje, ali se je že prej odločil za tak korak ali pa je klonil pod pritiskom gonje.

Hiša na Trojiškem trgu, kakih sto metrov od cerkve, je »zaklet«. Ne le, da so prepri dosegli vrhunec s četrtkovim streljanjem, ampak se je tragedija zgodila že nekaj let prej. Ljudje so nam namreč odkrili »skrivnost«, da je pred leti nenadoma izginil starejši zet, zaradi česar so potem kriminalisti občasno zasliševali sila pobožno ženo. Ta se je - da bo zgodba že bolj kriminalna - šla utopit (in se utopila) v trojiško jezero.

Še enkrat: Le kaj se dogaja z ljudmi v Slovenskih goricah?

Š. SOBOČAN

Dopisniki poročajo

Naš novi dopisnik Saša Fras poroča, da so čebelarji s kobiljansko-dobrovniškega območja na obnem zboru pregledali svoje delo v preteklem letu in ugotovili, da so načrt uresničili. Obvezali so se, da bodo tako nadaljevali tudi letos; poleg skrbi za dobro zdravstveno stanje čebel bodo posebno skrb namenili lastnemu izobraževanju. Znanje si bodo pridobili tudi na ekskurzijah. Poskrbeli bodo za podmladek, in sicer z organiziranjem čebelarjskih krožkov na osnovnih šolah v Dobrovniku in Kobilju. - V vinogradniškem društvu pa delujejo vinogradniki Kobilja in Motvarjevec. Sprejeli so sklep o vključitvi v zvezo vinogradnikov Stajerske in Prekmurja. Letos bodo imeli več strokovnih predavanj o gojenju vinske trte in kletarjenju.

9 kilogramov težkega krapa. Škoda, ker slika, ki nam jo je poslal dopisnik, tehnično ni primerna za objavo. - Na osnovni šoli na Tišini pa so imeli celotedenski kulturni program: obiskali so lutkovno gledališče v Mariboru, ogledli so si muzej in knjižnico v Murski Soboti, na svoj račun pa so prišli tudi mladi pesniki in pisatelji, saj so se predstavili s svojimi začetniškimi deli. Šolarji so tudi pripravili igrice. Gostili so akademskega slikarja Štefana Hauka in New swing kvartet, ki jim je pel črnske duhovne pesmi. - Nogometaši so zgradili lani okrog igrišča 2-metrsko ograjo, postavili pa so tudi stolp za videoposnemanje. Tudi zabojnik je koristen na igrišču, kajti pričakovati je, da poslej odpadki ne bodo ležali vsenaokoli. - S Tišine je tudi novica, da so za predsednika občinskega sveta izvolili Viktorja Vrečiča (župan je Alojz Flegar), imenovali pa so tudi odbor za romsko problematiko. - V Gra-

dišču pri Murski Soboti pa je družina Černjavič zaznamovala 10-letnico turistične kmetije. Janez in Irena sta namreč v tej dejavnosti na našem območju orala ledino. Ponudba je še naprej dobra: meso iz tünke, potica, ajdovi žganci in drugo (da ne bo preveč reklame). Lani so uredili cvetlični vrt.

Gasilci organizirani kot doslej

Iz nekdanje občine Lendava je po volitvah v novo lokalno samoupravo nastalo pet občin. Po novi zakonodaji o organiziranosti in preoblikovanju gasilskih društev v zvezi z lokalno samoupravo bo v Lendavi še naprej sedež gasilske zveze z gasilskimi poveljstvi v Črenšovcih, Turnišču in Lendavi. Tako bo 35 prostovoljnih gasilskih društev in dve industrijski društvi še naprej delovalo v skupni gasilski zvezi. To sodelovanje je bilo tudi doslej uspešno, vzpostavljen je način alarmiranja, nekatera gasilska društva pa so bila usposobljena za gašenje posebnih požarov in reševanje ob naravnih nesrečah. Gasilska zveza bo tako kot doslej organizirala izobraževanje članstva in skrbelo za požarno varnost na območju nekdanje enovite občine. V začetku marca se bodo začeli volilno-programski občni zbori gasilskih društev, na katerih bodo ocenili dosežanje delo in izvolili nova vodstva.

jani

Zgodilo se je ...

Ob koncu prejšnjega tedna je promet na slovenskih cestah terjal štiri žrtve, med njimi tudi eno z območja Pomurja. V petek okrog 18. ure se je 34-letni Srečko H. iz Bučočevca peljal po magistralni cesti Tišina-Radenci. V Petanjcih je s prednjim delom avta zadel v voziček za prevažanje mleka v zbiralnico, ki ga je 64-letnega kolesar Anton Pajžl, doma iz Petanjec, imel pripetega h kolesu. Kaže, da ga je avtomobilist vse to spregledal, četudi je vozil po ravnem delu ceste. Surenk je bil tako močan, da je kolesarja odbilo v vetrobransko steklo, od tam pa v občestni jarek, kjer je obležal mrtev.

V romskem naselju Kamenšice pri Črenšovcih je prišlo do nesorazuma med Silvestrom H. in policistom s policijske postaje Lendava. Uniformirani mož je namreč zbiral podatke o kaznivih dejanjih, potem pa ga je napadel omenjeni občan in policistu strgal uniformo. Še več: napadalec se je pridružil sokrajan Emil L. in delavca organov za notranje zadeve udaril po obrazu. Kaže, da bi bilo še huje (med Romi je (za)vrelo), ko policistu ne bi prišli na pomoč poklicni tovariši. Zoper napadalca bodo podali kazensko ovadbo.

Karel K. je 20. februarja potiskal kolo in tako poskušal čez magistralno cesto pri gostišču Gaj zunaj Murske Sobotice. Bilo bi vse v redu, ko ne bi prav v tistem hipu pripeljal osebni avto, ki ga je vozil Jožef V., ki je kljub zaviranju podrl kolesarja in mu povzročil hude poškodbe. Zdravijo ga v soboški bolnišnici.

Š. S.

JUGONOSTALGIJA ali le mladostna »sprejenska« razigranost? (Fotografija: N. Juhnov)

Občinska gasilska zveza Ljutomer Maja letni pregledi

V tem času so na območju občinske gasilske zveze Ljutomer občni zbori gasilskih društev, kjer ocenjujejo lanske aktivnosti, sprejemajo pa tudi programe dela za letošnje obdobje. Na gasilskih shodih pa povrh obravnavajo še statute gasilskih društev in gasilske zveze Ljutomer. Beseda teče še o poteku lastninenja premoženja gasilskih društev. Tako imenovana realna otvoritvena bilanca na dan 14. januarja 1994 je pogoj za izdelavo letne bilance za lansko leto. Delegati občinske gasilske zveze poročajo, da je udeležba na občnih zbora dokaj dobra, kar kaže na veliko pripadnost članov svojemu društvu.

V ljutomerski občini je kar nekaj društev, ki imajo dolgoletno tradicijo, zato imajo ob okroglih obletnih tradicionalna slavlja. Letos bo gasilsko društvo Stara Nova vas praznovalo 90-letnico, gasilci iz Radomerja bodo slavili 70 let društva, gasilsko društvo Mekotnjak-

Stara cesta pa bo zaznamovalo 60 let uspešnega dela.

In čemu bodo v Gasilski zvezi Ljutomer dali poudarek v letu 1995? Predvidoma meseca maja bodo običajni letni pregledi društev, »občinski« pregled pa bo 27. maja. Kar zadeva nadaljnje opremljane društev, pa bo treba poskrbeti za kompletiranje opreme za zaščito in reševanje ob prometnih nesrečah in nesrečah z nevarnimi snovmi; če pa bo na voljo kaj več denarja, potem bodo tudi skušali sofinancirati programe nabave orodja in vozil posameznih gasilskih društev.

D. KOSI

110 let gasilstva v Beltincih

Na sobotnem občnem zboru Gasilskega društva Beltinci so ugodno ocenili delo treh članskih in še posebno dveh mladinskih gasilskih desetini. Podmladek v društvu je posebno razveseljivo zaradi bližajoče se 110-letnice društva. Zanj so imenovali pripravljalni odbor, ki naj bi poskrbel tudi za ureditev procelja gasilskega doma. Sicer pa je na občnem zboru predsednik območne gasilske zveze Ernest Eöry podelil trem članom beltinskega društva gasilska priznanja prve stopnje: Ladislavu Volfu, Jožetu Mesariču in Ignacu Šerugi.

F. MATKO

V zadnjih štirinajstih dneh je bila na transfuzijskem oddelku soboške bolnice v Rakičanu prava gneča. Krajevna organizacija Rdečega križa Rogaševci je 9. februarja na odzvem pripeljala 117 krvodajalcev, krajani Izakovec pa so se na poziv svoje organizacije RK odzvali še množičneje, saj so že ob pol enajstih minuli četrtek pripeljali 120. prostovoljnega darovalca zlahtne življenjske tekočine.

Tako v deželi na obeh bregovih reke Mure krvodajalstvo še ne bo tako hitro uplahnilo. Posebno razveseljivo je namreč, da se akcij udeležuje iz leta v leto več mladih krvodajalcev. Sicer pa to ni nič posebnega tam, kjer že leta načrtno delajo pri osveščanju ljudi.

Filip Matko

Šport od tu in tam

Rokoborba - V Bratislavi je bilo mednarodno tekmovalje v rokoborbi v grško-rimskem slogu za Veliko nagrado Slovaške. Med 252 tekmovalci je sodelovala tudi slovenska reprezentanca, ki so jo sestavljali tekmovalci RK Murska Sobota. Najuspešnejši je bil Jože Vrbančič, ki je v kat. do 57 kg zasedel 5. do 6. mesto in za las zgre-

šil veliki finale. Rade Bačič je v kat. do 68 kg zasedel 7. do 9. mesto. Zoran Vukan pa se je v prvem kolu poškodoval in odstopil. V prostem stilu je Mitko Nasevski v kat. do 68 kg zasedel 7. do 9. mesto. (RB)
Namizni tenis - Na Ptuj je bilo tekmovalje SVR v namiznem tenisu za dečke posamezno in dvojice.

Odbojka

Vigros in Ljutomer izgubila

V devetnajstem kolu prvenstva v prvi državni moški odbojkarški ligi sta oba pomurska ligaša izgubila. Vigros Pomurje je v Murski Soboti premagala Olimpija s 3:2 (15:9, 14:16, 15:12, 12:15, 15:11). Sobočani so nastopili brez poškodovanega Fujsa. Vigros Pomurje: Vuković, Prša, Kempa, Kerec, Novak, Topovšek, Poredoš, Fujs, Bačič. Pionir pa je v Novem mestu premagal Ljutomer s 3:0 (15:7, 15:8, 15:13). Ljutomer: Marič, Kavnik, Škrobar, Berlot, Zidar, Rajnar, Šiftar, Savič, Grut, Šumak.
V tekmovalju druge državne ženske odbojkarške lige je bil v Ljutomeru pomurski derbi med Žibratom in Soboto. Zmagal je Žibrat s 3:2 (6:15, 15:2, 13:15, 16:14, 16:14). Sobočanke sta za zmago oškodovala sodnika. Žibrat: Vrbančič, Ljubec, Kolar, Žibrat, Mlinarič, Šošarič, Premož, Zidar, Lukienko, Senčar. Sobota: Forjan, Kuhar, Šlebinger, Drevenšek, Zver, Cipot, Posavec, Casar, Černela in Mörce.
V tretji državni ženski odbojkarški ligi je Šempeter premagal Žibrat II s 3:0. (NŠ, FM)

Namizni tenis

Usoden poraz Radgone

V šestnajstem kolu prvenstva v prvi državni namiznoteniški ligi je Vesna premagala Radgono, kar je lahko že usodno za njen obstanek v ligi. Radgončani so zamudili priložnosti za zmago v dvojicah in Rihtarič na srečanju s Pavičem, ko je v prvem nizu že vodil s 17:11, v drugem nizu pa imel set žogico pri rezultatu 20:19. Tako Radgončanom ostane še upanje, da med tednom premagajo Preserje. Igralci Moravskih Toplic Sobote so zaneljivo slavili v Preserju proti mladim domačinom. Unger je premagal oba najboljša domačina, Benkovič prvega igralca Petrovičiča, medtem ko si je Benko privoščil poraz s Kastelicem, Horvat pa je »na razliko« izgubil s tretjim igralcem Ribalčekom. Sobočani so si že pred zadnjima tekmama zagotovili prvo mesto v končnici prvenstva.
Rezultati - RADGONA: VESNA 2:5 (Rihtarič: Žitek 2:1, Fridrih: Pavič 0:2, Kuzma: Šemrov 0:2, Rihtarič-Kuzma: Pevič-Šemrov 0:2, Rihtarič: Pavič 0:2, Kuzma: Žitek 2:0, Fridrih: Šemrov 0:2); PRESERJE: MORAVSKE TOPLICE-SOBOTA 2:5 (Kastelic: Unger 1:2, Ribalčenko: Benko 0:2, Petrovičič: Benkovič 1:2, Kastelic-Petrovičič: Benko-Benkovič 0:2, Kastelic: Benko 2:1, Petrovičič: Unger 0:2 in Ribalčenko: Horvat 2:1). M. U.

ŠPORTNA NAPOVED

V športni napovedi št. 3 sodeluje Karel Gjergjek iz Polane, veliki ljubitelj nogometa. Prognoziral je takole:

Pari	Nap.
1. MURA: Jadran	1
2. Korotan: BELTINCI	2
3. Olimpija: Rudar (V)	1
4. Koper: Gorica	0
5. Vevče: Železničar	1
6. Primorje: Izola	1
7. TURNIŠČE: Steklar	1
8. Rudar (T): BELTRANS	1
9. Šmartno: NAFTA	0
10. Dravograd: RENKOVCI	1

ŠPORTNA NAPOVED ŠT. 3

	Tip
1. MURA: Jadran	
2. Korotan: BELTINCI	
3. Olimpija: Rudar (V)	
4. Koper: Gorica	
5. Vevče: Železničar	
6. Primorje: Izola	
7. TURNIŠČE: Steklar	
8. Rudar (T): BELTRANS	
9. Šmartno: NAFTA	
10. Dravograd: RENKOVCI	

Izpolajene lističe pošljite na uredništvo Vestnika, Murska Sobota, Arhitekta Novaka 13, najpozneje do petka, 10. marca 1995. Pri zrebanju bomo upoštevali 8 pravih napovedi.

Ime in priimek ter naslov:

V konkurenci posameznikov je zmagal Sobočan Gregor Kocuvan, presenetljivo tretje mesto pa je zasedel Györek.
Med osmerico so se uvrstili Puhar, Šbul, Koščak in Zver, med šestnajsterico pa Gider in Bukovec iz Radgone.
V dvojicah je Kocuvan skupaj Voduškom iz Velenja zasedel drugo mesto.
Med osmerico so se uvrstili Zver-Györek in Koščak-Šbul.
Kocuvan je bil tudi na pripravah državne reprezentance za dečke v Križah in na sklepnem turnirju zasedel tretje mesto. (MU)

Dvoranski hokej - V Murski Soboti je bilo četrto državno prvenstvo v dvoranskem hokeju skupine B in C.
Rezultati - skupina B: Triglav: Puconci 6:2, Čepinci: Pomurje 3:1, Puconci: Pomurje 0:1, Triglav: Čepinci 4:2, Čepinci: Puconci 1:2, Pomurje: Triglav 3:3. Vrstni red: 1. Triglav, 2. Pomurje, 3. Čepinci, 4. Puconci. Skupina C: Predanovci: Lipovci 2:9, Lek: Predanovci 10:0, Lipovci: Lek 6:3. Vrstni red: 1. Lipovci, 2. Lek, 3. Predanovci.
V finale so se uvrstili Triglav, Pomurje in Lipovci.
Na državnem prvenstvu st. dečkov v dvoranskem hokeju je zmagal Lek pred Triglavom, Bakovci in Pomurjem. (LZ)

Košarka - V končnici tekmovalja slovenske košarkarske D-lige za moške je ekipa Parklji v derbi tekmi vodilnih ekip premagala Radence z 91:88 (46:39). Strelci za Radence: Ulaga 20, Bratkovič 20, Cigut 17, Vukotič 16, Banič 13, in Šebjan 2. (BG)
Kegljanje - V Lendavi je bilo kvalifikacijsko tekmovalje za državno prvenstvo v kegljanju Mariborske kegljaške zveze.
Med 23 kegljavci je zmagal Hary Steržaj (Konstruktor) s 1871 podrtimi keglji, Kovačič je bil s 1771 tretji, Mundjar (oba Radenska) pa s 1636 podrtimi keglji dvanajsti. Prvih dvanajst tekmovalcev se je uvrstilo na državno prvenstvo. (M. Ž.)

Atletika - V Ljubljani je bilo državno dvoransko prvenstvo v atletiki za člane in članice.
Med 120 tekmovalci in tekmovalkami so bili tudi člani AK Pomurje iz Murske Sobote. Najbolje se je odrezal Damjan Špur, saj je v teku na 60 m s časom 6,94 zmagal in postal državni prvak. Ana Horvat je v skoku v višino s 185 cm zasedel peto mesto, v teku na 60 m pa izpadel v kvalifikacijah. V teku na 60 m sta Tomaž Horvat in Melita Hajdinjak prav tako izpadla v kvalifikacijah. (G.G.)
Badminton - V Lendavi je bilo drugo kolo tekmovalja državne lige, kjer sodeluje tudi Mladost iz Lendave.
Mladost je premagala Zagreb s 5:4 ter izgubila z Olimpijo 2:7. Mladost je po drugem kolu na četrtem mestu. Za Mladost so tekmovali: Sekereš, Török, Vogrinčeva, Kuprivec, Lebar, Nadjeva, Krambergerjeva, Petkovičeva in Sekereševa. (BS)

Odbojka - V Ljutomeru je bilo občinsko tekmovalje v mini odbojki za ml. dečke in ml. deklice. Pri dečkih je zmagala prva ekipa OŠ Ivana Cankarja Ljutomer pred drugo ekipo in OŠ Križevci II, med deklicami je peto mesto zasedla prva ekipa OŠ Ivana Cankarja pred Križevci II, Križevci I in IC Ljutomer II. (TF)

Judo - V Budimpešti na Madžarskem je bilo državno prvenstvo na olimpijadi v Angliji. Med 250 tekmovalci iz 40 klubov so bili tudi Sobočani in dosegli lep uspeh. Najuspešnejši je bil Hašaj, ki je v kat. do 60 kg osvojil bronasto medaljo. Žilavec je bil v kat. do 50 kg peti, Lazar pa v kat. do 71 kg sedmi. (TK)

Strelstvo - V polfinale državne dopisne strelske lige so se IZ SD Varstrov Lendava uvrstili: dečki, mladinci in člani ekipno ter Vesna

Gabor in Sandra Zver pri deklkah in Boštjan Muršič pri mladincih posamezno. (AZ)

Šah - V Kranju je bilo državno prvenstvo v šahu za deklice in dečke.
Od pomurskih šahistov je bila najuspešnejša Neda Tompa, ki je pri deklkah do 12 let s 7 točkami zasedla drugo mesto in se uvrstila na evropsko prvenstvo.
Drugi so se uvrstili takole: deklice do 10 let: 16. M. Hočevvar, 18. Karolijeva in 20. Kramarjeva; do 12 let: 10. Vučkova 5 točk, 16. M. Smej; do 14 let: 10. Seničeva 5 točk, 15. Vučkova; do 16 let: 5. Glavačeva 5 točk, 14. Škrličeva, 20. P. Smejeva; dečki do 10 let: 9. Vajndorfer 5,5 točke, 23. B. Hočevvar; do 12 let: 4. Lazar 6,5 točke, 13. Sajko, 24. Hodošček; do 14 let: 5. Gomboc 5,5 točke, 11. Kovač 5 točk; do 16 let: 15. M. Lazar 5 točk, 22. Gregorec. (BK)

Nogomet

Zmaga Mure in poraz Beltincec

V prvem pomladanskem kolu tekmovalja v prvi državni nogometni ligi sta pomurska ligaša dosegla polovičen uspeh. Soboška Mura je premagala Hit Gorico s 3:2 (1:1). Gole za Muro sta dosegla Belec 2 in Topič. Pred okrog 1500 gledalci je sodil Vidali iz Kubeda. Zmago so si Sobočani zagotovili v končnici, saj so gostje vodili z 2:1. Z dvema goloma se je izkazal Belec. Mura je igrala v naslednji postavi: Volk, Kokol, Gajser (Kardoš), Breznik, Alihodžič, Poljšak, Štampfer, Brezič (Baranja), Belec, Bakula, Topič.

Primorje pa je v Ajdovščini premagalo Beltince z 1:0 (0:0). Beltinčani bi si zaradi igre za slabi vsaj točko, toda Herceg je zabil nekaj idealnih priložnosti, ni bil gol. Treba pa je povedati, da Beltinčani nastopili precej bljeni. Pred okrog 300 gledalci je sodil Horvat z Vrhnike. Beltince so igrali v naslednji postavi: Godina, Vorobjov, Tratnjak, Črnov, Hartman, Črnko (Novak), Cirkvenič, Baranja, Herceg, per (Osterc). Obe tekmi sta bili odigrani v nemogočih razmerah v blatu in dežju.

Rokomet

Pomurka zmagala v Ormožu

V nadaljevanju prvenstva v prvi državni ženski rokometni ligi je ekipa Rajh NO 1 iz Bakovec dvakrat izgubila. V zaostali tekmi jo je v Murski Soboti med tednom premagala Olimpija iz Ljubljane s 30:18 (12:9). Strelke za ekipo Rajh No 1: Šantl 5, Hozjan 4, Malek 3, Kolbl 2, Jakšič 2, Panič 2. V šestnajstem kolu pa

je Kočevje premagalo ekipo Rajh No 1 s 26:18 (9:8). Sobočanke so v začetku drugega polčasa vodile z dvema goloma prednosti. Strelke: Šantl 9, Panič 5, Kolbl 2, Jakšič 1 in Buzeti 1.
V sedemnajstem kolu prvenstva v drugi državni moški rokometni ligi je Pomurka iz Bakovec zmagala v Ormožu z 21:19 (9:5). Strelci za Pomurko: Okreša 7, Škraban 5, Lovenjak 4, Bedekovič 3 in Ritonja 2. Vodeče Krško

Pred startom nogometnih drugoligašev

Nafta za vrh, Turnišče in Beltrans za obstanek

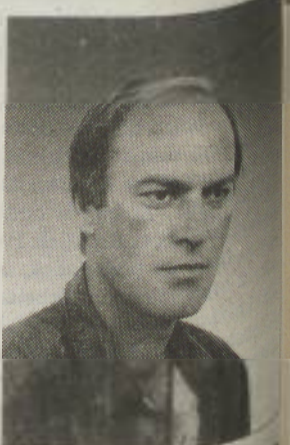
Prilodno nedeljo začenjajo s pomladnim delom prvenstva tudi v drugi državni ligi. Vsi trije pomurski ligaši Nafta, Turnišče in Beltrans so se vestno pripravljali na tekmovalje. O tem, kako so uresničili program priprav in kaj si od tekmovalja obetajo, smo se pogovarjali z njihovi trenerji.

Stanislav Vogrinec - trener Nafta: »Za pomladni del prvenstva smo se pripravljali doma, kjer nismo imeli najboljših možnosti. Predvsem nismo uspeli v celoti uresničiti programa priprav z žogo.
Kljub temu pa mislim, da smo z novimi pridobitvami: Starovaničnikom, Slavicem in Kukičem, dobro pripravljani za nadaljevanje prvenstva v drugi državni ligi. Mislim, da smo si v jesenskem delu prvenstva, ko so nam nekateri napovedovali izpad iz lige, ustvarili lepo izhodišče za nadaljevanje prvenstva.
Želimo si uvrstitve med prvi dve mesti, ki vodita v kvalifikacije za vstop v prvo državno ligo.
Dosedanje prijateljske tekme so pokazale, da bi ta cilj z zavetim angažiranjem vseh tudi lahko dosegli.«

Stanko Maučec - trener Turnišča: »S pripravami za pomladanski del prvenstva smo štartali z novim vodstvom kluba. Nekaj težav smo imeli z odsotnostjo nekaterih igralcev na treningih zaradi službenih obveznosti. Moštvo smo kakovostno osvežili s štiri novimi igralci: Krančičem, Žekšem in Baranjo, ki so prišli iz Mure, in Puckom ml., ki se je ponovno vrnil v klub. Mislim, da smo kondicijsko dobro pripravljani, morda še nismo dovolj dobro uigrani, kar bomo še popravili. Naš cilj je ostati med drugoligaši. V prvenstvu nas čaka težka naloga, saj je vsaka tekma kvalifikacija. Zadovoljen sem z obiski in disciplino igralcev, zlasti še, ker so vsi zaposleni ali na šolanju. Vesel sem tudi, da se gledalci vračajo na igrišče. Upam, da jih ne bomo razočarali.«

Vasko Janez - trener Beltransa: »Priprave za pomladanski del prvenstva, ki so potekale tako kot smo jih načrtovali. Ne gledamo na kadrovske spremembe, klub nam ni pustil Posavca, prišel pa je Mladina iz Ljutomera, mislim, da bomo nadaljevali z dobrih igrišča mi zadnjih kol jesenskega delo prvenstva ter osvojili potrebno število točk za obstanek v prvi ligi. Letošnje prvenstvo bo nam zelo zahtevno, zlasti za naš klub smo se po jesenskem delu prvenstva znašli v nezavidnem položaju, saj so bo naši uspehi odločala vsaka točka. Tega nam zato zavedajo tako vodstvo kot igralec, zato moramo biti vsi, da dosežemo zahtevan cilj.«

Pred derbijem Beltinci : Mura

Oboji si želijo zmage

Prihodno nedeljo se igra v Beltincih prekmurški prvotligaški derbi med Beltinci in Muro. Za srečanje je med ljubitelji nogometa veliko zanimanje, zato je pričakovati tudi rekorden obisk. Kaj pričakujejo od derbija, o tem smo povprašali privržence obeh moštev.

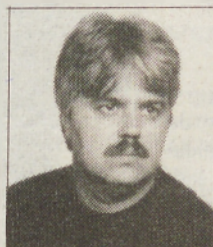

Zlatko Tkalec - tehnični vodja Mure: »Pričakujem, da bo to prava prvenstvena tekma, ki bo pritegnila tudi veliko gledalcev, ki jih ne smemo razočarati. Upam, da si bo trener Kovačič s svojimi sodelavci zamislil takšno taktiko, da bomo zmagali, kar bi gotovo ugodno vplivalo na moštvo v prihodnje. Seveda pa si vsi skupaj želimo, da bi tekma potekala v športnem razpoloženju in da bi navijači obeh moštev korektno navijali za svoje. Tako mislim, da bodo tudi naši Gringosi upravičili sloves, ki ga uživajo kot navijaška skupina v Sloveniji. Sicer pa želim Beltinčanom pri tekmovanju veliko uspehov.«

Janez Breznik - tehnični vodja Beltincev: »Na derbiju se bo gotovo zbralo veliko ljubiteljev nogometa. Želim si, da bi srečanje potekalo v športnem razpoloženju tako na igrišču kot med gledalci. Čeprav je rezultat na derbijih nepredvidljiv, upam, da bomo z dobro igro uspeli osvojiti obe točki, čeprav bi bil osebno zadovoljen tudi s točko. Gledalce bi prosil, da petarde pustijo doma, s seboj pa naj prinesejo druge rekvizite, s katerimi

bodo lahko na štadionu prav tako ustvarili odlično razpoloženje. Prekmurški derbi ljubitelji nogometa težko pričakujejo, zato mislim, da ne bi smeli iti razočarani z igrišča.«

Drago Škaper iz Murske Sobotne - velik navijač Mure: »Srečanje med Beltinci in Muro bo praznik prekmurskega nogometa. Čeprav gre za točke in prestiž, pričakujem dober nogomet, zlasti še, ker se bo na tekmi gotovo zbralo veliko gledalcev, ki pa ne bi smeli razočarani odhajati z igrišča. Prav tako pričakujem, da bo zmagala Mura in obdržala visoko uvrstitev na lestvici. Zmaga v prekmurškem derbiju pa bi prav gotovo ugodno vplivala na nadaljnji potek tekmovanja, ki bo zelo naporno in razburljivo.«

Marjan Kavaš - Majek iz Beltincev - velik navijač Beltincev: »Mislim, da bodo zmagali Beltinci, ki so že v jesenskem delu prvenstva pokazali, da sodijo med najboljša moštva v državi. Beltinčani so tudi v pripravljalnem obdobju pokazali, da igrajo lep nogomet, ki navdušuje gledalce. Čeprav Beltinci na derbiju z Muro ne bodo nastopili v popolni postavi, sem vseeno prepričan, da bomo boljši od Sobočanov in da bosta obe točki ostali doma. Če bomo premagali Muro, bo to gotovo ugodno vplivalo na potek nadaljnega tekmovanja.«

Feri Maučec

Šport od tod in tam

Judo - V Müzschlagu je bil prvi mednarodni turnir v judu za pokal Alpe Panonija. Med 187 tekmovalci iz 13 klubov in 5 držav je sodelovalo 17 soboških judoistov, ki so dosegli nekaj solidnih uvrstitev. Najbolje se je odrezala Maja Perme, ki je v kat. do 44 kg zasedla prvo mesto. Drugi so bili: Mari Zlatar (33 kg), Peter Rancigaj (55 kg) in Danijel Vehab (65 kg). Tretja mesta so zasedli: Boštjan Lesjak, Matjaž Horvat, Goran Hašaj, Matjaž Lazar, Peter Horvat in Tadeja Rojko. Peti so bili: Borovšakova, Vučko in Nemeč, sedmi pa: Cipot, Balazič, Pertoci in Kolblencar. (T. Kos)

Nogomet - V prijateljski mednarodni nogometni tekmi je madžarski prvotligaš ZTE v Čentibi premagal drugotligaša Nafto iz Lendave z 2:1. Gol za Nafto je dosegel Kukič. (FB)

Košarka - Košarkarice Pomurja iz Murske Sobotne so gostovale v Zalaegerszegu na Madžarskem in odigrale prijateljsko tekmo z domačim prvotligašem Zalavolanom. Po pričakovanju so zmagale domačinke s 77:67. Najboljše strelke pri Pomurju: Zdražnikova 19, Novakova 15, Cerova in Sokolanova po 12 ter Drožinova 6 točk. (ZT)

Kegljanje - V sedmem kolu tekmovanja v drugi mariborski keglaški ligi je Mura iz Murske Sobotne premagala Konstruktor - mladi s 6:2 (3872:3819). Za Muro so zmagali: Smolkovič s 677, Durič, 656, Iskra, 645, in Šebjanič, 640 podrtih kegljev. Tekmovala sta še Borovič, 634, in Babič, 620 podrtih kegljev. (S. Durič)

Squash - Na četrtem turnirju za prvenstvo Pomurja v squashu je sodelovalo 21 moških in 7 žensk. Pri moških je zmagal Kovač pred Severjem in Štornikom, pri ženskah pa Flisarjeva pred Flegarjevo in Kovačevo. Po štirih turnirjih vodi pri moških Kovač s 120 točkami pred Severjem, 1023, in Štornikom, 93 točk. Pri ženskah pa je

v vodstvu Flisarjeva s 152 točkami pred Flegarjevo, 136, in Kovačevo, 94 točk. Na državnem mladinskem prvenstvu je sodeloval Feri Štivan in zasedel peto mesto.

Judo - Na prvem mednarodnem turnirju v judu za pokal Alpe Panonija so sodelovali tudi judoisti Lendave. Najboljši med njimi je bil Tomaž Denša, ki je v kat. do 60 kg zasedel drugo mesto. Tretji so bili: Ana Lekčević (33 kg), Milena Mesarič (44 kg), Dezider Sabo (50 kg), Danijel Perme (30 kg) in Gorazd Recek (nad 60 kg). Peta mesta so zasedli: Kavaš, Robek, Nedeljko, Časar in Fodor. (J. Kovač)

Šah - Na odprtem prvenstvu Lendave v šahu, ki ga je pripravilo ŠD Lendava, je sodelovalo 12 šahistov iz Slovenije in Hrvaške. Najboljša sta bila hrvaška tekmovalca Tomašič in Resman, ki sta zbrala po 9 točk. Lendavčani Strbač, Vučko in Lovenjak pa si s 7 točkami delijo 4. do 6. mesto. (FB)

Rokoborba - V Lenartu je bil mednarodni rokoborski turnir za dečke. Sodelovali so tudi tekmovalci RK Murska Sobota in se lepo odrezali. Najuspešnejša sta bila Časar in S. Miholič, saj sta v svojih kategorijah zasedla drugi mesti. Tretji je bil R. Miholič, četrty Davidovski in peti Barač. (RB)

Šah - Na mladinskem šahovskem turnirju, ki ga je pripravilo ŠD Radenska Pomgrad, je sodelovalo 41 šahistov.

Zmagal je Činč s 7,5 točke pred Mesaričem, 7 točk.

Karate - Karate klub Mura ken iz Murske Sobotne vpisuje nove člane na dan treningov, to je v torek od 17. do 18.30 in v soboto od 9. do 10.30 v telovadnici OŠ III v Murski Soboti. Člani kluba se pripravljajo na mednarodno tekmovanje za Donavski pokal, ki bo ta mesec v Ingolstadtu. (RH)

Judo - V Kopru je bilo državno prvenstvo v judu za ml. mladince. Sodelovali so tudi Lendavčani in

dosegli nekaj dobrih uvrstitev. Najbolje sta se odrezala Lekčević (32 kg) in Fodor (55 kg), saj sta zmagala in postala državna prvaka. Drugi mesti sta zasedla Perme (27 kg) in Vida (55 kg). Tretja pa sta bila Nedeljko in Sabo (JK)

Kegljanje - Kegljavka Marika Kardinar iz Dobrovnika, sicer članica Ema Eterne iz Celja, je bila tretjič zapored izbrana za najboljšo športnico Celja. (FB)

Strelstvo - V osmem kolu tekmovanja v pomurski strelski ligi so bili doseženi tile rezultati: J. Jurkovič: Črenšovci 886:945, Dolina: SCT 961:960, Varstroj: Ljutomer 918:874, Elrad: MDSP 957:895 in Tišina: Gančani 1030:981. Vodi Dolina z 22 točkami. (ŠB)

Judo - V Murski Soboti je bilo državno prvenstvo osnovnih šol v judu. Sodelovalo je 86 tekmovalcev iz 17 osnovnih šol.

Zmagala je OŠ Gorišnica, medtem ko je bila OŠ I Murska Sobota druga. (TK)

Strelstvo - V mednarodni strelski ligi je bilo na sporedu 7. kolo. Vodi ekipa Jova Jurkoviča s 114 točkami pred Radgono, 110, in MI Pomurko, 110 točk. Med posamezniki je na prvem mestu Bukovec (Tiš.) z 2895 krogi pred Huberjem (Gleichenberg), 2895, in Horvatom (Ljutomer), 2851 krogov. (FŠ)

Strelstvo - Na občinskem strelskem tekmovanju lendavske občine, ki je bilo v Turnišču, so v posameznih kategorijah zmagali med ml. mladinci: SD ŠK Turnišče 481, Tibaut (Črenšovci); ml. mladinke: SD Črenšovci, M. Žalikova (Črenšovci) 174; mladinci: SD Črenšovci 988, Sobočan (Črenšovci) 335; mladinke: E. Žalikova (Črenšovci) 231; člani: SD ŠK Turnišče 949, Maučec (Turnišče) 338 krogov. (FK)

Strelstvo - Na sporedu je bilo 8. kolo občinske strelske lige Murska Sobota. Pri članih vodijo Škorpjoni s 76 točkami pred Gederovci, 72, in Bakovci, 62 točk, med posamezniki pa vodi Š. Balaško (Šk.) z 2607 krogi pred Kosom (Ged.), 2490, in F. Balaškom (Krog), 2458 krogov. (AN)

Nagrado dobi Dejan Tominc

V športni napovedi št. 1 je bil izzreban Dejan Tominc, Lendava, Kolodvorska 40.

Nagrado lahko dvigne v uredništvu Vestnika, Murska Sobota, Arhitekta Novaka 13. Pravilna napoved: Mura: Gorica 1, Primorje: Beltinci 1, Vevče: Publikum 2, Koper: Železničar 0, Korotan: Živila Naklo 1, Gaj: Jadran 0, Olimpija: Izola 1 in Rudar: Maribor 1.

Nogomet - Nogometaši Mure so v zadnji preskušnji pred spomladanskim delom prvenstva v prvi državni ligi v Bukovcih premagali domače moštvo s 4:0. Strelci golov: Topič, Breznik, Baranja in Gaber.

Feri Maučec

MOTOCIKLISTIČNE DIRKE V POMURJU 8.

Nesreča Edija Berdena na Reki

Prav v času, ko je Edi Berden dosegal odlične tekmovalne dosežke na cestnohitrostnih motociklističnih dirkah doma in v tujini, se je leta 1972 na treningu 10. tradicionalne dirke za državno prvenstvo na Reki ponesrečil. V četrtem krogu mu je namreč pri hitrosti okrog 100 km na uro steklo čez tekmovalno stezo neko dekle. Berden nesreče ni mogel preprečiti, temveč je dekle podrl

Karel Gaber je dosegel svoj največji uspeh na cestnih motociklističnih dirkah leta 1974, ko je na državnem prvenstvu v razredu 125 ccm uveljavil pa se je tudi na mednarodnih tekmovanjih na Češkoslovaškem, Avstriji in Madžarskem. Na posnetku Karel Gaber po zmagi v Arandjelovcu.

in se zaletel med gledalce, pri čemer je dekle umrlo na kraju nesreče, poškodovanih pa je bilo tudi 10 ljudi. Tudi Edi Berden se je v nesreči hudo poškodoval, tako da so nezavestnega prepeljali v bolnišnico na Reki, kjer so mu rešili življenje. Tako se je moral Edi Berden posloviti od atraktivnega športa, s katerim je vrsto let razveseljeval številne gledalce. Nesreča je imela močan vpliv tudi na druge pomurske tekmovalce: Karla Flisarja (50 ccm), Belo Kuliča (50 ccm), Jožeta Zaplatiča (175 ccm) ter

Štefana Ružiča in Jožeta Domonkoša (prikolice), ki na Reki niso dosegli pričakovanih uvrstitev. Kljub temu pa se je izkazal Karel Gaber, ki je v razredu 125 ccm zasedel odlično drugo mesto. V letu 1972 Avto-moto društvo Štefana Kovača iz Murske Sobotne ni več organiziralo cestnohitrostnih motociklističnih dirk. Najuspešnejši pomurski tekmovalci leta 1972 je bil Karel Gaber (AMD Štefana Kovača Murska Sobota), saj je v razredu 125 ccm na državnem prvenstvu zasedel tretje mesto, v razredu 175 ccm pa je bil šesti. Sicer pa je Gaber dosegel svoj največji uspeh na cestnohitrostni motociklistični dirki za državno prvenstvo v Arandjelovcu, kjer je v razredu 125 ccm zasedel prvo mesto, v razredu 250 ccm pa je bil tretji. Drugi pomurski tekmovalci pa so v letu 1972 dosegli naslednje uvrstitve: Karel Šoš je bil v razredu 250 ccm na državnem prvenstvu šesti, v razredu 125 ccm pa deseti. Karel Flisar je tekmoval v razredu 50 ccm in na državnem prvenstvu zasedel šesto mesto. Ekipno je Avto-moto društvo Štefana Kovača iz Murske Sobotne na državnem prvenstvu zasedlo četrto mesto, kar je bil lep uspeh.

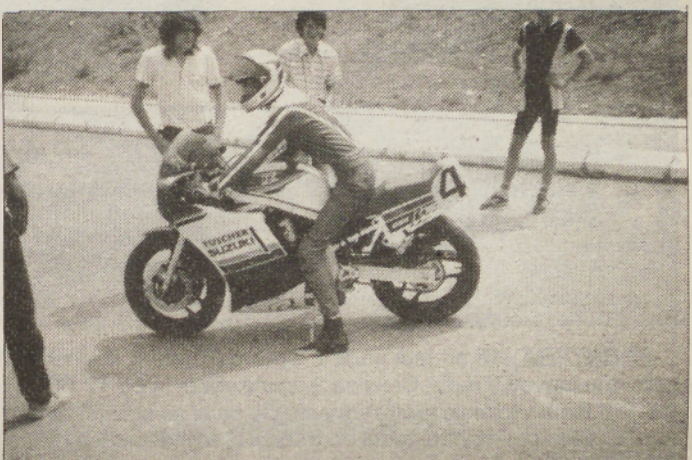
Karel Gaber drugi v državi

Pomurski tekmovalci cestnohitrostnih motociklističnih dirk

so tekmovali v zelo težkih razmerah, saj so si morali zaradi pomanjkanja denarja sami vzdrževati motorje in za lasten denar kupovati rezervne dele in motorje, če so hoteli tekmovali. Zato so mnogi dokaj hitro prenehali tekmovali in so ostali le tisti najbolj vneti.

Med njimi je bil vsekakor Karel Gaber, ki je tudi v letu 1973 uspešno tekmoval na državnem prvenstvu v razredu 125 ccm in zasedel četrto mesto. Svoj največji uspeh je Karel Gaber dosegel v letu 1974, ko je bil v izvrstni formi, in če ne bi imel smole, bi gotovo stal na najvišji stopnici. Tako pa mu je za las ušel naslov državnega prvaka in se je moral zadovoljiti z drugim mestom.

Na dirki za državno prvenstvo v Prnjavorju je moral namreč Gaber zaradi okvare motorja odstopiti, kar je vplivalo na njegovo končno uvrstitev. Sicer pa se je izkazal na cestnohitrostnih motociklističnih dirkah za državno prvenstvo v Kraljevu, kjer je v razredu 125 ccm zasedel prvo mesto. Osvojitev naslova državnega podprvaka v razredu 125 ccm je bil največji uspeh Karla Gaberja v njegovi športni karieri. Gaber pa se je uveljavil tudi na mednarodnih cestnohitrostnih motociklističnih dirkah, zlasti na Češkoslovaškem, Avstriji in Madžarskem. Sodeloval je tudi na svetovnem prvenstvu v Nurburgingu in zasedel petnaj-

Beno Ščap je bil eden zelo obetavnih tekmovalcev cestnohitrostnih motociklističnih dirk, saj mu je tretje leto tekmovanja smrt preprečila pot k naslovu državnega prvaka.

sto mesto. Med najboljšimi pomurskimi športniki je bil Gabor enkrat tretji in enkrat četrty.

Smrtna nesreča Bena Ščapa

Po daljšem premoru je imela Murska Sobota še enega junaka cestnohitrostnih motociklističnih dirk. To je bil Beno Ščap, ki se je v zelo kratkem času prebil prav v vrh jugoslovanskih tekmovalcev.

Na dirkališče je prvič stopil leta 1985 na dirki za državno prvenstvo v Grobniku in zasedel peto mesto, na republiškem tekmovanju pa je bil tretji. V letu 1986 je v razredu 750 ccm osvojil

naslov republiškega prvaka, tretji pa je bil na državnem prvenstvu. V letu 1987 je sodeloval na svetovnem prvenstvu v Misano. Na prvih treh dirkah za državno prvenstvo je bil vedno drugi. Zanj pa je bila usodna četrta dirka v Slavonki Požegi, kjer se je avgusta 1987. smrtno ponesrečil, ko je bil zelo blizu državnemu naslovu.

Omeniti velja še Janeza Štefaneca (AMD Štefana Kovača), ki je leta 1986 prvič sodeloval na cestnohitrostnih motociklističnih dirkah za državno prvenstvo med turisti in osvojil naslov državnega prvaka.

(Konec)

Pripravil:
Štefan
Sobočan

Avto

mobilizem

Če se ozrete po avtomobilih, ki krožijo po naših cestah ali pa počivajo na parkiriščih, potem boste najbrž ugotovili (tako kot mi) troje vrst avtomobilov: vozila, ki bi že morala počivati na odpadu, nove »luksusne« avtomobile vseh svetovnih znamk in osebna terenska vozila, za katere je sopenka ameriški jeep, po naše džip. Zdi se celo, da vsak, ki ima denar in kaj da nase, ima kot drug (ali celo tretji) avtomobil - osebno

terensko vozilo. Do teh ni težko priti, saj jih prodajajo tudi v slovenskih avtomobilskih predstavništvi, treba pa je povedati, da taka vozila niso poceni. Pa si jih nekaj ogledjmo!

JEEP VRANGLER - Jeep (džip) je konj modernih kavbojev. Je tradicionalne oblike in vzdržljiv. Model S v kovinski barvi in z jeklenimi platišči stane 36.286 mark. Izdeluje ga tovarna Chrysler, kjer pravijo, da avto zahteva voznika z osebnostjo. Ko se boste vozili z njim, naj bi spoznali, da tudi danes ni težko biti - pustolovec.

PUCH - V graški tovarni Daimler-Puch izdelujejo različne vrste terenskih vozil. Zanimivo navdušili tudi slovenski potniki. Tale na sliki se imenuje Bencinski stane 448.000 šilingov, dizelski pa 441.500 šilingov.

LADA - To pa je dobra »stara« lada niva, ki pri 120 kilometrih na uro porabi 12 litrov neosvinčenega bencina, njena nosilnost pa je 400 kilogramov. Karoserija je samonosna, dvoprostorska s tremi vrati. Niva 1600 stane s prometnim davkom 1.174.000 tolarjev.

PAJERO - Prav gotovo ste ozrli za kakim »obrtnikom«, mimo vas zdrvel z Mitsubishijevim pajerom. Takih avtomobilov je veliko videti tudi na kampih, saj tja privlačijo tudi nižje prikolice. Ta 2.477.000 ni avto z dizelskim motorjem, 5 sedežev, jamstvo za motor 3 leta, za pločevino pa 6 let. Cena? Visoka, ampak ne zavržejo.

MONTEREY - To bi vam zavidali, ko bi pred garažo postavili »terenec« Monterey. Tale s tremi vrati stane 72.546 mark, doseže pa 170 kilometrov na uro. Lahko bi napisali še druge značilnosti, a nočemo delati brezplačne reklame. Ob nakupu vam bodo dali vse druge željene informacije.

FRONTERA - Bi se radi vozili z Oplovo Frontero kovinske ali briljantne barve? V redu! Cena za 3-vratna vozila je od 47.000 do 50.475 mark v tolarški protivrednosti. Če pa bi se odločili za frontero TD SE s petimi vrati, tedaj bo treba s hranilne knjižice dvigniti 62.000 mark.

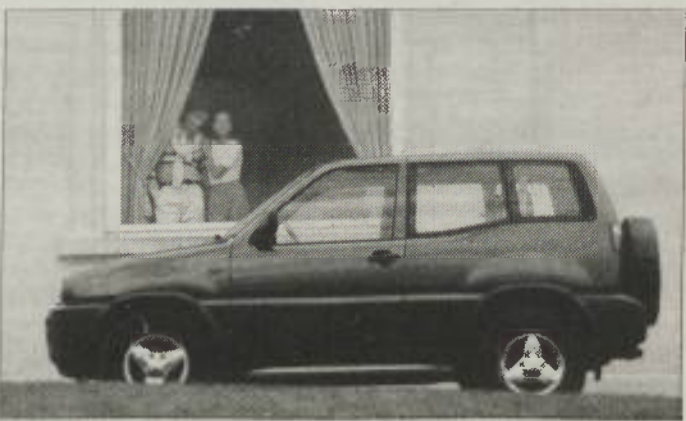

KORANDO - Izmed bogate ponudbe terencev korejske tovarne Sanyhyong smo izbrali tega. Gre za korando 4WD, ki ima 2.238-kubični motor, skupaj z vsemi davki pa stane 230.580 šilingov, a ni treba plačati s tujo valuto, ampak z domačimi tolarji po tečaju Bak Austrija. Če pa želite razkošno opremo, jo je treba doplačati.

Premožni se vozijo z džipi

RAV 4 - Vam je všeč tale terenec, ki prihaja iz tovarne Toyota? Kot nalašč za dopustniško vožnjo, a tudi doma za na lov, v vinograde, ribolov ... bi prišel prav! Stane 279.894 šilingov. Plačate ga seveda lahko v tolarški protivrednosti. Izberete lahko tudi barvo.

TERRANO II - Le kdo ne bi zavidal mladima, ki takole skozi okno občudujeta svojega ljubimca, ki ga je mogoče kupiti tudi v Murški Soboti? Odločite se lahko za tistega s tremi vrati ali pa za onega, ki jih ima pet. Tudi med motorji lahko izbirate. Ima centralno zaklepanje, servo volan, električno gretje stekel in tako naprej.

RUNNER - Runner 4 je večji Toyotin terenec, ki ga prodajajo s 3,0 turbo dizel motorjem, lahko pa se odločite za 3,0 V6 motor z bencinskim motorjem. Je povsem udobno vozilo tudi za dolge vožnje, stane pa (odvisno od motorja in opreme) od 459.000 do 505.780 šilingov.

NA KONCU PA ŠE VPRAŠANJE BRALCU!

Za kateri avto ste se odločili vi?

**OKROŽNO SODIŠČE V MURSKI SOBOTI
69000 MURSKA SOBOTA**

Po sklepu senata z dne 23. 2. 1995 objavlja

JAVNO DRAŽBO

v stečajni zadevi št. 50/93 zoper stečajnega
dolžnika Elrad, d.d., Gornja Radgona za prodajo
naslednjih motornih vozil, strojev in opreme

1. Osebn avto LADA 1500 karavan, leto izdelave 1993, z izklicno ceno 719.000,00 SIT
2. Osebn avto LADA 1300 karavan, leto izdelave 1988, z izklicno ceno 128.300,00 SIT
3. Osebn kominirani GTS 2000 ESPACE, leto izdelave 1989, z izklicno ceno 1.052.000,00 SIT
4. Kombinirano vozilo 80 A5 (za prevoz oseb) leto izdelave 1986, z izklicno ceno 730.500,00 SIT
5. Tovorno vozilo (furgon) RIVAL 40.8H, leto izdelave 1992, z izklicno ceno 2.469.000,00 SIT
6. Viličar – elektro INDOS VAE 4/12, leto izdelave 1985, z izklicno ceno 247.500,00 SIT
7. Električni paletni viličar PRIMAT EHV 1252/50 leto izdelave 1979, z izklicno ceno 124.200,00 SIT
8. Električni paletni viličar PRIMAT BHV 1251, leto izdelave 1987, z izklicno ceno 202.000,00 SIT
9. Ročni viličar z visokim dvigom PRIMAT RU 632, nosilnost 600 kg, z izklicno ceno 32.000,00 SIT
10. Viličar – elektro INDOS VE 602-01, leto izdelave 1971, z izklicno ceno 98.000,00 SIT
11. EKSCENTRIČNA STISKALNICA EPU – 50, Tip EPU 50, leto izdelave 1975, z izklicno ceno 456.000,00 SIT
12. EKSCENTRIČNA STISKALNICA AR 63, leto izdelave 1973, z izklicno ceno 538.000,00 SIT
13. EKSCENTRIČNA STISKALNICA EP 55, leto izdelave 1965, z izklicno ceno 288.000,00 SIT
14. EKSCENTRIČNA STISKALNICA EP 100, leto izdelave 1964, z izklicno ceno 508.000,00 SIT
15. APARAT ZA TOČKOVNO VARJENJE VST – 4P, leto izdelave 1983, z izklicno ceno 56.000,00 SIT
16. APARAT ZA TOČKOVNO VARJENJE VST 4P, leto izdelave 1983, z izklicno ceno 56.000,00 SIT
17. PLASTINJEKTOR V-75, leto izdelave 1971, z izklicno ceno 317.000,00 SIT
18. PLASTINJEKTOR V-75, leto izdelave 1974, z izklicno ceno 362.000,00 SIT
19. PLASTINJEKTOR V-75, leto izdelave 1974, z izklicno ceno 362.000,00 SIT
20. PLASTINJEKTOR BELMATIK 150/80, leto izdelave 1977, z izklicno ceno 453.000,00 SIT
21. PLASTINJEKTOR BELMATIK 150/80, leto izdelave 1977, z izklicno ceno 453.000,00 SIT
22. VERTIKALNI PLASTINJEKTOR TEFORMA, leto izdelave 1970, z izklicno ceno 72.000,00 SIT
23. STROJ ZA RAVNANJE ŽICE IŽ – 3, leto izdelave 1983, z izklicno ceno 240.000,00 SIT
24. STRUŽNI AVTOMAT PF – 16 – B, leto izdelave 1979, z izklicno ceno 538.000,00 SIT
25. STRUŽNI AVTOMAT PF – 16 – B, leto izdelave 1977, z izklicno ceno 538.000,00 SIT
26. STRUŽNI AVTOMAT A-20, leto izdelave 1977, z izklicno ceno 313.000,00 SIT
27. UNIVERZALNA STRUŽNICA UDS-2M, leto izdelave 1971, z izklicno ceno 76.000,00 SIT
28. UNIVERZALNA STRUŽNICA UDS-2M, leto izdelave 1973, z izklicno ceno 80.000,00 SIT
29. UNIVERZALNA STRUŽNICA UDS-2M, leto izdelave 1978, z izklicno ceno 84.000,00 SIT
30. UNIVERZALNA STRUŽNICA UDS-2M, leto izdelave 1967, z izklicno ceno 60.000,00 SIT
31. REZKALNI STROJ ME-1000, leto izdelave 1962, z izklicno ceno 350.000,00 SIT
32. STRUŽNICA TOSHIBA 6L-M, leto izdelave 1985–1990, z izklicno ceno 108.000,00 SIT
33. STRUŽNICA TOSHIBA 6L-M, leto izdelave 1985–1990, z izklicno ceno 108.000,00 SIT
34. PRIPRAVA ZA SESTAVO PO1 in PO4, z izklicno ceno 400.000,00 SIT
35. PRIPRAVA ZA SESTAVO KONTAKTA 1,2, lastna izdelava, z izklicno ceno 280.000,00 SIT
36. TERMINAL S PERESOM DOG-091, leto izdelave 1993, z izklicno ceno 95.000,00 SIT
37. UNIVERZALNA STRUŽNICA TES – 2/1000, leto izdelave 1964, z izklicno ceno 456.000,00 SIT
38. UNIVERZALNA STRUŽNICA UDS-2, leto izdelave 1972, z izklicno ceno 55.000,00 SIT
39. KROŽNA STROJNA ŽAGA SP 315, leto izdelave 1978, z izklicno ceno 78.000,00 SIT
40. KROŽNA ŽAGA SP 1,5 leto izdelave 1982, z izklicno ceno 72.000,00 SIT
41. TRAČNA ŽAGA AS 435, leto izdelave 1980, z izklicno ceno 100.000,00 SIT

POGOJI JAVNE DRAŽBE:

Javna dražba bo 20. 3. 1995 ob 12. uri na Okrožnem sodišču v Murški Soboti v razpravni dvorani številka 12. Na javni dražbi lahko sodelujejo pravne ali fizične osebe. Udeleženec mora pred začetkom javne dražbe predložiti pisno pooblastilo oziroma izpisek iz sodnega registra, če je pravna oseba, fizična oseba pa potrdilo o državljanstvu.

Pred javno dražbo se se ponudniki dolžni izkazati s plačilom 10% varščine od izklicne cene, ki jo plačajo na račun številka: 51910-690-10521, ali neposredno pred dražbo stečajnemu upravitelju. Kupcu, ki bo na dražbi uspel, se bo plačilo varščine vračunalo v kupnino, drugim udeležencem pa bo varščina vrnjena v 3 dneh brez obresti.

Kupci so dolžni kupnino poravnati v 30 dneh. Kupci postanejo lastniki kupljene premoženja po plačilu celotne kupnine.

Prometni davek in vse druge stroške v zvezi s prodajo premoženja plača kupec.

Nakup premoženja se opravi po načelu videno-kupljeno, kasnejših reklamacij glede stvarnih napak se ne bo upoštevalo.

Pogodba z najboljšim ponudnikom bo sklenjena v 3 dneh po javni dražbi. Če uspehi ponudnik ne bo sklenil pogodbe oziroma ne bo plačal kupnine v odrejenem roku, bo pogodba razveljavljena, plačana varščina pa bo zadržana.

Ogled premoženja je mogoč po dogovoru s Silvo BUKOŠEK, telefon 069/61 831.

Na podlagi 4. in 17. člena zakona o Skladu kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije (Uradni list RS št. 10/93) ter Pravilnika o zakupih kmetijskih zemljišč in kmetij (Uradni list RS št. 7/94) objavlja Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije.

RAZPIS

za oddajo vinogradov v zakup na vinorodnem območju Lendava, in sicer:

1. k.o. DOLGA VAS, del parc. št. 5547/1 vinograd 2.2500 m², št. trsov 3587, različnih sort
 2. k.o. LENDAVA: območje GRAJSKI VINOGRAD: parc. št. 927, vin. 402 m², parc. št. 3927, sadovnjak 9178 m², parc. št. 3931, vin. 39198 m², parc. št. 3924, gozd 975 m², parc. št. 3928, gozd 2624 m², parc. št. 3929, pašnik 991 m², parc. št. 3931 pot 830 m² in parc. št. 3932 pašnik 465 m². V vinogradu je 5372 kom. laški rizling in 4946 kom. rizvanca.
 - Območje TRSNICA: parc. št. 6484, njiva 822 m², parc. št. 6485, sad. 5857 m², parc. št. 6486, pašnik 4840 m², parc. št. 6487, sad. 4877 m², parc. št. 6488, vin. 12.251 m², parc. št. 6489, vin. 22.357 m², parc. št. 6490, pot 1294 m², parc. št. 6491, sad. 11.933 m², parc. št. 6492, vin. 49.478 m², travnik 123 m² in pot 540 m². V vinogradu je 11.347 kom. laškega rizlinga, 4415 kom. šipona, 3458 kom. modre frankinje in 1266 kom. char-donnaya.
 3. k.o. PINCE: parc. št. 579 vin. 850 m² in pašnik 940 m², parc. št. 589 vin. 1483 m² in pašnik 30 m², parc. št. 598 vin. 810 m² in pašnik 125 m², parc. št. 604 vin. 818 m² in pašnik 100 m², parc. št. 608/1 vin. 1726 m², pašnik 55 m² in pot 45 m², parc. št. 608/2 vin. 1701 m², pašnik 70 m² in pot 55 m², parc. št. 616 vin. 836 m² in pot 40 m², parc. št. 4896 pašnik 4590 m², parc. št. 4897 pašnik 7620 m², parc. št. 4898 vin. 24.590 m², parc. št. 4899 pot 1100 m², parc. št. 4900 vin. 42.764 m², parc. št. 4901 sad. 3880 m², parc. št. 4902 pašnik 3100 m² in 4903 pašnik 5260 m². V vinogradu je 26.825 kom. laškega rizlinga.
- Vse navedene parcele so v naravi vinograd.
- Razpis velja za pravne in fizične osebe.
- Zakupna pogodba se sklne za eno leto z možnostjo podaljšanja.
- Pri izbiri najustreznejšega obdelovalca bo Sklad upošteval naslednja merila:
1. sedanji zakupnik
 2. kmet mejaš
 3. kmet, ki ima svoja zemljišča v primerni oddaljenosti
 4. kmetijska organizacija
 5. drugi kmet
 6. drugi
- Zaradi racionalnosti obdelave je zaželjeno, da posamezni zakupnik vzame v zakup celotni kompleks. Podzakupna razmera ne bodo dovoljena.
- Če želi določeno zemljišče v zakup več enakovrednih prednostnih interesentov, bo Sklad upošteval naslednje kriterije:
- kmetijstvo kot glavna dejavnost preživljanja
 - strokovna in tehnična usposobljenost za kmetovanje
 - obseg proizvodnje
 - socialni status
- Izključno prednostno pravico pri zakupu ima denacionalizacijski upravičenec.
- Zakupnina za zemljišča za leto 1995 znaša:
- vinograd 1–3 k.r. 200 DEM/ha
 - vinograd 4–6 k.r. 180 DEM/ha
 - vinograd 7–8 k.r. 150 DEM/ha
- Na demografsko ogroženem območju se zgoraj navedena zakupnina zmanjša za 20%. Zakupnik, ki vzame v zakup površino, večjo do 5 hektarjev, ima dodatni 20% popust.
- Lastnik delno amortiziranih nasadov na zemljiščih, navedenih pod točko 3, je Kmetijsko gospodarstvo Lendava. Višina najemnine za te nasade, ki jo je določil lastnik, znaša 37,11 SIT za trs ter jo poravnava zakupnik neposredno lastniku.
- Rok za prijavo je 10. 3. 1995. Prijave sprejema lokalna izpostava Sklada v Murški Soboti, Karlovska 2. Dodatne informacije po telefonu (069) 22 622.
- Direktorica:
Marija Lukačič

PISMA, MNENJA, STALIŠČA ...

Odpri pismo predsedniku državnega zbora g. Školču

Spostovani!

Sloenci v Porabju na Madžarskem smo na zadnjem kongresu svoje zveze v oktobru 1994 v Monoštru ocenjevali tudi svoj položaj na področju informiranja. Ugotovili smo, da se je naš časnik štirinajstletni Porabje v petih letih izboljšal dobro urejal in da so ga ljudje v Porabju sprejeli za svojega. Televizijski medij obvladujemo z lastno polurno oddajo na drugem programu madžarske televizije vsako drugo soboto. Najslabši je položaj pri deliške slovenske oddaje govornega studia madžarskega radija na drugi mreži se v Porabju praktično ne slišijo, oddaje za porabske Slovence, pa tudi v preostalih pronaš, zanimu pa nas seveda tudi, kaj se dogaja v naši sosednji pokrajini - Pomurju v Sloveniji.

Zato smo že v lanskem letu ob sprejemanju zakona o javnih glasilih in zakona o RTV republike Slovenije, ki ju je sprejel val državni zbor, v celoti podprli namero, da naš radio Murški val iz Murske Sobotne status nacionalnega programa, ki pokriva Porabje in Slovence, ki živimo v njem. Z veseljem smo tudi sprejeli novico, da so poslanci državnega zbora sprejeli to pobudo in menili smo, da gošeno spremeljati je kakovostnejše, Slovenci v Porabju pa bomo veliko boljše sprejemali njegov signal.

Žal ugotavljamo, da se ni veliko spremenilo. Da ravnobne podpore ne od države ne od javnega zavoda RTV Slovenija, ki bi kakorkoli upoštevala njegov zakonsko

spremenjeni status.

Zato se obračamo na vas, spoštovani predsednik državnega zbora Jožef Školč, v vprašanem in pozivom. Sprašujemo vas, kako to, da ni bilo nič narejenega za ureditev oddajanja radia Murški val, da bi ga lahko dobro slišali tudi porabski Slovenci, čeprav vemo, da si je radio sam prizadeval urediti ta problem, a je naletel na gluha ušesa odgovornih.

Pozivamo vas, da v skladu s svojimi prostojnostmi sprožite to vprašanje v organih državnega zbora, pa tudi pri vodstvu RTV Slovenija in radlu Murški val iz Murske Sobotne omogočite opravljanje poslanstva, ki mu je z obema citiranimi zakonoma republike Slovenije naloženo.

V pričakovanju ugodnega odziva na naše pismo pa tudi v pričakovanju odgovora nanj Vas prisrčno pozdravljamo iz slovenskega Porabja na Madžarskem.

Monošter, 6. februarja 1995
Zveza Slovencev na Madžarskem
Predsednik
Jože Hlirnik

Kako dolgo še policijski in represivni absolutizem

Primer je star že več kot dve leti, vendar se je zadeva dokončno končala šele pred koncem preteklega leta. Občinski sodnik za prekrške v Lendavi jo je namreč namerno odlagal - zavračeval in je šele na zahtevo obdolženega K. Š. izdal odločbo o prekršku. Odločba je izdana sredi oktobra 1994. Za boljše razumevanje, da sodni mlini meljejo počasi, se navaja, da je prometna nezgoda, na katero se nanaša ta sestavek, nastala 18. novembra 1991.

Obtoženi se z odločbo občinskega sodnika za prekr-

ške ni strinjal, zato se je pravočasno pritožil. Drugostopenjski organ je pritožitelju ugodil le toliko, da je postopek o prekršku zastavil.

Celotni primer je globlji in predstavlja absolutizem policistov PP Lendava, ki so Občinskemu sodniku za prekrške Lendava podali neresnično ovadbo, da je obdolženi K.Š. 18. 11. 1992 prehitel tovorno vozilo s priklopnikom po desni strani. Tu je potrebno dodati, da policista PP Lendava nista bila na kraju prometne nezgode v času, ko je ta nastala, temveč sta neresnično ugotovitev, da je voznik osebnega vozila K. Š. prehitel tovorno vozilo s priklopnikom po desni strani, povzela od voznika tovarnjaka, ki je dejanski in resnični povzročitelj in tudi krivec za nastalo prometno nezgodo. Škoda na osebnem vozilu znaša 62.000,00 SIT.

Obdolženi je v svojo obrambo še pred koncem postopka o prekršku predložil pričo G.Š., ki je bil očividec obravnavane prometne nezgode. Omenjena priča je izpovedala, da osebno vozilo ni prehitelo tovarnjaka, saj je bilo vozilo obdolženega parkirano - ustavljeno na desni bočni strani tovarnega vozila, kjer ni bilo nikomur v napoto in tudi nikomur ni povzročilo nobene škode. Priča G.Š. v svoji izjavi tudi navaja, da je do nezgode prišlo, ker je tovorno vozilo sprejelo preblizu osebnega vozila in ga zaradi tega oplazilo.

Na podlagi priče G.Š., ki je potrdil, da prehitovanja tovarnjaka po desni strani ni bilo, bi moral obč. sodnik za prekrške ovadbo PP Lendava zavreči kot neutemeljeno in neresnično. Tega pa navedeni sodnik ni storil, marveč je v odločbi o prekršku upošteval in navajal le neresnične navedbe policistov, pa tudi voznika tovarnjaka B. J., ki je dejanski povzročitelj in krivec za nastalo prometno nezgodo. Voznik tovarnega vozila se namreč pred speljavanjem svojega vozila iz lokalne na magistrano cesto ni prepričal, če lahko nadaljuje vožnjo tako, da ne bo poškodoval drugih udeležencev v prometu, s tem pa je kršil določbe ZTVCP. Tukaj je potrebno še dodati, da pa Obč. sodnik za prekrške Lendava v ničemer ni upošteval na-

vedb priče G.Š., kar je dokaz o skrajni pristranskosti sodnega organa do policije, ki je dala neresnično ovadbo.

Iz opisanega izhaja, da organi za prekrške ne verjamejo občanom, četudi ti govorijo resnico. Verjamejo raje policiji, čeprav so ovadbe neresnične. To pa pomeni, da smo še daleč od pravne države.

S. K.

Tudi humanost je živa

14. februarja okrog 9. ure sem se z avtom peljala iz Murske Sobotne proti Gančanom. Prejšnji dan sem kontrolirala gume, po 3-mesečnem stanju so bile še vedno dobro napolnjene.

Že ko sem se peljala iz Murske Sobotne, sem opazila, da z vozilom nekaj ni v redu. Morda mi je kdo ponagajal ponoči, ko sem avto parkirala pred hišo sorodnikov v centru! Malo pred bolnišnico v Rakičanu ugotovim, da je ena guma popolnoma prazna. Ustavila sem pešca in dva voznika, če bi mi morda pomagala zamenjati gumo. Brez uspeha. Mimo pripelje tudi policijski avto. Dva simpatična mlada policista sta mi bila takoj pripravljena pomagati. Zmontirala sta rezervno gumo, nagrado, ki sem jima jo ponudila, pa sta odklonila.

Prijeto sem bila presenečena nad njuno pripravljenostjo, da mi takoj pomagata. Bila sta policista s postaje v Murški Soboti. Za njuno pomoč se jima še enkrat lepo zahvaljujem.

Lepo je spoznanje, da je humanost v nekaterih ljudeh še živa, da se še vedno najdejo ljubeznivi ljudje, ki so pripravljeni pomagati človeku v stiski.

Maria Frajman, Krekova 27, Maribor

televizijski spored od 3. do 9. marca

MAREC PETEK

TV SLOVENIJA 1

8.00 Risanka - 8.20 Uršine ljubljenci - 8.50 Risanka - 9.15 Vili, povelj - 9.40 Otroci glasbe...

HTV 1

7.55 Poročila - 8.00 Dobro jutro - 10.00 Poročila - 10.18 Solški program - 11.30 Otroška serija...

MAREC SOBOTA

TV SLOVENIJA 1

8.45 Radovedni Tabak - 8.55 Srce igrač - 9.20 Uršine ljubljenci - 9.35 S polovico...

HTV 1

8.51 Poročila - 9.30 Dobro jutro - 10.30 Sezamova ulica - 11.30 Risanka - 12.00 Poročila...

MAREC NEDELJA

TV SLOVENIJA 1

7.50 Žavžav - 8.40 Žepni noč - 9.00 Nedeljska ura - 9.30 Dr. Žavžav...

HTV 1

7.55 Poročila - 8.00 Dobro jutro - 10.00 Poročila - 10.05 Solški program - 11.30 Otroška serija...

MAREC PONEDELJEK

TV SLOVENIJA 1

9.05 Pulejte v Sečnom, nov. nadaljevanje - 9.30 Dr. Žavžav - ameriški film - 12.35 Oble se...

HTV 1

7.55 Poročila - 8.00 Dobro jutro - 10.00 Poročila - 10.05 Solški program - 11.30 Otroška serija...

MAREC TOREK

TV SLOVENIJA 1

10.00 Lutke - 10.30 Indijanske legende - 10.40 Svalbene nogavice, ameriški film - 12.30 Poslovni...

HTV 1

7.55 Poročila - 8.00 Dobro jutro - 10.00 Poročila - 10.05 Solški program - 11.30 Otroška serija...

MAREC SREDA

TV SLOVENIJA 1

10.00 Risanka - 10.25 Azijska magistrata - 11.15 Da ne bi bolelo - 11.40 Šepele študentske svete...

HTV 1

7.55 Poročila - 8.00 Dobro jutro - 10.00 Poročila - 10.05 Solški program - 11.30 Otroška serija...

MAREC ČETRTEK

TV SLOVENIJA 1

10.00 Otroški program - 10.45 Arhiv zemlje - 11.15 10 domač - 11.50 Poročila - 13.05 Oble...

HTV 1

7.55 Poročila - 8.00 Dobro jutro - 10.00 Poročila - 10.05 Solški program - 11.30 Otroška serija...

TV AVSTRIJA 1

9.00 Čas v sliki - 9.05 Na glasni dom - 9.30 Srečanje - 10.15 Ure strani - 11.45 Avstrija...

TV MADŽARSKA

1. program 5.30 Vaska TV - 6.00 Sončni vzhod - 8.00 Otroški program - 11.00 Po sledih sončnega...

TV AVSTRIJA 1

9.00 Čas v sliki - 9.05 Na glasni dom - 9.30 James Bond 007, akcijski film - 11.35 Telemekop...

TV MADŽARSKA

1. program 5.30 Vaska TV - 6.00 Sončni vzhod - 8.00 Otroški program - 11.00 Po sledih sončnega...

TV AVSTRIJA 1

9.00 Čas v sliki - 9.05 Črna roža, pustolovski film - 11.00 Tiskovna konferenca - 11.00 Tednik...

TV MADŽARSKA

1. program 5.30 Vaska TV - 6.00 Sončni vzhod - 8.00 Poročila - 9.05 Mejno mesto, serija - 9.30 Dobro jutro...

TV AVSTRIJA 1

6.30 Otroški spored - 9.00 Na glasni dom - 10.40 Melrose Place - 11.25 Rencala in molje...

TV MADŽARSKA

1. program 5.30 Vaska TV - 6.00 Sončni vzhod - 8.00 Poročila - 9.05 Mejno mesto, serija - 9.30 Dobro jutro...

TV AVSTRIJA 1

3.00 Dobro jutro v Avstriji - 4.15 V roli močnejšega, film - 6.05 Na glasni dom - 6.30 Otroški spored...

TV MADŽARSKA

1. program 5.30 Vaska TV - 6.00 Sončni vzhod - 8.00 Poročila - 9.05 Mejno mesto, serija - 9.30 Dobro jutro...

TV AVSTRIJA 1

4.35 Svobolno kor veter, film - 6.05 Na glasni dom - 6.30 Otroški spored - 9.00 Kriminalno je...

TV MADŽARSKA

1. program 5.30 Vaska TV - 6.00 Sončni vzhod - 8.00 Poročila - 9.05 Mejno mesto, serija - 9.30 Dobro jutro...

TV AVSTRIJA 1

4.35 Mož, ki je očitavalno ženski, film - 6.05 Na glasni dom - 6.30 Otroški spored - 9.00 Kriminalno je...

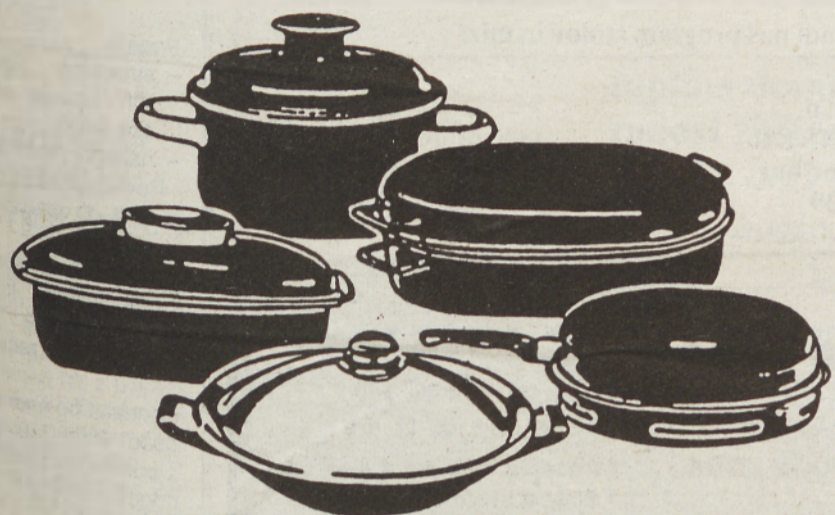
TV MADŽARSKA

1. program 5.30 Vaska TV - 6.00 Sončni vzhod - 8.00 Poročila - 9.05 Mejno mesto, serija - 9.30 Dobro jutro...

ETERNA

63000 Celje, Mariborska 86, telefon: 063/32 112, telefaks 063/34 925

Ste podjeten lastnik nove trgovine in želite dopolniti svoj program s posodo? Živite v Ljubljani, Mariboru, Gornji Radgoni, Novem mestu ali Kopru?

Če je vaš odgovor DA, pokličite po telefonu 063/321 12, int. 414, ga. Kristina Kalšek in dobili boste vse informacije!

Oglasite se, zelo ugodne možnosti!

Naročniki Vestnika iščejo nove naročnike

NISTE SAMI, VESTNIK JE Z VAMI!

Če boste pridobili enega naročnika za

najmanj eno leto, vas bo nagradil z Vestnikovo kapo, takšno, kot so jo nosili naši predniki.

Vaš trud bo Vestnik poplačal.

Privoščite ga tudi svojim prijateljem, sosedom in znancem.

Če boste pridobili tri naročnike za najmanj eno leto, vas bo nagradil z vrtnarskim pripomočkom.

Izpolnjeno naročilnico pošljite na naslov Podjetje za informiranje, Slovenska 41, M. Sobota.

Če boste pridobili pet naročnikov za najmanj eno leto, vas bo nagradil z malim električnim gospodinjstvom aparatom.

Spodaj podpisani (naslov in tel.) je pridobil nove naročnike Vestnika:

1. ime priimek tel.
- točen naslov
1. ime priimek tel.
- točen naslov
2. ime priimek tel.
- točen naslov
3. ime priimek tel.
- točen naslov
4. ime priimek tel.
- točen naslov
5. ime priimek tel.
- točen naslov

NAROČILNICA

KONKURENČNA PONUDBA ZA OBČANE IN OBRTNIKE

Želite z družino na zimske počitnice?

Bi radi kupili nov avto?

Morda pa potrebujete pri svojem delu boljšo opremo?

Imate kakšne druge želje ali pa potrebujete gotovino?

S pomočjo SKB banke vam bo uspelo! Znižali smo namreč obrestne mere za kratkoročna in dolgoročna posojila občanom in obrtnikom.

Podrobnejše informacije dobite v vseh enotah SKB banke in na zelenem telefonu: 080 15 15.

SKB BANKA D.D.

NOVO V MURSKI SOBOTI

mobitel d.d.

DC MURSKA SOBOTA, LANDAVSKA 19 b, tel./telefaks: 069/32 724

NAŠA PONUDBA MOBILNIH TELEFONSKIH APARATOV

Izdelaevalec:	BENEFON	MAXON	MAXON
Model:	DELTA	MAXON 450i	CARRYPHONE

... 250.000 SIT

... 200.000 SIT

... 150.000 SIT

Izdelaevalec:	BENEFON	BENEFON
Model:	CLASS ULTRA	FORTE

295.000 SIT

150.000 SIT

...z avtoinštalacijo, ...s hišno opremo, ...ročni model - cene so brez PD.

UGODNE MOŽNOSTI PLAČILA, LIZING IN POSOJILO TAKOJŠNJA DOBAVA IN MONTAŽA

Svet zavoda Osnovne šole Bakovci razpisuje delovno mesto

Ravnatelj

Kandidat mora poleg splošnih z zakonom določenih pogojev izpolnjevati še posebne pogoje:

- da je učitelj, vzgojitelj predšolskih otrok, šolski svetovni delavec ali drugi strokovni delavec,
- da ima najmanj 5 let delovnih izkušenj,
- da je pri svojem delu dosegel delovne rezultate, iz katerih izhaja, da bo lahko uspešno opravljal dela in naloge pedagoškega vodja zavoda.

Izbrani kandidat bo imenovan za štiriletno mandatno obdobje. Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite do 10. 3. 1995 na naslov: Osnovna šola Bakovci, Poljska 2, BAKOVCI, 69000 MURSKA SOBOTA, s pripisom »za razpis«. Kandidati bodo obveščeni o izbiri v zakonskem roku.

Svet zavoda Osnovne šole Grad razpisuje delovno mesto

ravnatelja

Kandidat mora poleg splošnih z zakonom določenih pogojev izpolnjevati še posebne pogoje:

- da je učitelj, vzgojitelj predšolskih otrok, šolski svetovni delavec ali drugi strokovni delavec,
- da ima najmanj 5 let delovnih izkušenj,
- da je pri svojem delu dosegel delovne rezultate, iz katerih izhaja, da bo lahko uspešno opravljal dela in naloge pedagoškega vodje zavoda.

Izbrani kandidat bo imenovan za štiriletno mandatno obdobje. Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite do 10. 3. 1995 na naslov: Osnovna šola Grad, Grad 172e, 69264 GRAD, s pripisom »za razpis«. Kandidati bodo obveščeni o izbiri v zakonskem roku.

PONUDBA SKB banke

KAKŠNE SO "PRIJAZNE" OBRESTI?

Besedi obresti ljudje dodajamo najrazličnejše pridevnike. Najpogosteje slišimo izraza ugodne obresti in odušne obresti, s katerima označujemo njihov značaj glede na višino. Zdi se, da smo bolj nagnjeni k temu, da obresti označujemo za odušne. Pa vendarle se varčevalci in posojiljemalci včasih prenačimo v takih zaključkih. Pogledajmo primer obresti SKB banke.

SKB banka je spremenila obrestne mere za posojila prebivalstvu in vezave deviznih sredstev prebivalstva. Znižane obrestne mere za posojila prebivalstvu veljajo od 13. 2. 1995 naprej, višje obrestne mere za vezavo deviznih sredstev prebivalstva pa od 15. 2. 1995 naprej.

In kaj lahko novega pričakujemo pri najemu posojil v SKB banki. Dovoljeni negativni saldo na tekočem računu se obrestuje po 11 % obrestni meri. Letne obrestne mere za kratkoročna in dolgoročna posojila prebivalstvu pa se gibljejo med 11 % in 15 %, odvisno od načina sodelovanja z banko.

	Letna obrestna mera
Kratkoročna posojila	
- sodelovanje z banko	R+11%
- brez sodelovanja z banko	R+13%
- prebivalstvo	R+13%
Dolgoročna posojila	
- sodelovanje z banko	R+13%
- brez sodelovanja z banko	R+15%
Kratkoročna posojila obrtnikom	
- sodelovanje z banko	R+11%
- brez sodelovanja z banko	R+12%
Dolgoročna posojila obrtnikom	
- sodelovanje z banko	R+14%
- brez predhodnega sodelovanja z banko	R+15%

SKB banka spodbuja tudi vezavo deviznih sredstev. Letne obrestne mere za vezavo denimo šilingov, mark in dolarjev (v %) so naslednje:

	na vezano od vezana od 91 dni	na vpogled 31 do 90 dni	dni do 1 leta	1 leto + 1 dan
ATS	3,00	4,75	7,00	10,00
DEM	3,00	4,75	7,00	10,00
USD	2,00	3,00	3,50	4,00

Pri vezavi zneska nad 10.000 DEM oziroma njegove protivrednosti v drugi valuti se obrestni meri prištejejo odstotne točke glede na višino vezanega zneska:

	odstotne točke
- nad 20.000 DEM do 50.000 DEM	0,10
- nad 50.000 DEM do 100.000 DEM	0,15
- nad 100.000 DEM	0,25

Kakšne so torej spremenjene obresti SKB banke? Kdo ve, morda bi jim lahko celo rekli "posojiljemalcem in deviznim varčevalcem prijazne obresti".

Za dodatne informacije pokličite SKB banko PE Murska Sobota telefon 069 32 495 ali zeleni telefon 080 15 15.

SKB BANKA D.D.

PE MURSKA SOBOTA
Kociljeva 6
Tel.: 069 32 495, 32 496

KLI LOGATEC ODSLEJ TUDI V MARIBORU!

Podjetje KLI iz Logatca ima v Mariboru odprt salon s stavbnim pohištvom v TRGOVSKEM CENTRU MLINSKA (nasproti nove avtobusne postaje), v drugem nadstropju.

Nudimo Vam:

- svetovanje pri izbiri
- izmere na objektu
- prevoz in montaža
- zamenjava starih oken z novimi

Privoščite svojemu domu najboljše okna iz prvovrstnega lesa in prijeten občutek topline bo žarel še dolgo...

Pridite v salon KLI in si oglejte tudi naš program stolov in miz!

KLI Logatec p. o.
SALON MARIBOR
Mlinska 22, Maribor
tel.: 062/224-339
telefax: 062/224-359

70 let tradicije lesarstva
70 let rasti kakovosti KLI

LADA CENTER • AVTOTRGOVINA

62231 Pernica, Vosek 6 d (ob cesti Maribor-Lenart), tel.: 062 640 540

ODPRTO ponedeljek-petek od 8. do 16. ure., v soboto od 8. do 12. ure

PRODAJA NOVIH AVTOMOBILOV LADA

- Posojila brez pologa do 4 let
- Sistem staro za novo

OB NAKUPU PODARIMO:
prevleke, preproge,
tehnični pregled

POOBLAŠČEN PRODAJALEC IN SERVISER
11-LETNA TRADICIJA

*rezervni dell
*avtomehanika
*avtokleparstvo
*vulkanizatorstvo

NAJUGODNEJŠI LIZING

- za kmetovalce, obrtnike, delovne organizacije,
fizične osebe

Na primer: LADA KARAVAN, polog 3590 DEM
obrok, 330 DEM x 36

Borut Jagodič

RADENSKA - ZVEZDA
Podjetje za gostinstvo, turizem
in trgovino, Murska Sobota, d.o.o.,
Trg zmage 8

na podlagi sklepa upravnega odbora z dne 3. 2. 1995

razpisuje

Javno dražbo za prodajo nepremičnine

1. GOSTILNA V BOGOJINI, parc. št. 3074 - hiša št. 11, 3,05 a, dvorišče 4,12 a, vl. št. 499, k. o. Bogojina. Objekt je namenjen gostinski ali trgovski dejavnosti, opremljen in v celoti obratuje.

Izključna cena nepremičnine je 90.000 DEM plačljivo v tolaški protivrednosti po srednjem tečaju Banke Slovenije na dan plačila. V vrednosti nepremičnine so všteti komunalna opremljenost in izdelani projekti.

Javne dražbe se lahko udeležijo kupci, fizične in pravne osebe, ki do dneva pred dražbo vplačajo varščino v višini 10% od izključne cene na žiroračun prodajalca št. 51900-601-14718 s pripisom »za javno dražbo«. Varščina se vsteeje v kupnino oziroma se vrne brez obresti najkasneje v 3 dneh po javni dražbi.

Najboljši ponudnik mora prodajno pogodbo skleniti v 5 dneh po javni dražbi, sicer bo prodajalec vpla

čano varščino zadržal. Celotna kupnina mora biti izplačana v 8 dneh po sklenitvi pogodbe.

Vse stroške, prometni davek in takse v zvezi s celotnim postopkom prodaje in zemljiškoknjižno izvedbo plača kupec.

Dražitelji, ki sodelujejo na javni dražbi, morajo uro prej predložiti dokaz o plačilu varščine ter potrdilo o državljanstvu Republike Slovenije (fizične osebe) oziroma potrdilo o sedežu podjetja v Republiki Sloveniji.

Nepremičnino prodajamo po načelu videno-kupljeno. Vsa dodatna pojasnila lahko zainteresenti dobijo na sedežu prodajalca ali po telefonu (069) 21 278. Ogljed nepremičnine je možen vsak dan po predhodnem dogovoru.

Javna dražba bo 17. 3. 1995 ob 9.00 na sedežu prodajalca.

Znižanje cen Oplovih vozil v Avtohiši Kolmanič & Co.!

CORSA že za 17.900 DEM • ASTRA že za 23.799 DEM • VECTRA že za 29.999 DEM

Kupci, ki bodo vozila Opel vplačali do 31.3.1995, se potegujejo za nagrado prvomajski izlet v Tunizijo z agencijo Kompas Holidays za 2 osebi.

Žrebanje bo v Mariboru, v ponedeljek, 10. aprila 1995.

Vsi modeli vozil OPEL so na voljo v vseh izvedbah!

Avtohiša KOLMANIČ & Co. d.o.o.
Zolajeva 15, Maribor, telefon: 062 411-333, 412-110, 412-610

Prodajna mesta:
Avtohiša Hvalc, Kidričevo, Lovrenška c. 3, tel. 062 796-334
Avtohiša Kolmanič & DOKL, Murska Sobota, Industrijska 1, tel. 069 31-645 • Avtohiša Markovič, Maribor, Ruška c. 112, tel. 062 101-289, 104-405 • Horser d.o.o. Lendava, Gornji Lakoš 97a, tel. 069 76-020

Izjemni krediti:
R+10% brez pologa do 4 let

OPEL

Agencija Republike Slovenije za plačilni promet, nadziranje in informiranje

Podružnica Murska Sobota

razpisuje prosto delovno mesto

- inšpektorja I

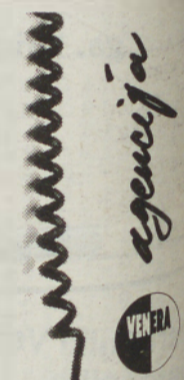
Pogoji:

- strokovna izobrazba VII. stopnje ekonomske smeri
- najmanj eno leto delovnih izkušenj
- izpit iz upravnega postopka
- poznavanje osnov računalištva in računalniške znanja za delo z osebnimi računalniki

Kandidat bo imenovan za dobo štirih let. Delo je s posebnimi pooblastili in odgovornostmi.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev sprejema kadrovska služba podružnice osem dni po objavi.

Kandidati bodo o izbiri pisno obveščeni v 30 dneh po izteku prijavnega roka.

tel. 069 22403

ETERNA

Posoda za vse čase!

MAZILO TAHEEBO PROTI REVMAČNIM TEŽAVAM

Vsebuje izvleček ČAJA TAHEEBO, ki hitro pomiri bolečine, okrepi organsko obrambo in daje telesu vitalnost, ustvarja nove vitalne elemente in nove normalne celice ter ugodno deluje na živčni sistem. Vsebuje tudi eterično olje jelke, ekstrakt medene detelje in divjega kostanja, ki zboljšujejo prekrvjenost tkiv in blažijo napetost, kafa in arnikina tinktura hitro pomirita bolečine, mentol pa prijetno hladi.

MAZILO TAHEEBO PROTI REVMAČNIM TEŽAVAM hitro pomiri bolečine v mišicah, križu, sklepih in pomaga pri revmatičnih težavam. Uporabljajo ga lahko tudi športniki.

Iz množice pohval jih navajamo le nekaj: Dipl. inž. P. B. se je prepričal o učinkovitosti mazila. Devetdesetletnemu invalidu so bolečine prenehale takoj.

Gospa Slavica iz Kranja je mazilo vtirala v sence proti hudemu glavobolu in v križ zaradi hudih bolečin. Že po nekaj masiranih masiranjih so bolečine popolnoma prenehale.

Gospa K. B. iz Form je imela v križu tako hude bolečine, da ni mogla stati. Olajšanje je občutila takoj.

Le zakaj izdelka ne bi preskusili tudi Vi? Pošljite nam po povzetek »ROŽA«, d.o.o., Črnomelj, ul. 21. oktobra 17b, 68340 Črnomelj, telefon 068 51061.

MLADINSKA KNJIGA
BIROOPREMA, d.d.
61000 LJUBLJANA
Dunajska 121

objavlja prosto delovno mesto

terenskega komercialista v Murški Soboti

K sodelovanju vabimo kandidate s končano srednjo izobrazbo ekonomske ali druge ustrezne smeri ter z ustreznimi delovnimi izkušnjami pri terenski prodaji mehano-grafije, informatike, pisarniškega materiala ter drugega blaga splošne porabe. Kandidat mora imeti svoje osebno vozilo.

Delovno razmerje bo sklenjeno za nedoločen čas s trimesečnim poskusnim delom.

Kandidati naj svoje ponudbe z opisom dosedanjega dela ter dokumente o izobrazbi pošljejo v 8 dneh od objave na naslov:

MLADINSKA KNJIGA, BIROOPREMA, d.d., splošni sektor, LJUBLJANA, Dunajska 121.

Informacije po telefonu: 061/1683361.

VESTNIK obvešča, da lahko male oglase, osmrtnice in naročnino poravnate v novi zgradbi na Ulici Arhitekta Novaka 13 v Murški Soboti.

Nova telefonska številka je 31 998.

Inles, d.o.o.
Kraigherjeva 19a,
62230 Lenart

toplina doma, radost življenja

Telefon: 0/62 723 010
0/62 723 215
Telefaks: 00 386/0/62 723 010

OKNA, VRATA,
SENČILA,
ZIMSKI VRTOVI,
MARKIZE,
PREGRADNE STENE

IZDELAVA * MONTAŽA * PRODAJA

Smo podružnica ameriškega koncerna Du Pont de Nemours Inter, S.A. in iščemo za obdelavo tržišča v Sloveniji, Hrvaški, Makedoniji in Madžarski

predstavnika

za nedoločen čas.

Od kandidatov pričakujemo:

- višjo ali visoko izobrazbo ekonomske ali tekstilne smeri
- aktivno znanje slovenskega, angleškega, madžarskega in hrvaškega jezika
- starost od 26 do 40 let
- samostojnost, ustvarjalnost
- veselje do potovanja

Ponujamo: izredno zanimiv osebni dohodek, avtomobil, občasna šolanja v tujini

Ponudbe z dokazili in življenjepisom pošljite v 8 dneh po objavi na naslov:
Du Pont de Nemours Inter, S.A.
Podružnica v Ljubljani, Tolstojeva 16,
tel. 061/1684392

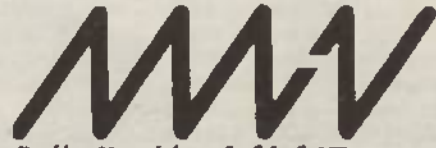
Niste sami, Vestnik je z vami!

NAJ-NAJ PICE
iz krušne peči.

LOVSKI DOM CANKOVA, TEL. 40 024

V OSNOVNI ŠOLI KUZMA

Radio Murški val 94,6 MHz

NAJ RADIO

v soboto, 4. marca 1995, ob 18.30

VODITELJ

GEZA FARKAŠ

ZAIGRAJMO IN ZAPOJMO PO DOMAČE

NASTOPILO BODO

Ansambel Sredenšek, Prerod, Fantje izpod Vurberka, Avantura, Manja Šalamun, Nova legija, Štrk, Nuša Mecilošek, Robert Goter, Mlade pevke Juhnov.

Glavni pokrovitelj: PYRAMIDIA, pooblaščen zastopnik družbe MOBITEL.

Družabne igre z nagradami.

Žrebanje vstopnic.

Predprodaja vstopnic v POTROŠNIKOVI TRGOVINI V KUZMI.

Vstopnina samo 400 tolarjev.

Vsak obiskovalec dobi darilo.

**Republika Slovenija
Ministrstvo za finance
Republiška uprava za javne prihodke**

Izpostava Gornja Radgona

Obvestilo

Obveščamo vse prebivalce občin Gornja Radgona, Radenci in Sv. Jurij, da se bodo davčne napovedi za DOHODNINO za leto 1994 zbirale samo na naslednjih mestih:

- Pisarna nekdanje KS RADENCI
- Pisarna nekdanje KS VIDEM OB ŠČAVNICI
- Pisarna nekdanje KS APAČE
- Sejna soba OBČINE GORNJA RADGONA

- TOREK	14. 3. 1995	od 9. do 18. ure
- ČETRTEK	16. 3. 1995	od 9. do 18. ure
- TOREK	14. 3. 1995	od 9. do 18. ure
- ČETRTEK	16. 3. 1995	od 9. do 18. ure
- TOREK	14. 3. 1995	od 9. do 18. ure
- ČETRTEK	16. 3. 1995	od 9. do 18. ure
- PONEDELJEK	27. 3. 1995	od 8. do 17. ure
- TOREK	28. 3. 1995	od 8. do 17. ure
- SREDA	29. 3. 1995	od 8. do 17. ure
- ČETRTEK	30. 3. 1995	od 8. do 17. ure
- PETEK	31. 3. 1995	od 8. do 17. ure

Napoved za odmero dohodnine za leto 1994 lahko pošljete tudi po pošti, na kuverto pa obvezno napišite »dohodnina«, saj gre za podatke, ki so uradna tajnost.

OPOMBA

Napovedi za odmero dohodnine za leto 1994 ne vložijo:

- zavezanca, katerih osnova za dohodnino ne presega 11% povprečne letne (bruto) plače zaposlenih v Republiki Sloveniji v letu 1994;
- učenci in študenti, katerih edini vir dohodnine so prejemki začasno ali občasno opravljeno delo prek študentskih ali mladinskih organizacij, ki posredujejo delo na podlagi pogodbe o koncesiji in katerih osnova za do-

hodnino ne presega 51% povprečne letne (bruto) plače zaposlenih v Republiki Sloveniji v letu 1994;

- zavezanca, katerih edini vir dohodnine je pokojnina, če med letom 1994 v skladu z zakonom niso plačali akontacije dohodnine.

Napoved za odmero dohodnine morate vložiti do 31. marca 1995 na predpisanem obrazcu. Če napovedi ne oddate ali je ne oddate v predpisanem roku, bo zavezanec - posameznik kaznovan za prekršek z denarno kaznijo najmanj 50.000 tolarjev.

Obrazci za dohodnino se na dan sprejema napovedi na mestih zbiranja NE BODO PRODAJALI.

POMURSKA INVESTICIJSKA DRUŽBA 2, d.d., ima vsak dan več delničarjev!

Preudarni Pomurci verjamemo v dobro naložbo svojih certifikatov. Čimprej se nam pridružite tudi vi!

POMURSKA INVESTICIJSKA DRUŽBA 2 d.d.

69000 MURSKA SOBOTA KOČLJEVA 14a TEL. 069 32 897 FAX 069 32 898

Svoj certifikat lahko vložite v vseh enotah LB-Pomurske banke, d.d., in na drugih določenih mestih v Pomurju.

»Če se ne bi imela dovolj rada, bi ne dočkala teh skupnih šestdeset let,« sta nam z nasmehom povedala zakonca Koloman in Karolina Bukvič iz Lemerja, ki sta v teh dneh praznovala biserno poroko. Oba jih štejeta kar krepko čez osemdeset, v krogu svojih najbližjih pa jima je še posebno toplo. Ob svojih treh hčerkah, vnukih in pravnukih vesta povedati marsikatero iz tistih časov, ko so ljudje bolj hodili v cerkev, veselje pa je bilo manj. Želimo jima, da bi s toliko dobre volje, kot je imata, kmalu pričakala diamantno poroko. (Fotografija: N. Juhnov)

V občini Ljutomer še niso imenovali odbora za pripravo praznovanja 50. obletnice osvoboditve in zmage nad nacifašizmom

Kaj bo z obnovo spomenika NOB?

Večina slovenskih občin je menda že imenovala posebne odbore za pripravo praznov ob 50. obletnici osvoboditve in zmage nad fašističnimi okupatorji v 2. svetovni vojni. Združjenje borcev NOV Ljutomer je že 30. januarja poslalo občinskemu svetu in županu pobudo, da bi se o tem dogovorili tudi v njihovi občini. Toda na zadnji seji občinskega sveta te točke ni bilo na dnevnem redu.

Predsednik borčevske organizacije FRANJO ŠTEBIH, ki je tudi eden od svetnikov (DeSUS), je zato postavil vprašanje, zakaj ni odmeva na njihovo pobudo. Obenem so mu znani načrti za obnovo osrednjega spomenika NOB v Ljutomeru, na katerega naj bi pritrtili tudi ploščo v spomin vsem padlim med 2. svetovno vojno in žrtvam komunističnega nasilja.

Ne bomo dopustili, da se to zgodi, in če bo treba, bomo to preprečili tudi s silo. Na naš spomenik nikakor ne sodijo imena tistih, ki so bili sodelavci okupatorja in mu pomagali, da so se žrtve med ljudmi na našem območju še povečale, je dejal dokaj

Na predlog župana Ludvika Bratuša so občinski svetniki v Ljutomeru sprejeli protestno izjavo, ki so jo naslovili slovenskim oblastem, naj se vendarle odločneje zavzamejo za naše državljane v obratnem prostoru v KS Razkrižje. Tam so namreč nekateri izpostavljeni stalnim pritiskom in izsiljevanju hrvaških elektrikařev, vodovodarjev idr. Te dni so nekaterim domačijam preklpili vodovod brez njihove vednosti oziroma soglasja (na srečo še kar strokovno, o posegih v zvezi z električnim omrežjem pa pišemo v prispevku z obiska pri družini Mesarič). Resnici na ljubo gre sicer za domačije slovenskih državljanov, ki so tik ob meji na hrvaški strani, vendar ni rečeno, da bo tako tudi tedaj, ko bosta Slovenija in Hrvaška sprejeli in ratificirali sporazum o meji med državama. Do takrat pa v Ljubljani ne bi smeli biti tako brezbrizni.

odločno in glasno. Menil je tudi, da mlajši ne morejo razumeti njihovih čustev in da je bil lani v zvezi s tem sprejet sklep za politične potrebe. DRAGO ŠKRLEC (SKD) je poudaril, da je potrebno sklepe, kakršne so sprejeli o tem na lanski skupščini, realizirati. JELKA ROSTAHER (Zeleni) je oporekala svetniku Štebihu, češ da on ne more ocenjevati, s kakšnimi čustvi kdo gleda na vojne čase. Predvsem pa bi mlajša generacija rada imela mir, zato se morajo ljudje spraviti sami s sabo. Proslava pa mora biti lepa in poštena. TOMI NEMEC (SKD) je poudaril, da je treba proslavljati konec vojne, ne pa zmage komunizma nad nacifašizmom. Župan LUDVIK BRATUŠA pa je pojasnil, da že tečejo priprave za obnovo spomenika, in sicer v okviru ureditvenega načrta za celotno območje športnorekreativnega centra v tem predelu Ljutomera. Oblikovni predlog za spomenik NOB pripravlja G. Kristl, ki je bil tudi avtor dosedanjega spomenika. Kako bo z odborom za proslavo, pa bo znano na prihodnji seji občinskega sveta.

J. GRAJ

Znana ponudba prostih mest v srednjih šolah, na fakultetah in akademijah, v višjih in visokih šolah ter na ljudskih univerzah

Bilo bi lahko, če ...

Te dni se bo marsikdo od mladih, ki končujejo osnovne ali srednje šole, znašel pred eno od najtežjih odločitev v življenju – ali se naprej izobraževati in za kakšen poklic ali pa ostati doma in poskušati dobiti zaposlitev kot nekvalificirana delovna sila. Bilo bi dokaj lahko, če bi si vsakdo lahko izbral poklic, za katerega misli, da ga veseli in v katerem bi potem dobil tudi zaposlitev po končanem šolanju. Zastonj je namreč volja, če so vpisne možnosti ponekod omejene in torej rezervirane le za najboljše. Po drugi strani pa te lahko čaka veliko razočaranje, ko uspešno končaš poklicno izobraževanje, pa ne moreš dobiti službe.

Ali je, denimo, res realno, da bi se kar 53 deklet iz pokrajine ob Muri izobraževalo za frizerke (na Srednji tekstilni šoli Maribor), čeprav si to najbrž vsaka želi postati? Ali lahko računa 118 deklet in 63 fantov, da se jim bo uspelo vpisati v program ekonomsko-komercialni tehnik (na Srednji ekonomski, trgovski in upravno-administrativni šoli M. Sobota), ko pa je število razpisanih mest za novince le okrog 120? Omenjene številke smo sicer zasledili v preglednici namer pomurskih osmošolcev, tako da še ne predstavljajo končne poklicne odločitve, vendar jih večina najprej – v prvem krogu – vztraja pri nameri. Preusmerijo se šele takrat, ko ne uspejo na sprejemnih izpitih oziroma ko jim spo-

ročijo, da za vpis niso zbrali dovolj točk pri preverjanju znanja iz slovenskega jezika in matematike v 8. razredu ter s splošnim učenim uspehom v 5., 6., 7., in 8. razredu osnovne šole.

Kakšne so možnosti za izobraževanje in pod katerimi pogoji se bodo lahko kandidati vpisali v začetni letnik srednje ali višje in visoke šole, bo lahko vsakdo zvedel 10. in 11. marca, ko bodo imeli povsod informativne dneve. Prijave za vpis pa bo treba oddati že do 24. tega meseca.

Ministrstvo Republike Slovenije za šolstvo in šport je

prejšnji teden razposlalo po vseh osnovnih in srednjih šolah razpisne objave za vpis v srednje šole, na fakultete in akademije, v višje in visoke šole ter za vpis v izobraževalne programe ljudskih univerz, obenem pa tudi objavilo izbirne maturitetne predmete, prosta mesta v dijaških domovih in ponudbe učnih mest v obrtniških programih srednjih šol. Zanimivo je, da je pomurska regija v teh objavah vsako leto na prvem mestu. Tu se torej začne Slovenija, konča pa na Obali. To le mimogrede. Vse drugo je namreč pomembnejše. In če pogledamo razpisne možnosti za pomurske osmošolce, lahko ugotovimo, da so skoraj enake kot lani. Vsi programi so namreč enaki kot leto poprej, le tri manjše spremembe so glede števila oddelkov (po eden več kuhar-natakar v Radencih in pomožna šivilja na SSTKS M. Sobota ter eden manj v programu gimnazija v M. Soboti). Sicer pa je skupno število razpisanih oddelkov 55 in še dva posebej za učence, ki končajo OŠ s prilagojenim program, tako da bi se

prav vsi lahko vpisali v eno od pomurskih srednjih šol, če bi lepo porazdelili. Generacija osmošolcev šteje namreč nekoliko manj kot 1.700 učencev. Če moramo tudi tokrat ponovno že znane ugotovitve, da pomurska srednješolska mreža zdaleč ne more zadovoljiti poklicnih želja mladih, saj v regiji ni programov za računalničarje, mizarje, zidarje, frizerje, policiste, turistične tehnike, slaščičarje, veterinarske tehnike, mesarje itd., se jih bo od 400 do 600 skušalo vpisati zunaj regije (predvsem v Mariboru in na Pruju), in tudi v enake programe. Navedenim je do tja bliže ali pa imajo druge razloge.

In če še do te objave ni uradno znano, kaj bo z novimi programi računalniških tehnik, elektrotehnik-elektronik in elektrikař motornih vozil na Srednji strojni in tekstilni šoli Murska Sobota, je jasno, da z njimi v tem šolskem letu ne bo nič. Menda se nekateri zbal, da bi to ogrožilo kovinarske programe. Če je tako, potem je to dokaj žalostno gledanje.

JOŽE GRUŠIČ

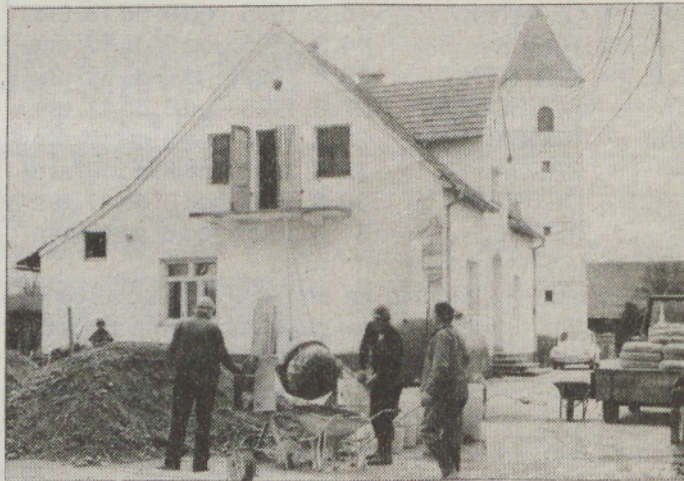
KMEČKA IDILA – Tako bi lahko naslovili prizor, posnet v enem od meglenih juter v Gorici pri Murski Soboti. Poljedelsko orodje, perutnina in možakar, ki ga čaka vsakodnevni opravki na kmetiji, dajejo svojevrsten pečat temu delu vasi tik ob glavni vaški ulici. Besedilo in posnetek: M. JERŠE

V Veržeu spet nekaj delajo

Pregovor sicer pravi, da radovednost ni lepa čednost, toda v našem poklicu je to drugače. Če nisi radoveden, nič ne izveš. Tako nas je prejšnji teden, ko nas je pot vodila skozi Veržej, zamikalo, da bi pogledali na gradbišče v bližini tamkajšnje cerkve in Hanžekovičeve mesnice, kajti zunaj je bilo več ljudi. Kaj neki torej delajo, smo se spraševali.

Zvedeli smo, da so začeli graditi veroučno učilnico oziroma večnamensko stavbo, v kateri bodo imeli svoje prostore tudi skavti, pevci in še kdo. Naložbena vrednost znaša okrog 36 milijonov tolarjev. V ta namen naj bi po hišah prispevali po 20.000 tolarjev. Stroške pa bodo precej pocenili s prostovoljnimi delom faranov.

Te dni je predviden tudi začetek gradnje ulične razsvetljave v Kolodvorski ulici, kjer namerava Elektro podjetje obnoviti omrežje oziroma položiti zemeljski električni kabel, krajevna skupnost pa bo to prilžnost izkoristila za postavitev 10

Prostovoljna delovna akcija na gradbišču novih veroučnih učilnic oziroma večnamenske stabe v Veržeu.

kandelabrov za ulično razsvetljavo.

Še pomembnejša naložba pa bo zgraditev čistilne naprave za vaško kanalizacijo, ki so jo začeli graditi pred petimi leti, in to s polaganjem glavnih kanalizacijskih cevi v skupni dolžini okrog 6,6 kilometra. Zdaj je končno na vrsti tudi čistilna na-

prava, uporabniki pa si bodo morali urediti še vsak svoj priključek na kanalizacijsko omrežje ali pa se bodo dogovorili, da bo tudi to skupna akcija, da ne bo vsak od okrog 280 uporabnikov iskal svojega izvajalca del. Zgraditev skupne čistilne naprave bo stala okrog 23 milijonov tolarjev.

J. G.

Po uvedbi notariata

Zdaj še notarska zbornica

O uvedbi notariata in prvi tvi prvih tridesetih notarnih nas – med njimi so tudi trije Pomurja, in sicer odvetnik Andrej Rošker iz Murske Sote, sodnik enote temeljnega sodišča v Ljutomeru Zoran Berce in odvetnica Marija Želj – Gyöfi iz Lendave – smo v našem časniku že pisali, edaj pa je že ustanovljena tudi Notarska zbornica Slovenije. To je kakor pomemben dogodek in prelomnica v procesu ustanovitve Notarske zbornice Slovenije, naj bi pripomogla k visoki strokovnosti in ugledu notarništva ter celotnega pravnega sistema Slovenije.

M. JERŠE

Niste sami, Vestnik je z vami!

glosa

Za vse je kriv gozd

Ko smo še nosili pionirske rutice, smo svoje očete s stisnjenimi srčci spraševali, zakaj niso bili v partizanih. Redkokateri iz naše generacije na tej strani Mure je imel srečo, da je njegov oče med drugo svetovno vojno zažgal kako kopico slame in s tem zmanjšal obrambno moč madžarskega okupatorja ali pa ponoči kje brezglavo tekel pred madžarskimi žandarji. Pozneje smo namreč spoznali, da je bil v srečnih okoliščinah dovolj en sam tak tek čez drn in strn in je bila partizanska kariera zagotovljena. Očetje so nam odgovarjali, da tukaj partizanstvo ni bilo možno, ker ni bilo gozda.

Tako smo potem to breme negozdnosti nosili kot madež na svoji pionirski domoljubni vesti. Skupaj z nemilostjo prepovednega rojstva. Kajti če bi mi, ki smo poslušali naše tovarišice in občasno tako imenovane borce, živeli takrat, potem bi grdi okupatorji že videli. Stranšansko bi pogrešali gozd - oni, ne mi partizani.

Nekateri vrstniki so vseeno nekako prišli do pravih očetov oziroma so njihovi očetje nekako našli v hosto. Postopek mi še danes ni povsem jase. Jasno pa mi je, zakaj je nekaj tistih, kot se reče, pravih borcev, za borce pa je sploh znano, da so svoje tveganje zelo vzljubili, dovolilo, da se jim je nenadoma pridružilo toliko novih. Brez tveganja. Na zunaj, po mestih, na katerih so sedeli po proslavah, se niso nič razlikovali od pravih. Potem sem ugotovil, da je bilo to potrebno izpeljati zaradi zgodovinske resnice. Borci so vendar pregledali okupatorja in nas osvobodili. Toda potem jih je moralo biti že nekaj, ker oku-

pator tudi ni bil tako ničev. Torej so morali svoje število zaradi zgodovinske resnice povečati. Za nazaj, kako pa drugače. Mnogi so imeli priče, ki so potrjevale, da so bili v gozdu.

Blagor tistim vrstnikom, ki so tako postali polnovredni mladi rod. Premnogi pa smo še naprej odhajali spat v upanju, da se bo ponovilo jutro šestega aprila leta enainštirideset in si bomo scmokali z zob to skeletne, ki smo ga nosili, ker so naši očetje jedli kisló grozdje, medtem ko so njihovi zobali sladkega.

Ko sem zadnjič očeta peljal na Madžarsko po tisto denarno povračilo za prisilno mobilizacijo v madžarsko vojsko, se mi je najprej zdelo, da je prišel dan sprave za nas povojno generacijo. Kajti tudi mi to potrebujemo, mi, potomci tistih, ki niso bili na pravi strani, se moramo spraviti s potomci borcev.

Tako nas vse žeja po spravi, da sem bil nekaj trenutkov pravičniško pogreznjen v to zado-

čenje. Zdaj bo torej tudi moj oče, človek, ki je bil v času druge svetovne vojne v godnih letih za ta častni status, postal borec. Kaj me briga, če mu ga bo podelila druga država. Saj tudi tiste, ki je bila v vojni s to, ki mu zdaj priznava borčevstvo, ni več. Pa tiste, ki je takratno Jugoslavijo nasledila, tudi ne več. Kdo pravzaprav danes še ve, kdaj je bil na pravi strani. Propadel je fašizem, propadel je komunizem, nič od tega pa se ni godilo zaradi naših borcev. Ali drugače povedano: tudi brez njih bi se. Vedno so na zgodovinskem prizorišču tudi še neki drugi borci, zatorej je pomembno biti borec, veteran. Okoliščine, na katere ne moreš vplivati, potem določijo, kje, na kateri strani si ob koncu bitke. Ali se ni tako zgodilo tudi z očetom našega predsednika?

Glavno torej, da se mu s statusom vojaka zapolnjuje luknja v življenjepisu, meni pa daje občutek poravnave z vrstniki otroki staršev. Tudi moj stari je torej zrl smrti v oči, to je s prejetjem vojne pokojnine potrjeno. Krvi pa niso prelili tudi njihovi. Če bi, jih, potomcev, ne bi bilo. In vedno se je govorilo o nekih ugodnostih za otroke borcev, štipendijah, višjih štipendijah in tako naprej. Ker sam nikoli nisem dobil štipendije, se mi je tako rahlo zdelo, da ni nikomur nič mar za moje šolanje in da je za to

kriva tudi nepravna stran mojega očeta med vojno. Zdaj pa mi je oče obljubil, da plača tam na Madžarskem pivo, če dobi tisti denar. To bo moja prva pijača, plačana z denarjem, ki je prišel v družino od države. Kaj me briga, če je to madžarska država. Dogodek je vsekakor potrebno šteti za prelomen: sprava z očetovo preteklostjo, poravnava z vrstniki potomci borcev, vzpostavitev ljubečega odnosa med subjektom in institucijo države.

Tako sem mislil nekaj prvih sto metrov vožnje. Prej sem mu sicer vedno, ko je omenil penzijo, ki da jo mora dvigniti na Madžarskem, govoril, kako upam, da se bo temu sramotnemu denarju, ki ga potrjuje kot človeka na napačni strani, odpovedal. Upam, da boš tisti denar daroval madžarskim ekologom za ekološko sanacijo Balatona, ker od tam, tako naše izročilo, priletavajo divje gosi in nam napobvedujejo vreme, sem mu pridigal.

Po nekaj časa vožnje me je kljub temu ponovno zagrabilo tisto jedko domoljubje in sem ga začel zbadati, kako vendar more želeti ta denar. Ko mi je rekel, da so tudi drugi šli ponj, zakaj ravno on ne bi, sem smejljal tako pohlevno pogoltnost. Šel bi z njimi, lahko bi se zavili v madžarske zastave, si najeli avtobus in peli stare honvedske pesmi.

Še sem mu dopovedoval, kako zvito je to priznavanje madžarske penzije, kako nam na obeh koncih države, Italijani tam, Madžari tukaj, počasi za borne fičnike spodjedajo državitvornost, ker se služenje v njihovih vojskah oziroma prejetje, pa čeprav enkratno, denarja od madžarske ali italijanske države lahko nekoč pred mednarodno arbitražo še šteje kot dokaz, da je to madžarski oziroma italijanski teritorij. Nakar je utihnil v nekako domoljubno otožnost.

Preostalo del poti me je mazililo naraščajoče upanje, da bo na trgu Ferencza Deaka v Veliki Kaniži tistih nekaj tisoč forintov simbolično podaril madžarskim ekologom ali pa naredil še kaj večjega, bolj borčevskega. Nič od tega mu ni bilo potrebno napraviti, ker denarja itak ni dobil. Dali so mu samo certifikat za tisti sicer kratki del življenja, ko je bil madžarski vojak. Pivo je plačal. Tako se tudi spodobilo. Opozoril pa sem ga, da je madžarska gozdnatost bolj strnjena in da so gozdovi videti kar prostori.

ŠTEFAN SMEJ

Ob sindikalnih zagatah

Mrtve duše še vedno čakajo

Ob vseh pričkanjih delodajalcev in delojemalcev glede (ne)pravičnosti izplačanih plač delavcem, se nehoté vsiljuje vprašanje, ali so lanskoletni sindikalni kongresi vendarle prispevali kaj bistvenega k prevetritvi morečega razpoloženja na slovenski sindikalni sceni. Vsi brez izjeme se namreč zaklinjajo na demokratičnost svojih postopkov, ki naj bi privedli k boljšemu položaju zaposlenih. Prav stopnja gospodarskega razvoja in struktura nacionalne ekonomije pa sta še kako odvisna od notranjih dejavnikov. Ali so naši sindikati že na tej stopnji demokratizacije, da bi lahko začelo izginjati brezno, ki je nastalo med nekdanjim monopolnim in prvim neodvisnim demokratičnim sindikatom? Hkrati pa se ni odveč pomuditi ob vprašanju, ali je že dovolj sil za akcijsko poenotenje sindikatov v pogajanjih z delodajalci? To bi v praksi lahko pomenilo tudi oblikovanje tako imenovanega tretjega sindikalnega bloka, ki bi lahko organizacijsko povezal za zdaj še razbito sindikalno prizorišče.

Kakorkoli se vrnemo k prej navedenim vprašanjem, se zdi, da smo pri nas še vedno daleč od pričakovanih množičnejše delavske organizacije. Tako tr-

ditev navsezadnje potrjujejo tudi izrečene misli na lanskoletnih sindikalnih kongresih, na katerih se znova niso mogli ali hoteli znebiti oznak, kot so

komunistični, rdeči sindikat ali direktor ter na nasprotni strani desni in celo črni sindikat. Če se nekateri sindikati pri lobiranju resda bolj povezujejo s tako imenovanimi desnimi strankami, ne moremo kar vsevprek zatrdjevati, da so zato črni. Na ta način so se seveda pričakovanja, da bodo preostali sindikati vlekli radikalnejše poteze in pripravili novo sindikalno strategijo, izjalovila. Vse to pa ne more biti v prid prizadevanjem štirih največjih sindikatov: ZSSS-ja, Neodvisnosti-KNSS, Pergama in Konfederacije sindikatov 90, da bi akcijsko poenotili reprezentativne sindikate.

Ne moremo si namreč zatiskati oči pred dejstvom, da se zdajšnjim (pre)številnim in množičnim sindikatom čas izteka. Če ne bodo čimprej poskrbeli za oblikovanje svojega partnerskega pogajalskega profila, se jim lahko zgodi, da bo prišlo do večjega osipa članstva, a tega si gotovo nihče ne želi. In prav mrtve duše se še vedno nekako skrivajo, pri čemer čakajo na najugodnejši trenutek za svojo revolucionarno odločitev. Delavci se zadnje čase upravičeno sprašujejo, ali je to vse, kar so sindikati dosegli, da bi pomagali delavcem v največji socialni stiski, in kolikšna je resnična moč sindikatov. Prišel je čas, ko morajo sindikalni aktivisti starih in novih sindikatov narediti bilanco svojega dosedanjega delovanja in izdelati čas ustreznosti strategijo sindikalnega boja. Očitno zgolj zaklinjanje na sindikalni pluralizem ne bo dovolj. Okrog 130 registriranih majhnih sindikatov pri nas je ogromna številka, vendar ne predstavlja skorajda nobenega vpliva v odnosu do delodajalcev, še manj pa proti vladi. Brez strateške in finančne neodvisnosti pa bodo vsi poskusi sindikatov naleteli na gluha ušesa.

MILAN JERŠE

Srečanje z lepo besedo, glasbo in petjem

Tako so člani Društva upokojencev Murska Sobota nastopili petkovo kulturno prireditev, ki so jo pripravili v rene pri sobotnem Zvezda. Komisija za kulturo in izobraževanje v to prirediteljo počasti nedavni slovenski kulturni praznik in se na slaven način oddolži spominu na velikega pesnika Franceta Prešerna. Ob tej priložnosti so v kulturnem programu prikazali delovanje upokojencev na tem področju. Sodelovali so: Karolina Kolmanič, Helena Ravnič, iz Parobja na Madžarskem, Aleksander Vljaj in Jože Vild, iz Marjana Sukič.

MJ

VESTNIK obvešča, da lahko male oglase, osmrtnice in naročnino poravnate v novi zgradbi na Ulici Arhitekta Novaka 13 v Murski Soboti. Nova telefonska številka je 31 998.

motorna vozila

RENAULT 14, letnik 1980, prodam. Tel.: 24 517, v soboto po 14. uri.

m-518 MERCEDES 260 E, letnik 1986, brezhiben, dodatno opremljen, prodam. Cena 25.500 DEM. Tel.: 062 302 755, mobil: 0609 621 407.

MERCEDES 230 E, letnik 1985, dobro ohranjen, dodatna oprema, prodam. Cena 20.000 DEM. Tel.: 062 227 905.

m-546 ZASTAVO 126 P, letnik 1986, registrirano do 30. 10. 1995 prodam. Cena po dogovoru. Recek. Tel.: 069 62 266.

m-547 ZASTAVO 126 P, letnik 1989, prevoženih 69.000 km, registrirano do oktobra, prodam. Tel.: 45 298.

m-562 ŠKODO FAVORIT GLX, letnik 1994, rdeče barve, cena zelo ugodna, prodam. V račun vzamemo cenejšo vozilo. Tel.: 72 099.

m-569 LADO 1200 KARAVAN prodam. No. rišinci 62.

m-577 ALFA ROMEO 33 1500, letnik 1985, ugodno prodam. Tel.: 60 658.

m-578 RENAULT 4 TLS, letnik 1977, motor generalno obnovljen, registriran do 10. junija, prodam. Tel.: 42 426.

m-590 MAZDO 323 F, letnik 1989/90, črne barve, športno opremljeno, prodam za 15.000 DEM. Možna tudi zamenjava za cenejšo vozilo. Tel.: 23 654.

m-620 MOPED BT 50, dobro ohranjen, prodam. Janez Kumin, Plečnikova 3, Krog, tel.: 26 680.

m-622 FORD ESCORT 1.1, letnik 1985, julij, in JUGO 45, letnik december 1988, prodam. Tel.: 46 592.

m-624

posesti

DILL d.o.o.
POSREDNIŠKO IN AGENCIJSKO PODJETJE
KUPUJETE, PRODAJATE, ODDAJATE, NAJEMATE, ISČETE... VSE VRSTE NEPROMETNIŠKIN NE IZGUBLJAJTE ČASA IN DENARJA!
TEL. (069) 32 322
FAX-TEL. (069) 32 322
A. NOVAKA 4. M. SOBOTA

1,17 HA GOZDA v Radoslavcih prodam. Tel.: 062 775 861.

m-445 POSLOVNI PROSTOR na lokaciji Cankarjeva 86, M. Sobota, v velikosti 110 m², dam v najem. Interimg. tel.: 31 906.

m-463 HRASTOV GOZD ugodno prodam, Tel.: 26 473, po 19. uri.

m-493 HIŠO, skoraj vseljivo, v neposredni bližini Radencev, prodam. Tel.: 26 473, po 19. uri.

m-494 ENOSOBNO STANOVANJE v Lendavi prodam. Tel.: 99 385 1330 755.

m-504 KOMFORTNO STANOVANJE, novejšo, 52 m², v Murski Soboti, za 50.000 DEM, delno tudi na kredit, prodam. Tel.: 32 948.

m-519 ZEMLJO damo v najem. Panovci 39 ali tel.: 48 487.

m-521 GRADBENO PARCELO, okrog 9 arov, na Cvenu pri Ljutomeru, prodam. Tel.: 81 760.

m-525 GOSTINSKI - BISTRO LOKAL, 48 m², v Lendavski ulici, in 50 m² vrta, moderno opremljen, prodam. Tel.: 22 883, vsak dan po 20. uri.

m-527 VINOGRAD, 600 trsov, v bližini Gornje Radgone, ugodno prodam. Tel.: 62 536.

m-579 VINOGRAD, 600 trsov, v bližini Gornje Radgone, ugodno prodam. Tel.: 62 536.

m-581 LEPO STANOVANJSKO HIŠO, novejšo, velikosti 400 m², mirna lokacija, v Černelavcih, novo naselje, prodamo. DILL, d.o.o., tel.: 32 322.

STANOVANJSKO HIŠO, novogradnja, delno nedokončano, 220 m², parcela 730 m², v Tropovcih, prodamo. Dill, d.o.o., tel.: 32 322.

STANOVANJSKO HIŠO, novejšo, vseljivo, 200 m², mirni del naselja v Murski Soboti, prodamo. Lahko tudi obročno do dveh let. Dill d.o.o., tel.: 32 322.

m-585

VINOGRAD, star dve leti, 8 arov, na Kobilju, prodam ali dam v najem. Rozalija Bukovec, Kobilje 81.

m-597 VINOGRAD dam v najem. Tel.: 87 582.

m-602 HIŠO z gospodarskim poslopjem, takoj vseljivo, z 1,70 ha zemlje, pri Negovi, prodam. Tel.: 062 33 303, od 12. do 15. ure.

m-607 IŠČEM opremljeno ali prazno sobo v Murski Soboti. Tel.: 31 415, int. 204, vsak dan od 9. do 13. ure.

m-608 ZEMLJO, 24 arov, ugodno prodam. Žižki 77.

m-613 VINOGRAD, star 6 let, na Jelovškovem bregu, prodam. Tel.: 48 307.

m-617 VINOGRAD, 9 arov, in 4 arov zemlje za sadovnjak prodam. Moravske Toplice, Cuber 35.

m-619 STAREJŠO HIŠO s sadovnjakom in njivo v Satahovcih prodam. Borejci 32.

m-623 HIŠO na 10 arski parceli, staro 20 let, v Dokležovju, prodam. Tel.: 43 399.

m-627

živali

NESNICE, MLADE JARČICE, pasme hisex in golden komet super braun (rjave), stare 3,5 meseca in tik pred nesnostjo, uvoz iz Nemčije, prodaja Perutninsko podjetje Farma pri Mostu, d.o.o., po zelo ugodni ceni. Za večje količine dostava zastojni. Kupec dobi za vsakih 10 jarčic 10-odstotni popust ali eno jarčico zastojni. Jarčice imajo vsa potrebna cepljenja, to jamči prodajalec z vsu ustrezno dokumentacijo. Naročila sprejemajo in dajejo vse informacije: Gostilna Tibija Horvata, Nemčavci, tel.: 24 393, Gostilna Benčec, Bakovci, tel.: 43 070, Gostilna Železen, Beznovci, tel.: 49 025, Zidarstvo Darinka Zamuda, Galušač, Videm ob Ščavnici, tel.: 68 044.

MLADE NESNICE, pasme hisex, lahko naročite po telefonu v trgovini Suzane Kozlar, Nedelica, tel.: 72 280, in pri Francu Movrinu, Petanjci 98c, pri mostu, tel.: 46 505. Na vsakih deset ena zastojni.

m-396 KRAVO, s tretjim teletom brejo, kontrola A, prodam. Vendel, Selo 134.

m-528 BREJO TELICO, kontrola A, prodam. Tel.: 24 577.

m-535 TELICO, kontrola A, brejo 9 mesecev, prodam. Satahovci 54.

m-548 KRAVO, staro 5 let, brejo, prodam. Renkovič 130.

m-553 DVE KRAVI s teletoma, kontrola A, stari 4 in 6 let, in enega prašiča, 180 kg, prodam. Franc Vitez, Prvomajska 20, Turnišče.

m-575 NESNICE, mlade kokoši, novi hiseks, vzdržljivejši, odpornejši, z daljšo življenjsko dobo, z 97 % nesnostjo, prodajamo. Dostava na dom. Nesnost zagotovljena v dveh tednih. Naročila na tel.: 82 401.

m-600 KOKOŠI za nadaljnjo nesnost ali zakol prodam. Vaneča 80, tel.: 45 071.

m-614 SVINJE od 100 do 130 kg in belo repo po 7 SIT/kg prodam. Tel.: 79 307.

m-616 TELICO, brejo 8 mesecev, kontrola A, prodam. Tel.: 45 074.

m-621

kmetijska mehanizacija

FREZO GORENJE MUTA s prikjučki prodam. Tel.: 46 514.

m-618 ADAPTER za žito z originalno napravo za žetev oljne repice za Zmaj 142 in adapter za koruzo, 5-redni z rotacijsko »sečko«, letnik 1988, za Klas 96-106, ugodno prodam. Ivo Rajh, Draženci 24, 62250 Ptuj.

m-506 KOMBANJ 133, zelo dobro ohranjen, z obema adapterjema, pšenica, koruza in silokombanj SK 80, prodam. Tel.: 062 766 027.

m-520 VISOKOTLAČNO BALIRKO POLSKO 24 in obračalnik za seno (URO 3000) prodam. Mlajtinci 19, p. Marjanci.

m-549 TRAKTOR ZETOR 77-11 s kabino in dodatno opremo, nov, še nerabljen, in balirano seno ugodno prodam. Tel.: 061 749 573.

m-563

ZDENEX d.o.o.
EXPORT - IMPORT
Finančni inženjering
ODSLEJ TUDI MI V POMURJU.
Oplemenitite svoj denar po zelo ugodni obrestni meri in kratkoročne premostitvena posojila.
P. E. MURSKA SOBOTA
Arhitekta Novaka 4
Tel. - telefaks: (069) 32 848

STONEDIVER
ODPRAVITE PLEŠAVOST ZA VSELEJ LIPONAIR - SVETOVNI HIT
Stegne 27
tel.: 061/57 18 75

00852-17-266-690
00852-17-266-691
00852-17-266-692
00852-17-266-693
00852-17-266-694
POKLIČI ME
00852-17-266-695
00852-17-266-696
00852-17-266-697
00852-17-266-698
00852-17-266-699

Potovalna agencija ZORA iz SPODNJE IDRIJE organizira ROMANJE V LOURD od 26. aprila do 3. maja (8 dni). Duhovni vodja je kaplan Fredi Mlinarič iz Ljutomera. Prijave in informacije po tel. 069/81 008

- TRAKTOR URSUS 360 C, star 3 leta, 800 delovnih ur, prodam. Cena po dogovoru. Tel.: 062 701 743.
 m-515
 TRAKTOR ZETOR, 90 KS, ALRAD 450 ur, traktor JD 75 KS, ALRAD, 5600 ur, in prikolico, 7 t, novo, prodam. Tel.: 82 580 in 81 487.
 m-571
 KOMBANJ DURO ĐAKOVIČ 770, KLAS DOMINATOR 85, traktor ZETOR 59-11, IMT 577, kombanj za spravilo sladkorne pese, dvovrstni, Barigeli, prodam. Noršinci 62.
 m-576
 TRAKTOR LTZ 55, pogon na štiri kolesa, z garancijo, prodam. Tel.: 062 731 131.
 m-582
 ŠKROPILNICO TF 300 in obračalnik HEUBLITZ prodam. Tel.: 46 443.
 m-591
 SEJALNICO ZA KORUZO OLT, 4-redno, in traktorsko škropilnico Metalna, 440 l, prodam. Tel.: 87 509.
 m-593
 TRAKTOR IMT 577, letnik 1988, samonakladalko SIP Šempeter, 17 m3, prodam. Tel.: 40 273.
 m-594
 TRAKTOR ZETOR 5011, čelni traktorski nakladalnik in Golf, dizel, letnik 1988, prodam. Tel.: 57 193.
 m-626

razno

- Preključ!
 Preključujem veljavnost spričevala 4. letnika Tehniške strojne šole v Lendavi, izdanega leta 1971 na ime Franc Zapušič, Grajska ulica 1, M. Sobota.
 m-499
 IMAM MATERIAL (vprašanja in odgovore) za izpit trgovskega poslovdaja. Informacije 22 259, popoldan.
 m-503
 Preključ!
 Preključujem veljavnost spričevala 4. letnika Srednje kmetijske šole, izdanega leta 1984. Vinko Širovnik, Šalovci 164 a.
 m-509
 STROJ ZA RAZREZ ŽELEZA, rezalka premera 300, prodam. Tel.: 47 104.
 m-510
 BETONSKE CEVI, 100 cm, ZASTAVO 101 in FLAT 126 P, neregistrirana, oba za 500 DEM, prodam. Šavel, Košarovci 2, p. Križevci.
 m-511
 KOMBINIRANI OTROŠKI VOZIČEK, ležalnik za dojenčka, zamrzovalno skrinjo in hladilnik prodam. Tel.: 24 313.
 m-512
 PRALNI STROJ, malo rabljen, prodam. Tel.: 24 509.
 m-517
 SENO prodam. Geza Lanjšček, G. Petrovci 52.
 m-522

- BALIRANO SLAMO prodam. Tel.: 43 173 ali 43 309.
 m-524
 MOPED na 4 prestave, FIAT 126 P, vezno prednjo pločevino, rezan les za ostreže 10 x 12 in balirano seno prodam. Viktor Kučan, Adrijanci 6, p. G. Petrovci.
 m-526
 VSE VRSTE SADNIH SADIK IN TRSNE CEPLJENKE, KI JIH LAHKO TUDI PARAFINIRAMO IN SKLADIŠČIMO DO SADITVE, PRODAJAMO. Tel.: 51 508, vsak dan po 11. uri.
 m-570
 Preključ!
 Preključujem veljavnost HK št. 3191, izdanega pri HKS Ljutomer na ime Franc Mauko, Stroja vas 10.
 m-583
 PRALNI STROJ GORENJE, malo rabljen, kuhinjsko pohištvo, staro dve leti, dobro ohranjeno, štirine 2,40 m, ugodno prodam. Stanko Srša, Banovci 1, 69241 Veržej.
 m-584
 Preključ!
 Preključujem veljavnost HK št. 20414-9, izdanega pri HKS Pannonka na ime Karel Šeruga, Tišina 43.
 m-586
 PEČI na trdo gorivo, šivalni stroj, zamrzovalno skrinjo, prešite odeje, prevleke in lestence ugodno prodam. Tel.: 24 493.
 m-592
 VIDEOTEKO s 1700 originalnimi filmi prodamo. Tel.: 32 465.
 m-595
 VINO, šmarnico, prodam. Tel.: 72 147.
 m-596
 DOBRO OHRANJEN KAVČ prodam. Stanko Muhič, Veržej, Ulica Bratstva in enotnosti 19.
 m-601
 SEGA MEGA DRIVE 2 in 3, igrice, prodam. Tel.: 41 800.
 m-605
 BUČNO SEME kupujemo. Tel.: 22 188 od 16. do 20. ure.
 m-606
 ELEKTRONSKO HARMONIKO HOHNER in 2 trisistemska zvočnika za stolp ali manjše ozvočenje ugodno prodam ali zamenjam. Tel.: 49 284, Rudi.
 m-615

delo

- KAVA BAR RADENCI išče KV ali priučeno natakario. Tel.: 26 473, po 19. uri.
 m-492
 SAMOSTOJNO KUJARICO in dekle za delo v strežbi iščemo. Hrana in stanovanje v hiši. Tel.: 063 841 504.
 m-497
 ČISTILKO HONORARNO ZAPOSLENI. Okrepčevalnica Horvat, Prekmurske čete 13, Črenšovci, tel.: 70 023.
 m-513
 UPOKOJENKA iz Murske Sobote ali bližje okolice za občasno pomoč v vinogradu in sadovnjaku iščemo. Alkoholiki so izključeni. Plačam po dogovoru. Tel.: 22 326.
 m-523

storitve

- ZIDAMO IN TLAKUJEMO DVORIŠČA. JAKOB, tel.: 23 278.
 m-532
 VEDNO VEČ GRADITELJEV se odloča za strojne omete. Razmislite tudi vi! Zahtevajte prospekt. Tel.: 062 724 707, od 8. do 15. ure.
 m-572

Kako je hiša strašno prazna, odkar tebe v njej več ni, prej bila tako prijazna, zdaj tuja se nam zdi. Išče moji glas, pa ga ni in ni, ostane nam le cvetje, ki zate cveti, in sveča, ki zate gori, ter spomin na lepe dni.

ZAHVALA

Po hudi boleznini je v 53. letu sklenila življenjsko pot draga žena, mama, omica, tačča, sestra in svakinja

Marija Šlebinger
 iz Sebeborec

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem, prijateljem in sosedom za darovano cvetje, sveče, svete maše in izrečeno sožalje ter vsem, ki ste se v tako velikem številu poslovlili od nje. Iskrena hvala osebju ginekološkega oddelka bolnišnice v Rakičanu, posebno dr. Vojvodiču. Posebna hvala g. župniku, pevcem za odpete žalostinke, nekdanjim sodelavkam HKS, sodelavcem Bliska Montaže, IPDT Prosenjakovci, sodelavkam iz Mure in družini Sukič za vso pomoč v težkih trenutkih. Iskrena hvala govornici Majdi za ganljive besede slovesa. Vsem skupaj in vsakemu posebej še enkrat – prisrčna hvala!

Žaljujoci: mož Tone, sin Bojan z ženo Majdo, hčerka Darja z možem Milanom, vnuka Janja in Jernej, tačča, sestre, brata, svaki, svakinje z družinami in drugo sorodstvo

Kako je prazen dom, dvorišče, naše oko zaman te išče, ni več tvojega smehljaja, a v naših srcih ti naprej živiš, čeprav že leto dni v grobu spiš.

V SPOMIN

Boleči je spomin na 4. marec, ko mineva leto žalosti in bolečine, odkar smo mnogo prezgodaj ostali brez tebe, draga žena, mama in babica

Elza Gomboc
 iz Čikečke vasi

Hvala vsem, ki se je spominjate, postojite ob njenem preranem grobu in ji prinašate rože in sveče.

V tihi žalosti: mož Štefan, sin Robert z ženo Brigito in mala Tjaša

Srce tvoje več ne bije, bolečin več ne trpiš, nam pa žalost srce trga, solze lijejo iz oči, dom je prazen in otožen, ker te več med nami ni!

ZAHVALA

V 41. letu nas je brez slovesa zapustil naš dragi mož, oče, brat in sin

Franc Meckar
 iz Sotine 110

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste nam v teh težkih trenutkih pomagali, izrekli pisno ali ustno sožalje, sočustvovali z nami, darovali vence, šopke in sveče. Posebna hvala g. duhovniku Erniši za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in gasilskemu društvu. Hvala pogrebništvu Banfi, Splošni bolnici M. Sobota – internemu oddelku, posebna zahvala pa velja zdravnikom in sestram. Vsem skupaj in vsakemu posebej še enkrat – prisrčna hvala!

Žaljujoci: žena Helena, hčerka Suzana, sestra Terezija, mama, oče in drugo sorodstvo, botrina in sosedje

Kako je prazen dom, dvorišče, naše oko zaman te išče, ni več tvojega smehljaja, le trud in delo tvojih pridnih rok za vedno nam ostaja.

ZAHVALA

Z bolečino v srcu in ob grenkem spoznanju, da te ne bo več med nami, draga mama, babica, prababica in sestra

Katarina Tratnjek
 iz Kroške ulice 9 v Bakovcih

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem ter vsem, ki ste jo v tako velikem številu pospremili na zadnji poti, izrekli pisno ali ustno sožalje, darovali vence, cvetje, sveče ter za sv. maše. Posebna hvala g. župniku iz domače župnije, g. kapucinu s Ptuja, pevcem za odpete žalostinke, govornici KS, delavcem 113. in 114. brigade Muralista, uslužbencem Doma upokojencev Ptuj – Muretinci. Vsem skupaj in vsakemu posebej še enkrat prisrčna hvala.

Vsi njeni

Kako je prazen dom, dvorišče, naše oko zaman te išče, ni več tvojega smehljaja, le trud in delo tvojih pridnih rok za vedno nam ostaja.

ZAHVALA

V 59. letu nas je prerano zapustil naš dragi mož, oče, stari oče, zet in tast

Štefan Kozar
 iz Boreče 28

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, botrini in znancem, ki so nam v najtežjih trenutkih stali ob strani, izrekli sožalje, darovali cvetje, sveče, v dobrodelne namene ter ga pospremili na njegovi zadnji poti. Posebna hvala internemu oddelku v Rakičanu, g. duhovniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in vsem gasilcem.

Žaljujoci: žena Marta, sinova Milan in Štefan z ženama, hči Cvetka z možem, vnuka Darko in Neno ter tačča Terezija

Spet pomlad je tu, a tebe ni z njo, tebe nikoli več nazaj ne bo. Ob tem spoznanju orosi se nam oko.

V SPOMIN

1. marca mineva leto žalosti, odkar si nas prerano zapustil, dragi mož, oče, dedi in brat

Koloman Gorčan
 iz Fokovec

Hvala vsem, ki se ustavite ob njegovem grobu in počastite njegov spomin s svečo in cvetjem.

Vsi tvoji najdražji

Nekje v tebi je bila bol, a zamahnil si z roko, češ zmagal bom, močnejši sem, pa vendar ni bilo tako.

ZAHVALA

Tiho in brez slovesa nas je komaj v 49. letu starosti zapustil dragi brat, svaki, stric in sorodnik

Jože Sapač
 iz Veščice

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti, mu poklonili cvetje, vence, darovali v dobrodelne namene, sočustvovali z nami in nam izrekli sožalje.

Posebej hvala g. duhovniku Novaku za pogrebni obred in odpete žalostinke. Hvala vsem gasilcem in kolektivu Mure Zenska oblačila. Hvala tudi osebju internega oddelka bolnice v Rakičanu. Vsem še enkrat – iskrena hvala!

Žaljujoci vsi njegovi

Že dve leti te zemlja krije, v grobu tihem mirno spiš, srce ljubeče več ne bije, v naših srcih še vedno živiš.

V SPOMIN

4. marca mineva dve leti žalosti in bolečine, odkar nas je zapustila draga žena in mama

Irma Lalović
 iz Čermelavec

Hvala vsem, ki se je spominjate, prižigate sveče in prinašate cvetje.

Žaljujoci vsi tvoji najdražji, ki smo te imeli radi

V SPOMIN

22. februarja je minilo leto dni, odkar je nenadoma zatisnil oči naš dragi mož, oče in dedek

Jože Kuzma
 iz Lendavskih Goric

Vsem, ki se ustavite ob njegovem grobu in s cvetjem ali prižgano svečko obudite spomin na njegovo življenje, se iskreno zahvaljujemo.

Lendava, Bled

V večnem spominu na dragega pokojnika njegovi najdražji

Že leto dni te črna zemlja kriji, v gomili tihi mirno spiš. Srce ljubeče več ne bije, v naših srcih še živiš.

V SPOMIN

1. marca je minilo žalostno leto, odkar nas je zapustil dragi mož, oče in dedek

Anton Prelec
 iz Gerlinec 46

Hvala vsem, ki z lepo mislijo postojite ob njegovem grobu, prinašate cvetje in prižigate sveče.

Vsi njegovi

*Solza, žalost, bolečina te zbudila ni,
a ostala je praznina, ki hudo boli.*

V SPOMIN

26. februarja je minilo žalostno leto, odkar nas je zapustila naša draga žena, mama in babica

**Marjeta
Pintarič**

iz Gornje Radgone

Hvala vsem, ki se je spominjate in postojite ob njenem grobu.

Tvoji najdražji

BABICI V SPOMIN

Zelo te pogrešamo!

Tvoji vnuki Andreja, Roman, Vesna in Simona

*V življenju le skrb in delo si poznala,
sedaj od vsega trudna si zaspala.
Odšla si tja, kjer ni več bolečin,
a nate večno bo ostal spomin.*

ZAHVALA

Po krajši in hudi bolezni nas je v 66. letu za vedno zapustila draga mama, sestra, stara mama in tašča

Kristina Horvat

roj. Černela
iz Bukovnice 30

Ob boleči in nenadomestljivi izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, posebno sosedom Meričnjakovič za vso pomoč med njeno boleznijo, prijateljem in znancem ter kolektivu tovarne Mura - 379. brigadi.

Hvala vsem, ki ste jo v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti, nam pa izrekli sožalje. Hvala vsem za darovane vence, cvetje in sveče, za darovane svete maše in v dobrodelne namene za cerkev. Hvala g. župniku za pogrebni obred, cerkvenemu pevskemu zboru za odpete žalostinke in govorniku Alojzu Horvatu za poslovilne besede ob odprtem grobu. Vsem še enkrat - iskrena hvala!

Žalujoci vsi, ki smo jo imeli radi

*Srce tvoje več ne bije,
bolečin več ne trpiš,
nam pa žalost srce trga,
solza lije iz oči,
dom je prazen in otožen,
ker te več med nami ni.*

ZAHVALA

V 67. letu nas je mnogo prezgodaj za vedno zapustila draga žena, mama, stara mama, sestra, tašča in nevesta

Terezija Raj

iz Gornje Bistrice 165

Ob boleči izgubi naše najdražje se prisrčno zahvaljujemo vsem sorodnikom, botrini, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste nam med njeno boleznijo stali ob strani in nas bodrili.

Hvala tudi vsem, ki ste nam izrekli sožalje in darovali cvetje, sveče, za sv. maše in dober namen ter jo pospremili na njeni zadnji poti. Še posebej hvala članom sveta KS Bistrica in članom ter kolektivu SKZ Črenšovci. Iskrena hvala g. kaplanu in g. Zerdinu za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, g. Žičku za poslovilne besede in pogrebništvu Jurij za organizacijo pogreba.

Iskrena hvala tudi osebju ZD Črenšovci, dr. Hadjmaševi in osebju internega oddelka II.

Lepa hvala dr. Koliševič in dr. Petričevič za požrtvovalno pomoč med njeno boleznijo.

Vsem in vsakomur posebej še enkrat - prisrčna hvala!

Z žalostjo v srcu vsi tvoji najdražji

*Brez slovesa si nas zapustila,
ni bilo nas, da zatisnili bi ti oči,
vemo pa, da v raju zdaj
združena si z možem in hčerko.*

ZAHVALA

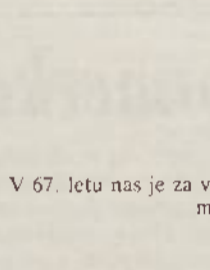
Po kratki bolezni nas je v 83. letu starosti za vedno zapustila skrbna mati, stara mati in prastara mati

Katarina Hozjan

iz Velike Polane 119

Za vedno je zaspala 15. februarja 1995 v domu upokojenčev v Rakičanu. Hvala vsemu osebju, ki je skrbelo zanjo, hvala sorodnikom, prijateljem in vsem, ki ste jo prišli kropit in jo pospremili na zadnji poti na vaško pokopališče. Hvala g. dekanu za pogreb, nosilcem krste in pevcem za lepo petje.

Žalujoci otroci iz Kanade in Slovenije

*V življenju le skrb in delo si poznala,
sedaj od vsega trudna si zaspala,
odšla si tja, kjer ni več bolečin,
a nate večno bo ostal spomin.*

ZAHVALA

V 67. letu nas je za vedno zapustila draga mama, tašča, stara mama, sestra in botra

Marjeta Gjergjek

roj. Flisar
iz M. Sobote

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem ter vsem, ki so jo pospremili na njeni zadnji poti, darovali vence, šopke, sveče, za sv. maše ter izrazili pisna in ustna sožalja.

Hvala častiti duhovščini za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in govorniku KS g. S. Merklinu za poslovilne besede.

Posebna hvala dr. Alojzu Horvatu in glavni sestri Heleni. Hvala zdravstvenemu osebju internega oddelka v Rakičanu za vso skrb in nego.

Žalujoci: hčerka Breda z možem Vinkom, vnuk Denis, sestra Helena z družino in drugo sorodstvo

ZAHVALA

Po težki bolezni nas je v 80. letu starosti zapustila naša mama, tašča, stara mama, prababica in sorodnica

**Karolina
Breskoč**

roj. Vörös
iz Domanjševca 115

V globoki žalosti se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, botrini, prijateljem in znancem, ki so jo med njeno težko boleznijo obiskali in tolažili ter nam v najtežjih trenutkih stali ob strani, nam izrekli sožalje, darovali vence in cvetje ter jo v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti.

Hvala dr. Kiršnerju za zdravljenje na domu in patronažnima sestram g. Eriki in g. Kerčmarjevi za obiske. Lepa hvala g. duhovnikom Balažicu in g. Beznecu za pogrebni obred in pevcem za odpete žalostinke.

Vsem še enkrat - iskrena hvala!

Domanjševci, 20. februarja 1995

Žalujoci: hčerka Margit z možem Šanjijem, vnukinje Gyöngyi, Irena z možem Jožetom, Lenke z možem Jožetom, pravnuke Nataša, Jožica in Martina ter drugo sorodstvo

*Bog ti večni pokoj daj,
duša moli,
ko srce spominja
se te v veliki boli.*

ZAHVALA

V 84. letu starosti nas je po kratki bolezni mnogo prehitro zapustila naša ljuba mama, sestra, babica in prababica

**Ivana
Branšberger**

iz Korovec 1

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in vaščanom Korovec za pomoč v težkih trenutkih.

Posebno zahvalo izrekamo g. župniku Fakinu za izrečene besede ob njenem grobu in pevcem za odpete žalostinke. Za pomoč se zahvaljujemo tudi dobrim sosedom Rojkovič in smerejevim. Se posebno se zahvaljujemo sosedu Trezi.

Vsi njeni

*Življenja valovje tam zunaj hrumi,
tu vlada pa mir in tihota,
tam zunaj vrvenje, drvenje ljudi,
tu notri je sveta samota.*

S. Gregorčič

V 91. letu je umrl dragi oče, dedek in pradedek

Franc Bokan

od Sv. Jurija 78a

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, znancem in prijateljem, ki so nam pomagali, prinesli vence, cvetje in za svete maše.

Globoka hvala g. župniku Martinu Vöröšu za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in govorniku g. Ficku za poslovilne besede ob odprtem grobu.

Vsem skupaj še enkrat lepa hvala!

Sv. Jurij, 22. 2. 1995

Žalujoci njegovi najdražji

*V življenju le skrb in delo si poznala,
sedaj od vsega irudna si zaspala,
odšla si tja, kjer ni več bolečin,
a nate večno bo živel spomin.*

ZAHVALA

Po dolgotrajni bolezni nas je v 82. letu starosti za vedno zapustila naša draga mama, tašča, babica, prababica in teta

Marija Perš

roj. Hajdinjak
11. 7. 1993-12. 2. 1995
iz Vučje Gomile 127

Ob boleči izgubi se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste nam izrazili ustno in pisno sožalje, darovali cvetje in sveče ter v dobrodelne namene.

Še posebno se zahvaljujemo consignoru Škaliču, pevskemu zboru iz Ratkovec za pogrebni obred in odpete žalostinke ter vsem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti.

Vsem skupaj še enkrat - iskrena hvala!

Vučja gomila, 13. 2. 1995

Žalujoci: hčerka Olga, vnuk Jože z ženo Darinko, pravnuke Dejan in Marjan ter drugo sorodstvo

*Kako je prazen dom, dvorišče,
naše oko zaman te išče.
Ni več tvojega smehljaja,
le trud in delo tvojih
pridnih rok za vedno nam ostaja.*

ZAHVALA

V 74. letu nas je zapustil naš dragi mož, oče in dedek

Stefan Rous

iz Črenšovca

Z bolečino v srcu se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, botrini, dobrim sosedom, prijateljem in znancem, ki ste ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti, nam pa izrekli sožalje, darovali cvetje, sveče in za svete maše.

Posebej hvala g. kaplanu Ivanu Kranjcu za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, g. Stefanu Törnariju za besede slovesa, osebju ZD Črenšovci, g. prim. dr. Jožetu Bedernjaku, g. dr. Ani Hauzer ter kolektivom Integrala, promet in delavnice Lendava, VVP Črenšovci in Vašega doma Žižki.

Vsem še enkrat - iskrena hvala!

Žalujoci: žena Marta, sin Slavko z ženo Lizo in vnuk Simon

*Iskren, ljubeč prijatelj
je človekovo največje bogastvo.*

Janja

Grenka bolečina nas je spreletela 19. februarja 1995, ko nas je zapustila draga mamica, hčerka in sestra

Janja Dolgov

1951-1995

V neizmerni žalosti in tihem trpečem spominu se zahvaljujemo vsem, ki ste jo v cvetju in solzami v očeh pospremili na njeni zadnji mnogo prerani poti. Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem globoko pretreseni izrekamo iskreno zahvalo za vso pomoč in besede tolažbe, ki ste nam jih namenili, ko smo morali dojeti kruto resnico.

Posebna hvala dr. Domanovičevi, dr. Petričevi in medicinskemu osebju internega oddelka splošne bolnice za prijaznost in lajšanje bolečin.

Zahvaljujemo se vsem govornikom in pevcem, ki ste ganljivo orisali njeno življenje.

Vsem še enkrat - iskrena hvala!

Hčerki Mira in Mojca, oče Ivan in mama Katica, sestra Ivana z družino ter drugo sorodstvo

*V življenju le delo na zemlji si poznal,
sedaj od vsega truden si zaspal.
Odšel si tja, kjer ni več bolečin,
a nate večno bo ostal spomin.*

ZAHVALA

V 64. letu starosti nas je nepričakovano zapustil dragi brat, stric in sorodnik

Janez Rituper

iz Bokračev 1

Ob boleči izgubi dragega pokojnika se iskreno zahvaljujemo vsem sosedom, sorodnikom in znancem, ki ste nam v teh težkih trenutkih stali ob strani, izrekli sožalje, darovali vence, šopke in sveče ter ga pospremili k zadnjemu počitku.

Posebej se zahvaljujemo g. duhovniku za pogrebni obred, pevcem žalostink, govorniku g. Stefanu Zganjarju za besede slovesa in vsem organizatorjem pogreba.

Vsem še enkrat - iskrena hvala!

Žalujoci brat Ladislav z družino

Med vsemi najbolj glasnimi pevskimi skupinami v Prekmursko-Prleški Republiki (PPR), Goričkimi klančiči, polansko Glorio, ljutomerskim Orfejem, soboškim pevskim zborom Stefan Kovač in beltinsko pevsko skupino, so na tekmovalnem festivalu za nastop na pohorski Zlati listici zmagali Gorički klančiči. Žirijo so prepričali s svojo najbolj gorsko pesmijo, v kateri pojejo »gor po brejgi smučala, dol po brejgi scala«. Izbor je bil posrečen, saj so na zaključni slovesnosti Zlate listice navdušili.

Na veliko srečo ljutomerskega župana Ludwiga van Bratuse so v vrtni LJUT 1, na globini 2863 metra – kar, mimogrede, ustreza višini nekega griča z imenom Triglav – našli na vino »čiste prleške sorte«. Van Ludwig je ob tem povedal, da to potrjuje »globinsko zlahtnost Prlekije«. Nesojeni vinski vitez iz konkurenčnega dela PPR Ernest Novak-Ernst Rosa si je odrgal nekaj časa za pisanje sonetnega venca na čast goričkim vinom, preučil tekočino in izjavil: »Po analizah tekočine iz globin in po primerjavah s prleškimi vini smo v resnici ugotovili, da se po sestavi popolnoma skladajo. V vseh primerih gre namreč pretežno za vodo, tako da mokrino iz vrtnice LJUT 1 lahko mirno imenujemo kuhano prleško vino.«

Kljub žilavim pritiskom Prezidija na dunajskega dopisnika Vestnika Andreja Horvata-Drejo, naj javnosti sporoči, kdo so Prekmurci in Prleki, ki so za ložo na dunajskem pustnem balu odšipali 165.000 (z besedo: stošestdesetpet jezero) šilingov, ta še naprej ne muksne. Domneva se, da gre za skrivanje sorodstva po izbiri.

Poslanec Jožef Kocuvan-Ministrant se je prekršil zoper separatistično molčečnost poslancev iz PPR in je na zasedanju ljubljanskega parlamenta, ob obravnavi zakona o poklicnem in strokovnem izobraževanju predlagal, naj se v zakon vključijo tudi »poklicne delavnice, kmetije in zakristije, ker tudi v njih, predvsem pa v slednjih, poteka strokovno izobraževanje«. Sabotaže molčečnosti s tem še ni bilo konec, kajti na govorniški oder je potem stopil tudi poslanec Feri Horvat-Brigadir, s predlogom, da se v zakon vključijo še »mladinske delovne brigade, te prave kovačnice kadrov«.

Urad Prezidija PPR za stike z javnostjo sporoča, da se Anju Mariška počuti dobro, da je zdrava in v dobri kondiciji. Zato naj se njeni nasprotniki v domorodskih vrstah nič ne veselijo. Zadnjih zasedanj Prezidija se ni udeleževala in je v teh sporočilih nismo omenjali, ker je s svojo skupino delala na političnem programu za prihodnost, ki ga lahko strnemo v geslo: Tudi po Anju Anju.

VESELA VEST: Komunistična internacionala znova kaže znake življenja. Odkar so na Madžarskem na oblasti ponovno komunisti, prekmurski domobranci ne dobivajo več izplačanih vojnih odškodnin.

RESEDA MI KONJ

Radgonski mehurčki

Čprav sem star penzionist in sta me je tudi to zimo izdelavala revma in kašelj, sem v srcu še vedno mlad in hudomušen. Na primer za pustno nedeljo smo s prijatelji spet malo poseleli pri kozarčku (ali dveh) in se pogovarjali, v kaj bi se kateri rad našemil za pusta. Dobro, da je zunaj lilo, kajti ko smo bili znotraj že dovolj mokri, smo bili vsi skupaj pripravljeno na akcijo. Naj vam razložim, kakšne ideje so se nam porajale.

Moj prvi sosed me je najbolj presenetil: rad bi se našemil v vnuka. Mladim je najlepše, je pogostil, zabave imajo in pretek. Mi penzionisti imamo samo enkrat letno izlet in veselico, oni pa skoraj vsak teden kakšen koncert, kino, lokale, kjer posedajo.

Moj drugi sosed bi bil rad policaj; lepo bi sedel v avtomobilu pred parkiriščem tovarnjakov na Meleh in opazoval promet. Potem bi za zabavo malo zbiral točke. Uniforme so, kaže, kar zanimive. Kar nekaj kandidatov je bilo za carinika. Danes ni lepšega poklica kot biti carinik na mejnem prehodu v Gornji Radgoni. Lepo sedi na toplem in opazuje mimoidoče

in mimo vozeče, potem greš na kavico v en bife, pa v drugi ... in dan mine kot bi trenil.

Lepo je biti župnik, je povedal naslednji. Nič ti ne manjka, bogastvo se ti kopiči, vedno nekaj obnavljaš in zidaš. Katero podjetje danes kaj zida? Vsi samo prikazujejo najmanjše račune, največjo izgubo, samo da bi čim bolj poceni lahko kupili podjetje. Naslednji kandidat je izjavil, da bi bil najrajši radenski župan. Z malo truda bi županoval v najbolj bogati občini, namesto njega pa bi z vsem upravljal tamkajšnja firma. Direktor bi ga tu in tam pogostil, on pa bi nagajal sosednjim občanom in bil skrajno srečen in zadovoljen.

In jaz? Jaz bi se pa najrajši našemil v Pomurca. Vsi so ostrmeli, češ kako se lahko našemim v nekaj, kar ne obstaja? Zakaj pa ne, ali nimate domišljije, kakšen bi bil videti Pomurec, ki bi z eno nogo stal na levem, z drugo pa na desnem bregu reke Mure, po potrebi pa na Slovenskih goricah med Muro in Dravo in bi žugal tam proti Ljubljani. Ja, vsaj ko je pust, lahko sanjamo.

Radgončan

En TOTI in TOTA iz Lotmerka

V zadnjem času sva spet malo pozorneje gledala po časopisih in poslušala ljudi, ali je morebiti kaj zanimivega iz naše občine, kaj takšnega, kar bi po najinem mnenju sodilo v toto rubriko. Najprej naju je nekoliko presenetilo oklevanje g. T. N., ki da še ne ve, kaj bi bil: ali direktor zasebnega podjetja ali občinski svetnik ali načelnik občinske uprave v Lotmerki. Blagor enim, ki imajo na voljo takšno izbiro, midva pa trepetava za eno stvar, ki jo imava, in prav gotovo ima najina stranka največ članov.

Nekaj takega sva slišala tudi o znanem Lotmeržanu I. Ž., ki je nepogrešljiv gost v številnih stanovanjih. Prav gotovo bi bilo grdo natolcevanje, če bi s tem mislila na ... Nič kaj takega mu ne podtikava, ampak ga ljudje prosijo, da jim preštrika, kar je treba. Ker bi rad vsem kar najhitreje ustregel, poleg tega pa ga zelo mikajo še druge stvari, ima menda doma boso kobilo. Nekako tako se je namreč sam izjasnil, če je eden od naju prav slišal. Ampak to ni nič tako strašnega, da bi se kazalo vznemirjati.

Veliko bolj vznemirjen naj bi bil g. F. Š., če seveda drži to, kar sva v tork prebrala v Večeru. On in njegovi somišljeniki (borci in simpatizerji) so namreč pripravljeno s silo preprečiti, da bi na spomenik NOB-ja v Lotmerki napisali imena vseh žrtv 2. svetovne

vojne. Po njegovem to nikakor ne gre skupaj. Tudi TOTA misli tako, TOTI pa se o tem raje ne bi izjasnjeval, ker se mu zdi, da bi se morali svetniki pogovarjati o drugih stvareh – kako bolje gospodariti, na kakšen način rešiti ta in ta problem itd. – ne pa da odpirajo stare rane.

Ne veva, kaj bi na to rekel g. J. L. iz Vučje vasi, najbrž pa bi izustil kakšno okroglo, kot mu to po navadi zelo dobro uspe. Predvidevava, da se je za pusta napravil v harmonikarja in da mu je celo uspelo zaigrati

kakšno lepo. Če je ob tem zaplesal tudi njegov šef, pa je velika skrivnost. Lahko pa je žal vsem, ki niso prišli na torkov pustni karneval v našo prleško metropolo. Nisva pa videla, ali sta kaj skupaj zaplesala simpatična vzgojiteljica M. P. in njen domnevni oboževalec g. J. G. Verjetno ga na ta dan sploh ni bilo na spregled v naše mesto. Tako tudi on po vsej verjetnosti ne ve, ali se je morebiti g. M. P. našemil v župana. Kaj dosti se mu niti ne bi bilo treba spreminjati.

Zadružni denar v lasten žep

Uprava za notranje zadeve Murska Sobota je podala okrožnemu javnemu tožilstvu v Murski Soboti kazensko ovadbo zoper nekdanjega računovodjo v kmetijski zadrugi Hotiza-Polana Alojza Vuka. Preiskovalci so namreč ugotovili, da je zadrugo oškodoval kar za 12.975.000 tolarjev! Seveda so ga poletje zadrugni odstranili iz kolektiva. Postavlja pa se vprašanje, kako je bilo prej s tako imenovano notranjo kontrolo! Je imel pomočnike?

Preiskovalci so med zbiranjem podatkov in listanjem po poslovnih dokumentih ugotovili, da je Vuk zašel na kriva pota že predlani, saj naj bi si z zadružnega računa nakazal na svoj račun 5.015.000 tolarjev. Uspelo je! Potem naj bi se dogovoril z znanecem iz Ljutomer Roberta Bogdanom in na njegov račun nezakonito nakazal 6.900.000 tolarjev, ki sta si jih seveda delila. Spet je šlo

gladko! Želja po nezasluznem denarju ga je gnala dalje in v nečedne posle je vključil Jožeta Sobočana, direktorje firme Intex, na katerega račun je nakazal 560.000 tolarjev. Preiskovalni organi so ugotovili, da je Vuk vpisoval v prenosne naloge (virmane) lažne podatke, po nakazilu prek Agencije za plačilni promet (bivša SDK) pa je kopije virmanov uničil, v knjigovodsko evidenco pa vnesel drugačno dokumentacijo.

Uprava za notranje zadeve je poleg Vuka prijavila tudi Roberta Bogdana in Jožeta Sobočana, saj sta osumljena kot sotorilca.

N. N.

NAROČNIKI VESTNIKA!

VESTNIK TUDI TOKRAT NI POZABIL NA VAS!

Imena srečnih izžrebancev, ki so do konca februarja poravnali naročnino, bomo objavili v naslednjem VESTNIKU.

Cene rabljenih avtomobilov

Minulo nedeljo, 26. februarja, se je na sejmišču pri soboškem Agroservisnu zbralo 51 avtomobilistov, ki so želeli prodati svoja vozila. Več kot resnih kupcev je bilo radovednežev, zato so lastnike zamenjala le štiri vozila.

Znamka avtomobila	Letnik	Prevož. km	Cena
Golf JX	1987	136.000	8.500 DEM
Zastava 101	1989	73.000	3.600 DEM
Jugo 55	1989	59.000	3.500 DEM
Zastava 126 P	1989	64.000	1.500 DEM
Golf JXD	1990	52.000	14.000 DEM
Ford Sierra 1.6	1987	65.000	11.000 DEM
Škoda Favorit	1992	27.000	650.000 SIT
Mazda 323 1.6i	1990	83.000	15.200 DEM
Opel Kadet 1.4i	1990	61.000	14.200 DEM
BMW 520i	1989	67.000	26.000 DEM
Opel Vectra 20i	1990	97.000	18.600 DEM
VW Jetta 1.6	1987	104.000	8.800 DEM
Lada Samara 1.3	1989	59.000	5.500 DEM

Cene sadja in zelenjave

	Tržnica Murska Sobota	Tržnica Gornja Radgona	Ljutomer
Jabolka	110	150	100
Pomaranče	100	120	100
Banane	150	150	150
Hruške	—	240	200
'limone	180	200	190
Kivi	240	270	250
Paradižnik	320	360	350
Paprika	450	350	380
Edivija	160	199	160
Mehke	—	—	—
soleta	350	400	380
Radič	180	240	200
Cvetača	240	240	200
Korenje	120	150	160
Čebula	140	120	100
Česen	300	250	300
Zalje	80	120	100
Rdeče zelje	120	120	120
Mlad	—	—	—
krompir	180	200	250
Kislo zelje	160	—	150

Lendavski pereci

Pozdravljeni na dan malega pusta! Upam, da vam je včerajšnji post dobro del. Z njim niste samo delali pokore za svoje majhne in velike grehe, temveč ste nekaj koristnega naredili za svoje zemeljsko telo. Namreč ne le božji služabniki, ampak tudi zdravniki priporočajo, da bi se vsaj enkrat tedensko odrekli preobilici hrane in pijače, torej neke vrste post, saj bi si tako naši organi nekoliko odpočili. Sicer pa sami veste, kako se počutijo, ko so polno zaposleni. In zaposlili smo jih spet danes, ko je spet mali praznik, zato znova obložena miza. Vse použito pa je treba po običaju dobro zaliti z vinom ali pivom.

Sem starejši človek in dobro vem, kako je bilo nekoč, ko smo na kmetih živeli v pomanjkanju. Tistega nekaj malega, kar bi bilo tako potrebno za naš domačo mizo, so ženske znosile na lendavsko tržnico ali pa kar neposredno v gosposka gospodinjstva: piščance, vrtnine, jajca, jabolka, kislača, smetano ... Spominjam se, da je mati, ko se je vrnila iz Lendave, prinesla nekaj denarja, za približek pa še zemljo, včasih struško belega kruha ali v časopisni papir zavijane bombončke. Oh, kakšne dobrote! Včasih sem tudi sam bil na tržnico. Še zdaj se spominjam kmečkih žena, ki so ponujale dobrote s kmetij, in gospa, ki so kupovale. Ne, niso bile samo dame državnih službencev, ampak tudi žene tovarniških delavcev. Zdaj imam občutek, da se je nekoč delavskemu razredu godilo bolje kot kmečkemu stanu. Zato pa se mi zdi, da je obratno.

Te dni, ko sem šel v Lendavo na birovljivo, da bi verstvo končno prepisal na mlade, saj ničesar ne bom mogel odnesti na oni svet, sem obstal ob opustošeni lendavski tržnici, kjer ni bilo žive duše. Ob pogledu nanjo sem se spomnil podobne sarajevske tržnice, za katero iz televizije vemo, da jo stalno obstreljujejo, ljudje pa brez nje ne morejo biti: prodajajo, kupujejo, šefajo. Lendavski plac pa je skoraj tak kot bi bil raketiran.

Oh, vem, dobro vem, zakaj je tržnica umrla. Zato, ker kmetom prav nič ne spleča pridelovati, rediti ... pa tudi oni kupujejo v trgovinah. Samo pogledite v kmečke hleve v dveh Lakoših, Čentibi, Petišovcih, Gaberju, Kapci, Kom. pa v Genterovcih, Radmožancih in tako naprej; le nekaj kmetov boste našli. Kmečke ženske zato mleko, kislino in sladko smetano, skuto, piceke in tako naprej kupujejo v trgovinah. Jabolka se menda prav tako jese ni spleča pobrati, ker da itak zginejo, namesto domačih pa jih kupujejo (kdo ve kolikokrat škropljena) v trgovini.

Saj ne, da bi človek ljudi priganjal k prvotnemu življenju, ki je bilo veliko bolj zdravo od sedanjega, le malo sem obujal spomine na nekdanje čase. Morda pa se vrtno. Pogledajte ženske: nekoč niso nosile modrčkov, potem so prišli v modo, že nekaj časa pa možki rajši gledajo za nami, ki so zgoraj brez. Vsaj vedo, da ničesar ne skrivajo.

Turnišče: cene pujskov

Minuli četrtek so rejci pripeljali na sejem pujskov v Turnišče le 18 živali, starih od 7 do 10 tednov in težkih od 15 do 20 kilogramov. Ker je bilo povpraševanje veliko večje od ponudbe, so lastnike zamenjale vse živali, temu primeroma pa je bila tudi cena. Za par pujskov je bilo treba odšteti od 10.000 do 15.000 tolarjev.

Moja domača banka

Pomurska banka d.d.
Murska Sobota

Menjalniški tečaj Pomurske banke z dne 27. februarja 1995, tečajji veljajo od 1. 3. 1995 od 00.00 dalje.
Srednji tečaj Banke Slovenije velja od 28. februarja 1995 od 00.00 dalje.

Država	Enota	Banka Slovenije	Nakup	Prodaja
Avstrija	100	1.163,7873	1.111,00	1.144,00
Francija	100	2.319,3840	2.220,00	2.271,00
Nemčija	100	8.190,4938	7.920,00	8.070,00
Italija	100	7,1544	6,80	7,07
Švica	100	9.651,6779	9.240,00	9.080,00
ZDA	1	119,2618	114,70	117,20

Ponovno smo znižali

OBRETNOSTNE MERE za posojila za posebne namene in druga vlaganja

Od 1. 3. 1995 v LB – Pomurski banki, d.d., Murska Sobota, nove obrestne mere za posojila za posebne namene in druga vlaganja, in sicer:

- za gotovinska posojila
 - do 12 mesecev R+12% letno
 - nad 12 do 24 mesecev R+13% letno
- za posojila za potrošne dobrine, nakup trajnih potrošnih dobrin, plačilo storitev, obveznosti in dajatev, za plačilo stroškov izobraževanja, nakup športnih in glasbenih rekvizitov, za kratkoročna posojila za stvarne vnanjske namene
 - do 12 mesecev R+12% letno
 - nad 12 do 24 mesecev R+13% letno
 - nad 24 do 48 mesecev R+12% letno

Odplačilna doba zgoraj navedenih posojil je odvisna od namena kreditiranja. Posojila na odplačilno dobo nad 24 mesecev odobravamo na podlagi depozita v višini 15% od zneska odobrenega posojila. Posojilo se odplačuje po stopnji R.

- Posojila za posebne namene pod ugodnejšimi pogoji
 - do 12 mesecev R+12% letno
 - nad 12 do 36 mesecev R+13% letno

Posojila za posebne namene pod ugodnejšimi pogoji so brez depozita.

- Dovoljeni negativni saldo na tekočem računu R+12%.